

antologia poeziei franceze

«Aproape 60 de poeți români în viață ori dispăruți (unii dintre cei mai de seamă, incontestabil) traduc aici multe din piesele reprezentative ale unui număr de două ori și jumătate mai mare de poeți francezi, ilustrând polimorfic harta ultimului secol de lirică modernă. E secolul în care — după cum se știe — s-au produs (cu prioritate în Franța și cu acea incomparabilă amploare ce încă își aruncă razele asfințitului peste copiii continentelor) cele mai insolite opere și moduri poetice, un larg evantai de direcții, școli, curente, aventuri și experiențe artistice izbucnind cu succesiunea unor explozii mirifice și determinând o seducție molipsitoare. Oricare ar fi meridianele de mîine ale poeziei lumii, viitorul ei a trecut prin Franța și adevărul acesta nu se va nega niciodată, așa cum Elada cu magnificentele sale masacre de glorie și viziune nu mai poate fi în veci dată afară din spectacolul culturii omenirii.

*

Începînd de la elevi, studenți și profesori și mergînd concentric pînă la marea public și pînă la cei mai capricioși lectori (sferă ce nu-i exclude pe înșiși creatorii de literaturi și nici pe exegeții săi) din antologia aceasta prin care noi — dacă am fi putut-o avea totuși la vîrsta adolescenței — am fi economisit în mod ideal niște îndelungi ani de zile și nopți consacrate lecturii și studiului prin biblioteci publice ori particulare; din antologia aceasta se pot satisface, alimenta și ispiti curiozități foarte diverse, în ciuda oricîtor imperfecțiuni, obiecții sau năzuiri legate înerez (și pururi) de orice asemenea strădanie, oricît de scrupuloasă, de meritore. Așa ne amăgim....»

ION CARAION

831

antologia poeziei franceze

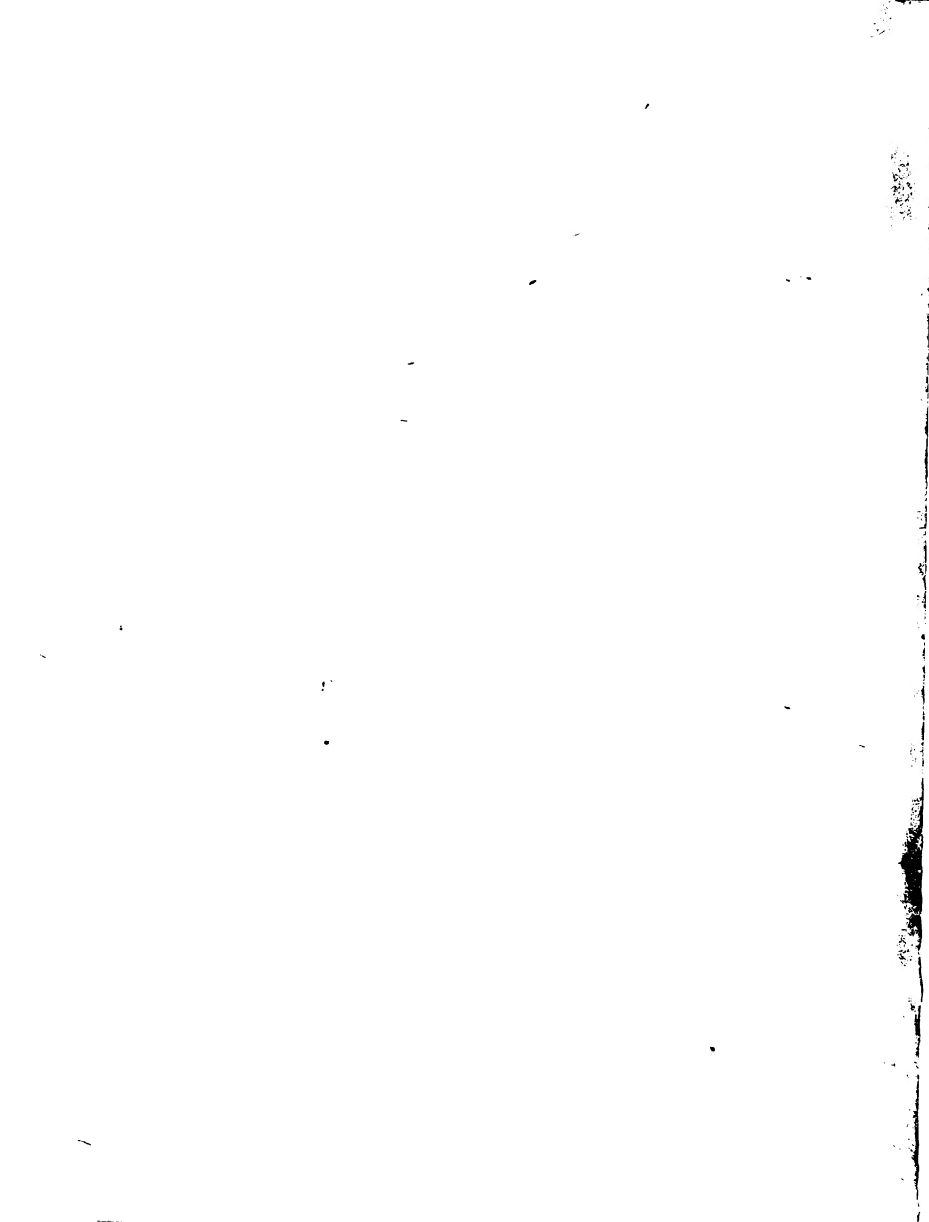
antologia poeziei franceze de la rimbaud pînă azi

★★

Lei 5

editura minerva

antologia poeziei franceze de la rimbaud pînă azi

★★

EDIȚIE ÎNTOCMITĂ DE
ION CARAION ȘI OVID S. CROHMĂLNICEANU

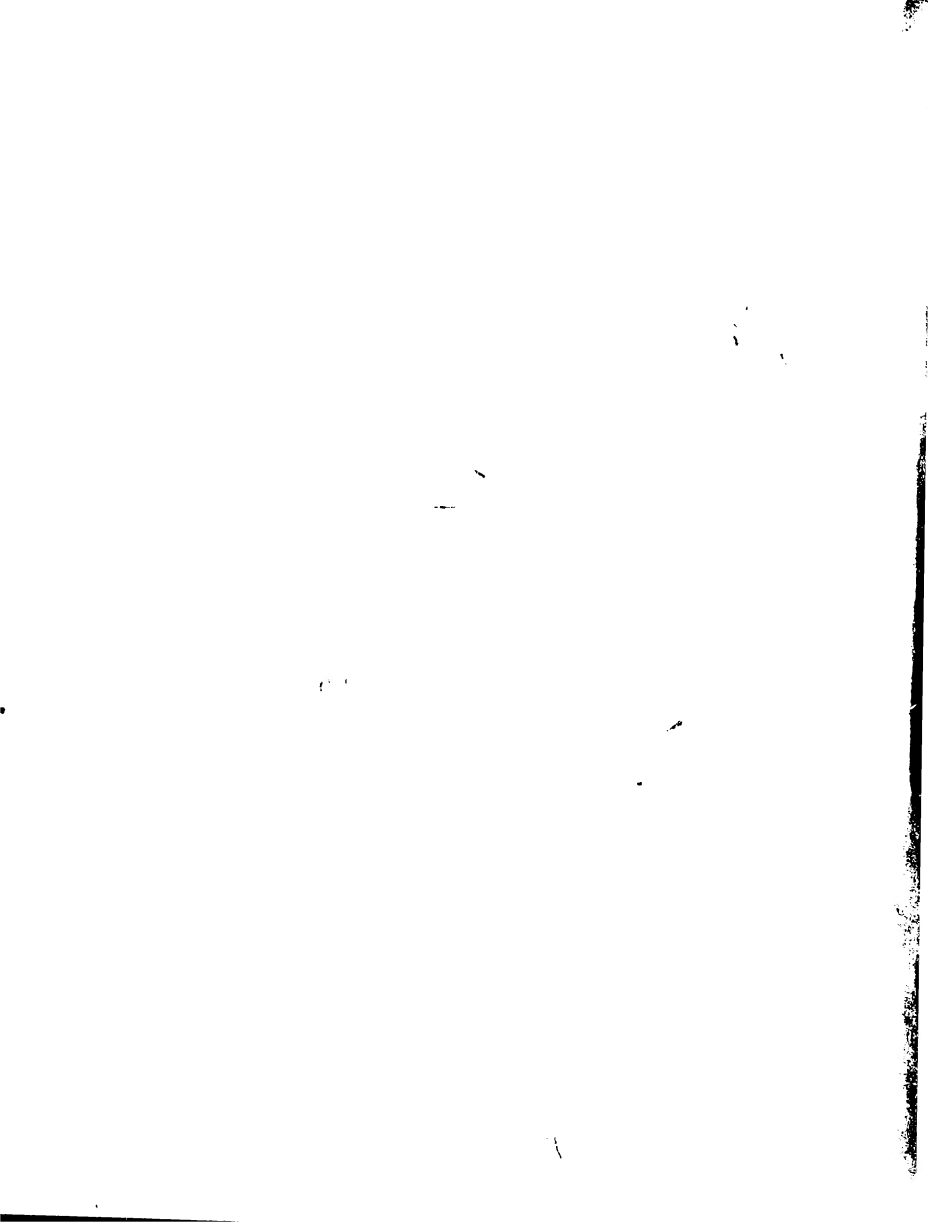
BIBLIOTECA PENTRU TOȚI ● 1975
EDITURA MINERVA ● BUCUREȘTI

**Pentru versiunea românească toate drepturile rezervate
Editurii Minerva (B.P.T.)**

**Ilustrația copertei : „Padocul din Deauville“ (detaliu)
de Raoul Dufy**

SPIRITUL MODERN

ALFRED JARRY

Născut în 1873, la Laval (Mayenne); mort în 1907.

Opere poetice: Les Minutes de Sable, Mémorial (1894); La Revanche de la Nuit (1949).

Despre Alfred Jarry

„Acesle desfriri ale inteligenței, la care sentimentele nu iau parte, singură Renașterea le-a îngăduit, și Jarry, printr-un miracol, a fost ultimul dintre desfrinații ei sublimi“ (*Guillaume Apollinaire*).

„Noi care în cursul războiului împliniserăm douăzeci de ani, adică vârsta sistematizării existenței, a trebuit să luăm act, procedînd la aceasta, de niște realități implacabile. Spre a evita neplăcerile, am fost siliți să acordăm puțină importanță tuturor lucrurilor. Am ajuns astfel să cerem poeților, filozofilor noștri același sacrificiu. La un atare asalt de suficiență nimeni nu s-a găsit să reziste mai bine ca Jarry“ (*André Breton*).

„Revolta lui Rimbaud, a lui Lautréamont, ca și aceea a lui Cros, a lui Corbière, era sortită să treacă aproape neobservată de societatea contemporană și să nu dea fructele ei de violență salubră, decît lung timp după moartea acestor poeți; praful exploziv conținut în operele lor era sortit să se aprindă cu înțîrziere.

Jarry este acel care a pus foc dinamitei" (*Georges-Emmanuel Clancier*)

„Risul a căpătat o dimensiune metafizică și, îndărătul acestui ris incomparabil, Jarry își ascunde orgoliul său neînvins, victoria lui" (*André Frénaud*).

BAIA REGELUI

De-argint pe cîmpul verde, ca un fluid dragon
E Vistula-n lumină, umflată, foarte brează;
Pe cînd polónul rege, fost rege de-Aragon,
Spre baia lui grăbește, gol bătăran de vază.

Semeni, cîți vrei ! El — fără de seamăn, sub blazon ;
Îi tremură slăbina și cînd înaintează
Se clatină pămîntul ; c-un deget patagon
Cîte-un papuc își sapă-n nisipul de amiază.

Acoperit de burta-i asemeni unui scut,
El calcă. Redondanța ilustrului șezut
Abia poate să-ncapă-n izmana-i oarecare

Pe care, zugrăvite-n volumul natural,
În spate-o piele-roșie călare stă pe-un cal,
Și-n față, Turnul Eiffel, cu vîrfurile în plin soare.

(*Nina Cassian*)

CÎNTECUL DESCREIERĂRII

Timplar în abanos am fost cîndva
Pe-o stradă de-i zicea Cîmpu'lu'Marte,
Nevastă-mea la pălării lucra,
Aveam de toate și mîncam pe sparte.

Duminica, pe vreme mai frumoasă,
Plecăm gătiți cu ce-aveam noi mai șic
Ca să privim cum se descrierează
Și să ne mai distrăm și noi un pic.

Lume, se-nvîrte mașina-șina,
Creierii sar cu duzina-zina,
Burtăverzimii îi tremură splina ;

Cor

Ura ! te-n c... și-n pască, taica Ubu trăiască !

Plozii mînjiți pe bot cu marmeladă
Păpuși de cîrpă agitau cu foc.
Stăteam pe capră, veseli să ne vadă,
Și o-ntindeam spre un anume loc.

Ca să putem răzbi în rîndu-ntîi,
La barieră ne-mbrîncim cu sete.
Eu m-așezam pe-o piatră de-obicei,
Să nu-mi ajungă sîngele la ghete.

Lume, se-nvîrte mașina-șina,
Creierii sar cu duzina-zina,
Burtăverzimii îi tremură splina ;

Cor

Ura ! Te-n c... și-n pască, taica Ubu trăiască !

Stropiți cu creieri albi sintem curînd,
Plozii îmbucă. Tropăim. E lată.
Călăul strigă numere pe rînd
Și umblă la mașina minunată.

Deodată văd lingă mașină-un ins
Care-mi priește doar pe jumătate.
— Îți știu eu moaca, zic. Și dinadins
Îți dau cu sic, că m-ai furat, mă frate.

Lume, se-nvîrte mașina-șina,
Creierii sar cu duzina-zina,
Burtăverzimii îi tremură splina ;

Cor

Ura ! Te-n c... și-n pască, taica Ubu trăiască !

Nevasă-mea de mîneacă m-agață !
Hei, găgăuță, fă ceva de soi :
O balegă trîntește-i drept în față,
Călăul stă cu spatele la noi.

Eu auzind măreăta cugetare
Îmi fac curaj — și-un strașnic căcălău
Arunc spre Burtăverde — însă care
În nas îl nimerește pe călău.

Lume, se-nvîrte mașina-șina,
Creierii sar cu duzina-zina,
Burtăverzimii îi tremură splina !

Cor

Ura ! Te-n c... și-n pască, taica Ubu trăiască !

De-ndată mă azvirle peste bară
Mulțimea-nfuriată — și mă văd
Intrînd cu capu-n gaura murdară
În care dacă intri e prăpăd.

Așa-i cînd pleci duminica de-acasă
La bilci, la Moși, la tîrg și la mezat,
Ca să privești cum se descreierează :
Pleci viu și cînd te-ntorci ești decedat.

Lume, se-nvîrte mașina-șina,
Creierii sar cu duzina-zina,
Burtăverzimii îi tremură splina !

Cor

Ura ! Te-n c... și-n pască, taica Ubu trăiască !
(Nina Cassian)

MAX JACOB

Născut în 1876, la Quimper (Finistère, Sud) ; mort în 1944.

Opere poetice: Les Oeuvres mystiques et burlesques de frère Matorel, mort au couvent de Barcelone (1911) ; *La Côte* (1913) ; *Le Cornet à dès* (1917) ; *Les Alliés sont en Arménie* (1916) ; *Dos d'Arlequin* (1919) ; *Le Laboratoire Central* (1921) ; *Visions infernales* (1924) ; *Les Pénitents en maillot rose* (1925) ; *Fond de Peau* (1927) ; *Sacrifice impériale* (1929) ; *Rivages* (1931) ; *Cinq poèmes* (1932) ; *Ballades* (1938) ; *Derniers poèmes en vers et en prose* ; *Poèmes de Morven le Gaëlique* (1953) ; *Le Cornet à dès II* (1955).

Despre Max Jacob

„Nu există, fără îndoială, în zilele noastre, autor mai deconcertant ca Max Jacob. El face impresia că nu se ia niciodată în serios ca Heinrich Heine ; și risul, surîsul, cel puțin, e la el mereu vecin cu plînsul. S-ar zice, uneori, că-și bate puțin joc de cititor. Dar eu cunosc un mijloc ca să nu mă las niciodată păcălit de el : e acela de a-l iubi. Atunci, totul se limpezește subit și ceea ce părea la început prefăcătorie, devine pudoare și tandrețe“ (*André Gide*).

„Max Jacob dansator pe sirmă. Max Jacob la masa de oaspeți. Max Jacob, marea lui melancolie, conversiunea lui, buna lui dispoziție de călugăr, credința lui pe care nu o exploatează nici-

odată, drăcușorii lui bretoni, limba lui ascuțită, inima lui de aur, îl iubesc, îl admir și noi toți îi datorăm ceva" (*Jean Cocteau*).

„Ceea ce caracterizează opera sa e absența de eroare, chiar când se complăce în absurd sau în fantasticul pur. Tușul e întotdeauna fără greș. Cît despre claviatura pe care el cîntă, e una din cele mai întinse; el merge de la fantezia neliniștită, de la șocant, de la incredibil și cîteodată de la simpla asonanță, la un soi de misticism voalat, la o sinceritate profundă și pură care trebuie să-l îndemne în chip necesar să se adreseze direct Domnului“ (*Leon-Paul Fargue*).

„Nimic din ceea ce face Max Jacob nu atinge pămîntul, și el este, cu poemele sale în proză, inventatorul unei arte care imită arta și al unei lumi care nu-i decît umbra lumilor poetice cunoscute pînă astăzi.

El desenează trăsăturile cele mai sinuoase care sar în cu totul altă parte, atunci cînd erau gata să determine cea mai mică asemănare. În fiecă clipă, credem că presimțim muzeul de unde poetul a luat forma pe care o parodiază, dar acest presentiment se risipește curînd și, poemul, o dată terminat, ținem în mînă un obiect nenumit și înzestrat cu o viață monstruoasă și diabolică“ (*Jean Cassou*).

PENTRU COPII ȘI PENTRU RAFINAȚI

La Paris
pe-un cal gri-deschis
La Nevers
pe-un cal bleu-vert
La Issoire
pe-un negru-armăsar
Ah ! Ce frumos e ! Ce frumos !
Ah ! Ce frumos e ! Ce frumos !
Dij !

Clopotele cîntă-n ton
Pentru fie-mea Yvonne —
Cine-a murit la Perpignan ?
Nevasta lu'don'căpitan.
Cine-a murit în La Rochelle ?
Nepoata lu'don'colonel.
Cine-a murit la Epinal ?
Nevasta lu 'don' caporal.
Dii !

Dar la Paris, iubit tăt'c,
Dar la Paris, ce-mi dai ? Nimic ?
Am să-ți dau de ziua ta
O pălărioară iac-așa.
O gentuță de lînă
S-o ții în mînă
O umbreluță, să te bucuri,
De jur împrejur cu ciucuri,
Hăinuțe strălucitoare
Pantofiori portocalii la culoare
De purtat numai la sărbătoare
Și-o salbă și bijuterii.
Dii !

Clopotele bat în ton
Pentru fie-mea Yvonne.
La Paris clopotul sună
Că e timp de noapte bună.
La Nogean, un clopoțel
Spune c-am să fac la fel.
La Givet, un clopot mare
Bate vremea de culcare.

O, nu ! Încă nu !
Ia-mi și o mașină de fier
Să ridice praful pîn' la cer
O mașină minunată.
Fie ! Barierea-i ridicată.
Trece Yvonne cu al ei tată
Dii !

(Nina Cassian)

RĂZBOIUL

Noaptea bulevardele mărginașe zac sub zăpadă ; til-
harii sînt soldați ; se năpustesc spre mine cu hohote de rîs
și săbii, mă lasă gol pușcă : mă salvez ca să mă prăbușesc
între alte ziduri de piatră.

E-o curte de cazarmă sau de han ? Ce nor de săbii ! de
lăncii ! ninge ! cineva mă-nțeapă cu-o seringă : Iată otrava
care mă va ucide ; hîrca unui schelet îndoliat mă mușcă de
deget. Palide felinare aruncă pe zăpadă lumina morții
mele.

(Vasile Nicolescu)

CA UN VAPOR

Ca un vapor, poetul e-n etate
Ca dalia, poemul etajat e
O, Dalie ! Dalie ca Dalila la talie.

(Nina Cassian)

DOAMNA OARBĂ

Doamna oarbă, cu ochi sîngerînd, îşi alege ca pe odoare
Cuvintele şi nu vorbeşte cu nimeni despre ce-o doare

Părul ei seamănă cu muşchiul cel sur
Poartă bijuterii bătute cu pietre roşii-mprejur

Doamna grasă şi oarbă cu ochii sîngerînd
Scrie scrisori politicoase cu spaţiu după fiecare rînd

Are grijă de cutele rochiei de plus
Şi se străduieşte să facă ceva în plus.

Şi dacă de cumnatul ei nimica nu spun
E că-acest tînăr nu are un nume prea bun.

Căci se îmbată şi-o îmbată şi pe oarba buimacă
Şi oarba rîde-atunci, rîde şi-ncepe să ragă.

(Nina Cassian)

UNEORI...

Fudulul peşte-notător
un pîntec alb răsfată-n mări
cînd sus, aerostatu-n nori,
alb, pare-un peşte zburător ;

doar dansatoarea prinsă-n zbor
un spate chiciură de perle
arăată-n scenă tuturor.

(Vasile Nicolescu)

ROMAN FOILETON

Deci, o mașină se opri în fața hotelului, la Chartres. Să știți cine era cu mașina în fața acestui hotel, dacă era Titina, dacă era Titel, iată ce-ați vrea să știți, dar n-o să știți niciodată... niciodată... Contactul cu parizienii le-a făcut mult bine hotelierilor din Chartres, dar contactul cu hotelierii din Chartres le-a făcut mult rău parizienilor, pentru anumite motive. Un servitor al hotelului luă cizmele proprietarului mașinii și le lustrui : aceste cizme fură prost lustruite pentru că aglomerația mașinilor în fața hotelurilor împiedeca personalul de serviciu să ia măsurile necesare unei bune lustruiri a cizmelor ; din fericire, aceeași aglomerație l-a împiedecat pe eroul nostru să-și dea seama că cizmele fuseseră prost lustruite. Ce căuta eroul nostru în vechea cetate Chartres atît de bine cunoscută ? Căuta un doctor pentru că la Paris nu existau destui pentru a face față numărului de boli de care suferea.

(Nina Cassian)

STRADA RAVIGNAN

„Nu te scalzi de două ori în același râu“, spunea Heraclit filozoful. Ei sînt mereu aceiași care urcă. Veseli sau posomorîți ei trec la aceleași ore. O, trecători ai străzii

Ravignan : v-am botezat cu numele defuncțiilor Istoriei !
Iată-l pe Agamemnon ! Iată-o pe doamna Hanska ! Ulisse-i
un lăptar ! Patrocle e în josul străzii după cum Faraon
mi-e vecin. Castor și Polux sînt damele de la etajul cinci.
Dar tu, bătrîn strîngător de zdrențe, tu care-n dimineața
ca de basm, te-apropii să stringi resturile încă vii pe cînd
eu suflu-n lampă, tu cel pe care încă nu te știu, sărman și
tainic strîngător de zdrențe, o, ție ți-am dat un nume de
faimă și ales, ți-am spus Dostoievski.

(Vasile Nicolescu)

HANUL „LA TREI SCATOALCE“

Hanul „La trei scatoalce“-i de pomină : adună
Amanți la giugiuleală ce-și lasă-apoi arvună
Scrie c-un cuțit pe ziduri numele drag, perechea,
Cine-a iubit pe cine și-n care a dat strechea.
Și-o cătană pocită de unii, Pirnaie,
Lăsîndu-și cazarma a făcut-o de oaie,
Cu un briceag pe cînte a zgîriat o mare
Sus în tavanu-albastru-nnegrit de felinare,
O mare-n care peștii cu ochii ciob de sticlă
Sub raftu-n care zace uscată-o ciocolată
Aripi de păsări trase-n frigare dintr-odată
Zboară-n ungheru-n care e goală cărămida.

(Vasile Nicolescu)

DIN NOU FANTOMAS

Erau pe cît de pofticioși, pe-atît de mofticioși, domnul
și doamna. Prima oară, cînd bucătarul-șef veni cu scufia
în mînă să le spună : „Iertați-mă, doamna și domnul sînt

mulțumiți ?“ i se răspunse : „O să vă informăm prin chelner !“ A doua oară nu răspunseră nimic. A treia oară se gîndiră să-l dea afară, dar nu se putură hotărî întrucît era un bucătar unic. A patra oară (Doamne, locuiau la marginea Parisului, erau mereu singuri și se plictiseau de moarte !), a patra oară se porniră : „Sosul de capere e grozav, dar aluatul potîrnichii, cam tare“. Curînd au ajuns să discute sport, politică, religie. Asta și voia bucătarul-șef care nu era altul decît Fantomas.

(Nina Cassian)

FĂRĂ TITLU

Caseta de sticlă era pictată în roz și în așa fel încît ai fi crezut că e de acaju. Bijuteriile pe care le păstra fuseseră jefuite, apoi înapoiate, dar de cine ? Tu ce crezi ? Îmi spune mama. Mă uitam la bijuterii : multe agrafe, între care unele, împodobite cu piatră, altele cu mici acuarele : cred că hoțul își bate joc ! ne dă bijuteriile înapoi fiindcă nu fac nici două parale. Și eu aș fi făcut la fel.

— Hoțul ăsta, îmi spune mama, e cîstit, în timp ce tu...

(Vasile Nicolescu)

ADEVĂRATELE MIRACOLE

Bătrînul popă, drăguțul de el ! după ce ne-a părăsit, am văzut ceva luîndu-și zborul de pe suprafața lacului, ceva ce părea a fi un liliac. El însă era destul de cufundat în gîndurile lui ca să nu înregistreze miracolul. Cînd și-a văzut boalele anteriorului ude, s-a mirat.

(Nina Cassian)

PERSPECTIVA

O vedere la munte cu-o casă albă cu turnuri.
Noapte ! văd o fereastră luminată,
Sînt două turnulețe, două, ca două turturele
Și-n spatele ferestrei și în casă
E dragoste, dragoste-n lumină scaldată,
E dragoste din belșug, grăind înaripată,
La cel de-al treilea etaj al casei
La cel de-al treilea etaj, în altă cameră ?
O cameră fără lumină e un mort
Și toată durerea morții e-acolo,
Tot belșugul durerii
Și aripa durerii,
Și graiul durerii,
Vederea — perspectivă cu-o casă albă cu turnuri.

(Vasile Nicolescu)

BIBLIOFILIE

Legătura cărții e un grilaj aurit care încarcerează papagali smălțați în mii de culori, corăbii cu pînze înfiripate din timbre postale, sultani care își poartă pe frunte, cunună, grădinile, ca să arate cît sînt de coplesitoare. Cartea încarcerează eroine care sînt foarte sarmene, vapoare mînjite cumplit de fum și biete vrăbii cenușii.

Autorul însuși e o țeastă prizonieră unui ștrașnic perete alb (mă gîndesc la gulerul țepăn al cămășii lui).

(Vasile Nicolescu)

DRAGOSTEA APROAPELUI

Lui Rousselot

Cine a văzut o broască rîioasă traversînd strada ? un omuleț : nici o păpușă nu e mai mică. Se tîrșie pe genunchi : îi e rușine, despre asta să fie vorba... ? Nu ! e reumatică, un picior îi rămîne în urmă, îl trage după ea ! dar unde se duce în halul ăsta ? biet clown, ea iese din canal. Nimeni n-a băgat-o-n seamă pe stradă. Nimeni nu mă lua nici pe mine altădată în seamă pe stradă, acum copiii își bat joc de steaua mea galbenă. Fericită broască rîioasă ! Tu nu ești însemnată cu steaua galbenă.

(Vasile Nicolescu)

MELI-MELO 1913

Generalul japonez trece în revistă armate europene. Pantaloniul lui e atît de lung încît face crețuri în jurul pantofilor. În mijlocul armatelor e un episcop cu stihar de dantelă în fața unei mese de bucătărie.

Episcopul e gras, are cîteva fire de păr în bărbie și doi ochi plini de apă. Japonezul l-ar anatemiza cu plăcere pe episcop dar își dă seama că l-a mai întîlnit undeva, în lume ; îl privește, îl salută și trece.

(Nina Cassian)

PIERROT N-ARE DREPTUL LA STATUI

Stau cele două temple unul în fața celuiilalt, pe strada prea strîmtă și e un dialog de coloane groase și de lespezi, un schimb de dorice acoperișuri.

Crede-s-ar oare că un astfel de colț strîmt al periferiei fost-a ales pentru a pregăti cavalcada ?

Pe trepte, greci bîrboși, în roșu, își fac vînt cu evantaie de aur, iar Pierrot cel negru, împodobit cu albastra panglică a ordinului Sfintului-Duh asemenea unui mignon de-al lui Henric al III-lea, la poalele unui portic, văzînd strada plină-plină de socluri și plină de statui, se întreabă dacă un asemenea liber pedestal nu e pentru una a sa.

(Ion Caraion)

VESTEA

Vestea să-și lase tronul, coroana și alaiul
L-a fost surprins pe rege pe cînd își sorbea ceaiul
În camera de doamne, lipit de-un marcasin.
Își duse mîna stîngă întîi spre gît și lin,
Abia în șoaptă, totuși cu spaimă și minie
Rosti-ncurcate vorbe, solemn, pentru vecie :
„Ce legi sucite scris-am, n-am să le las așa,
E prea tîrziu desigur să le mai pot schimba“.
Și flăcările-n sobă ardeau ca niște gheare
Hîrtia mistuind-o cu slovele-i amare
Și-ncet bătrînul rege s-a fost retras la schiț,
Retragere ce lumea întreagă a uimit.

(Vasile Nicolescu)

KAMIȘI

O ghilotină,-un eșafod de scinduri,
Sint pentru regi. Pe noi ne-au plictisit.
Umilul autor al ăstor rînduri
Vrea cel puțin să moară răstignit.
E trestia-nmuiată-n a singelui meu unde :

Despăgubiri ? Animalicul !
Domnul te va găsi ridicul.
Du-te, de te spînzură altunde
Ți-s date ție
Azilul de noapte și o frînghie.

Uimește digitala în vilcea.
Aș vrea să-mi înflorească pe mormînt.
Extrage sucu-acestor plante, bea,
Și lecuit de rău vei fi curînd.

Pe-un bloc de marmură, precum se cere
Cu aur numele mi-l veți grava,
Plantați un arbore-n apropiere
Și data morții n-o uitați cumva.

Ca militar eu nu mi-am dat de rost
Fiind făcut din fier dar și din lînă
Prietenilor devotat le-am fost
Și minăstirii nelaîndemină.

Miroase-a fragi și-a mandarină-afară.
Spun juzii-paznici regele că bea.
Eu, Bourtibourg, vă spun că mă omoară.
Opriti ! Eu vreau să mor pe crucea mea.

Act al iubirii, scris — și fiecare
Cu ce-i e dat ! De-l am pe duhul sfânt,
Nu vreau decît să mor pe-acest pămînt,
Să mor, dar încă viu-n lumina-i mare.

(Nina Cassian)

NOCTURNA

Broaște-ocăind,
foșnet de bărci și de visle,
șuier de șarpe prin trestii,
rîs chinuit,
zgomot de corp care cade în apă,
zvon de pași care vin în tăcere,
de stinse suspine,
zvonul saltimbancilor de departe venind.

(Vasile Nicolescu)

SALTIMBANCA DIN VAGONUL DE CLASA TREIA

Saltimbanca, Feea-femeea,
S-a suit la nouă-n clasa treia
în trenul de Paris-Nantes ; de-aceea,
saltimbanco, fii atentă, stai aproape.
ca trenul nu cumva să te scape.

Și, iată, inima ei cîntă ,
O ! în noaptea iertătoare, blîndă,
că urmezi un fluviu, mare, nespus,
în noaptea-văduvă, în noaptea de-apus !
Lăsați-mă ! Vreau singur să-mi fie
visul cu salcia-mi sălcie.
Călători din Samur, băgați de seamă,
lăsați-mă-n propria-mi zeamă.
Tu, din Samur, fii atent,
nu urca-n acest compartiment.
Ea-și visează maioul gălbui, asortat
cu părul ei, și-și visează sortitul,
visează la tînărul ei bărbat.
mai tînăr ca ea c-un deceniu
și la copilul lor, cu siguranță, un geniu.
Saltimbanca e cercheză, mi se pare.
Bate foarte bine toba mare.
E frumoasă și nu face pe deșteapta.
Buzele ei sînt ca roșia, coapta.

(Nina Cassian)

NELINIȘTI ȘI ALTELE

Mă tem că ție nici nu-ți pasă
în dreaptă cumpănă cînd pun
în inimă și-n tot ce murmur
iubirea ta și-apoi cealaltă
iubire care-atît mă arde.

Și-n stihuri despre ce grăi-vei,
de Cel-de-sus pe care-l tulburi,
de slavă, preoți și de îngeri,
de dragostele tale oarbe
flămînde-n crîncenă-agonie
de-nalte stînci, de vrăji și scorpii
ba plec, mă-ntorc și iar m-apropii
de răul care mă pătrunde
cu dragostele la ureche
plec să bocesc de-acum la bal
dansînd pe jalnice redute
și-atîtea sfișieri se-adună
cu-atîta dragoste-mpreună
în seara asta, totuși moartă
încît Pegasul tău un negru
lințoliu peste aripi poartă.

(Vasile Nicolescu)

CASTELUL

Nu știam, nu știam să fi fost vreodată pe aici, prin aceste locuri, un castel, un străvechi castel.

Nu știam, nu știam să fi fost pe aici un braț de mare, un braț de mare mărginit de negru asemenea unei scrisori de doliu.

Îmi aminteam doar de-naltele faleze care acoperă zarea ca o stavilă împiedicîndu-te să vezi mai departe, ca o stavilă care nu-ți lasă privirea să pătrundă într-un nevăzut paradis.

Străvechiul castel, străvechiul castel pare pe alocuri locuit : un pavilion și patru scaune, fărîme de grădini îngrijite și între statuia Disperării și cea a Speranței o fe-

tiță nespus de frumoasă, îmbrăcată în alb și care sare coarda.

La țărmul țărmului alba mare încadrată de negru ca o scrisoare de doliu. La țărmul țărmului stîncile mării și verdele verdelui, străvechile grădini.

Nu știam să fi fost pe aici un castel, pavilion de gardă și scaune-mpletite. La marginea adîncului largele faleze : privirea ta nu va răzbi mai departe decît cerul, faleza în fund, treaptă a cerului.

(Vasile Nicolescu)

CRACIUN

Luîndu-și Sfînta Fecioară pruncul pe-ndelete
„Trebuie, spunea, cumpărat un burete
Nou și-un lighean smălțuit“.
Mai tîrziu, Minunatul Copil a grăit :
„Pentru fiere, buretele, c-o strînge !
Lighecanul — pentru sînge !“

(Ion Caraion)

SFÎNTUL IOAN BOTEZĂTORUL

Cel mai rău rege-a fost Irod
care-a ucis sfînta familie.
Lua un bir îngrozitor
și ucidea copii de zor.
De fapt, un rege trist. Nebune
rude-ale lui, femeii în șir,

ca pe Ioan să se răzbune
că nu venea la întâlniri
(și asta le nemulțumea)
l-au căutat c-un sumbru plan.
Într-un cavou stătea Ioan.
„Vreau capul lui ! Vreau pielea sa !“
Un cap de mort pe-o tavă sta,
pe-o aurită tavă, da !
Ci vezi-i barba, părul — singe
pe ochii lui frumoși se strînge.
E ca un iepure jertfit.
Irod o asculta pe-aceea,
că prea grozav dansa femeea.
Ioan îi urmărea cu-amare
dojeni, printr-o răsufătoare.
Cine mai nou va fi răpus ?
E rîndul Domnului Isus.

(Nina Cassian)

LUNA DE CULOAREA SINGELUI

Tristete de apă, o, Neprihănită,
pală tinjind la fintina spuzită de flori !
o, nemaivăzută-nflorire !
Voi rugăciuni ce-mi țineți de urit,
voi lacrimi curgînd în neștire,
lacrimi de palid copil.

Tristetea să aștepți mereu
vești dintr-o iarnă fără de culori
Ocean, cazmaua și lopata,
lopata-ți vuitoare
și spaima vrînd să te doboare.

Trece uneori Dumnezeu prevestit
de forme la fel de nențelese
precum metaforele voastre, o, profeți
ai celor morți, ai slăvii și-ai țărînii.

Și scrișnește în lemnul ușii
o mască ! dar o știu de mult
e masca unei doamne moarte
ce pururi mă-ntristează.

Tristețe de apă, de tot ce e pîndă...
E-atît de-aproape moartea-mî ? prin
fereastră
noaptea și marea și cei ce nu mai sînt,
tufișul scuturat, furtunile
și luna de culoarea singelui.

(Vasile Nicolescu)

MINGEA

Pe Dumnezeul meu vi-l definesc pe loc
— Și nu-i un joc, o, nu-i deloc un joc,
Fiindcă-acest salon cu porțelan de soi,
Cu-actori și cu sirene, și cu satirii goi,
E după-al lumii chip făcut
Și-al urii și-al păcatelor din noi.
Acele bibelouri — ce greu e de crezut —
Spre Domnul sau spre Diavol destinul ni-l ascut.
Dar o fetiță cu o minge se juca
Și-o arunca-n oglindă, la fel ca pe-o cometă,
Apoi în diagonală-o arunca

Și-apoi la inimă-o strîngea cu foc
Ea însăși învîrtind o piruetă.
Și era toată prinsă-n joc.
Ci iată : mînea dispăru. S-a zis !
Cui să-i ceri sprijin, să te plîngi de soartă ?
Acest joc de salon fusese interzis !
Mult mai tîrziu — cînd fata era moartă —
Fu regăsită mînea pierdută-n ceas de febră,
Pusă-ntr-un antic grup de Sèvres
Închipuind Fecioara cu pruncu-n brațe. Spune
Că mînea ta, copilă, a fost o rugăciune.

(*Nina Cassian*)

SE POATE

Lui Georges Auric

Se poate ca un straniu vis
Cu seara să te prindă,
Credeai un înger c-a deschis,
Dar erai tu-n oglindă.

Și goală-n zori ea și-a desprins
Lung părul ca pe-o haină,
S-ascundă-n faldu-i necuprîns
Giuvaerul de taină.

Să nu ne mai gîndim — e crunt —
La soțul oarecare.
Amant, mi-s aripile-n vînt.
Urmați-mă în zare.

Zina iluziei în zbor
De deget să vă lege
Disprețul. vis ca de păstor,
Mai țănoș ca un rege.

(*Vasile Nicolescu*)

PE MÎINE SEARĂ

Unde vă duceți, rațelor ?
— Să-nchipuim pe iaz vapoare.
Calule șchiop, unde te duci ?
— Să-mi iau regina la plimbare.
Regina-are conduri de-argint
Și-o umbreluță de buret.
Tu, ciine rău și de pripas ?
— La soare, colții să-mi ascut.

Unde te duci, bătrîne ? — Ia,
Să-mi iau slănină cu boia
Să am la cină ce mînca.
E două și un sfert abia
Pe mîine seară-i moartea mea.

(*Nina Cassian*)

SOLUȚIE

Fata — e sufletul meu — fu introdusă în odaie, cu
brațele legate, de către cei patru demoni înaripați. O să-i
taie încheieturile cu ferăstrăul ! A leșinat. Dar Domnul

nostru spune : „Vino pe aici, căci, printre sfinți, mulți copii se află asemenea ție“. Pe aici — zăpada ! Zăpada ! Zăpada, căci Paradisul e zăpada.

(Nina Cassian)

TURNUL DIN MIJLOC

Turnul se numește Molipsire, un
incendiu mare-l încunună
Împroșcînd aer stricat spre oameni
Mai-nalt decît mai-nalt crenel
Crescut în zare e acel
Zăvod gigant, zăvod gigant
Păzind la poarta spre neant.

Suratele Epidemie, iată :
Zizania — regină beată,
Cealaltă-i vădăna peștilor,
Doamna palidă în negru toată,
Ziua, noaptea, nu se culcă niciodată,
Doamna palidă în roșu crud
Stă la sfat cu cei ce mai aud,
Întreabă zgomotul din case scunde
Și vijelia îi răspunde : „Hei, tu,
morișcă scrișnitoare,
Ce vești ne-aduci din țară oare ?“

Capacul vulcanului să-l ridic
Țestoasa pămîntului o să strănute-un pic
Ochiul verde-al Minervei o să clipească, mic.

Vulturul de aur, vulturul-de-argint
Trag cortine peste timp.
Achile răsturnat-a cupa,
Nisipul fin îi umple supa.

Vei vedea pruncul gol lângă țeapa mlădie,
Vițelul de aur, duminică, la liturghie —
Zăvodul gigantic, zăvodul gigantic
Face să geamă, zi și noapte, unda din
Atlantic.

(Nina Cassian)

POEM

O aripă să-i prindem acestei perle :-o cască
Pentru-a atinge focul crepusculului crud.
Un șarpe își ia zborul spre Africa de Sud.
Se războiesc balauri spre gloria lui Max.
Deasupra minăstirii ca un călugăr slut,
Păreau niște marchize ciupercile-n brădet,
Picioare groase, albe și pantalonii peste.
Da ! Cerul mă cunoaște ! Așa doresc să cred.
Dar n-are importanță în vremile aceste.
Ca liceean profesorii-mi tutuiam de zor,
Ei mă-nvățau desene persane în culori
Și le-am păstrat pe toate ca niște violete
Cadriluri ! Am dansat cu un nepot
Ce deghizat pe umăr îmi sta și peste tot,
La o mătușă. Patul mi se pune-n salon.
Nu mă trezeam devreme — cel mai târziu la prînz.
Mi se lua în nume de rău țigara scumpă.

În hău-acesta, iată, copacul meu crescui.
Și un amfiteatru cu fete albe, roz...
Mă așezam pe margini, citeam o carte-n soare,
Cu tinerele-mi gânduri în strai de sărbătoare.
Și ele-aveau buchete de flori în părul lins.
Dar am plecat din Nantes c-un grup de evadați,
Și un copil tunscorea ne-a cunoscut, pe cînd
I-am spus să ne arate șoseaua spre Clisson.
Lumina, moara, pomii, torentele pe rînd
— Cînd maicile în fața lui Dumnezeu jurau —
Ai minăstirii mele, doar trepte-au fost sub pași
Să-ascundă infamia vieții-mi de ocaș.

(Nina Cassian)

ORFEU

Amor, sirene zburătoare,
Un alcion femel, știu bine
Cîntece-n stare să omoare,
Năprasnice, de om străine.
Nu le-ascultați. Auz deschis
Spre îngerii din paradis.

(Nina Cassian)

GUILLAUME APOLLINAIRE

Născut în 1880, la Roma ; mort în 1918.

Opere poetice: Le Bestiaire ou Cortège d'Orphée (1911); Alcools (1913); Case d'Armons (1915); Vitam impendere amor (1917); Calligrammes (1918); Il y a (1925); Ombre de mon amour (1947); Lettres à sa marraine (1948); Innédits (1948); Poèmes secrets à Madeleine (1949); Tendre comme le souvenir (1952); Le Guetteur mélancolique (1952); Poèmes à Lou (1955).

Despre Guillaume Apollinaire

„Print al spiritului modern“ (*André Billy*).

„Miracolul geniului apollinairian este că un spirit atât de excentric, până la disoluție, a rămas în fond mereu de cea mai sănătoasă și mai înrădăcinată umanitate“ (*André Rouveyre*).

„Nu știu de ce, mi-l închipui întotdeauna gata să desfășoare nu știu care sfoară a unui zmeu. Mă gândesc la îndrăznelile lui aeriene de câte ori Notre-Dame poartă viscul incântător al unei schele.

El știa că îngerul poeziei șchioapătă și are privirea sașie, dar că în asta constă farmecul lui. Răsuflarea sa acoperea cu flori de gheață geamurile. Nu avea decît să păteze cu cerneală o foaie de hirtie, să o îndoaie, să o desfacă, pentru ca să înflorească pe ea teribilele dantele ale visului“ (*Jean Cocteau*).

„Un aventurier al gândirii, iată ce a fost în primul rînd, și formula trebuie luată în sensul ei plinar ; din noțiunile de libertate, de risc, de aventură, el a făcut lucruri reale, excitante, primejdioase“ (*Marcel Raymond*).

„Ca Villon, rîde printre lacrimi ; e șiret și naiv, realist și rafinat, sceptic și credul, viril și slab de înger ; e poporul Parisului, Poporul însuși“ (*Fernand Fleuret*).

„Mijloc de condensare sau de dislocare, de analiză, imaginea desfășoară, la el, o activitate nouă care a putut fi comparată cu practica picturală a cubismului : desfăcînd sintezele percepției obișnuite, liberînd obiectele de ansamblurile percepute, autonomizînd orișice dat sensibil — culori și forme — în raport cu contextul obișnuit și silindu-le să scînteieze deodată în fulgurarea unei independențe neprevăzute, atacînd universul expus și sondat în toate dimensiunile sale, ca și cum ar fi un sac spart care lasă a i se revărsa pe covorul poemului fluviul de giuvaieruri... Există o legătură evidentă între descoperirea unei lumi noi, descoperire care rămîne sentimentul fundamental al lui Apollinaire și această utilizare a imaginii : căci lumea nouă este o lume a imaginii, aceea a cinematografului, a afișului, a picturii, a fotografiei și întreaga civilizație reclamă «o artă nouă, mai vastă decît arta simplă a cuvintelor»“ (*Gaëtan Picon*).

MUSCA

A noastră a-nvățat un cînt,
Pe țarm norveg, de la aezii
Muștelor ganice ce sînt
Divinitățile zăpezii.

(*Nina Cassian*)

CRAPUL

În eleșteu, în iaz, îmi pare
Că viața ta e o vecie-i
Mă-ntreb : te uită moartea, oare,
Lung pește al melancoliei ?

(Nina Cassian)

ZONA

În cele din urmă de-această lume veche obosit ești
Păstorito o turnule Eiffel turma de poduri behăie-n zorii
De-antichitățile greacă și romană iată-te sătul până peste
Aici până și-automobilele au aerul de-a fi vechi
Singură religia a rămas nouă-nouță ea în orice caz
Ca hangarele din Port-Aviation de simplă-a rămas

Doar ție în Europa creștinismule titlul de-nvechit nu ți-l
Dumneata Papa Pius al X-lea ești europeanul cel mai
Iar pe tine pîndit de ferestre rușinea te-mpiedică
Să intri să te spovedești în dimineța asta-ntr-o biserică
Citești prospectele cataloagele afișele care lăläie-n gura
Iată poezia acestei diminețe iar pentru proză există ziare
Există fascicule de 25 de bani pline de-ale aventurilor
polițiste averse

Portrete de oameni mari și mii de titluri diverse
Am văzut azi dimineață o stradă atrăgătoare al cărei
nume l-am uitat
Era ca trîmbița soarelui de nouă și gătită curat
Directorii muncitorii și frumoasele stenodactilografe
De luni dimineața pînă simbătă seara de patru ori zilnic
o treapadă

Aici dimineața sirenele de cîte ori oftează
Latră un clopot furios către-amiază
Inscripțiile de pe firme și ziduri
Plăcile avizele țipă ca papagalii-osanale
Dragă mi-i grația străzii acesteia industriale
Dintre rue Aumont-Thierville și l'avenue des Ternes

Iat-o străduța și tu nu ești decît un prichindel
Pe care îl îmbracă în alb și albastru maică-sa
Pios foarte și ca și lui Renè Dalize cel mai vechi prieten
al tău gîndesc
Nimic nu vă place mai mult ca fastul bisericesc
E ora nouă s-au aprins felinarele din dormitor pe-ascuns
vă strecurați

Toată noaptea-n capela colegiului vă rugați
Pe cînd etern fermecătoare profunzime de-ametist
Se-nvirte de-a pururi gloria strălucitoare-a lui Christ
E frumosul crin pe care cu toții-l sădim
E torța cu plete roșii pe care n-o stinge vîntul și știm
E fiul auriu-palid al prea îndureratei mame
Arborele veșnic ticsit de-ale rugilor game
De două ori crucea eternității și a cinstei
E steaua cu șase sulite de rază
Dumnezeul ce moare vinerea și dumineca-nviază
E Christul spre cer înălțîndu-se cum dintre-aviatori nime
El deține recordul lumii la înălțime
Pupilă Christul ochiului

A douăzecea pupilă a secolelor care știe spune ce are
de spus

Și preschimbat în pasăre acest veac se-nalță precum Iisus
Demonii ridică din abisuri capul să-i vadă scinteia

Spun că-l imită pe Simon Magul din Iudeea

Țipă că dacă știe fura să-i zică fur

Îngerii-i zboară frumosului zburător împrejur

Icar Enoh Ilie Apolloniu din Tiana

În jurul primului avion filfiindu-și pulpana

Să treacă-ngăduie când și când purtătorilor Sfintei

Cuminecături

Preoții care veșnic suie suind pline sfințită la guri

Avionul se lasă-n sfârșit fără a-și închide aripile grele

Se umple cerul de milioane de rîndunele

Corbii șoimii bufnițele vin bătînd din aripi acu

Sosesc din Africa ibișii flamingo marabu

Pasărea Roc de povestitori și de poeți mult cîntată

Plutește în gheare cu țeasta lui Adam primul cap iată

Vulturul din orizont se-avîntă c-un țipăt sălbatic și

Din America liliputana colibri

Pihii ce-au venit din China mlădii și lungi și ca să zboare

Au o aripă doar și care perechi-perechi străbat prin

soare

Iată apoi hulubul spirit al neprihanelor

Pe care pasărea-liră și păunul cu rotocoale-l însoțesc

deasupra oceanelor

Și phoenix rugul ce renaște din sine

Cu arzătoarea-i cenușă îngreunînd o clipă orice pe oricine

Sirenele părăsind primejdioasele strîmtori grele

Cînd frumos sosesc tustrele

Și vulturul phoenixul pihul chinezesc

Toate cu mașina zburătoare se-nfrățesc

Acuma cutreieri Parisul singur cuc prin mulțime
Turme de autobuze trec mugind pe lângă tine
Neliniștea dragostei te strânge de beregată
Ca și cînd n-ar mai trebui să fii iubit niciodată
Dacă ai trăi în vechime te-ai înfunda-n vreo minăstire
flămînc

Vă e rușine cînd vă surprindeți o rugăciune spunînd
Te iei în deridere ți-i ca focul iadului risul poate
Scînteile lui auresc înțelesul vieții tale toate
Un tablou într-un sumbru muzeu agățat cu sfori
Și la care te duci să privești de-aproape uneori

Umblî acum prin Paris femeile-s parcă de sînge minjite
Era și-aș vrea să uîl spre-amurgul frumuseții pasămite

Încinsă de flăcări la Chartres m-a privit Notre-Dame
Sîngele tău Iisuse m-a scăldat în Montmartre
Bolnav ascultarea preafericitelor cuvinte mă lasă
Dragostea de care sufăr e-o meteahnă rușinoasă
Și imaginea ce te obsedează peste țepii insomniei și
neliniștii tale-ți dă viață
Meru lingă tine trecătoarea imagine-n ceață

Acum bați Mediteranei limanul
Pe sub lămîii ce-nfloresc tot anul
Te plimbi cu prietenii-n barcă și
Unu-i din Meton altul din Nisa doi din Turbie
Ne zgîim la caracatițele adîncurilor de spaimă răpuși
Peștii-noată printre alge chipuri de Iisuși
Iată-te pe-aproape de Praga-n grădina unui han
Fericit foarte un trandafir e pe masă ci-n van
Povestea în proză te-așteaptă s-o scrii urmărești buimac
În inima trandafirului cum doarme-un gîndac

Te vezi în agatele din Saint-Vit cu groază desenat
Erai trist de moarte-n ziua în care te-ai surprins acolo
deodat'

Semeni cu Lazăr de lumina zilei înnebunit
Acele orologiului din cartierul ovreiesc de-a-ndăratele-au
pornit

Și tot de-a-ndăratele pașii tăi urmînd vieții scara
Urcă-ncet la Hradčany ascultînd seara
Cum prin taverne se cîntă cohești cîntece în care te pierzi

Iată-te la Marsilia-n mijlocul pepenilor verzi

Iată-te la Hotelul Uriașului în Koblenz

Iată-te la Roma sub un moșmon japonez

Iată-te la Amsterdam c-o tinerică pe care-o crezi
frumoasă da-i slută

Și trebuie să se mărite c-un student din Leyda de care-i
cerută

Acolo se-nehiriază camere-n latinește Cubicula locanda
model

Mi-amintesc de toate astea e locul unde trei zile-am
petrecut iar la Gouda la fel

Și-n fața judecătorului de instrucție te aflu la Paris

Ca pe-un criminal sub stare de arest trimis

Vesele și triste călătorii ai făcut

Pînă să-ți dai seama de-al vîrstei și mișciunii tribut

La douăzeci și la treizeci de ani ai fost de dragoste bolnav

Am trăit ca un nebun și mi-am pierdut vremea prin praf

Nu-ndrăznești a-ți mai privi miinile și mereu îmi vine

în hohote să izbucnesc

Pentru tot ce te-a speriat pentru tine cea pe care o iubesc

La acești emigranți te uiți cu ochii de lacrimi vii
Oamenii cred se roagă femeile alăptează copii
Umplu dar cu damfu-amar sala gării Saint-Lazare
Cred secret în steaua lor ca magii-păstori
Speră să dea peste lumina averii-n Argentina
Și să se-ntoarcă-n țara lor după ce s-or îmbogăți
O familie-și cară-o plapomă roșie așa cum voi vă
cărați inima ei

Ireale-s și plapoma asta și visele noastre
Unii pe rue des Rosiers ori des Écouffes
Rămîn pe-aici și se-astrucă-n cocioabe
Deseori i-am văzut seara răsar ca să ia aer
Și se mișcă de colo-colo arar ca niște piese de șah
Sînt mai ales evrei femeile lor poartă peruci
Prin fundul dughenelor zac palide ca niște năluci

Tu în picioare lingă-o tejghea de bar desfrînat
Sorbi o cafea de două parale printre nenorociții care se
zbat

Noaptea ești într-un restaurant mare

Nu că n-ar avea suflet femeile astea totuși pline-s de
griji fiecare
Și toate și cea mai urîtă a presărat pe rănile amantului
sare

Ea-i fiica unui sergent de stradă din Jersey aud

Aspre și crăpate i-s mîinile pe care nu i le-am văzut

Mi-i o copleșitoare milă de cicatricele de pe pîntecul ei

Acum pentru-o biată fată gura c-un ris îngrozitor mi-o
umilesc

Ești singur va veni dimineața
Lăptarii și-or zdrăngăni bidoanele pe străzi
Ca o frumoasă Motivă se pierde noaptea-n depărtare
E fătarnica Ferdine sau Lea cea curtenitoare.

Și bei din alcoolul ăsta ce ca însăși viața ta frige de viu.
Viața-ți băută cum se bea un rachiu

Te îndrepti către-Auteuil ții ca s-ajungi acasă de aceea
Și să dormi printre fetișele tale din Oceania și Guineea
Care-s ca niște Christii de-o altă credință de alt chip
Rudimentari Christii speranțe cu-obscur aripi

Adio Adio

Soare ȝît retezat.

(Ion Caraion)

PODUL MIRABEAU

Sub podul Mirabeau curge-n tăcere
Sena și dragostea mea
Să-mi amintesc că tu plăcere
Veneai mereu veneai după durere

E zi e noapte bate-un ceas
Trec zilele eu am rămas

Cu mâini în mâini stăteam noi față-n față
Trece ca sub un pod
Valul sătul la noi sub brață
De-ațiția veșnici ochi ce-l tot răsfață

E zi e noapte bate-un ceas
Trec zilele eu am rămas

Iubirea curge încet și nu în torente
Și trece-așa mereu
Vai viața trece-n unde lente
Iar în speranță-s coarde violente

E zi e noapte bate-un ceas
Trec zilele eu am rămas

Trec zilele trec săptămîni într-una
Iar timpul vechi s-a dus
Și dragostea pe totdeauna
Tu Senă curgi sub pod te-alintă luna

E zi e noapte bate-un ceas
Trec zilele eu am rămas.

(Mihai Beniuc)

BRÎNDUȘELE

Livăda-i veninoasă în toamnă dar frumoasă
Și vacile pascînd
Se otrăvesc pe rînd
Brîndușa de culoarea unui cearcăn sau a unui liliac
Acolo înflorește la fel cu ochii tăi ce-mi plac
Ah violetă ca cearcănul lor și ca toamna plină de regret
În care viața mea de ochii tăi se otrăvește-neet

Copiii de la școală vin cu zarvă demonică
Îmbrăcați în tunici și cîntînd din armonică
Ei culeg brîndușele care le șed ca niște mame-n cale
Fiice ale fiicelor lor și culoarea pleoapelor tale

Care bat cum florile în vîntul nebun se zbat
Păzitorul turmei încet a cîntat
În timp ce vitele mugind părăsesc toate
Livada pe care toamna s-o-nflorească nu poate

(Ioan I. Ciorănescu)

EMIGRANTUL DIN LANDOR RÔAD

Lui André Billy

Cu pălăria-n mînă intră cam marțial
La un croitor de vază și furnizor regal
Ci tocmai negustorul cel șic decapitase
Mai multe manechine gătite și frumoase

Mulțimea-n du-te vino amesteca străină
Fără iubire umbre tîrîte pe pămînt
Și mîini spre cerul candid cu lacuri de lumină
Ca niște păsări albe zburau din cînd în cînd

Spre-America vaporul chiar mîine mă trimite
Și nu mă-ntorc pentru nimic
Să-mi plimb o oarbă umbră pe străzile iubite
Cu bani ce-n preerie visată-o să-i cîștig

Pentr-un soldat din Indii să se întoarcă-i bine
Sculpatul meu de aur la bursă l-au vîndut
Cu haine noi pe mine aş vrea să dorm în fine
Sub arborii cu păsări şi cu maimuţe-n rut

Acele manechine îşi scoaseră
Veşmintele iar dînsul le încercă
Cu-n frac de lord — murise fără să-l mai achite —
Se îmbracă la şolduri ca un milionar

De-afară anii-n rînd
Prin marile vitrine
Priveau la manechine
Înlănţuiţi trecînd

Vezi văduvele zile şi vineri sîngerinde
Cu-nmormintări încete prin ani intercalate
Şi zile albe negre de-un cer ploios înfrinte
Cînd soaţa diavoliţă ibovnicul îşi bate

Apoi în port de toamnă cu frunzele apuse
Cu miinile mulţimii frunzînd şi alta nu
Pe-a vasului covertă valiza şi-o depuse
Şi şezu

Cu vînturi Oceanul ameninţa în plete
Săruturi lungi şi unde punîndu-i cu nesat
Patetic emigranţii miini fluturau încete
Spre port. Iar alţii-n preajmă plîngeau îngenuncheaţi

Privi mult timp la țărnuț murind în ceața sură
Vapoare jucărie vibrau în zări de fum
Și un buchet minuscul plutind la aventură
Umplu tot oceanul de floare și parfum

Și-ar fi dorit buchetul cum se rivnește gloria
Jucînd pe mări străine printre delfini o mie

Și îi țesca memoria
O veșnică tapiserie
Ce-i figura istoria

Dar pentru-a le-neca feroce
Ca pe gîndaci pe-aceste-obstinate țesătoare
El se-nsură precum un doge
În țipăt de sirene la zi celibatare

Ci umflă-te spre noapte O Mare cu-Ochi de jînd
Pîndiră pîn'la ziuă rechinii să nu scape
Cadavrul ros de stele al zilelor plutind
Prin zvon de jurăminte din urmă și de ape.

(Nina Cassian)

LOGODNĂ

Lui Picasso

Primăvara lasă logodnicii mincinoși să hoinărească
Și fulgii albaștri lasă-ndelung să-nfrunzească
Scuturați de chiparosul cu cuib de pasăre-albastră

În zori o Madonă a smuls florile măceșilor
Miine va veni să culeagă mixăndrelele
Să le-așeze-n cuiburile porumbițelor sortite
Hulubului care-astă-seară părea Paraclet

În cringul de lămii ultimele venite
Se-ndrăgostiră de dragostea ce ni-i dragă
Îndepărtatele sate-s ca pleoapele lor
Și printre lămii le spînzură inimile

★

Mi-au mărturisit în sfîrșit prietenii că mă disprețuiesc
Beam lacom stelele
Un inger în timp ce dormeam a ucis
Miei ciobanilor tristelor stîne
Falși centurioni luau cu ei oțelul
Și țopăiau calicii betejiți de euphorbie
Stele ale deșteptării nici una din ele nu cunosc
Sub clar de lună felinarele își pișau flacăra
Țapii de bere ai cioclilor ciocnind sunau a clopote
Cădeau la-ntîmplare la lumina luminărilor
Gulere tari peste valuri de fuste prost periate
Lehuze travestite își sărbătoreau întîia ieșire la biserică

În noaptea aceea orașul părea un arhipelaḡ
Femei cereau dragoste și cultul ingerilor
Și-ntunecat fluviu mi-amintesc întunecat
Niciodată umbrele ce treceau nu erau frumoase

★

Nu-mi mai e nici măcar milă de mine
Și chinul tăcerii a-l spune nu pot
Prefăcute-s în stele toate vorbele pe care le-aveam de
Un Icar încearcă să mi se ridice pînă-n dreptul fiecărui
ochi

Și purtător de sori ard în miezul a două nebuloase
Ce l-am făcut eu teologalelor dobitoace ale inteligenței
Odinioară s-au întors morții să mă adore
Și operam în sfârșitul lumii
Dar sosește șuierînd ca un uragan sfârșitul meu

★

Am avut curajul de a privi îndărăt
La stîrvurile zilelor mele
Îmi presară drumul și eu le jelui
Unele putrezesc în bisericile italiene
Sau prin crînguri de lămii
Ce dau flori și rodesc
Deodată și-n orice anotimp
Altele-au plins înainte de-a-și da duhul prin taverne
Prin care se-nvîrteau buchete aprinse
Sub ochii mei mulatre ce născociau poezia
Și-n grădina amintirii mele
Tot mai îmbobocesc trandafirii electrice

★

Iertați-mi neștiința
Iertăciune că nu mai cunosc vechiul joc al stihurilor
Nu mai știu nimic ci doar iubesc
Florile în ochii mei redevin flăcări
Dumnezeiește cuget
Și zîmbesc privind la ființele pe care nu le-am zămislit
Dar dacă-ar veni vremea cînd umbra în sfîrșit copleșitoare
S-ar multiplica odrăslind felurimea de chipuri a dragostei
Mi-aș admira plămzuirea
mele

În repaosul duminical
Și slăvesc lenea
Cum să-mputînez
Înfini de mica știință

Pe care mi-o impun simțurile
Unu-i asemenea munților cerului
Orașelor dragostei mele
Seamănă cu anotimpurile
Trăiește decapitat soarele îi e cap
Și luna : gîtu-i retezat
Aș vrea să-ncerc o nesfîrșită ardoare
Tu monstru al auzului meu răcnești și plîngi
Coamă ți-e tunetul
Și ghearele tale țin ison cîntecului păsărilor
Monstruosul pipăit m-a pătruns mă otrăvește
Mi-noată ochii departe de mine
Și intactii aștri mi-s stăpînii fără încercare
Divina fumurilor cu țeasta-mpodobită cu flori
Și cel mai frumos monstru
Nu fără aroma lacurilor se posomorăște

*

La urma urmelor minciunile nu mă mai înspăimîntă
Luna se coace ca un ou în tigaie
Acest colier de stropi de apă va împodobi înecata
Iată-mi buchetul de spice de floarea-patimilor
Ce cu drag oferă două coroane de ghimpi
Străzile-s jilave de ploaia de-adineaori
Sirguincioși ingeri acasă robotesc pentru mine
Luna și tristețea pieri-vor pe toată
Vremea cit ține ziua sfîntă
Cîtă vreme ține ziua cea sfîntă mers-am cîntînd
Plecată peste fereastra ei o doamnă mult timp m-a privit
Cum cîntînd mă-ndepărtam

*

La colțul unei străzi zării mateloți
Care-n sunetele unui acordeon dansau cu gîtul gol
Am dat soarelui totul
Tot în afară de umbra mea

Dragalele baloturilor sirenele pe jumătate moarte
La orizontul în ceață se scufundau cele trei catarge
Încununate de anemone au murit vînturile
O, Fecioară semn pur al lunii a treia

'Ard printre voi templieri în flăcări
Să proorocim împreună o puternice stăpîn eu sînt
Focul năzuit ce vi se dăruie horesc
Jerbele-artificiilor frumoasă noapte

Lanțuri de-o slobodă flacără subțiate Ardoare
Pe care-o va stinge suflarea-mi O Morților din postul mare
Prin moartea mea gloria și nenorocirea le țintesc
Așa cum aș ochi pasărea aleasă drept țintă

Incertitudine prefăcută pasăre vopsită cînd cădeai
Jucau în sat soarele și dragostea
Și curtenitori plozii tîi bine ori prost îmbrăcați
Au ridicat — cuib al curajului meu — acest rug.

(Ion Caraion)

1909

Doamna purta o rochie
De otoman violet
Și tunica-i brodată cu aur
Era din două părți
Prinse la umăr

Cu ochii jucăuși ca niște îngeri
Rîdea rîdea
'Avea obraji de culorile Franței
Ochii albaștri dinții albi și buzele din cale afară
de purpurii

Și-obraji de culorile Franței

'Avea decolteu rotund
Și coafură à la Récamier
'Cu fermecătoare brațe goale

Oare nu se va auzi niciodată bătînd miezul nopții

'Doamna-n rochie de otoman violet
Și tunică brodată în aur
'Cu decolteul rotund
Buclele și le plimba
Și panglica-i de aur

Și-și tîrîia pantofiorii cu cataramă

Și era așa de frumoasă
Încît n-ai fi îndrăznit s-o iubești
Îubeam femeile groaznice din uriașele cartiere
Unde zi de zi cîteva noi odrasle se nasc
'Flacăra era creierul fierul era sîngele lor
'Drag drag mi-era poporul dibaci al mașinilor
Luxul și frumusețea nu-s decît spuma lui
'Femeia aceea era așa de frumoasă
'Încît mă-nspăimînta.

(Ion Cavaion)

LA „SANTÉ“

I

Pînă a intra-n celulă
Trebuie să mă despoi
Și ce voce ca o hulă
Ei Guillaume ce e cu noi

Lazăr coborînd în groapă
Nu din ea ieșind — ehei
S-au dus cînt și viers pe apă
Fete voi și ani ai mei.

II

Nu acolo nu mai sînt
Eu însumi
Sînt cincisprezece
Din a unșpea

Se strecoară prin forestre
Soarele
Razele-i ca măscăricii-mi
Sar prin versuri

Și dansează pe hîrtie
Eu ascult
Cu picioru-n boltă nu știu
Cine bocăne

III

'Chiar ca un urs virit în groapă
'Mă plimb în orice dimineață
'Ceru-i albastru lanț ce sapă
'În cerc în cerc în cerc o viață
'Chiar ca un urs virit în groapă
'Mă plimb în orice dimineață

'Și în celula mea vecină
'Se-aude cum se toarnă apă
'Și să se ducă și să vină
'Un temnicer cu chei de-o șchioapă
'Și în celula mea vecină
'Se-aude cum se toarnă apă

IV

Ce plictisală între ziduri goale
Cu vopseli decolorate
O muscă pe hîrtie-mi taie-agale
Mici rîndurile tremurate

'O ce-o să fie Doamne că-mi știi marea
'Durere dată Milă-ți facă
'Și ochi-mi fără lacrimi și paloarea
'Și jilțul ce nu vrea să tacă

'Și toate-aceste inime închise
'Și dragostea ce mă-nsoțește
'Și mintea-mi cu-osebire care Ți se
'Închină-n multă deznădejde

V.

Orele — ce-ncet și cînd !
Trec cum trece-o-nmormîntare

Regreta-vei în curînd
Ora-n care-ai plîns și care
Va da altor ore rînd

VI

Ascult cum urlă-acest oraș
Captiv ce i se luară sorii
Și nu văd decît cer vrăjmaș
Ori goi pereții închisorii

Ziua se duce arde-n schimb
O lampă-n temnița tăciune
Sîntem doar singuri frumos nimb
Și scumpă încă Rațiune

(Ion Caraion)

TOAMNĂ BOLNAVĂ

Bolnavă și-adorată toamnă
Vei muri, cînd vijelia s-o abate prin grădinile-ți de
trandafiri

Cînd
Va fi nins prin livezi

Mori biată
Toamnă în bogăția și albul
Zăpezii și roadelor coapte
Pe bolta cerului
Plutesc șoimi
Peste pitice și neștiutoare nimfe cu păr verde
Care niciodată n-au iubit

Acolo unde pădurea se pierde
Cerbii au boncăluit

Și ce dragi anotimpule ce dragi mi-s freamătele tale
Fructele căzînd neculese
Vîntul și pădurea ce-agale
Își plîng frunză cu frunză toamna lacrimilor dese
Frunzele
Năuce
Un tren
Ce fuge
Viața
Se duce.

(Ion Caraion)

CORN DE VÎNĂTOARE

Povestea noastră-i nobilă și-amară
Ca masca ce tiranu-și pune
Nu-s răni urzeli cu sumbra lor povară
Să poată dragostea răpune
Din aspru-i cer nimic n-o mai pogoară

Și Thomas de Quincey sorbise
Opiul dulce — otrava-nșelătoare
Sărmana-i Ană s-o revadă-n vise
Să trecem dar căci toate-s trecătoare
Voi reveni căci totul vis e

Doar amintirea-i corn de vânătoare
Ce sună dulce tinguios și moare.

(Vasile Nicolescu)

MI-ADUC AMINTE

Mi-aduc aminte de copilăria mea
Apă care doarme-ntr-un pahar
Înaintea furtunilor nădejdea
Mi-aduc aminte de copilăria mea.

Mă gîndesc la atîtea metamorfoze
Care-nfloresc într-un pahar
Ca nădejdea și ca tristețea
Mă gîndesc la atîtea metamorfoze

E soarta mea cea pe care-o citesc
În reflexele nedeslușite
Făcute-s jocurile nu mai cade nimio
E soarta mea pe care-o citesc.

(Ion Caraion)

MUZICANTUL DIN SAINT-MERRY

Am în sfârșit dreptul să salut făpturile pe care nu le
cunosc
Ele mi se perindă prin față și se-adună de departe
Pe cind mie orice văd necunoscut îmi e
Și nădejdea lor cu nimic nu-i mai puțin puternică decît
a mea

Nu cînt această lume și nici alte astre
Ci toate posibilitățile mele însumi de dincolo de lumea
aceasta și de astre
Cînt bucuria de-a pribegi și plăcerea de-a muri

În 21 ale lunii mai 1913
Podarul morților și aurii saint-merieni
Milioane de muște — mări Doamne ! — se aflau în
treabă
Cînd un om fără ochi fără nas fără urechi
Ieșind la Sebasto' din metro pătrunse-n rue Aubry-le-
Boucher
Brun era tînărul bărbat și ce culoare ca de fragă-n
obrajii lui
Ce bărbat vai ! Ariana
Cînta din caval și muzica îi purta pașii
Se opri la colțul străzii Saint-Martin
Cîntînd melodia ce-o cînt eu și care-i de mine născocită

În trecere femeile i se opreau în jur
Veneau din toate părțile
Cînd clopotele din Saint-Merry începură deodată să bată
Cîntărețul încetă să mai cînte și bău de la fîntîna
Ce se află la colțul străzii Simon-Le-Franc
Apoi tăcu Saint-Merry
Necunoscutu-și reîncepu melodia din caval

Și-nturnându-se pe-același drum merse pînă-n ulița zisă
Verrerie
În cotloanele căreia pătrunse cu toată droaia de femei
Ce năvăleau de prin case
Ce veneau cu ochi zăpăciți de pe străzi din dreapta din
stînga
Și cu mîinile întinse-nspre melodiosul cuceritor
Ci el o pornea fără să-i pese mai departe îngînîndu-și
melodia lui
Înspăimîntător o pornea

Și-apoi aiurea
La ce oră pleca-va un tren spre Paris

În clipa aceea
Porumbeii din Moluques se găinătau căcăreze nucșoare
Și-n același timp
Misiune catolică din Bôma o ! ce-ai făcut din sculptor

Altundeva
Ea trece un pod între Bonn și Benel și dispare prin
Pützchen

În aceeași clipă
O fetișcană-i îndrăgostită de primar

Și-ntr-alt cartier
Hai ! rivalizează poetule cu etichetele parfumierilor
Pe scurt cei ce vă hliziți mare lucru n-ați prea stors voi
de la oameni
Abia de-ați sclipuit un dram de grăsime din biata lor
sărăcie
Dar noi care cumplit am dori să trăim departe unul de
altul

Întindem brațele și-un lung mărfar trece pe șinele lor

Plîngeai așezată lingă mine-n fundul unei birje
Și-acuma

Îmi semeni o ! îmi semeni într-un chip nefericit

Ne-asemănăm ca-n arhitectura secolului trecut
Acele înalte hornuri aducînd a turnuri

Urcăm și mai sus acum nici nu mai atingem pămîntul

Iar în vreme ce omenirea trăia și se schimba și se schimba

Alaiul de femei nesfîrșit ca o zi de post
Îl urma pe rue de la Verrerie pe fericitul cîntăreț

Alaiuri vai ! alaiuri

Asta-i ca pe vremuri cînd regele se ducea la Vincennes
Cînd ambasadorii soseau la Paris

Cînd slăbănogul Suger zorea înspre Sena

Cînd răzmerița păli în jur de Saint-Merry

Alaiuri vai ! alaiuri

Femeile podideau străzile așa le era de mare numărul

Pînă pe toate ulițele vecine

Și se pripeau neabătute ca glonțul

Să urmeze cîntărețul

Oh ! Ariana și tu Pachito și tu Amino

Tu Mia tu Simona tu Mavisa

Și tu Coletta și tu frumoasă Genevievă

Toate-au trecut zvînturatice și ușuratice

Iar pașii ușori și sprinteni li se mișcau în cadența

Pastoralei muzicii călăuzindu-le
Urechile lacome

Și-o clipă necunoscutul zăbovi în fața unei case de vânzare
O casă părăsită
Cu geamurile sparte
Locuință din veacul al șaisprezecelea
Curtea slujind ca adăpost camioanelor de la casele de
comenzi

Și-acolo intră muzicantul
Cîntecul ce se-ndepărta se făcu lipicios
Femeile-l urmară-n casa părăsită
Și toate pătrunseră topite-ntr-o ciurdă
Și toate și toate intrară fără-a privi îndărăt
Fără părere de rău pentru tot ce lăsaseră
Ce părăsiseră
Fără a regreta ziua viața amintirea
Și nici țiipenie de om nu mai rămase-n curînd
pe rue de la Verrerie

În afară de mine însumi și de-un popă din Saint-Merry
Care intrarăm și noi în casa cea veche
Dar nu mai găsirăm pe nimeni
Și iată seara
La Saint-Merry bate clopot de vecernie
Alaiuri vai ! alaiuri
Asta-i ca pe vremuri cînd regele se înapoia de la Vincennes
Și venea o trupă de caschetieri
Și veneau neguțători de banane
Și veneau cătane din garda republicană
O ! noapte

Turmă de pofticioase priviri de femei
O ! noapte
Tu durerea și-așteptarea mea-n zadar
Aud stingîndu-se glasul unui depărtat caval.

(Ion Caraion)

PORUMBITA ÎNJUNGHIAȚĂ ȘI HAVUZUL

Blinde chipuri în jurul
 MIA MAREYE
 YETTE LORIE
 ANNIE și tu MARIE
 chipul unde
 o zgloboii copilării
 D A R
 ling-un havuz
 ce și plinge și
 se roagă rugi vii
 o porumbită bea euforii

Și-al amintirii carusel ?
O duși prieteni în mael
Spre ceruri și-n mael
Un deș Billy Dalize Raynal
Cu numele de lacrimi pal
Și ochii voștri în mael
Cu prin lăserici pași egali
Mor melancolic moarte
Unde-i Cremenitz ce s-a oștit
Unde sint Braque și Max Jacob
Unde poate e-au și fost murit
Devain în ochi cu zorii zoh
De amintiri am inimi pline
Plînge havuzul să mialne
CEL LUAT DE CRÎNCENA VÎLTORARE CE-N MIAZĂNOAPTE LUPȚĂ-ACUM
Iar se... 45. mare

Iar seara se prăvăle O înșingerată mare
Grădini unde ucis e-atita belșug de laur roz vitează floare

UMBRA

Iată-vă iarăși lângă mine
Amintiri ale camarazilor morți în război
Măslina vremii
Amintiri ce nu mai sînteți decît o apă și-un pămînt
Așa cum o sută de blănuri nu fac decît o singură haină
Așa cum miile și miile de răni nu fac decît un articol
de ziar
Înfățișarea nepămînteană și-ntunecată pe care ați luat-o
Nestatornica formă a umbrei mele
Un indian la pîndă în eternitate
Și te tîrîi alături de mine umbră
Dar nu mă mai auziți
Nu-mi veți mai cunoaște zeleștile poeme ce cînt
Pe cînd eu încă v-aud și încă vă văd
Soarte
Multiplă umbră soarele aibă-te-n pază
Pe tine care mă iubești îndeajuns pentru ca nicicînd să
nu mă dai părăsirii
Umbră cerneală a soarelui
Caligrafie a luminii mele
Cheson de păreri de rău
Zeu care se umilește.

(Ion Caraion)

MINUNI ALE RĂZBOIULUI

Ce frumoase-s aceste rachete iluminînd noaptea
Ele suie-n propriile piscuri și se-nclină să privească
Par niște doamne ce dănțuie cu văzul în loc de ochi,
brațe și inimî
Ți-am recunoscut surîsul și zburdălnicia

Și-i de asemeni apoteoza de toate zilele a tuturor
Berenicelor mele
al căror păr s-a făcut comete
Acele dansatoare daurite sînt ale tuturor timpurilor și
raselor
Ele prăsesc brusc odrasle ce n-au timp decît să moară

Ce frumoase-s toate aceste rachete
Însă-ar fi și mai frumoase de-ar fi mult mai multe
De-ar fi milioane și-ar avea un relativ și rotund sens
ca slovele unei cărți
Totuși e la fel de frumos ca și cînd viața însăși ar ieși
din muribunzi

Ar fi însă și mai frumos de-ar fi cu mult mai multe
Le privesc totuși ca pe-o frumusețe care ți se dăruie
și pierce de-ndată
Mi se pare că-s martor la un mare festin luminat a giorno
E un banchet ce se oferă pămîntului
Lui îi e foame și cască palide guri largi
I-e foame pămîntului și iată canibalul festin al lui
Baltazar
Cine-ar fi spus că se poate fi într-o asemenea măsură
antropolog
Și c-o să trebuiască atîta jar spre a frige trupul omenesc
Aerul de-aceea are puțin gust empireumatic deloc
dezagreabil pe legea mea
Dar festinul ar fi și mai frumos dacă aici și cerul ar mîncă
laolaltă cu pămîntul
El nu-nfulecă însă altceva decît suflete
Ceea ce-i un fel de-a nu se hrăni
Și se mulțumește să jongleze cu focurile versicolore

Dar m-am cufundat în blîndetea acestui război împreună
 cu-ntreaga-mi companie de-a lungul nesfîrșitelor
 tranșee
 Cîteva țipete de flacără îmi vestesc neînterupt prezența
 Săpatu-mi-am albia pe-unde curg împrăștiindu-mă-ntr-o
 mie de mici riuri ce fug în toate părțile
 Sint în tranșeea din prima linie și totuși sint pretutindeni
 ori mai degrabă încep a fi pretutindeni
 Eu-s cel ce-ncepe lucrul viitoarelor secole
 Va dura ceva mai mult de-nfăptuit decît povestea
 Zburătorului Icar

Las moștenire viitorului istoria lui Guillaume Apollinaire
 Care fu la război și știu să fie pretutindeni
 În fericitele orașe din spatele frontului
 În tot necuprinsul universului
 În cei ce pier zbătîndu-se în sîrma ghimpată
 În femei în tunuri în cai
 La zenit la nadir în cele 4 puncte cardinale
 Și-n ardoarea fără de seamă a acestui ajun de bătălie
 Și ar fi neîndoielnic mult mai frumos
 De-aș putea presupune că toate aceste lucruri în care
 eu mă aflu peste tot
 Ar putea să se afle și ele pretutindeni în mine
 Dar pentru asta nu-i nimic de făcut
 Căci dacă eu-s peste tot în clipa aceasta
 nu există totuși nimeni în mine decît eu și cu mine.

(Ion Caraion)

EXISTĂ

Există o corabie care mi-a luat cu sine iubita
Există pe cer șase cîrnați și cînd coboară noaptea ai spune
că-s niște viermuși din care-nmuguresc stelele
Există un submarin vrăjmaș căruia-i e ciudă pe
dragostea mea
Există o mie de brăduți retezați în jurul meu de schijele
de-obuz
Există un infanterist care trece orbit de gazele-asfixiante
Există ciopîrțirea-n tranșee a tot ce-a fost Nietzsche,
Goethe și Köln
Există jindul meu după o scrisoare ce-ntîrzie
Există la mine-n portmoneu mai multe poze de-ale
dragei mele
Există cu o neliniștită-nfățișare prizonieri care trec
Există o baterie ai cărei servanți freamătă în preajma
tunurilor
Există vagmistrul care sosește-n trap pe drumul
Copacului Răzleț
Există cîcă un spion ce hoinărește pîndind invizibil ca
orizontul în care fără pic de rușine s-a-mbrăcat
și cu care se confundă
Există țîșnit ca un crin bustul iubitei mele
Există un căpitan care așteaptă cu teamă comunicările
TFF-ului de peste Atlantic
Există la miezul nopții soldați care taie cu fierăstrăul
scînduri pentru coșciuge
Există femei care țîpînd cer porumb unui Christ ce
sîngeră în Mexic
Există Gulf-Strem-ul cel așa de călduț și de binefăcător
Există la vreo 5 kilometri de-aici un țîntirim plin de cruci
Există cruci pretutindeni și-n dreapta și-n stînga
Există smochine sălbatice pe-acei cactuși din Algeria
Există lungile mîini suple ale iubitei mele

Există o călimară pe care-o scobisem într-o rachetă de
 15 cm și care n-a fost aruncată
 Există șaua mea s-o bată ploile
 Există fluviile care nu se-ntorc la izvor
 Există dragostea care mă-nvăluie mângâielnic
 Există un prizonier neamț care-și tira mitraliera în spate
 Există oameni pe lume care n-au fost niciodată la război
 Există hinduși care se uită cu mirare la cîmpiile
 Occidentului
 Și care cugetă melancolic la cei asupra cărora se-ntreabă
 de-i vor mai revedea ori nu,
 Căci a fost împinsă foarte departe în acest război arta
 invizibilității.

(Ion Caraion)

CÎNTEC DE DRAGOSTE

Uite din ce-i plămădit simfonicul dragostei cînt
 E-n sine cîntecul dragostelor de-odinioară
 Scheaunul îmbătătoarelor săruturi ale amanților faimoși
 Țipetele erotice ale muritoarelor violate de zei
 Bărbățiile eroilor de legendă ciulite ca niște tunuri
 antiaeriene
 Falnicul urlat al lui Iason
 Cîntecul de moarte al lebedei
 Și imnul de triumf pe care-ntiile raze ale soarelui
 l-au făcut pe-nțepenitul Memnon să-l murmure
 E-n sine Țipătul sabinelor în clipa răpirii
 E-n sine șirul de strigăte de dragoste pe care le scot
 în junglă felinele

Rumoarea surdă a sevelor suind în plantele de la tropic
Bubuitul artileriilor rostind sălbatica dragoste a

Valurile mării unde nasc frumusețea și viața
E-n sine cîntecul întregii iubiri de pe lume.

(Ion Caraion)

FRUMOASA ROȘCATĂ

Iată-mă-naintea tuturoră un ins întreg la minte
Cunoscînd viața și din moarte ceea ce poate cunoaște
un om

De la bucuriile și durerile dragostei neabținîndu-se
Știind uneori părerile să-și pună-n lumină
Mînuind mai multe limbi
Care a călătorit și nu puțin
Care a dat piept cu războiul și ca tunar și ca pifan
Rănit la cap trepanat sub cloroform
Care mi-am pierdut cei mai buni prieteni în îngrozitorul
măcel

Iar din ce e nou și ce e vechi știu cît are puterea să știe
dintr-amîndouă un om

Și fără să mă mai sinchisesc azi de-acest război
Pentru noi dragii mei și-ntre noi
Pun în cumpănă nesfîrșita harță dintre inovație și
tradiție

Dintre Ordine și Aventură

Voi a căror gură făcută-i după chipul lui Dumnezeu
Ea fiind ordinea însăși
Arătați-vă îngăduitori cînd ne asemuiți
Celor ce fuseră desăvîrșirea ordinei
Pe noi care pretutindenî pîndim aventura

Nu vă sîntem vrăjmași
Vrem să vă dăm în stăpînire ciudate și largi întinsuri
Unde misterul în floare momește pe cine vrea să-l culeagă
Întîlnești acolo focuri înmugurînd culori nemaiafătate
ochiului

Căroră se cade să le dai chip sau fire
Noi vrem să răscolim bunătatea țară unde cuvintele
amușesc în nisip

Și-apoi timpul ce poate fi gonit sau înturnat
O-ndurați-vă de luptătorii pururi pe granița
Dintre viitor și nemărginire
Milă pentru greșelile milă pentru păcatele noastre
Uite că vine vara anotimpul cumplit
Ca și primăvara s-a dus tinerețea-mi subțire
E timpul o Soare al înverșunatei Rațiuni
Aștept

Să-i urmez blînd și ales a pasului măsură
Unduindu-se doar și doar spre a o iubi
Ca magnetul un fier ea vine și mă fură
Și are-ncîntătoarea-nifățîșare
A unei roșcate fermecătoare

Pletele-i par de aur ai spune
Un falnic fulger fără dune
Și-aceste mîndrii de văpăi cu penetul
Trandafiriu ofîlînd pe încetul

Ci rîdeți rîdeți de mine
Oameni de pretutîndeni și cei de-aici voi mai din plin
Căci cite nu-s a vi le spune ci m-abțin
O cite nu-s dar m-ați opri să vi le spun
Vă fie milă de-un nebun.

(Ion Caraion)

LOU STEAUA MEA

Stea pe care-o cheamă Lou e tot atîta de frumoasă
și tot atît de voluptuoasă ca o gingașă fată vicioasă
Ea șade într-un meteor gătit ca un automobil de lux
Înconjurată de stelele prietene
Jur-împrejurul stelarului vehicul se-așterne infinitul eterat
Planetele scăpărătoare se-arată una după alta ca zeițele
callipige la orizont
Calea lactee urcă asemeni unei pulberi îndărătul
Meteorului automobil
Jerbe de astre împodobesc infinitul
Meteorul automobil luxos și
Arhitectural
Ca un palat
Este montat pe un bolid enorm ce-aruncă tunete
străbătînd cerurile pe care le brăzdează cu fulgere
Multicolore și prelungi ca minunate focuri bengale
Și dulci ca sărutările eterne
Și razele de soare adumbresc
Ca preafrumoșii arbori
Primăvăratici
Diafana cale
O Lou stea botezată Lou cea mai frumoasă dintre stele
O tu crăiasa Stelelor
Cuprinde-npărăția ta cîmpii neastîmpărate
Ca păsările
Cîmpii mișcătoare ca un regiment
De infanterie nomad
Stea Lou sin prea frumos de roză nea
Mic cuib divin al nopții blînde
Și clitoris încîntător al parfumatului zefir
Ce prevestește Dimineața

De ris sînt celelalte astre și toate sînt bufonii tăi
     Și ele joacă pentru tine
         Fantasmagorice comedii
 Fac nebunii pentru ca steaua numită Lou să se amuze
     Și nopțile sînt uneori mortale
         Steaua pe care-o cheamă Lou
     Străbate pajiști de-asfodele
     Și de fantasme infidele
         Plouă-n prăpastii lingă ele
 Dar mîndră-i noaptea asta printre stele
     Zăresc doar steaua mie dragă
         Minune pentru bolta-ntreagă
         Și n-o zăresc decît pe ea
 Nurlie găurice între bucile norilor
     Și steaua stelelor e ea
     Și este steaua Îndrăgirii
 O noapte noapte fii mereu așa
     Dar iată
 Buimace jerbe de obuze
     Vin să-mi ascundă
         Steaua mea
 Cobor privirile spre-adîncul de noapte al pădurii mele
     Și tot ce-am învățat să fac cu dibăcie în iubire
         Se schimbă într-o zburătoare
 Să pot pluti să văd mai sus mai sus
     Din ce în ce mai sus
         Această inimioară albăstrie
         Care e steaua mea pe nume Lou
 Dulcea mea stea ce face să freacăte în cer
     Cuvinte de iubire minunate
 Domoale îngînări de jale întocmai răspunzînd
     Și rînd pe rînd cu tot ce-mi vine mie-n gînd
 Stea Lou fă să mă-nalț la tine
     Cuprinde-mă-n splendoarea ta
 Fă să rămîn înmărmurit pe jumătate îngrozit

La nesfârșit să crească spațiu-albastru
Să piară orizontul
Fă să sporească astrele pe cer
Și fă-n sfârșit să pot pătrunde-odată-n paradisul tău
Să pot simți cum mă încercă
O fericire fără seamăn
Să pot sorbi cu carnea mea și cu întreaga mea ființă
Din dulcea ta lumină
O paradisul meu.

(Virgil Teodorescu)

INSCRIPȚIE PE MORMINTUL PICTORULUI
HENRY ROUSSEAU ZIS VAMEȘUL

Rousseau tu ne auzi pre noi
Te salutăm cu toții
Delaunay și soția domnul Queval și cu mine
Și fă să treacă nevăzute bagajele noastre la vămile cerului
Îți vom aduce pensule culori și pânze
Pentru ca sfințitele tale tihne întru desăvârșita lumină
Să le petreci precum atunci cind îmi făcuși portretul
Pictînd stelelor chipul.

(Vasile Nicolescu)

ANDRÉ SALMON

Născut în 1881, la Paris.

Opere poetice: Poèmes; Ames en peine, et corps sans âme; Les Clefs ardentes, Le douloureux Trésor (1905); Les Féeries (1907); Le Calumet (1910); Le Livre et la Bouteille (1919); Prikaz (1919); Ventes d'amour (1919); Peindre (1920); L'Âge de l'Humanité (1922); Créances 1905—1910, Les Clefs ardentes, Féeries, Le Calumet (1926); Vénus dans la Balance (1926); Métamorphose de la Harpe et de la Harpiste (1926); Tout l'or du monde (1927); Carreaux 1918—1921: Prikaz, Peindre, l'Âge de l'Humanité, Le Livre et la Bouteille (1928); Troubles en Chine; Le Jour et la Nuit; Saint André; Odeur de Poésie (1944); Les Etoiles dans l'Encrier (1952).

Despre André Salmon

„Ceea ce Mallarmé, obsedat de prinsoarea Unității pure, ar fi considerat culmea imposibilității, a transmuta Reportajul în Poezie, prima ediție a lui *Prikaz*, din 1923, se lauda a fi făcut-o“ (*Gabriel Bounoure*).

„La jumătatea drumului între poezia lui Cendrars, aflată sub domnia faptului brut, și aceea a lui Apollinaire, gata să ridice pinzele spre a pleca din viață în vis, poezia lui Salmon se referă continuu la o realitate cotidiană în care cei mai mărunți fapt divers stă sub o lumină de Apocalips“ (*Marcel Raymond*).

„Poezie de interior, poezie la adăpost de furtuni, poezie de o
lenie și sigură fervoare al cărei înger păzitor se cheamă ironie“
(*Aldin Bosquet*).

SONATA

În a inimii mele șapte castele
Prin toate găurile suflă vîntul ;
Îi lipsește o femeie cu avîntul
Care să vîneze toate bufnițele.

În a inimii mele șapte vechi mori
Nu se întorc ăripile, nu mai apar ;
Ceea ce-i lipsește e-un biet măgar
Ca să-i ducă griul pierdut în mari vîltori.

În șapte-a inimii-nchisori ferecate
Șapte ostatici amar se tinguiesc ;
Ceea ce le lipsește și nu se dumiresc
E-un mic program de torturi adecuate.

În șapte capele-a inimii involtă
De frig dîrdîie un singur capelan ;
Și-i lipsește văpaia unui elan
Care să facă o gaură de aur în boltă.

(*Petru Sfetcu*)

MASACRUL INOCENȚILOR

Copii făgăduiți sinuciderii
Care rideți pe caldarîmul bulevardelor,
Buză liniștită și umedă pleoapă,
Albe vizite ale Dragostei negre ;

Ochiul unei pisici vă slujește drept candelă
Spre a urmări cărțile interzise,
Caste dezmățuri muritoare
Ce vă fac mari, sărmani micuți !

Cu sfințenie mamele voastre își dau osteneala
Pedepselor nedefinite
Propice inimilor eroice.

Copii sluți, frumoși să fiți făgăduiți
Funebrelor căsătorii,
Felix, Adolf, Idomene.

(Petru Sfotea)

DANSATOARE

Acela care trebuie să lovească pe împărat în loja lui
Astă seară, e crainicul, fratele și iubitul meu,
Din degetele sale goale se sparg insulta și laudele
Cînd se îndepărtează infantele și prințul fermecător.

Pentru el în seara aceasta vreau să mă fac frumoasă
Și să dansez. Sufleurul, scumpa mea, e din complot
Pentru ca inima să anunțe un matern revărsat de zori
Poporului prea îndelung lipsit de neviciate hohote de
plins.

Îngeri în exil ațîță cu penele lor
Toate vetrele răvășite și incendiul însufletește
Norul în care taurul lui aprilie mugește de dragoste.

Soră-mea, vom căsa fără voal pînă la ziuă
Cu senatorii, vizitiii și alcadele
Ascultînd țintuindu-se acolo lemnul supliciilor.

(Petru Sfetca)

A PICTA !

Nu-i Bonaparte cel care a cîștigat bătălia de la Wagram
Ci Horace Vernet care a făcut praf arta războiului ;
Apoi urmă un secol de mici căpitani
Ridicule slugi ale micilor uri
Și zilele și lunile unei drame mizerabile
Cînd în cele din urmă chemați tăinuitorii spălînd armata
și arta nedreptății de odinioară
Au cîștigat războiul
A cărui imagine e înfumurată și copleșitoare
Ca lucrarea inginerului hotarnic
Care își desface lanțul măsurătorii mereu.
Mai ales nu te apuca să faci precum copilul.

Ce-și zîmîgălește caietele
Și nici ca sălbaticul ce-și înzorzonează pieptul și fruntea
de războinic ;

Ei caută să desăvîrșească,
Ceea ce tu crezi că-i fructul dumnezeiesc al nevinovăției,
Frumosul nu e deloc acest joc absurd ce reîncepe
Cînd îl ajungi la scadență și misterul e mort.
Arta e piatra îșnită într-o zi
Dintr-un bloc de foc
Niciodată nu cade, niciodată nu se fixează, rece și
iradiantă.

Cînd crezi c-o prinzi în compasul ochilor.
Ochii tăi vor fi atunci piatra
Într-atît de rece că alți ochi
O vor prinde spre a-i prelungi mai bine nesfîrșitul cursei.
Cite genii se sting în vetrele Ursei-Mari !
De ce nu se propune acest subiect elevilor :
Puțul zilei, spațiu, volum, lumină și mișcare,
Ce sapă
În mările orientale săritura unui pescuitor de perle ?
Plictiseala Muzeului îți dă totuși o lecție aspră
Și reală.
N-o lăsa să-ți scape.

Maurice Denis e credincios
Și domnul Desvallieres crede în diavol.
Vameșul Rousseau își măsoara modelele cu un centimetru
Și nu le privea niciodată de două ori.
Alții fac să se urce o fată frumoasă în pielea goală pe
masă
Și se simt mai puternici cînd o aud spunîndu-le : „Scumpe
maestre !“

Gauguin așeza balanșoarul lui Watteau
Într-o pădure virgină.
Cel mai bun model al lui Watteau fusese portarul său

Și negresele lui Gauguin
Se numesc Maryvonne, Maria și Mathurine.
Ce încă ?
Se citește pe vechile pașapoarte împodobite cu arme de
Sardinia,
Cu apă tare ; „Lăsați să treacă domnul Ziem, pictor de
peisaje marine,
Și voi îi veți acorda, la nevoie, asistență“.
Îngres susținea că nu există negru în natură
Și însetatul Courbet a făcut Comuna Picturii...
Dar cine era sigur că pictează ?

(Petru Sfetca)

MOARTEA UNUI MUNCITOR

Aceasta e ultima leafă.
Îi vor scădea acele dumineci,
Serile de veselie obositoare,
Marile-i zile de sănătoasă minie
Dacă n-or avea bani să pună-n contuarul de gaz ?
Soția i-a pus cea mai bună cămașă albă
Culcat, rănit, lovit de afuriselile cu care-i obișnuit,
Jumătate mort, la fel ca un bogat, el sfidează sărăcia
Umilă găteală pentru frumusețea unui baptisteriu
Și soția a spălat locuința cu multă apă.
Totul e gata, totul e potrivit pînă și această basma de
legat la cap mortul
Care, de-acum încolo, ea singură, îi va apăra
Sărmanul meu bătrîn, biata mutră,
Totul e rînduit aici cum trebuie și Moartea poate să apară
Ea intră prin ușă ori prin această fereastră
Ori coboară de pe acoperiș ori țîșnește din podea
Dîndu-i cătelului cu păr creț mîna rece să i-o lingă

Înainte de a lua cu sine
Într-o unduitoare cută a rochiei
Sufletul slobozit.
Pentru întâia oară el aşteaptă o doamnă
În vizită în acest bîrlog al foamei ;
Se sună.
E ea ; o prietenă, în sfîrşit.
Ori mai de grabă ultima patroană ?

(*Petru Sfetca*)

OVANUNA CREDEA...

Ovanuna credea că în America
Numai pasărea mecanică zbura.
Greşala e a acestui iubit care ca să te-nveţe ortografie
Te conducea în fiecare seară la cinematograf.
Urmează-mă degrabă,
Visătoareo, în frumosul meu castel.
Te voi învăţa datorită calculului diferenţial
Că într-adevăr zgîrie-norii
Zgîrie atît de bine şi în aşa de cuvenit loc,
Încît cerul pleznind de rîs,
Umflîndu-se de bucurie,
Face, în toţi cei patruzeci de ani,
Să se cutremure pămîntul şi să crape.
— Astfel căzu Frisco.
Uriaşă cădere căreia telegrafia îi ducea ecoul —
Ca o policioară spărgînd în şapte cuptorul.

(*Petru Sfetca*)

GRAVAT PE O COADĂ DE MĂTURĂ

Buze cîntate pe care un vin le înmoaie,
Oferite în alte anotimpuri
Sărutării milordului Potaie !
Țață de casă cu faimă !

Îndrăgesc cînd luna oblică
Curge galbenă și albă pe canaluri,
O perdea în privirea mangoului
Să însoțesc nopțile tale preedenice.

Și îndrăgesc în seara zbîrlită
De un greu parfum de sinagogă
Să ascult, o, poeți răniți,
Pe fiica Paleologilor
Ținînd cuvîntări smintite
Papagalului albastru filolog.

(Petru Sfetca)

SANTINELA ÎMPUȘCATA

Santinela împușcată
Ce nu luptase niciodată,
Tăiașe-n lemn — sclipea ghereta
De-un singur nume — Margareta.
Trupa rosti : s-a curățat.
Sub flamura desfășurată,
Albaștri ochi,
Coapsele albe,

Gura ta roşie,
Margareta.
El intră-acum la cercetare,
Suflet ca iarba, delicat,
Ca margareta, fir de floare.

(Maria Banuş)

BLAISE CENDRARS

Născut în 1887 la Paris; mort în 1961.

Opere poetice: La Légende de Novgorode (1909); Séquences (1912); Les Pâques à New-York (1912); La Prose du Transsibérien et de la petite Jeanne de France (1913); La guerre au Luxembourg (1916); Le Panama ou les Aventures de mes sept oncles (1918); Dix-neuf poèmes élastiques (1919); Du Monde entier (1919); Kodak (1924); Feuilles de Route (1924); Poésies complètes (Du Monde entier, Dix-neuf poèmes élastiques, La guerre au Luxembourg, Sonnets dénaturés, Poèmes nègres, Documentaire, Feuilles de route, Sud-américaines, Poèmes divers, Au Coeur du monde) (1944).

Despre Blaise Cendrars

„Cubismul, arta neagră, muzica americană, publicitatea și afișul, aceste forme tumultuoase ale poeziei, viața arzătoare a marilor orașe, mașinismul, viteza, barurile, gustul cosmopolit de voiajuri, facilitatea extremă a mijloacelor de comunicație (...) tot acest material nou, încă neexplorat (...), Blaise Cendrars îl integrează în poezie, îl utilizează din primele sale poeme“ (*Louis Parrot*).

„Poezia lui Cendrars va fi o poezie de conchistador; există în versurile sale un vast apetit geografic, nu prea îndepărtat de

fervoarea pe care trebuie să o fi trăit navigatorii secolului al XV-lea. Numai că acum, cînd întregul glob e cunoscut, va fi nevoie de încercat a străpunge cel mai mare număr de aspecte ale sale și, ca Don Juan, lansat într-o infernală urmărire a femeilor, Cendrars apare bîntuit de capitale, de porturi, de drumuri, de oceane, de sierre care sînt pentru el tot atîtea cuceriri amoroase. Această căutare reclamă un ritm nervos, un ritm de cursă, de bătălie; e acela al poemelor lui, adesea concentrate asupra lor însele, unde nu i se concede nici o întîrziere grației, unde nu există cituși de puțină înduioșare de sine sau de altcineva, ci dimpotrivă, o voință de înăsprire, spre a te dovedi demn de lumea care nu are timp să fie tandră" (*Georges-Emmanuel Clancier*).

„O masă poetică scînteietoare, dedicată arhipelagului insomniei" (*Henri Miller*).

CONTRAST

Ferestrele poeziei mele sînt larg deschise către bulevarde
și-n vitrinele ei

Strălucesc

Nestematele luminii

Ascultă viorile limuzinelor și xilofoanele linotipurilor

Cărcăliciul trotuarelor se șterge pe chip cu prosopul
cerului

Totu-i pete de culoare

Și-n incendiul serii pălăriile femeilor care trec sînt
comete

Orînduiala

Nu mai există orînduială

Toate orologiile arată acum orele 24 după ce fuseseră
întirziate cu zece minute

Nu mai există timp

Nu mai există bani

La Cameră

Se irosesc minunatele elemente ale materiei prime.

La bistro

Muncitorii în salopete albastre beau vin roșu

Și vinează teleleici în toate simbetele

Se joacă

Se vorbește

Din vreme în vreme vrun bandit trece în automobil

Sau cîte un copil se zbenguie cu Arcul de Triumf

Îl sfătuiesc pe d-l Cochon să-și găzduiască protejații în
Turnul Eiffel

Astăzi

Schimbare de proprietar

Sfîntul Duh se vinde cu de-amănuntul la negustorașii
mai mărunți

Citesc încîntat valurile de stambă ca macii de lampă

Doar pietrele ponce ale Sorbonei nu-nfloresc niciodată

În schimb firma Samaritaine brăzdează Sena

Și dinspre Saint-Severin

Aud

Semnalele-îrversunate ale tramvaielor

Plouă cu globuri electrice

Montrouge Gara de Est Metrou Nord-Sud bărci-muște
Lume

Totu-i nimb de lumini
Pe străzi se țipă *L'Intransigeant* și *Paris-Sports*.
Aprins, aerodromul cerului e acum un tablou de Cimabue
Cînd priviți din față
Oamenii-s
Lungi.
Negri
Triști
Și fumegă coșurile uzinelor

(Ion Caraion)

ÎN 5 COLȚURI

Să-ndrăznești să faci zgomot
Totu-i culoare mișcare explozie lumină
Viața-nfloarește la ferestrele soarelui
Care mi se topește în gură
Sînt om în lege
Și mă prăbușesc translucid pe stradă

Zău așa bătrîne

Nu știi să cascade ochii ?
Gură de aur
E-n joc poezia

(Ion Caraion)

SQUAW-WIGWAM

După ce ai trecut de roasa poartă cu carii din scinduri
de lăzi de ambalaj căreia niște petece de piele
ii slujesc de țiței

Te pomenești într-o încăpere joasă
Plină de fum
De duhoare de pește stricat
Și miazme de grăsimi rîncedă

Panoplii barbare
Cununi de pene de vulturi coliere de dinți de pumă
sau de gheare de urs

Arcuri săgeți tomahawkuri

Mocasini

Brățări de grăunțe și de sticlărie

Și se mai văd

Custuri de scalpat una sau două carabine
de pe vremuri un pistol cu cremene
coarne de elan și de ren și o întreagă
colecție de mici pungi brodate und' se
ține tutunul

Apoi încă trei lungi niște străvechi făcute dintr-o
piatră moale ce se-imbucă într-o trestie

Iar veșnic încovoiată peste vatră

Centenara stăpînă a acestei așezări se păstrează ca o
șuncă și se-afumă ca șoricii și se-argăsește
ca însăși pipa ei centenară și ca negrul gurii
sale și ca neagra orbită a găvanelor
ochilor ei.

(Ion Caraion)

AMOLLI

Grădina stufoasă ca un luminiș
Lenevește pe mal veșnicul susur al vântului
clătinînd frunzișuri de filaos.
De sub o ușoară pălărie de trestie și-o umbrelă
de hirtie cit toate zilele
Urmăresc visător jocul cormoranilor și pescărușilor
Sau mă tot zgîi la o floare
Ori la vreo piatră
Cu fiecare mișcare sperii veverițele și guzganii
cuibăriți sub palmieri
Prin fereastra deschisă văd scheletul unui steamer
de tonaj mijlociu
Ancorat la vreo doi kilometri de coastă și pe care-l
și înconjură joncile, șampanele și bărcile
doldora de fructe și mărfuri locale
Apune soarele în sfîrșit
Aerul e de-o prospețime cristalină
Aceleași privighetori cîntă pe ruptele
Prin dreptul lunii, cu aripile lor de catifea, zboară
tăcut uriașii lilieci-vampiri
Goală-golută trece o fată
Pe cap cu una din acele vechi căști ce fac azi
bucuria colecționarilor
Ea duce-n mîină ditai buchetul de flori palide,
cu iz pătrunzător de tuberoză și narcise
Înainte porții se oprește brusc
Fosforescente muște au venit să i se așeze pe cornul
ce-i încunună casca sporind și mai și
ciudățenia apariției
Rumori nocturne
Icnete mici de animale în rut

Mișcări tirite
Fosgăieli de gînganii
Păsări în cuib
Șoptite voci
Sub lună giganții platani par de plumb
Le lunecă din creștete ușoare liane de nevăzute buze
legănate în vînt
Ca zahărul se topesc stelele

(Ion Caraion)

CLAR DE LUNA

Tangaj tangaj vaporul tanghează
Luna luna face cercuri în apă
În văzduh face catargul cercuri
Și desenează toate stelele cu degetul

O tinără argentiniană cu coatele pe parapet
Visează la Paris contemplînd farurile -- un desen
al țarmurilor Franței --
Visează Parisul pe care abia-l cunoaște dar îl și regretă
Aceste fixe bicolore lumini rotitoare ce se sting
și se aprind îi amintesc luminile de la fereastra
ei de hotel alergîndu-se de-a lungul bulevardelor
și-i făgăduiesc o apropiată întoarcere
Ea visează ca-n curînd să revină în Franța și să
locuiască la Paris.
Zgomotul mașinii mele de scris o-mpiedică
să-și ducă visul pînă la capăt
Frumoasa-mi mașină de scris ce clincăne la

• sfârșitul fiecărui rînd și care-i la fel de
 rapidă ca un jazz
 Frumoasa-mi mașină de scris ce mă-mpiedică să visez
 la babord la tribord
 Dar nu mă-mpiedică să urmăresc pînă la capăt o idee
 Ideea mea

(Ion Caraion)

BIJOU-CONCERT

Nu
 Niciodată
 N-oi mai pune-n ruptul capului piciorul
 în vreun colonial Café-concert
 Aș vrea să fiu acest biet negru aș vrea să fiu
 acest negru de la ușă
 Căci chipeșele negrese ar fi surorile mele
 Și nu
 Și nu
 Aceste-mpuțite franțuzoaice, nemțoaice, spaniole,
 sîrboalice
 care-mpuie timpul liber al puturoșilor funcțio-
 nari roși de dorul unui Paris de garnizoană
 și care habar n-au cum să-și toace timpul
 Aș vrea să fiu acest biet negru și săăăă-mi irosesc
 vremea.

(Ion Caraion)

ORION

E steaua mea
Are formă de mină
E însăși mîna mea suită pe cer
Mereu, pe vremea războiului, priveam la Orion
    printr-un crenel
Cînd veneau zepelinele să bombardeze Parisul,
    totdeauna ele veneau dinspre Orion
Azi veghează deasupra capului meu
Marele catarg străpunge palma acestei miini
    hărăzită suferinței
Cum, retezată, cealaltă mînă mă sfîșie de-un viu
ghimpe
străpunsă de-a pururi.

(Ion Caration?)

INSULE

Insule
Insule
Insule unde nu se va ajunge niciodată
Insule unde nu se va coborî niciodată
Insule acoperite de vegetații
Insule pitite ca jaguarii
Insule mute
Insule nemișcate
Insule de neuitat și fără de nume
Îmi auzîrîl pantofii peste bord. Că
tare-aș mai vrea s-ajung
pînă la voi.

(Ion Caraion)

PIERRE REVERDY

Născut în 1889, la Narbonne (Aude); mort în 1960.

Opere poetice: Poèmes en prose (1915); *La Lucarne ovale* (1916); *Quelques poèmes* (1916); *Les Ardoises du Toit* (1918); *Les Jockeys camouflés et période hors-texte* (1918); *La Guitare endormie* (1919); *Étoiles peintes* (1921); *Coeur de Chêne* (1921); *Cravates de chanvre* (1922); *Les épaves du Ciel, 1915—1922* (1924); *Écumes de la mer* (1925); *Grande Nature* (1925); *La Balle au bond* (1928); *Flaques de verre* (1929); *Sources du vent* (1929); *Pierres blanches* (1930); *Feraille* (1937); *Plein Verre* (1940); *Plupart du Temps, 1915—1922* (1945); *Visages* (1946); *Le Chant des Morts* (1948); *Main-d'oeuvre, 1913—1949* (1949); *Une Aventure méthodique* (1950); *Au Soleil du plafond* (1955); *Cercle doré* (1955); *La Liberté des mers* (1959); *À René Char* (1962); *Sable mouvant* (1965).

Despre Pierre Reverdy

„Imposibil de imaginat poezie mai despuiată ca aceasta, mai nepăsătoare la prestigiul cuvintelor, al grației, al imaginilor. Prea puțin mai subsistă aici din simbolism și din stilurile generate de el, din «vechitura poetică», de care visa să se elibereze Rimbaud. S-ar zice că un om, care, voind să repună în discuție toate mijloacele și procedeele literare, și pe cele mai comune, reinvață să vorbească“ (*Marcel Raymond*).

„Nici o exaltare facilă, nici unul dintre cuvintele mari, lirismul nu se hrănește cu gesturi, cu grimase, cu efecte de ton sau de imagini ; ființe care trec sau se opresc, aproape totdeauna tăcute, ori, dacă vorbesc, le auzim numai vocea, nu și vorbele, lucruri simple obișnuite ; o lucarnă, un scaun, o stradă ; lipsă de acțiune, de subiect, oroare de orice pitoresc ; asta e tot, câteva cuvinte ca niște insule pe albul paginii și poemul se naște, pur, comparabil cu un desen riguros cubist“ (*Georges-Emmanuel Clancier*).

„Dintre toți poeții în viață, unul din acei care îmi par a fi luat asupra-le, în cel mai înalt grad, acel recul care-i lipsește atât lui Appollinaire, unul din acei a căror existență merită să treacă drept cel mai mult scutită de platitudinea care e moneda curentă a activității literare (și lucrul se recunoaște prin faptul că de pe acum el pare sortit extremei singurătăți) este Pierre Reverdy“ (*André Breton*).

POEȚII

Sub abajurul lămpii, temător, și-adăpostea capul. E verde și ochii-i sint roșii. Un muzician ce nici nu *clinteste*. Doarme ; miinile-i întrerupte cîntă la vioară să-l facă să-și uite sărăcia.

O scară ce nu duce niciunde se cațără răsucită-n jurul casei. Nu există, de altminteri, nici uși, nici ferestre. Pe acoperiș se văd mișcîndu-se umbre ce se azvîrl în gol. Ele cad una cîte una și nu se vatămă. Iute urcă din nou scara și o iau de la capăt, fermecate pe vecie de muzicianul care cîntă mereu la vioară cu-aceste mîini ce nu-î ascultă.

(*Ion Caraion*)

HOTELURI

Într-o ciudată lipsă de bani aștept, odată trecut miezul nopții, aștept să vină ora prielnică pentru orice măsură de apărare împotriva stihiiilor. Voi trece prin fața inamicului, mai de temut ca ploaia, ca frigul. El doarme și mâna-mi tremură. O armă mică îmi va fi de-ajuns, dar cu acest înfricoșător zgomot în broască și cu scîrțîielile ușii, voi fi asaltat de groaznice coșmaruri.

În dimineța următoare, ștergerea putinei cu pași de pisică. Încă un oftat și strada îmi devine mai puțin dușmănoasă ; dar cînd, în sfîrșit, sosi-va oare eliberarea și odihna împăcării ? Îmi amintesc, totuși, de-a fi dormit într-un pat mai moale așternut pentru mine.

Rămîn doar visele.

(Ion Caraion)

CRĂCIUN = PARIS

Ninge pe Mont Blanc
Și-un vast clopot sună lăuntric
Pînă jos un alai de oameni cerniți coboară
Ard inimile de-un foc mocnit
O uriașă umbră se-nvrîrte pe lingă Sacré-Coeur
E Montmartre
Luna ia forma unui cap
Rotund ca al tău

În zilele noastre
Și-ale flăcărilor cele mai înverșunate
Fiecare-și are cîte o mică stea
Stelele anină
Strada-i neagră cerul senin

Un singur om veghează acolo sus
În lung veșmînt alb
Miine-i duminică

Se iese din casa aceasta fără-a se băga de seamă
Ești vesel
S-a născut o fericire ce încă mai tremură

Cea mai mare cîmpie a lumii e de cealaltă parte
Și dobitoacele aleargă
Nu mai vor să vadă ceea ce s-a petrecut
Depășită-i străvechea minune

Din măruntaiele umbrei unde ceva se frămîntă
Urcă un om în capul gol
Soarele i se proptește-n țeastă
Cînd omul nu se mai zărește începe sărbătoarea

Miez de noapte

Un ins merge în frunte și-i urmat
Acolo e Sena
Și se aud pași pe apă

Restul se petrece în restaurantele de noapte

(Ion Caraion)

4 ȘI 9

Cele patru picioare ale cailor tremură pe zare
Aceeși linie îmi servește drept capac
La ceasul stingerii culcarea-i culcare
Strălucesc ferestrele ca niște ochi

Există arme de joacă
Și inimă de toacă

Generalul e-un domn bătrîn
Fără haine civile
O glumă o bună glumă de făcut
Față de-un membru al familiei
El răspunde de toată vitejia și primejdia

Curtea-i o închisoare fără etaj unde te-nvîrți la nesfîrșit
Mai mult de-o oră
Urcă zeama și galenții

Chipul unui rege negru decorat cu medalia salvării
Pe degeaba

La sălbaticî
Muzica-i mai bună
Noi sîntem trei iar eu-s la mijloc
Unde vă duceți ?
Plăcerea și moartea ni se-nvîrt în jur.

(Ion Caraion)

PĂTRATE

Rușinoasa mască îi ascundea dinții.
Un alt ochi ar fi văzut că erau
falși. Unde se petrecea asta ? Și cînd ?
E singur, plînge, în ciuda mindriei ce-l
nutrește, și se sluțește. Pentru că a plouat
pe pantofi, spunea celălalt, cu scuipat
pe pantofii mei, de-aia m-am făcut
palid și rău. Și sărută masca, iar
ea-l mușcă rinjind.

Profilul, același profil ca și
al marei cîntărețe ! Ea dorea
să-l aibă, îl avu și deopotrivă
urîșa-i gură, totuși nu și vocea.
Însă ceea ce dorea cel mai mult
era rochia ei și pe aceea
n-a putut-o avea niciodată

Dacă auziți în spatele
vostru pe cineva făcînd
Psst și totodată trecînd
un taxi nu vă întoar-
ceți... e pentru taxi

Părul tăiat, capul retezat,
sabia îi rămîne încă în
dinți. Călăul amator plin-
gea și fața lui era o mască.
El fusese importat din
China și nu mai știa să fie
crud.

Trec prăvălindu-mă, tre-
cînd mă prăvălesc. Ce
prăpastie ! Capul ce se ro-
tea în jurul meu a dispă-
rut. Păsările cîntau din-
colo de fereastră ; cîntau
fals și penele lor nu erau
adevărate

Romul este excelent pipa
este amară și stelele ce cad
din părul tău zboară pe
horn.

La țîțina buzelor tale la
țîțina jaluzelelor tale la
țîțina mîinilor noastre. Ori
poate și mai și. Pe balco-
nul de lemn ea pîndea în
strălucitoare cămașă.

După cei dintii pași pe
vîrfuri își luase zborul.
Primii nouri îl opresc. Și
acolo unde reîntîlni însă
despodobită lumea de pro-
priu-i trup se crezu în cer

(Ion Caraion)

NECLINTITA REALITATE

Soarele mai dădea tircoale în jurul casei
Cînd se deschise fereastra

Bețivii tot acolo
Dar cîntecul urcînd în noapte s-a stins

Ce glas mă cheamă acum
Ce dulce glas din spatele peretelui din dreapta

Rizind
Bărbații-s acolo
Adormiți
Și-i alta vocea care cîntă
Scoate o femeie departe un țipăt
Cu degetele dincolo de stîngia balconului
Fine și ascuțite
Mă uit la degetele acelea
Pe cînd mă strigă
Și pe toate drumurile din toate cîmpiile
Sosesc oameni
În straie negre
În straie cenușii
Iar alții în cămăși
O mașină ineacă drumul de praf
În curînd casa geme de străini
Și cum nimeni nu cîntă
Oamenii s-au trezit
Pendula s-a oprit
Nimeni nu mișcă...
La fel ca în poze
Nu va mai fi noapte

Sumarul : o veche fotografie fără ramă

(Ion Caraion)

SÎNGELE MENAJULUI

El țipa-n uliță la adăpost
Eu-s bărbatul acestei șleampăte femei
Ce vă va arăta gratis inima și sufletul
Priviți

Ora plecării a bătut de cînd cucu
Apoi au fost hazardul călătoriile nesfîrșite
Și-acea călătorie care sfîrșește știți voi cum
Dar nu se știe cînd
Nimeni nu știe cînd

Bărbat și femeie se-asemănau
Pe nimica toată trupu-i pe nimica toată sufletu-i
Nu se mai știa care era bărbatul și care femeia
Plecați împreună ei s-au întors pe-aceeași ușă
Cît timp
Nici asta n-o știe nimeni

Cînd au ieșit se-asemănau atît de mult
Erau gata de-orice
Încît n-au mai putut fi despărțiți
Și-au fost nevoiți să-i lase-mpreună

Și cînd trenul ticsit pîn' la uși trecu
Cineva care nu se vedea alerga din urră
Asta-i călătoria cea fără de sfîrșit
Fie că iei trenul la timp fie că-l scapi

Unul cite unul călătorii coboară
Și-o apucă pe cărarea micului cimitir
O să te-așezi o clipă pe-o bancă de piatră
Chiparoșii țin luna în degete
Cei ce-au plecat rid de cei ce sosesc
Și bucuria lor va dura cel puțin pînă a doua zi

Dar trebuie să ții cît de cît împotriva femeii tale
Ea a dispărut el zăbovea așijderi
Se-asemănau atît de mult
Unul fără celălalt nu-și puteau isprăvi viața

Orașu-i prea-nalt și prea drept
Au părăsit ulița unde-ncălzea soarele
Cu caldarimuri urcînd țepene spre cer
Să plece la țară sălcii răcoroase piraie limpezi
Hanul vopsit în verde
Către gâlbejita pajiște
Pădurea tăcută își deschide ușile
Rîurile-s niște șine în care apa doarme de cald
Cu ochii spre cer uitarea vine tăcerea-i legănătoare
Ah liniștea și pacea iată-le
Amintirile se-ntorc buluc
Ești născut aici îți amintești orașul a venit mult mai tîrziu

Cutreieri străzi din care ai vrea să fugi

Dar s-a sfîrșit se privesc
Au același ochi același nas
Gura rostește aceleași cuvinte
Parcă-s leiți

Le lipsește doar duhul
Unde oare s-a ascuns
Ah hoțule suflecă-ți cămașa ridică-ți pleoapele
Aș vrea să te mușc
Nu mi-ai arătat totul

(Ion Caraion)

TÎRZIU ÎN NOAPTE...

Culoarea ce-o descompune noaptea
Masa la care șezură
Sticla de lampă topăind
    Lampa-i o inimă ce se golește
Alt an firește
    O nouă zbircitură
V-ați mai gândit oare
    Fereastra revarsă un pătrat albastru ca norul
Ușa ușile-s mai familiare
    O despărțire
    Remușcările și omorul
Adio cad
În dulcele unghi al brațelor ce mă primesc
Din verif îi văd pe toți cîți chefuiesc
    Spăimîntat nu cat
Să mișc ei stau jos
    Rotundă-i masa ca un inel
Și-amintirea-mi la fel frumos
Toată lumea mi-nvie proaspăt în minte
Chiar și cei ce plecaseră cu ceva mai nainte.

(Ion Caraion)

MIRACOLUE

Frunte plecată
Gene-ntoarse
Gură mută
Lămpile-aprinse deodată
Doar un singur nume
Iată uitat iată
Uşa de s-ar fi deschis
N-aş fi-ndrăznit să intru
Tot ce se petrece dincolo
Se vorbeşte
Şi pot asculta precis
Mi-era soarta-n joc în camera cealaltă.

(Ion Caraion)

DRUM PIERDUT

Mă-ntinsesem sub stîlpii de scrum
Şi tu te-ai înălţat pe coloane de aur
Nu mai pot cobori-n genunile nenorocirii
Depăşit e cerul
Şi spînzură deasupra morţii
Fugit-am din prea-ntunecatele rînduri
Şi nu mă mai pot întoarce
Cu sare acoperitu-mi-am iarăşi urmele chipului
Şi-n lumea din care m-am smuls nu mai e loc pentru mine
Caută în soare
Caută în întuneric
Şi caută-n inima ta ca un ciudat ecou
Către făgaşele de plictiseală a exilului în tine însuţi
Ori mai sus.

(Ion Caraion)

ALB ȘI NEGRU

Cum să trăiești altunde decît în preajma acestui rămuross
copac alb al lămpii

Bătrînul și-a azvîrlit unul cîte unul dinții de fildeș
La ce bun să continui să ți-i înfigi în acești copii care nu
mor niciodată

Bătrînul

Dinții

Totuși ăsta nu era același viș și cînd i se năzărise
că ar fi la fel de mare ca însuși Dumnezeu își schimbă
dumnezeul

părăsi străvechea-i odaie-ntunecată

Apoi cumpără cravate noi
și-un dulap

Dar capul său tot atît de alb ca și copacul acum
Într-adevăr nu mai e decît o tigvă cît pumnul
la picioarele scării

De departe tigva mișcă

Alături e-un cîine și seamănă cu el
De departe cînd se mișcă nu se mai știe dacă-i tigva

(Ion Caraion)

PARISUL BĂNUIT

Există uneori în oraș cei ce nu mai clintesc
între-nmegritele ziduri ca niște pagini încărcate
Iluminată ramă lunecînd pe caldarîmuri
În acest roșcat peisaj parizian la ora cînd
încă nu se-aprind vitrinele
Există toți cei ce trec frunze și oameni
Pe fundalul grădinii

La dreapta străzile elegante
La stînga marele fluviu
Cei ce nu mai clintesc dar trîncăne pe terasa
cu dale de lingă neagra balustradă sclipind verzuî
Oraşul se-nvîrte-n jurul obeliscului şi provincia
priveşte la poze
La pozele-n culori şi-n relief
Există-n adîncul văzduhului această algă majusculă
Acest cap dezgolit sub fulgere
Profilul acesta exact mai real şi mai gingaş
clar conturîndu-se
Prin ceaţă

(Ion Caraion)

PENTRU TOTDEAUNA

În urma timpului de azi
a stîrnitului dezgust
cu coapsa acoperită
cu braţele întinse
cu inima pusă deoparte
Cu tot ceea ce are pentru aceeaşi comoară
metal al purificatului spirit
Cu mîna călduţă deasupra pupilei
Şi cu decorul reîmprospătat de strălucirea verii
pe care delirul o cheamă ori vreo altă trebuinţă
Lipit de fereastră omul negru care şi-a băut
fleascăita conştiinţă şi mereu prost îmbrăcat
Cu nişte dispreţ încolăcit la sfîrşitul rolului ce-l joacă
Lingă drumul pe care cineva îşi lasă urma
unui pas care nu e ultimul
Şi nu e acelaşi care trece
pentru că el acela nu s-a întors

(Ion Caraion)

SUB CEL MAI CRINCEN VÎNT

Spre-a potoli tresăririle foametei
Întă omătul incandescent
Plina ca de zăpadă
Lujer cu lujer jerbele mării se înșiră.
Nu mai sînt pe pămînt niși întindere nici merinde
Panglica libertății

Un cap fără frunte
O inimă goală secată de orgoliu
Depășit omul de înalta-i statură de munte
Răbdare a zilelor a nopților fără încetare
Există ochi risipiți peste risipele uverturii
Peste aleile de metal
Însă obositele mărturisiri torturii răpite
Violențele laude prin clar-obscurul cuvintelor
Sub larma ciobită de niște buze nu tocmăi sigure
O prăpastie copleșită de rușini cunoscute nu tocmăi
Credința e aspră
Gîndul se împrăstie-n șuvoiul curentului
Mormintele reî închise
Prea apăsătoare comoară a lumii

(Ion Caraion)

ASTA-I

Cele cîteva dungi care taie zidul sînt semne pentru poliție. Arborii-s niște capete, ori capetele niște copaci, în orice caz capetele copacilor mă amenință.

El aleargă de-a lungul întregului zid și mi-i teamă să n-ajung în locul unde se cască zăbrelele. Umbra mă însoțește pe drum piezișă, și-mi spune că alerg prea iute. Eu-s cel ce am aerul unui hoț. În sfârșit, aproape de păduricea de unde răsare pavilionul, voi țipa, țip, însă pași liniștiți mă potolesc. Și cineva vine să-mi deschidă. Prin ușă între-zăresc prieteni cărora tocmai le vine să ridă.

Poate că-i vorba de mine ?

(Ion Caraion)

AERUL

Uitare

ușa închisă

Peste-aplecata clisă

Tremur-un copac buimac

O singură

Pasăre cîntă

Pe-acoperiș

Nu mai e lumină

Doar soare

Și notele degetelor tale ușoare

(Ion Caraion)

JEAN COCTEAU

Născut în 1889, la Maisons-Laffitte (Seine-et-Oise); mort în 1963.

Opere poetice: La Lampe d'Aladin (1909); *Le Prince frivole* (1910); *La Danse de Sophocle* (1912); *Le Cap de Bonne Espérance* (1919); *Poésies* (1920); *Escales* (1920), în colaborare cu André Lhote; *Vocabulaire* (1922); *La Rose de François* (1923); *Plain Chant* (1923); *Poésies, 1916—1923* (1924); *L'Ange Heurtebise* (1925); *Opéra* (1927); *Allégories* (1941); *Léone* (1945); *La Crucifixion* (1946); *Le Chiffre sept* (1952); *Appogiatures* (1953); *Clair-obscur* (1954); *Démarche d'un poète* (1954); *Poèmes, 1916—1955* (1956); *Paraprosodies* (1958); *Poésie critique I—II* (1959); *De la brouille* (1960); *Cérémonial espagnol, du Phenix, suivi de la Partie d'echec* (1961); *Le Requiem* (1962).

Despre Jean Cocteau

„Marele croitor de lux al literelor franceze” (*Gaëtan Picon*).
„Jean Cocteau joacă nițel rolul alchimiştilor și astrologilor de altădată. El e, cu fetișurile, cu prestidigitările și cu minunile lui, Nostradamus-ul nostru. Ne aduce aminte în același timp și de Mesmer și Cagliostro care prevesteau, prin miracolele și existențele lor miraculoase, stranii răsturnări” (*Jean Cassou*).

„Parcurend opera poetică a lui Jean Cocteau, ai citeodată impresia că privești o vitrină cu trucuri și scamatorii, dar și că

urmărești, desfășurându-se, filmul exact, sensibil și colorat al unei întregi epoci" (*Pierre de Boisdeffre*).

„Unii n-au văzut niciodată altceva în el decât pe prințul frivol al tinereții sale, pe acrobatul, pe iluzionistul, dar acrobatului îi reușeau toate numerele și frivolitatea lui, despre care se vorbea, masca insondabile profunzimi" (*André Maurois*).

„Lumea s-a obișnuit să-l trateze drept paștor și să pronunțe în legătură cu el numele cele mai diferite: Ronsard, Malherbe, Anna de Noailles, Apollinaire, dar este evident că poezia lui Cocteau nu seamănă cu nimic cunoscut. Alături de îngerii săi, împrumutați din magazinele de mărunțișuri, ea aduce în scenă personaje imobile și cadaverice, pietrificate sub zăpadă și pozoabe sacre, plutind somnambulic spre moarte, bintuite de vise rele, nutrinđ proiecte criminale și pure".... (*Kléber Haedens*).

„După Heurtebise, Cocteau nu mai vorbește aceeași limbă. Lupta cu îngerul, făcînd să sară în țăndări fragila-i scoarță scînteietoare care orbea privirile superficiale, poetul înaintează singur și gol pe un traseu cu legi secrete. El calcă valurile, străbate zidurile, circulă pe muchea cornişelor, surprinde secretul statuilor de marmoră din care zeii se prefac a fi dezertat. Nimeni n-a trecut vreodată atît de aproape de coapsa lui Jupiter, afară doar dacă n-a ieşit din ea" (*André Fraigneau*).

BIETUL ION

Succesu-i garantat
Prin nodul de cravată.

Nu a căzut vreodată
În curte-un acrobat.

Lebăda, către măgar !
Suflet ai ? Atunci, măcar,
Mori melodios, vecine.

Orbul asurzind pe loc
Prinse a vedea mai bine.

Unui tânăr i se zice :
Tu, frumos convalescent
N-ai încă barbă. Deci, ascultă :
Cu fața la copac, atent,
Să numeri pînă la o sută.

Cînd și-a întors privirea — grozăvie ! —
Nici n-a putut să țipe. Știți,
Unii plecaseră-n călătorie,
Ceilalți erau căsătoriți.

(*Nina Cassian*)

MOARTEA AMIRALULUI

Mînia, neaua și săpunul
Și rîsul calului sălbatic
Ies goi, de la frizer, ca unul.

Mîinile noastre, flori de casă,
Și cu pumnalul turturelei
Și în ierbarul ei mumia

Și amiralul în ținută ;
Iată-l căzînd ca o cortină,
Aplaudat de-ntreg ținutul.

(*Nina Cassian*)

SPINAREA ÎNGERULUI

Vis. O stradă falsă. Un
Ireal piston. Le-a pus
Pomenitele minciuni
Îngerul venit de sus.

De-o fi vis, de n-o fi, iată,
Dacă înspre dînsul cați
Vezi minciuna de îndată :
Îngerii sînt cocoșați.

Sau, oricum, e cocoșată
Umbra lor pe-odaia-mi toată.

(*Nina Cassian*)

ÎNGERII NEÎNDEMÎNATICI

Pe voi, ei vă imită, hulubi, neîncetat.
Voi salutați Fecioara. Iar ei, lingă gherete,
Veghează-asupra Franței. Noi i-am descurajat.
Și toată noaptea cerul culege margarete.

Cînd am deschis oblonul, vedem că toamna vine
Cu prăbușiri de îngeri. Se răspîndesc în cale
Ca laptele din cană. Iar Opera, vezi bine,
E un copac de aur ce face portocale
Pe care le mănîncă un public de balcon,
Căci, la parter, mîncatul nu este de bonton.

Aceste zece rînduri, frumoase-s sau urite ?
Nici, nici. Aceste stihuri au alte calități.

(Nina Cassian)

DE EL ÎNSUȘI

Unde e marea creață ca lîna unei oi,
Unde pe bețe șerpilor compun inele moi,
Și unde păsări crude cu ghicitori te-ncearcă,
Și unde sînt corăbii cu țepi de bîte parcă,
Unde păstorul bate vulturi concupiscenti,
Unde incestul groaznic se-naltă cu galenți,
Să persecute regii, reginele,-mpreună,
Cu ochii lui de ipsisos, cu glasul-i de nebună...
Nu mă înșel eu oare în stilul grec, deloc ?
Zei (mai bine dracul) cu pene și cu cioc,
Și-apoi, cu-o pălărie ce-i bine s-o adopt,
Mercur, fugind. În mîna lui dreaptă — cifra opt.

(Nina Cassian)

HOTELUL

Marea veghează. Cocoșul doarme.
Strada moare dinspre mare. Insulă de negre corpuri.
Ferestrele de către stradă crapă de gelozie.
Odaia cu balcon fără obloane-n spre mare
Vede ferestrele pe mare,
Pinze și faruri ce nasc pe mare,
Balul ce se dă pe mare.
Balconul dînd spre mare.
Odaia cu balcon își lua zborul pe mare.
Mor pe străzi guzgani de noroi
(He, acel 14 de-odinioară) ;
Pe mare vislașii-n picioare.
Fereastra din față urăște fereastra de către ulițe ;
Sare de vînt, subsorile străzilor.
La balurile cele din paisprezece iulie.

(Ion Caraion)

MOARTEA POETULUI

Mor, Franță ! Apropie-te, vreau să-ți vorbesc, vino mai aproape. Mor *de tine*. M-ai insultat, m-ai batjocorit, m-ai înșelat, m-ai ruinat. Mi-e totuna. Trebuie să te sărut, Franță, să te sărut o ultimă dată, să sărut a ta Senă obscenă, ale tale vii cu grozăvii, ale tale poiene viclene, insulele tale letale, Parisul tău cel rău, statuile tale criminale.

Vino aici, mai aproape, mai aproape, să te privesc. Ah ! De astă dată te-am prins. Degeaba strigi, degeaba chemi. Nimic nu poate desface degetele mortului. Te sugrum cu delicii. Nu mor singur.

(Nina Cassian)

TOBELE VORBITOARE

Ci spargeți toba voastră, voi, căpitani superbi !
Ascult un glas de triburi pierdute printre ierbi,
Tam-tam-ul vechi, credința unor naive ginți.
Nu cat răspuns la busturi sau la vreun stilp aprins,
— Cu care se jucară bolnăvicioșii prinți —
Obscurele cuvinte vreau să le scot din straie
Prin jungla mai frumoasă ca parcul citadin,
Unde, pictați ca idoli, războinici tineri moaie
Săgețile-ascuțite și zvelte, în venin.

(Nina Cassian)

CLINICA

Rostit-am calambururi ca Pitia grecească,
Am răsucit poemul făcînd din el o mască,
Goana de muze, somnul, cîntatu-le-am cu sete
Și mi-au plăcut pe scenă surprizele șirete,
Amorul — ce poveste, hai să tăcem mai bine
Durerea face patul pentru mine.

(Nina Cassian)

FALS PARADIS, ADIO

Fals paradis, adio, tu, veșnic palimpsest
    Și voi, dezordini crude,
Singurătate-n care cîntat-am pe acest
    Tărîm ce nu aude.

Tinjeam, cînd eram tînăr, să intru-n hora voastră
Eroare fără scuze.
Oameni, nu voi, ci însăși a lumii scoartă aspră
Vrea pacea s-o refuze.

Din voi, unelte face sau vă preschimbă-n fiare,
Cu șart, după nevoi.
Dar, mai ales, v-arată, ca să vă înfioare,
Că poate fără voi.

Marea mănîncă țărml, căzînd ca o cravașe
Pe dolii, cu nesaț.
Ea dezorganizează minunile gingașe
Cu care vă mîndreați.

Timpul e mort, Eladă, cînd liniștea isca
Un prea ilustru cal
Și cînd Palas Atena-și culca pe lancea sa
Profilul de metal.

E purpura marină sortită să te soarbă
Și să ne părăsești
Cenușa să-ți adaogi pe veci sub bolta oarbă
Cenușilor zeiești.

Există oare apa uitării ? Prevenit
Atunci să fiu și eu.
Moarte, care din clipa în care m-am ivit,
Veghezi la patul meu.

Cînd mi-e prea grea povara, în orele tîrziu,
Pe panta serii line,
Tu, Moarte, care nu bați la nici o ușă, vii
În casă, lingă mine.

Acest pămînt nu-mi fuse o patrie nicicînd,
Am acte false. Deci.
Cine-mi vorbește mie de coasă, de mormînt
Și de schelete reci ?

E dulce-această moarte veghindu-mă-ndelung
Și, mîna-n mîna-acum,
Îmi spune : Stai, căci omul pe care îl alung
Mă întilnește-n drum.

Atentă la capcane, ca să fiu prins de viu,
Ce face, e cu rost.
O-ntreb : Și după-aceea, eu unde am să fiu ?
— Acolo unde-ai fost.

„Nainte“, „după-aceea“, n-au nici un sens, socoate.
Prostia mea e cea
Care le-nșiră, Dulceo, Frumoasă dintre toate
Eternă Doamnă-a mea.

În umblet sau odihnă contactul ți-l slăvesc
Nu vreau să-l întrerup.
Un chip doresc să-ți dărui, în totul omenesc,
Și un costum de trup.

Iubesc a ta proscrisă și prost descrisă faimă,
Tu care în restriști,
Falsificată foarte și măsluită-n spaimă
Exiști și nu existi.

(Nina Cassian)

OM ȘEZÎND

Amintire din Montparnasse.
O drăguța mea :
Piețe de umbră.
Își fumează pipa.
Să părăsim Spania.
Se-nvîrte în jur
Aurul gheții.
Îmblînzitorul de muze, care leagă
O cratiță
De coada canişului trupei,
Pedepsit la rindu-i
Cugetă
La un renghi,
La o piedică, deoarece
Tachinîndu-le fu luat
În înspăimîntătoarea lor horă
Și de-acolo
Caută
Pe unde să iasă.

(Ion Caraion)

SUPRAREALIȘTII

JEAN ARP

Născut în 1887, la Strassbourg ; mort în 1966.

Opere poetice: Chair de rêve (1915) ; Poésies légères (1930) ; Le Siège de l'air (1946).

Despre Jean Arp

„Arp este poetul a ceea ce aş numi cu plăcere *metamorfozele în lanţ*“ (Georges-Emmanuel Clancier).

BUCURIE NEAGRĂ

florile sînt negre de bucurie
cerul e frumos ca o flacăra
îmi iau zborul într-o zi de floare
vrei să zbori cu mine

vrei o zi de fulger
vrei o floare ca un cer
vrei flori ca fulgerele
vrei un cer de flacăra

care zboară sub mine
o frumoasă zi de floare
care zboară deasupra mea
tu frumoasă flacăra neagră de bucurie

(Ion Caraion)

PLACE BLANCHE

Dimineța aceasta nu-mi scoate-n cale decît bibelouri ale morții.

Nimicuri frivole, iată

poze roase,

sticlute goale,

scoici culese de la țărm de mare,

o oglindă cu limpezimi, purități, veselie calmă și senin —
hărăzite aceleiași umbre fatale.

Mă farmecă mărunțișurile acestea

ale unor ființe stinse de mult.

Gesturi se ridică din ele

ca niște aburi de plumb

ca niște cununi ale respirației.

Mă tulbură și mă răvășesc.

Și clopotele bat, în fiecă clipă, ani întregi.

Fiecare clipă iscă un asemenea șuvoi de amintiri

că pare un an.

Aceste clipe seamănă cu niște-ntunecate panere ticsite
de fructe negre.

Trec anii, pe cap c-un evantai de furnici.

Păstrîndu-și chipul, colcăie-n sine și totodată se frămîntă
sălbatic

să vînture un trai sterp, un pustiu de cenuși.

Niște aspră, roșcată materie mișună-n aceste himere, în
acești ani

și-mi dă simțămîntul, pe lume, al furnicarului uman.

Trec anii cu gură vegetală și aripi de geniu.
Acești ani sînt niște verzi vizuine.
Ele-adăpostesc zine la vremea năpîrlirii.
Îmi scriam pe-atunci primele poeme
și aripile-mi de geniu se bălăceau fără să le pese de mine.
Luneacă anii alungînd mărunții ani.
Nemilos îi coboară
și-și nimicesc astfel propria-le risipă de muguri.
Și încă un sistem de rigiditate e lăsat moștenire omenirii.
Arăta-va el oare calea spre visul cel de nespus ?

Fac parte dintr-o turmă de poeți și de pictori
plini de supunere și ascultare față de păstorul lor.
Ca niște marionete poeții și pictorii-aceștia încuviințează
plecîndu-și capetele,
rîd cu dispreț de ceea ce fusese alb pînă adineauri și care
urmează să fie negru.

Păstorul se-nseninează.
Se-nseninează păstorul din ce în ce mai mult.
El își pierde-nfățișarea omenească,
însă vocea i-o aud glăsuind despre artă.
Glasul vorbește fistichiu despre fapte diverse.
Lumina artei vorbește despre sinuciderea picantă
Știu că visez.
Închid ochii și mă pomenesc în piața albă.
Vînzolite-s apele pieții
Valuri uriașe se reped în trupul caselor
și zmulg buzele
pe care le-așezaseră la ferestre păsările. .
Deschid ochii.
Albe coame își iau zborul.
Visători ținîndu-se de mină ca niște orbi
străbat piața.
Vîntul mîngîie plantele îmblinzite.
Închid ochii.

È noapte.

Dintr-o dată mă trezesc în noapte.

Păsări ce cîntă.

È ziuă.

Prin văzduh zboară munți lichizi.

Deschid ochii și-adorm în picioare în piața albă.

Înflorescența stelelor se-acoperă de buze.

(Ion Caraion)

ANDRÉ GAILLARD

Născut în 1894, la Marsilia ; mort în 1929.

Opere poetice: Le Fond du cœur (1927) ; La Terre n'est à personne (1929) ; Oeuvres complètes (Le Fond du cœur, La Terre n'est à personne, L'Ombre et la Proie, Les Chemins de La Passion, Les Plaisirs de la vie brève, L'Esprit et le Temps) (1941).

Despre André Gaillard

„André Gaillard rămâne simbolul viu al unei ere de foc și de sînge. În ceea ce mă privește, n-aș ști să-i evoc chipul decît aureolat de acele lungi flăcări care în ilustrațiile volumului său, *Pămîntul nu aparține nimănui*, devoră personagiile halucinante ale lui André Masson“ (*Léon-Gabriel Gros*).

TIMPUL VÎNTUL PĂSĂRILE

Timpul vîntul păsările batjocoritoare
Nu și-au ținut niciodată făgăduielile
Departă de tine borîtele-ți venindri
Eu rîd de-acest foc de oseminte

Astfel gheara albastră a ploii
Scormonește aurul și sîngele norilor
Simțurile frunză cu frunză se desprind
Ca o dragoste nesăbuită

Păcat de mine păcat de tine
Tot ceea ce arde nu e mort
Și încă vom trăi cadavre
Cînd obrajii tăi vor fi frunze căzute

(Petru Sfetca)

AGITAȚII

Dragostea ucide repede și bine
Opriți aici
Opriți la margine
La marginea acestor aurore fără zgomot și fără ciine
Opriți-o pe mama carnea mea și păsările mele
Opriți sau cu atît mai rău
Sînul fraged al dorinței găurit de cuțitele voastre
Ce mi-e neliniștea închisă și duioasă
A unei întîlniri pierdute în ecoul anilor
A pierit un frumos refren
A pierit apa făgăduințelor
Odihna mîngîierea și mirosul stelelor
A pierit focul ca frumusețea
Foamea ca fumurile ca și coroanele
ca imaginile
Au pierit s-a zis cu toate
Auzul inima crucea mîinile
Ochii de a doua zi
Noaptea brațelor tăiate sfoara fulgerelor și invelișul
rîsetului

Au pierit, socotelile voastre fiind făcute
Predați-vă miei frumoși
Predați-vă fără părere de rău despotului zbuciumat
Care vă iubește și vă vatămă

Care vă vatămă foarte mult în noaptea ochilor mei
E totuși dulce și tare
Acest bun rămas fără întoarcere la viața fără odihnă
E totuși pentru poftetele noastre
Un măr fără apă
Un păr de pasăre
O mână sub piele
Mecanismul în coji și teama vapoarelor
Anotimpul macilor și sîngele goarnelor
Noaptea rău împrăștiată pe la răspîntiile inimii
Somnul descusut de foarfecele visării
Ah Dumnezeu! din care sînt făcut izbăvește-mă de morți.

(*Petru Sfetca*)

UMBRA NESIMȚITOARE

Umbra nesimțitoare a corpurilor și acest foc împresurînd fructele înghețate ale vîntului, nemuritoare neputință, căzînd în oglînda dezmăturilor, marea floare deschide nervii la tremurul mîinilor noastre, noaptea, noaptea adîncă și sfișiată a amintitelor noastre inimi, timpul, nisipul, cerul slobod, pliscul porumbelului și clopotele apei, lămpi ale lumilor arse ca o scrisoare de dragoste.

Vinătorea omului a început : am să-i vin de hac.

Mai departe, mai jos, regn abolit, curge un fluviu de sînge împodobit de prăzi, piei, păr, sexe și acest cadavru rece al unei judecăți pierdute.

Pe margini, se înveselesc. Haida-de cocini pline, viața e acolo.

Această vatră este înconjurul lumii, e inima horii.

Ei au îngrămădit bușteni mai fantastici decît acești arbori ai copilăriei încărcăți doldora de noapte dar între care sclipesc semnele a ceea ce mi-a fost hărăzit.

Astăzi pădurile ard fără flăcări.

(Petru Sfetcu)

LIBERTATE

Vom regăsi într-o zi măreția și orgoliul puterii
Și dulceața mierii în botul leului
Dreapta povară învingătoare a săbiei în cîntar
Și acest acord grav și adînc al pămîntului și al cerului
Ca în inimile noastre dezbinat
Aștri nopții n-au încetat să făgăduiască
Din atîtea gropi acest zbor de porumbei
Libertate

Flacăra și fum

O marele meu rîs al săbiei la ecoul florii și al păsărilor.
Tu care mi te confunzi în strigătele cărnii cu această
umbră de primăvară

Această umbră de douăzeci de ani pentru care mi-aș fi
vîndut sufletul

Această umbră a Germaniei pe care-am pierdut-o și care
nu-mi înapoiază nimic

Dar care plutește ușor în parfumul teilor și în negurile
Rinului

Și se tinguie iarăși în freamătul vîntului

Trecînd și retrecînd în arborii care se văicăresc după o
îndepărtată Pădure Neagră

Care pe neașteptate întinează la înălțimea baricadelor
Cîntecul speranței și cîntecul aurorii.

Din zi pînă-n noapte
Din noapte pînă-n zi
De la ceea ce există pînă la ceea ce nu e
De la tot ceea ce nu mai e la tot ceea ce va fi
Tu cea al cărei nume totdeauna îl strig în fulgerul
Mitrălierelor revoluției

Libertate

A cărei orbitoare față se confundă cu chipul

Dragostei mele

Dincolo de durerile și lătratul morții

Din pricina ta plîng

Din pricina ta mor

Din pricina ta trăiește

Și către tine strig

Din cea mai adîncă urgie în care mă aflu

Libertate

Libertate a aerului și a focului, a miniei și puterii.

Îți întind aceste minuni, darurile visurilor mele.

Iată trupul, inima, viața, singurătatea și slăbiciunile mele,

Foamea, setea și dorința mea :

Pentru ca fierul și flacăra, armele inocente, să le mistuie
și să le farne

Și ca din acest rug, din acest carnaj,

Ele să se ridice la simbolul, la treapta măreției tale.

Ca din mine însumi să renasc și ca oamenii să se mire

Că redobînditei vieți i se restituie viața.

(Petru Șfetcă)

PRECUM O LACRIMĂ

Precum o lacrimă desfigurează nisipul
Paguba din nou
În pustiurile înstelate ale plictiselii
Sub toate cerurile
Ciinii lupii oamenii
Își urmează și se aseamănă.

Nu mai sînt singur printre haitele lor
Nepăsarea mă părăsește
Eu trebuie să păzesc eu trebuie să apăr
Eu veghez peste ceea ce iubesc

(Petru Sfetca)

LA GRUMAZUL...

Ca un alcool de zăpadă la grumazul nopților
Iarba nebună de vise crește-n curmezișul inimii
Apele culcate horă în patul maimuțelor
Nesfirșite ape în floarea vîrstei furiei mele
Se-nalță o! broască țestoasă-nceată și rece și-așa de înceată
Șovăind și lunecînd pe eșarfele văzduhului
O limbă sîngerîndă
Goală
Cărnoasă și goală ca un buchet de sexe
O limbă de țipete în chip de mîngîieri
Ge linge tăcerea și-o străpunge dintr-odată.

(Ion Caraion)

ÎMPREUNARE SILITĂ

În inima aurorii la zgomotul cheilor
Carne și sînge iată rănile mele

Rotiți-vă. Dragostea se mlădie și umblă în taină
La rîsetul de aur al unei silite împreunări

Umblet și chip osul în care se oglindește moartea
La focul inimilor închise
La focul păsărilor la focul frunzișurilor

La focul torturii la focul cătărei la focul bucuriei
La focul focului lui Dumnezeu

Astfel curgea apa suspinelor
Astfel se topea în marele vînt al glasurilor
Lira dorinței în frunte cu coada păunului.

Astfel din pielea ei a evadat
Iunecoasa viperă **V I A Ț A   M E A**

(*Petru Sfetca*)

PAUL ELUARD

Născut în 1895, la Saint Denis (Seine-St.Denis); mort în 1952.

Opere: Le Devoir et l'Inquietude (1917); *Poèmes pour la paix* (1918); *Les animaux et leurs hommes, les hommes et leurs animaux* (1920); *Les nécessités de la vie et les conséquences des rêves* (1921); *Répétitions* (1922); *Les Malheurs des Immortels* (1922) în colaborare cu Max Ernst; *Mourir de ne pas mourir* (1924); *152 Proverbes mis au gout du jour* (1925), în colaborare cu Benjamin Péret; *Au défaut du silence* (1926); *Capitale de la douleur* (1926); *Les dessous d'une vie ou La Pyramide humaine* (1926); *Défense de savoir* (1928); *L'amour la poésie* (1929); *A toute épreuve* (1930); *L'Immaculée conception* (1930), în colaborare cu André Breton; *Ralentir travaux* (1930), în colaborare cu André Breton și René Char; *Dors* (1931); *La vie immédiate* (1932); *Comme deux goutte d'eaux* (1933); *La rose publique* (1934); *Nuits partagées* (1935); *Facile* (1935); *La barre d'appui* (1936); *Les Yeux fertiles* (1936); *L'évidence poétique* (1937); *Apliquée* (1937); *Les mains libres* (1937); *Quelques-uns des mots qui jusqu'ici m'étaient mystérieusement interdits* (1938); *Cours naturel* (1938); *Médiuses* (1938); *Chanson complète* (1939); *Donner à voir* (1939); *Le livre ouvert I* (1940); *Moralité du sommeil* (1941); *Sur les pentes inférieures* (1941); *Choir de poèmes* (1914—1941) (1941); *Le livre ouvert II* (1942); *La dernière nuit* (1942); *Poésie involontaire et poésie internationale* (1942); *Poésie et Vérité* (1942); *Les sept poèmes d'amour en guerre* (1943); *Médiuses* (1944); *Le Lit la Table* (1944); *Digne de vivre* (1944); *Au rendez-vous allemand* (1944); *À Pablo Picasso* (1945); *Lingères légères*

(1945); *Poésie ininterrompue I* (1946); *Poèmes politiques* (1948); *Premiers poèmes 1913—1921* (1948); *Une leçon de morale* (1949); *Hommages* (1950); *La Jarre peut-elle être plus belle que l'eau* (1951); *Pouvoir tout dire* (1951); *Le visage de la Paix* (1951); *Le Phénix* (1951); *Choix de poèmes* (1951); *Les sentiers et les routes de la Poésie* (1952); *Poèmes pour tous 1917—1952* (1952); *Le dur désir de durer* (1960); *Le Poète et son ombre* (1963); *Oeuvres complètes I—II*, Bibl. de la Pléiade.

Despre Paul Éluard

„Miracolul unei astfel de poezii este de a contopi toate secretele și într-unul singur care este acela al lui Éluard și care ia culorile veșniciei“ (*André Breton*).

„De Paul Éluard poet, pentru ce aş vorbi? El era poetul, poezia și cauzei politice pe care a slujit-o cu devoțiune amoroasă nu i-a sacrificat niciodată nici una din prerogativele lui“ (*Jean Cocteau*).

„Orfeu a regăsit cerul de unde cădeau zăpezile și soarele arzător al Menadelor, dar n-a găsit deloc oamenii, nici n-a înțeles că cer și infern sînt pentru ei un singur lucru, iar acesta se numește Pămîntul. Măreția lui Éluard se va ști o dată că rezidă aici. Nici Rimbaud, nici Orfeu. Un om care a regăsit Pămîntul“ (*Louis Aragon*).

„O activitate ruinătoare care roade în jurul poeziei tot ce a fost poezia, își pierde în preajma lui terorii, pentru că pe el nu-l fac să se teamă nici povestirea, nici fabula, nici enigma și nici proverbul, nici partea cenușie, nici versul aurit (...). Nu pot să-l citesc fără să-l cred“ (*Jean Paulhan*).

„Éluard ar fi putut să se lipsească de suprarrealism, dar suprarrealismul n-ar putea să se lipsească de el“ (*Pierre de Boisdeffre*).

„Gîndirea lui Éluard gravitează în jurul realității dragostei, sau în jurul realității solitudinii care nu este decît absența dragostei (...). Poezie cosmică prin aceea că face din dragoste o dramă cosmică, de rezolvarea căreia e interesat întregul univers (...). Climatul acestei poezii este puritatea“ (*Marcel Raymond*).

„Această poezie ajunge la o substanță despre care nu se poate spune dacă e obscură ori prodigios de luminoasă. Ea e ca și calea lactee, vertiginos sumbră și în același timp compusă, din miriade de corpuri stelare presate unele într-altele și care trăiesc laolaltă orbește, fără să se cunoască. Am arătat primejdia care pîndește această poezie ; trebuie pînă la urmă să proclam foarte tare reușita ei“-(*Jean Cassou*).

„Fără intuiția inițială a unui *eu*, universul, pentru Éluard, amuțește, se stinge, se descompune ; susținut de o asemenea relație, lumea își găsește, dimpotrivă, relieful, sensul ei, capătă o structură, devine un cîmp. Acest cîmp nu este ca la Breton, *cîmp magnetic*, spațiu strict de descărcări venite de dincolo, nici sensibilizat după liniile unei electricități a necunoscutului ; ci cîmp optic, reflexiv, absolut inerent lumii noastre, magnetizat de jocul privirilor, de încrucișarea semnificațiilor umane, de circulația luminii și trecerea a ceea ce Breton însuși numea, referindu-se la *capitala Durerii*, «marile mișcări ale inimii»“ (*Jean-Pierre Richard*).

INDRĂGOSTITA

Ea stă-n picioare pe pleoapele mele
Și părul ei e-n părul meu,
Ea are forma mîinilor mele,
Are culoarea ochilor mei,
Și se cufundă-n umbra mea
Ca-n cer o piatră.

Sînt ochii ei mereu deschiși
Și nu-mi îngăduie să dorm.
Visele ei în plină zi
Preschimbă sorii-n abur,
Mă fac să rîd, să plîng, să rîd,
Și să vorbesc cînd n-am ce spune.

(*Virgil Teodorescu*)

UȘOR DESFIGURATĂ

Adio tristețe
Bună ziua tristețe
Ești încrustată-n cutele tavanului
Ești scrisă-n ochii dragostei mele
Nu cu totul și cu totul mizeria
Că buzele cele mai amare te dau în vileag.
Printr-un zîmbet
Bună ziua tristețe
Dragostea trupurilor îmbietoare
Forța iubirii
A cărei îmbiere înmugurește
Ca un căpcăun fără trup
Dezamăgită frunte
Mîhnire obraz frumos

(Ion Caraion)

TOATE DREPTURILE

Simulez

Umbra-nflorită a florilor suspendate primăvara
Cea mai scurtă zi a anului și noaptea eschimoșilor
Agonia vizionarilor toamnei
Parfumul trandafirilor savanta pișcătură a urzicii
Întind rufe străvezii
În luminișul ochilor tăi
Arăt ravagiile focului lucrările lui inspirate
Și paradisul cenușii lui
Fenomenul abstract în luptă cu arătătoarele pendulei
Rănile adevărului jurămintele care nu se-ncovoaie
Ți le arăt

Poți ieși din rochia de cristal
Frumusețea ta nu se-nterupe
Ochii tăi varsă lacrimi mângâieri și surîsuri
Ochii tăi n-au taine
N-au margini

(Virgil Teodorescu)

PE O NOAPTE NOUĂ

Femeie cu care am trăit
Femeie cu care trăiesc
Femeie cu care voi trăi
Totdeauna aceeași
Îți trebuie o manta roșie
Mănuși roșii o mască roșie
Și ciorapi negri
Motive probe
Să te văd goală
Goliciune pură o ! podoabă împodobită

Sîni o ! inima mea

(Sașa Pană)

NOAPTEA PE LA CÎNTĂTORI

Uși se deschid ferestre se cască
Se-nfiripă un foc liniștit și mă-mbată
Totul e hotărîtor întîlnesc
Făpturi de care n-aveam chef

Uite idiotul care primea scrisori din străinătate
Uite inelul de preț pe care-l bănuia de argint
Uite femeia flecară cu păr nins
Uite fata imaterială
Urită și nedeplină scăldată în noapte și-n amaruri
Sulemenită cu nalbe și floricele absurde
Cu goliciunea cu castitatea tremurind de peste tot

Uite marea și corăbiile răsfirate pe mesele de joc
Un om liber un alt om liber dar e același
Animale turbate-n fața groazei smolite cu noroi
Morți prizonieri nebuni toți absenții

Dar pentru ce nu ești aici să mă trezești.

(Ion Caraion)

CRITICA POEZIEI

Da, asta e : urăsc domnia burghezilor
Domnia copoilor și-a popilor
Dar mai vîrtos urăsc pe cel ce n-o urăște
Ca mine
Din răsputeri.

Scuip în obraz pe omul mai mic decît el însuși
Și căruia nu-i place mai mult decît oricare din
versurile mele această Critică a poeziei.

(Virgil Teodorescu)

ATÎTEA VISE-N VĂZDUH

Atîtea vise-n văzduh
Atîtea ferestre-n mugure
Atîtea femeii înfrunzind
Atîtea fragede comori
Și dreptatea borțoasă
De cele mai duioase minuni
De gîndurile cele mai neprihănite

Și totuși
Orele iscă-n această lume un huiet al urgiei

Risete pîn' la pierderea capului
Hohote de plîns pîn' la pierderea vieții
Ochii gura cu niște zbîrcituri
Pretutindeni pete ale virtuții
Pretutindeni umbre la amiază

(Ion Caraion)

LUI PABLO PICASSO

Arătați-mi-l pe cel de totdeauna așa de bun
Care spunea degetele fac să se-nalțe pămîntul
Curcubeul să se-nnoade șarpele să se-ncovrige
Oglinda de carne în care se desăvîrșește un copil
Și mîinile acestea potolite care-și văd calm de drum
Goale ascultătoare depărtarea împuținînd-o
Pline de dorințe și de imagini
Urmînd una celeilalte acele aceluiași ornic

Cerul încărcat de nori arătați-mi-l
Repetind lumea ascunsă dedesubtul pleoapelor mele
Arătați-mi cerul strâns într-o singură stea
Limpeze văd pământul de nimeni orbit
Întunecatele pietre ierburile fantome
Acele mari pahare de apă acele blocuri mari
de chihlimbar ale peisajelor
Jocurile de foc și de cenușă
Solemnele geografii ale hotarelor umane

Și mai arătați-mi negrul corsaj
Părul lins ochii pierduți
Ai acestor negre și neprihănite fete în trecere pe-aici
și de-altminteri așa de pe plac mie

Ca niște semețe porți în zidurile verii acesteia
Stranii feciorești ulcioare fără de licori
Plăsmuite-n van pentru simplele legături
Arătați-mi tainele ce unesc și-apropie timpurile
Acestor absente palate care fac pământul să se înalțe.

(Ion Caraion)

EXTAZ

Iată-mă-n fața acestei priveliști femeiești
Ca un ținț înaintea focului
Surizind stins cu lacrimile-n ochi
Înaintea acestei priveliști ce tulbură totul în mine
Unde oglinzile se-ncarcă de aburi și se limpezesc
Și anotimp lângă anotimp răsfrîng două trupuri goale

Pe-acest pământ fără drumuri sub cer fără zări
Am atâtea noime de-a mă pierde
Straşnice noime de care ieri habar n-aveam
Şi pe care niciodată uitării nu le-oi da
Minunate chei ale privirilor chei fiice lor înseşi
Înainte a acestei privelişti în care natura-i a mea

Înainte a celui dintii foc
Sens peste sensuri
Luceafăr vădirii
În afara şi înăuntrul inimii mele pe pământ şi sub cer
Al doilea mugur întâia verde frunză
Pe care cu aripile ei o oblăduie marea
Şi soarele când suie din noi la capătul puterilor

Iată-mă înainte a acestei femeieşti privelişti
Ca o ramură de jăratic.

(Ion Caraion)

LIBERTATE

Pe caietele-mi de şcolar
Pe pupitru şi pe arbori
Pe nisip şi omăt
Scriu numele tău

Pe paginile citite
Pe toate cele goale
Pe hîrtie, piatră, singe sau scrum
Scriu numele tău

Pe chipuri de aur
Pe armele războinicilor
Pe coroana regilor
Scriu numele tău

În junglă și-n pustiu
Pe cuiburi și drobițe
Pe ecoul copilăriei
Scriu numele tău

Pe farmecul nopților
Pe piinea albă a zilelor
Pe logoditele-anotimpuri
Scriu numele tău

Pe toate zdrențele-mi de-azur
Pe iazul mucegai de soare
Pe lacul unde-nvie luna
Scriu numele tău

Pe zare și cîmpuri
Pe aripi de păsări
Și pe moara umbrelor
Scriu numele tău

Pe revărsări de ziuă
Pe mare și corăbii
Pe muntele năuc
Scriu numele tău

Pe-a norilor dantelă
Pe sudoarea furtunii
Pe ploaia silnic-deasă
Scriu numele tău

Pe forme-nluminătoare
Pe clopotul culorilor
Pe adevărul palpabil
Scriu numele tău

Pe trezite poteci
Pe străzi depănîndu-se
Pe revărsatele piețe
Scriu numele tău

Pe lampa ce-nmugure
Pe lampa ce adoarme
Pe casele-mi snopuri
Scriu numele tău

Pe rodul rupt în două-al
Oglinzii și odăii
Pe patul scoică seacă
Scriu numele tău

Pe ciinele-mi lacom și drag
Pe urechile-i la pîndă
Pe laba sa peltică
Scriu numele tău

Pe pragul uşii mele
Pe cunoscute lucruri
Pe sfântul focului ţişnet
Scriu numele tău

Pe geamul uimirilor
Pe buzele-n dogoare
Pe deasupra tăcerii
Scriu numele tău

Pe-adăpostul distrus
Pe farurile ţandări
Pe zidurile plictiselii
Scriu numele tău

Pe nevruta absenţă
Pe singurătatea goală
Pe treptele morţii
Scriu numele tău

Pe sănătatea reîntoarsă
Pe primejdia dispărută
Pe speranţa fără-amintiri
Scriu numele tău

Şi prin forţa cuvîntului
Îmi reîncep viaţa
M-am zămislit spre-a te cunoaşte
Şi a-ţi rosti numele

Libertate

(Ion Caraion)

STINGEREA

Ce vreți era lăcașu-ntreg păzit
Ce vreți era zăvoru-nțepenit
Ce vreți era pe străzi să ieși oprit
Ce vreți era orașul umilit
Ce vreți era flămînd și zgribulit
Ce vreți de orice armă ne-au lipsit
Ce vreți era la ceas de asfințit
Și ce vreți ne-am iubit.

(Virgil Teodorescu)

PENTRU A TRĂI AICI

M-a părăsit azurul și-un foc am întetît
Un foc pentru a-i fi prieten,
Un foc pentru-a pătrunde în noaptea rea de iarnă
Un foc pentru-a trăi mai bine.

Tot ce-mi dăduse ziua în dar i-am dăruit ;
Tufişuri, codri, lauri și podgorii,
Cuiburi cu păsări, casele cu chei,
Gîze și flori și praznice și blănuri.

Trăit-am doar cu zvonul văpăii ce trosnea,
Și cu miresmele dogorii ei ;
Corabie-afundată-ntr-o apă ferecată,
Aveam, precum un mort, un singur element.

(Virgil Teodorescu)

ANTONIN ARTAUD

Născut în 1896, la Marsilia ; mort în 1948.

Opere poetice: Tric Trac du Ciel (1923) ; *Le pose-nerfs* (1925) ; *L'Ombilic des Limbes* (1925) ; *À la grande nuit ou le Bluff surréaliste* (1927) ; *Correspondance avec Jacques Rivière* (1927) ; *La Coquille et le Clergyman* (1928) ; *L'Art et la Mort* (1929) ; *Héliogabale ou L'Anarchiste couronné* (1934) ; *Les Nouvelles Révelation de l'Être* (1937) ; *Le Théâtre et son Double* (1938) ; *Au Pays de Tarahumaras* (1945) ; *Lettres de Rodez* (1946) ; *Artaud le Momo* (1947) ; *Van Gogh, le suicidé de la société* (1947) ; *Ci git précédé de La Culture Indienne* (1948) ; *Lettre contre la Cabbale* (1949) ; *Supplément aux Lettres de Rodez, suivi de Coleridge le Traître* (1949) ; *Pour en finir avec le Jugement du Dieu* (1949) ; *Théâtre de Séraphin* (1950) ; *Vie et Mort de Satan. Le Feu, suivi des Textes mexicains* (1953) ; *L'Étonnante Aventure du pauvre musicien, suivi de Vous porterez des anges lourds* (1954) ; *Lettres d'Antonin Artaud à Jean Louis Barrault* (1954).

Despre Antonin Artaud

„Un obsedat, un nebun, desigur, dar și un actor prodigios, un cabotin, un bufon chiar, atent, dincolo de orice, la efect, conștient de delirul său orgiac și preocupat să și-l joace“ (*André Gide*).

„Frumusețe, într-adevăr convulsivă, această frumusețe a angoasei, a asfixiei, a ruinei (...). Cuvintele, tot atâtea lovituri de

pumn într-un zid invincibil, tot atâtea strigăte — cărora nimie nu le răspunde de afară. Limbajul încearcă să înainteze, să fixeze, să lege, să deschidă, dar totul recade în închisoarea intimității, populată numai de disperarea imposibilului. Închisoare a spațiului interior, care este în același timp spațiu organic. Căci lirismul lui Artaud e în chip tenace fiziologic; părul înlocuiește aici iarba, vinele, piraiele, osul, piatra, singele orb, lumina clar-văzătoare" (*Gaëtan Picon*).

VERLAINE BEA

Cocote pe la colțuri de străzi vor fi mereu
Scoici sedefii pierdute pe plăjile stelare
Ale-unei seri albastre ce nu-i de-aici, se pare,
Cu droști bătînd din capii elitre-n defileu.

Și nu bat ca în capul meu încîlcit de greu
Piatra de-absinturi verde din funduri de pahare
În care beau un ropot de trăznet și pierzare
De Domnul dat să-mi ardă pe veci sufletul meu.

" Ah ! Străzile rotească-și lungi fusele mereu
Și de femei și oameni beteala să se țeasă
Ca un păianjen care și-ar toarce pînza deasă
Cu firul unor duhuri mărturisite greu.

(*Tașcu Gheorghiu*)

RUGĂCIUNE

Ah dă-ne cranii de jăratie
Arse de fulgere-n tărie
Cranii strălimpezi, cranii vii
Prin care treci doar tu, hieratic

Se naște-n interiorul cer
De hăuri spart ca ploi surpate
Și-o trimbă prindă-a ne străbate
Cu-o-ncinsă unghie de fier

Ni-i foame-ntinde-ne în blid
Comoții inter-siderale
Și varsă-ne lave astrale
În locul singelui livid

Dezleagă-ne. Și ne imparte
Cu mâini de jar ca de cuțite
Cărări încinse ne deschide
Prin care mori trecînd de moarte

Și creierul să ni-l destruni
În sînul propriei științe
Și smulge-ne din cunoștințe
Cu ghearele-unui nou taifun

(Tașcu Gheorghiu)

OBLONUL

Oblonu',-oblonul ceru-a tras
Tu crești prelinș frate porcure
Porcii în miruri și stihare
Emanueli se arată-n ceas

Pe baligi suflă-un duh din buze
Un vînt în care verze vezi
Schimbîndu-și fața prin livezi
Micuțe fără de peluze

Pe-al jilavelor turnuri limb
Al umilinței lor depline
Își culcă frații colburi line
Ei sînt mîrșavi, ei sînt cu nimb

În scîrnă stă secretu-nchis
Mut al membranei planetare
Ce-a strîns materiile ușoare
Din visul lor trecut de vis

Vin iată evi de hyper-spații
Sfințitul moș în cîrje noi
Destrăbălată-n mistici grații
Și văduva cu burta sloi.

(Tașcu Gheorghiu)

POET NEGRU

Poet negru, un sîn de fecioară
te chinuie,
poet crîncen, viața fierbe
și orașul arde,
și cerul se resoarbe în ploaie
în inima vieții pana ta zgîrie și se-ndoaie

Pădure, pădure, ochi mișună
pe coconarii-nmulți ;
cu păr de furtună, poeții
armăsarii, zăvozii,-i încălecă.

Ochii turbă, limbile se-nvîrtesc
cerul se revarsă în nări
ca un lapte hrănitor și albastru ;
sînt atîrnat de buzele voastre
femei, inimi tari de oțel.

(Tașcu Gheorghiu)

COPACUL

Acest copac și zbuciumul său
pădure-ntunecată de chemări,
de țipete,
mănîncă inima nopții, obscură.

Oțet și lapte, cerul, marea,
densul prund al firmamentului,
totul conspiră la-nfiorarea
ce poposește-n inima neagră a umbrei.

O inimă ce crapă, un astru dur
ce se dublează și pîrîie-n azur
senin azur despicîndu-se
la chemarea soarelui sunător,
cu-același zgomot asurzitor, asurzitor,
ca noaptea și copacul din viscerele vîntului.

(Ion Caraion)

STRADA

Sexuala stradă se-nvîiorează trecînd
pe sub privirile nechemate,
cafenelele țîuind a crime
răstoarnă bulevardele.

Mîini de sex ard buzunarele
și burțile murdăresc pe dedesubt ;
gîndurile toate se ciocnesc între ele
capetele mai puțin decît găurile.

(Ion Caraion)

GEAMURI DE SUNET

Geamuri de sunet, zăcămintе-albastre,
geamuri în care se-nfierbîntă creieri —
neruşinare, ceru-ntreg cutreieri
devori şi sfişii despuiate astre.

Şi laptele ciudat şi violent
furnică în străfund de firmament,
se tîrîie spre cer un melc alene
să tulbure a norilor grea lene.

Răsfăţ şi furie, tot ceru-abate
asupra noastră-asemeni unui nor
virtej de aripi înteţite-n zbor
torenţiale ploi de-obsценitate.

(Virgil Teodorescu)

DRAGOSTE FĂRĂ-NCETARE

Acest triumphi de apă şi sete
această potecă fără litere
Doamnă, şi semnul catargelor tale
pe marea asta-n care mă-nec.

Soliile părului tău
împuşcătura buzelor tale
această furtună ce mă-nalţă
în dîra ce ţi-i scrisă-n ochi

Umbra asta-n sfîrșit, la țărmul
unde viața se-nterupe, și vîntul,
și groaznicul mulțimii
tropăit cărarea tăindu-mi

Cînd ridic spre tine ochii
s-ar părea că lumea tremură
și că văpăile dragostei seamănă
cu dezmierdările soțului tău.

(Ion Caraion)

MUMIA LEGATA

Bijbiie la ușă ochiul mort
și-ntors către-acest hoit,
Acest jupuit hoit pe care-l spală
teribila tăcere a trupului tău.

Acrul ce urcă, tăcerea
vehementă aruncată peste tine
și copacul ce-l mai porți încă
și-acest mort care merge-nainte.

— Vezi cum se-nvîrtesc fusele
în fibrele inimii purpurii
această mare inimă în care izbucnește
cerul pe cînd aurul ți-afundă oasele

iată aspru peisaj de fond
despuindu-se-n timp ce merg
și te depășește eternitatea
căci tu nu poți trece podul

(Ion Caraion)

POEM

Trăiam
și din totdeauna mă aflu acolo

Mîncam oare ?

Nu

Dar mă retrăgeam cînd mi-era foame cu trupul meu
și nu că mă-nfulecam pe mine însumi
dar trupul mi se destrăma
se-ntîmpla un ciudat lucru

nu eram bolnav

îmi recăpătam sănătatea

prin reîntoarcerea totdeauna în spatele trupului

el mă trădă însă

trupul meu tot nu mă cunoștea-ndeajuns

a minca înseamnă a aduce în față ceea ce trebuie lăsat
în spate

Dormeam oare ?

Nu nu dormeam

Trebuie să fii cast ca să știi să nu mănînci

A deschide gura-nseamnă a te dărui miasmelor

Așadar fără gură.
fără limbă
fără dinți
fără laringe
fără esofag
fără stomac
fără pîntec
fără anus

Voi rezidi omul care **sînt**

(Ion Caraion)

POST SCRIPTUM

Cine sînt ?
De unde vin ?
Eu sînt Antonin Artaud
și dacă-o să v-o spun
Cum știu eu s-o spun
numaidecît
veți vedea trupul meu de acum
zburînd în țandări
și adunîndu-se iar
sub zece mii de fețe bine cunoscute
un trup nou
în care nu mă veți mai putea
niciodată
uita

(Tașcu Gheorghiu)

TRISTAN TZARA

Născut în 1896, la Moinești (în România); mort în 1963.

Opere poetice: La Première aventure céleste de Monsieur Antipyrine (1916); Vingt-cinq poèmes (1918); Cinéma calendrier du coeur abstrait. Maisons, (1920); De nos oiseaux (1923); Sept manifestes Dada (1924); Mouchoir de nuages (1925); Indicateurs des Chemins de Coeur (1928); L'Arbre des voyageurs (1930); L'Homme approximatif (1931); Où boivent les loups (1932); L'Antitête (1933); Grains et Issues (1935); La main passe (1935); La deuxième aventure céleste de Monsieur Antipyrine (1938); Midis gagnés (1939); Le Coeur à gaz (1946); Entre-temps (1946); Le signe de vie (1946); Terre sur terre (1946); Le fuite (1947); Le Surréalisme et l'après-guerre (1947); Phases (1949); Parler scul (1950); De mémoire d'homme (1950); Le poids du monde (1951); La première main (1952); La face intérieure (1953); Miennes (1955); Le temps naissant (1955); Le fruit permis (1956); La rose et le chien (1957); Frère bois (1958); Juste présent (1961).

Despre Tristan Tzara

„Noi credem în eficacitatea poeziei lui Tzara, ceea ce în egală măsură înseamnă că o considerăm, în afara suprarealismului, ca singura cu adevărat situată. Când vorbește de eficacitatea ei, țin să semnalez că e operantă în domeniul cel mai vast și că e un pas important astăzi în direcția eliberării omului. Când spun că e

- situată, se înțelege că o opun tuturor acelor poezii care ar putea la fel de bine să fie de ieri sau de alaltăieri : în primul rang al lucrurilor, pe care Lautréamont nu le-a făcut complet imposibile, există poezia lui Tzara" (*André Breton*).

„Ciudat spectacol, cel al unui poet care părea destinat jocurilor umoristice și cultului dezordinei celei mai nesănătoase și care, puțin cite puțin, fără să renunțe la niciuna din exigențele sale și aprofundind în mod simplu această dezordine, se îndreaptă către creații masive, nu în stare, firește, să lase a se presimți, prin incoerența lor logică, neapărat o ordine interioară, ci un dinamism intens, o «vis poetică», o putere, ilustrându-se în a «modela rafale» și a zămisli mari ansambluri verbale, trosnind de imagini" (*Marcel Raymond*).

MAREA ÎNGUIRE A ÎNTUNECĂRII MELE

un rece vârtej zigzag de sînge
sînt fără suflet cascadă ce plînge
fără prieteni și fără talente doamne
eu nu mai primesc la fel de obișnuit
scrisorile mamei
care trebuie să treacă prin rusia
prin norvegia și prin englitera
amintirile în spirale roșii
ard creierul pe treptele
amfiteatrului
și ca o reclamă luminoasă
a sufletului meu, nenorocul țîșnit
din sfera
turn de lumină roată fecundă
a furnicilor albastre
nimb uscăciune supraacută
a chinurilor

vino lângă mine pentru ca ruga
să nu te stingherească ea coboară în
pământ ca scafandri
ce se vor inventa
atunci întunecarea de fier în vin și
sare se va schimba
simplitate paratoner al
plantelor noastre luați seama la
paratonerele ce se grupează
în păianjen
astfel devin coroana unui
crist enorm
ținut fără formă arc voltaic

vulturii de zăpadă vor veni
să hrănească steiul
în care lutul profund se va schimba
în lapte
și laptele va tulbura noaptea
lanțurile vor suna
ploaia va închea lanțuri
grele
va forma în spațiu roate
raze
sceptrul în mijloc printre
ramuri
ziare vechi tapiserii
un paralytic
nimb uscăciune
roată fecundă a furnicilor albastre
ziditorule deget de aur cuptor
sfingerie
pentru ca să-l gîtuim pentru ce
după trăsnet marșul
militar va exploda
disperarea mea tub de staniu

dar pentru ce pentru ce atunci?
aşa aşa mereu dar calea
tu trebuie să fii ploaia mea în-
tunecarea mea metalul meu cir-
cuitul meu leacul meu *nu*
mai plînge nu mai plînge
*vrei tu*¹.

(Taşcu Gheorghiu)

CIRC

ai fost de-asemenea şi stea
elefant ieşit din afiş
ochi enorm din care razele se lasă coborîte ondulate la
care nu vede decît de sub văluri pămînt
puterea musculară este gravă şi înceată în lumina
albăstruie
dindu-ne certitudinea în anumite cazuri
precizia gimnaştilor cîteodată a clovnilor
să aşteptăm deci ?
perspectiva răsucind forma corpului
emoţionantă în asemenea lumină
departe de aici
mîini nevăzute care torturează mădulare
toate petele galbene cu virfurile de oţel se apropie
cu cîţiva centimetri de mijlocul
cercului
aşteptînd
sînt corzile care atîrnă de sus
muzica.

(Ştefan Roll)

---

¹ În româneşte în text (n.t.).

ÎN JUR

terasa e plină
de rumori de sare
rochia e chiar
cutele de soare

azi pierduți în șoapte
aproape deschiși
la vârtejul lent
rupt din miez de noapte

animalul fin
cu halucinarea
sapă renunțarea
doctei vii lumini

și ofilita pradă
minunat vinătă
ghiața-n sloi roșcată
grasă caraghioasă

inimă-n smintire
foamete de negru
salbă de pornire
blindă și feroce

de soare incinsă
ca o sărbătoare
la ferești chemare
ochiului întinsă

trece pe sandale
de sonde solare
la enigme-n mare
la firme fatale

florile frizate
în excursie — ale
pălăriilor în criză
de șicuri vegetale

lămiii-n munceluri
poroși gravi
prețul la hoteluri
urcă din peisaj

cravată-inventivă
prinsă-n alibi
de nopți nepotrivă
ce-un glas le zdrobi

mirezme lingori
scuzele rapide
din case din flori
și din vinuri pacea

zvonul muribund și
de vagabondaje
vânturi dulci bandaje
trec cu-a vremii vraje

lincezeli sfioase
măsurate scumpo
la gradul de-alcool
sub crengi de voiaje

insensibil clare
chei de rădăcine
nu știai tu oare
mi-erău leacuri line

femeile mărite
în vîrf de miini cumplite
cetăți de trudă pline
uscate seci smochine

pune-n scrin tot și leagă
prilejuri duse-n vînt
la revedere dragă
de jocuri pe pămînt.

(Tașcu Gheorghiu)

MOARTEA LUI GUILLAUME APOLLINAIRE

nu știm nimic
nimic nu știam din durere
anotimpul amar al frigului
scobește-n mușchii noștri dire lungi
lui i-ar fi plăcut mai degrabă bucuria victoriei
cuminți dedesubtul calmelor tristeți
neputînd face nimic

dacă zăpada cădea în sus
dacă soarele urca la noi noaptea
ca să ne-ncălzească
și arborilor le spinzura coroana
— plins unic —
dacă păsările erau printre noi ca să se oglindească
în liniștitul lac de deasupra capetelor noastre
S-AR PUTEA ÎNȚELEGE
moartea ar fi o frumoasă călătorie lungă
și nesfârșitele vacanțe ale cărnii țesuturi și oase

(Ion Caraion)

CRIMĂ SPORTIVĂ

criminalul coboară într-o parașută
ea să risipească bănuielele dirijate grațios
împotriva corpului său prețios și a bunelor intenții ale
echipului său spațios
și comite crime în 12 poze brutale și pitorești
iată urmările amorului la cinema unde duc alene dru-
murile
violene ale țărilor omogene

(Tașcu Gheorghiu)

CÎNTEC DADA

I

cîntul unui dadaist
care-avea dada de dor
istovea al său motor
care-avea dada de dor

ascensoru-urca un rege
liber greu lin ca fantoma
brațul drept i-l rupse-n lege
l-a trimis popei la roma

astea fiindcă se-nțelege
amintitul ascensor
nu avea dada de dor

mînceți caramela
spălați-vă mîntea șchioapă
dada
dada
beți apă

II

cîntul unui dadaist
nici prea vesel nici prea trist
ce iubea o biciclistă
nici prea veselă nici tristă

dar soțul de noul an
știa tot și într-o criză
le-a trimis la vatican
trupurile-n trei valize

nici amant
nici ciclistă
nu mai fură
cu-o figură
nici prea veselă nici tristă

mîncăți creieri buni cu ceapă
spălați-vă soldatu-n cișmea
dada
dada
beți apă

III

cîntul unui biciclist
ce era dada de dor
ce era deci dadaist
ca toți dadaii de dor

un șarpe purta eșarpe
el închise brusc supapa
și-n eșarpe-n piei de șarpe
merse-a-mbrățișa pe papa

e mișcător
burtă-n flori
nu mai fu-n dada cu dor

beți apă de rîndunel
spălați-vă-acadelele-n cișmea
dada
dada
mîncăți vițel

(Tașcu Gheorghiu)

VALUL

prin foc prin vînt prin mitralii
fără flacără fără suflare fără armă
cu niște cuvinte de dreptate luminat în centrul lui-însuși
cu spaima pretutindeni prezentă definitivă
astfel fu noaptea nemărginită a singurătății
și-n coasta lui larg deschis omul la pîndă

dar ce-a făcut cu care sălbatecă tăcere
i-au sigilat viața cu-o lovitură-n falcă
falcă a vieții sale mil tinăr de putere
de stea-mproșcată-n fundul vreunui gol maidan

N-a înțeles nimica tot răsuțește-n cap
genunchii arși de fulger cuvintele-azvîrlite
și peste tot în jurul privirii-nfrigate
mareea nevăzută de-orașe de ogoare
și unanim oțelul cumplitelui lor soare

(Tașcu Gheorghiu)

FRATELE LEMN

Fratele lemn
și sora piatră
îndrăciții
merg în crîng
să culeagă pietre

în livezi
pe margarete
nu mai vezi
decît regrete
precît pare

aripile-ți întinzi
să pornești la drum
tu îți rizi de noi
mînz
la anii-ți de-acum.

tîrziu răsărit
degrabă-asfințit
soare friguros
zi-mi de Botticelli

(Tașcu Gheorghiu)

PATRUZECI DE CÎNTECE ȘI DESCÎNTECE

(Fragmente)

★

vorbesc cum trăiesc
văd ca vocea mea
iau cum dăruiesc
viața mi-i așa

dator nu-s cu nimica nimănui
și totul datorez oricui

am un cal pitit sub frunte
sare și mă-mpinge ușor
sîngele-mi o-albină-ascunde
vorbe-mi spune ea de dor

caful e-nțepat de-albină
el îmi spune carnaxi
totuși nu sînt eu de vină
primăvara poate-o fi.

(Tașcu Gheorghiu)

ANDRÉ BRETON

Născut în 1896, la Tinchebray (Orne); mort în 1966.

Opere: *Mont de piété* (1919); *Les Champs magnétiques* (1921), în colaborare cu Philippe Soupault; *Clair de terre* (1923); *Les pas perdus* (1924); *Manifeste du Surréalisme*; *Poisson soluble* (1924); *Légitime Défense* (1926); *Introduction au discours sur le peu de réalité* (1927); *Le Surréalisme et la peinture* (1928); *Nadja* (1928); *Manifeste du surréalisme, suivi de lettre aux voyantes* (1929); *Ralentir travaux* (1930), în colaborare cu René Char și Paul Éluard; *Second manifeste du Surréalisme* (1930); *L'Immaculée Conception* (1930), în colaborare cu Paul Éluard; *L'Union libre* (1931); *Misère de la poésie* (1932); *Le Revolver à cheveux blancs* (1932); *Les Vases communicantes* (1932); *Qu'est-ce que le Surréalisme* (1934); *Point du jour* (1934); *L'Air de l'eau* (1934); *Position politique du surréalisme* (1935); *Au lavoir noir* (1936); *Notes sur la poésie* (1936), în colaborare cu Paul Éluard; *Le Château étoilé* (1937); *L'Amour fou* (1937); *De l'humour noir* (1937); *Dictionnaire abrégé de Surréalisme* (1938); *Trajectoire du rêve* (1938); *Anthologie de l'humour noir* (1940); *Fata Morgana* (1941); *Pleine Marge* (1943); *Arcane 17* (1945); *Situation du Surréalisme entre les deux guerres* (1945); *Les Manifestes du Surréalisme suivi du Prolégomène à un troisième manifeste du Surréalisme ou non* (1946); *Yves Tanguy* (1946); *Jeunes Cerisiers garantis contre les lièvres* (1947); *Ode à Charles Fourier* (1947); *Martinique, charmeuse de serpents* (1948) în colaborare cu André Masson; *Poèmes* (1948); *La lampe dans l'horloge* (1948); *Flagrant délit* (1949); *Au regard des divinités* (1949); *Almanach surréaliste*

du demi-siècle (1949) ; *Entretiens* (1952) ; *La Clé des champs* (1953) ; *Adieu ne plaise* (1954) ; *Farouche à 4 feuilles* (1955), în colaborare cu Lise Delarme, Julien Grecq și Jean Tardieu ; *L'art magique* (1957) ; *Dessins symbolistes* (1958) ; *Constellations* (1959), în colaborare cu Juan Miró ; *Poésie et autre* (1960) ; *Le La* (1961) ; *Manifestes du surréalisme, augmenté de Du surréalisme en ses oeuvres vives* (1963) ; *Perspective cavalière* (1970).

Despre André Breton

„Un erou al lumii occidentale“ (*Jean Paulhan*).

„Preocupat de morală, adică de sensul vieții și nu de ascultarea legilor omenești, André Breton, prin dragostea sa pentru viața exactă și pentru aventură, redă sensul lui propriu cuvîntului «religie»... Breton e tipul personajului care trăiește pe ideea de revoluție și nu pe actul ei. Cum vor începe primele tulburări, va pleca la Coblenz“ (*Robert Desnos*).

„Fără Breton, suprarealismul, presupunînd că ar fi existat, n-ar fi fost decît o școală literară. Cu el, a fost un mod de viață“ (*Raymond Queneau*).

„Dacă am primit vreodată și acceptat lecții de morală de la cineva, n-a fost de la nimeni altul decît de la el“ (*André Pieyre de Mandiargues*).

„Am visat un André Breton ghilotinator, executor de înalte acte jacobine (victimele lui erau capetele obstinate), al cărui eșafod se transforma repede în teatru de umbre magice. Ce se juca în acest teatru ? Viața chemată toată în Joc, pentru a deveni mai gravă ; extazul, regula și hazardul, reconciliate ; culorile iubirii înălțate pe toate steagurile ; traiectul asociațiilor oferit tuturor vocabulelor ; indiferența tuturor vorbelor, tuturor frazelor ; în consecință importanța absolută a fiecărui cuvînt și futilitatea suverană a poeziei“ (*Jean Starobinski*).

„Cînd ordonă a lor săi să fie atenți la sintaxă, cînd refuză să dea în vileag «momentele nule» ale vieții sale, cînd condamnă «neantul» descrierilor, cînd afirmă, în sfîrșit, că nu există decît

miraculosul care este frumos, Breton formulează citeva din postulatele unei retorici : cea mai clasică din istoria noastră și a lumii“ (*Etiemble*).

„Întreaga lui operă, din 1919 pînă azi, cu părțile moarte și erorile ei, reluînd fără încetare injoncțiunea contra josniciei și disperării, alcătuiește un lung discurs cu creastă de flacără“ (*Philippa Jacottet*).

DRAGOSTEA DRAGOSTELOR

Femeia mea cu părul de foc de pădure
Cu gîndul de săbii aprinse
Cu talia de ceasornic de nisip
Femeia mea cu talia de vidră între dinții tigrului
Femeia mea cu gura de cocardă și de mănunchiu de stele
pitice
Cu dinți de pecete de șoarece alb pe alba argilă
Cu limba de chilimbare și de pahar proaspăt frecat
Femeia mea cu limbă de cuminecătură
Cu limba de păpușă care deschide și închide ochii
Cu limba de piatră uluitoare
Femeia mea cu gene de linioare trase de copii
Cu sprîncene de margine de cuib de rîndunică
Femeia mea cu tîmplele de ardezie de acoperiș de seră
Și de aburi de geamuri
Femeia mea cu umeri de șampanie
Și de fintină cu tigve de delfin sub gheață
Femeia mea cu încheieturile mîinii de chibrituri
Femeia mea cu degete de hazard și de ași de tobă
Cu degete de fiș cosit
Femeia mea cu subțioare de jder și de jir
De noapte de sinziene

De lemn ciinesc și de cuib de aușel
 Cu brațele de spumă de mare și de stăvilă
 Și de amestec de griu și de moară
 Femeia mea cu gambe de fus de tors
 Cu mișcări de orlogerie și de disperare
 Femeia mea cu pulpe de măduvă de soc
 Femeia mea cu picioarele de inițiale
 Cu picioarele de legături de chei cu picioarele de
 calafagii care beau
 Femeia mea cu gîtul de orz nedezbrăcat
 Femeia mea cu gîtlejul de Vale de Aur
 De rendez-vous în patul puhoiului însuși
 Cu sîni de noapte
 Femeia mea cu sîinii de mușuroi marin
 Femeia mea cu sîinii de creuzet rubiniu
 Cu sîinii de spectru de trandafir sub rouă
 Femeia mea cu pîntecul de desfoieri de evantai al zilelor
 Cu pîntecul de gheară uriașă
 Femeia mea cu spatele de pasăre care zboară vertical
 Cu spatele de argint viu
 Cu spatele de soare
 Cu ceafă de piatră rostogolită și de cretă moale
 Și de cădere a unui pahar din care tocmai s-a sorbit
 Femeia mea cu șolduri de nacelă
 Cu șolduri de policantru și de pene lungi de săgeată
 Și de fire din penaj de păun alb
 De balanță nesimțit legănată
 Femeia mea cu buci de gresie și de amiant
 Femeia mea cu buci de spate de lebădă
 Femeia mea cu buci de primăvară
 Cu sex de stînjene
 Femeia mea cu sex de zăcămint aurifer și de ornitorinc
 Femeia mea cu sex de algă și de bomboane-nvechite
 Femeia mea cu sexul de oglindă

Femeia cu ochii plini de lacrimi
Cu ochi de panoplie violetă și de ac magnetizat
Femeia mea cu ochi de savană
Femeia mea cu ochi de apă de băut în închisoare
Femeia mea cu ochi de pădure totdeauna sub topor
Cu ochi de nivel de apă, de nivel de aer, de pământ și
de foc

(Ion Caraion)

UN BĂRBAT ȘI O FEMEIE ABSOLUT ALBI

În fundul umbrelei văd prostituatele minunate
Rochia lor puțin trecută spre felinarul de culoarea pă-
durilor
Ele plimbă cu ele o bucată mare de tapet
Cum nu poți să privești fără o stringere de inimă la ve-
chile etaje ale unei case în demolare
Sau o cochilie de marmură albă căzută de la un cămin
Sau o rețea din lanțurile acelea care în urma lor se în-
cilcesc în oglinzi
Marele instinct al combustiei apucă străzile pe care ele
stau
Cu ochii duși în depărtări stîrnind un vînt de piatră
Pe cînd ele se prăbușesc neclintite în centrul vârtejului
Pentru mine nimic nu poate egala sensul gîndirii lor ne-
atente
Răcoarea pîriului în care ghetele lor își scaldă umbra
ciocului
Realitatea acestor pumni de fîn în care ele dispar
Văd sinii lor punctînd cu soare noaptea profundă

Și-al căror ritm de coborîre și de ridicare e singură
măsură exactă a vieții'
Văd sinii lor care sînt stele pe valuri
Sinii lor în care plînge la nesfîrșit invizibilul lapte
albastru

(Gellu Naum)

MARELE AJUTOR UCIGAȘ

Statuia lui Lautréamont
Cu soclul din cașete de chinină
În șes
Autorul Poeziilor e culcat pe burtă
Și lingă el veghează helodermul suspect
Urechea-i stîngă lipită de pămînt e-o cutie de sticlă
Ocupată de un fulger artistul n-a uitat să-nfățișeze
deasupra sa
Mingea albastră cum cerul în formă de cap de turc
Lebăda din Montevideo cu aripile-ntinse și mereu gata
să filfiie
Cînd e să atragă din zare celelalte lebede
Ea deschide peste falsul univers doi ochi de culori diferite
Unul de sulfat de fier pe umbrarul genelor celălalt de
noroii diamantin
Vede marele hexagon cu pîlnie unde s-or crispa-n
curînd mașinile
Pe care omul se îndirjește să le acopere cu pansamente
Învieorează cu lumînarea-i de rîduri adîncurile creuzetului
uman
Sexul de pene creierul de hîrtie cerată
Prezidează ceremoniile de două ori nocturne ce urmă-
resc după furarea focului să intervertească inimile omu-
lui și-ale păsării

Mă pot apropia de ea în calitate de convulsionar
 Femeile răpitoare ce mă introduc în vagonul capitonat cu
 trandafiri
 Unde mi-e rezervat un hamac pe care au avut grijă să
 mi-l facă din părul lor
 Din vremi imemoriale
 Îmi recomandă înainte de-a pleca să nu răcesc la lectura
 ziarului
 Se pare că statuia lângă care pirul terminațiilor mele
 nervoase
 Ajunge la destinație este acordată în fiecare noapte ca
 un pian

(Ion Caraion)

AERUL APEI

Într-o frumoasă dimineață din anul 1934
 Aerul era un splendid trandafir de culoarea roșioarei
 Și pădurea în clipa când mă pregăteam să intru
 Se deschidea ca un copac cu frunza ca foița de țigară
 Pentru că te-așteptam
 Și pentru că atunci când tu te plimbi cu mine
 Orișiunde
 E gura ta de bunăvoie un giuvaier cu-ncrustături
 De unde nencetat pornește roata albastră și difuză și
 spartă care urcă-ntruna
 Ca să pălească în făgaș
 Toate vrăjitele vederii grăbeau să-mi iasă înainte
 O veveriță își lipise de inima mea burta albă
 Nu știu cum se ținea
 Însă pământul era plin de scăpărări mult mai adânci decât
 răsfrîngerile apei

Ca și cum în sfârșit metalul de coaje s-ar fi scuturat
Și tu culcată pe cumplita mare de pietre prețioase
Te răsuceai într-una

Goală

Într-un imens și straniu soare făcut din foc de artificii
Eu te vedeam cum te desfaci încet dintre radiolari
Chiar dintre scoicile ariciului de mare, mă-aflam acolo
Ba iartă-mă nu mai eram
Îmi ridicasem tocmai capul mă părăsise cufărașul viu din
velur imaculat

Și mă-ntristasem

Ceru-ntre frunze strălucea năuc și țeapăn ca o libelulă
Vream să-nchid ochii deodată
Cele două laturi ale lemnului se-ndepărtară brusc și-apoi
căzură

Fără un zgomot

Ca două frunze din mijlocul unei imense lăcrămioare
O floare-n stare să cuprindă și să conțină-ntreaga noapte
Eram acolo unde nu mă vezi
În undele miresmei risipite
Mai înainte de-a se-ntoarce la viața schimbătoare de fie-
care zi

Și am avut timp să-mi lipesc
Gura de șoldul tău de sticlă.

(Virgil Teodorescu)

VINEAZA-TOT

Lui Benjamin Péret

În inima ținutului indian Oklahoma
Stă jos un om
Al cărui ochi e ca o miță ce se-nvîrtește în jurul unei
oale cu pir

Un om incercuit
Și prin fereastra lui
Sobarul divinităților viclene inflexibile
Ivindu-se mereu mai multe în fiecare zori din ceață
Zine încruntate
Fecioare-n portul spaniol înscrise într-un strimt tri-
unghi isoscel
Comete fixe cu părul decolorat de vînt.

Petrolul ca părul Eleonorei
Fierbe deasupra continentelor
Și-n nuca lui străvezie
Cît poți vedea cu ochii sînt oști ce se pîndesc
Sînt cîntece călătorind sub aripile unei lămpi
Și printre altele speranța de-a merge tot atît de iute
Cum se îmbină-n ochii tăi
Frunzișul și lumina cu firele vederii
La-ncrucișarea căilor nomade
Un om
În jurul căruia un cerc a fost trasat
Ca-n jurul unei găini

Ingropat de viu în răsfrîngerea pinzelor albastre
La nesfîrșire-ngrămădite în dulap

Un om cu capul cusut
În ciorapii soarelui apune
Și-avînd drept mîini pești-cufăr

Se-aseamănă această țară cu un imens local de noapte
Cu stolul de femei venite din toate colțurile lumii
Pe-ai căror umeri pietricele din toate mările tresar

Agentele americane nu au uitat să se-ngrijească de șefii
indieni

Pe-al căror petec de pământ au forat puțurile

Ei nu au voie să se miște

Decît în anumite graniți impuse prin tratatul de război

Bogăție zadarnică

Miile de pleoape ale apei căzută-n somn

Epitropul trece pe-aici în fiecare lună

Își pune clacul pe patul acoperit cu un voal de săgeți

Și din geamantanul din piele de focă

Se răspîndesc ultimele cataloage ale fabricilor de manu-
factură

Înaripate de mîna care le deschidea și le-nchidea pe vre-
mea cînd eram copii

A fost odată mai ales odată

Un catalog de automobile

Prezentînd mașina miresei

Cu speaderul lung de zece metri

Ca să-și depună trena

Mașina marelui pictor

Tăiată într-o prismă

Mașina guvernatorului

Asemeni unei blăni de urs în care fiecare țeapă e un
aruncător de flăcări

Era mai ales

O mașină neagră rapidă

Împodobită cu vulturi de sidef

Și încrucișată pe toate fețele cu frunzișul săpat pe se-
mineurile din saloane

Ca de năvala valurilor

O gabrioletă care nu putea fi pusă-n mișcare decît de
un fulger

Cum ar fi cel în care rătăcește cu ochii închiși prințesa
Acanthe

O roabă uriașă învelită în melci cenușii
Și cu limbi de foc întocmai ca roaba care-și face apariția
la orele fatale în grădina turnului Saint-Jacques
Un pește rapid prins într-o algă întreținându-și loviturile
cozii

O mașină mare de lux și de doliu
Pentru ultima plimbare a unui sfânt împărat viitor
De fantezie
Care i-ar demoda întreaga viață
Degetul arată fără să șovăie imaginea înghețată
Și de atunci
Omul cu creastă de triton
Cîrmuind volanul lui de perle
Vine în fiecare seară să-i facă patul zeiței porumbului

Păstrez pentru istoria poetică
Numele acestui șef depozitat care într-o măsură ne
aparține

Acestui om însingurat angajat în marele circuit
Acestui om atât de superb ruginit într-o mașină nouă
Care pune vîntul în bernă

Îl cheamă
Răspunde la semetul nume strălucitor Vinează-Tot
Viața și moartea și vinează doi iepuri dintr-o lovitură
Vinează și norocul tău bălăngănit de clopot în zi de săr-
bătoare și alarmă
Vinează făpturile viselor tale care se sting neputincioase
înfășurate-n fustele lor albe
Vinează inelul fără deget
Vinează creasta avalanșei.

(Virgil Teodorescu)

CE DE PREGĂTIRI

Dulapurile bombate ale cimpiei
Alunecă tăcute pe șinele laptelui
E ora cînd fetele trezite de valul nopții care
rostogolește monede

Se împotrivesc pișcăturii herminei
Al cărei țipăt
Va mula țepii gîtului lor

Evenimentele de alt ordin sînt cu totul
lipsite de interes
Nu-mi vorbiți de acest tapet mural decorat
cu spîni
Care n-are nimic mai bun de făcut
Decît să se sfîșie singur

Flăcările negre luptă între gratii cu limbile ierbii
Un galop departe
Încărcătura subterană se revarsă în pădurea de
toporași și cișmir

Odaia se dă peste cap
Splendida aliniere a măsurilor de cositor se epuizează
într-una singură care prin adaos se schimbă în vin gri
Coapsa întotdeauna prea grăbită pe tabloul de cretă
în zbuciumul zilei

Zăcămintele oamenilor lacurile de murmure
Gîndirea trăgînd asupra colierului ei de vechi firide
Mă părăsește odată pentru totdeauna împreună cu ele
Diavolii-muscă văd în aceste unghii
Semințele pătrarului de măr de rouă
Ivite din fundul vieții

Trupul în întregime din peștă a sărit din plasa

rîurind de apă

În mărăciuniș

Aerul în jurul patului

Iscoada derivei scumpe cu ochii ațintiți pe

jumătate deschiși pe jumătate închiși

(Virgil Teodorescu)

PRINTRE ALTELE

Lui Pierre Mabillo

Nu sînt pentru adepți

N-am locuit niciodată locul zis Grenouillère

Lampa inimii mele filează sughite chiar în apropiere de
tinda unei biserici

Am fost atras întotdeauna numai de ceea ce refuză să fie
doborît pe loc

Un copac ales de furtună

Un vapor de scînteieri răsturnat de spumă

Edificiul privirii fără o clipire a șopirlei și-a miilor

de-nmuguriri

Spre deosebire de alții nu văd decît femeile care nu s-au
împăcat cu vremea lor

Sau care mai degrabă urcă spre mine săltate-n sus de
aburii unei prăpăstii

Sau încă absente mi-o iau înainte în mai puțin de o
secundă cu mersul Cîntăreței la tympanon

Pe strada fără pic de vînt pe unde duc în păr o torță
Printre altele această regină a Bizanțului cu ochi venind

de foarte departe de dincolo de mare

Ori de cîte ori mi se-ntîmplă să trec prin cartierul Halelor
acolo unde înția oară mi s-a arătat

Ea se multiplică mereu atît cît poţi vedea cu ochii în
sticla cărucioarelor vînzătorilor de violete
Printre altele copilul cavernelor cu-mbrăţişarea-i
prelungind întreaga viaţă noaptea eschimosă
Cînd zorii zilei gîfîind au şi gravat un ren pe geam

Printre altele călugăriţa cu buze făţarnice
În autobuzul de la Crozon la Quimper
Zgomotul genelor ei deranjează masajul carbonier

Şi cartea cu cheutori stă gata să-i lunece de pe picioarele
încrucişate
Printre altele bătrîna mărunţică păzitoarea înaripată a
Porţii

Prin care presupunerile se strecoară printre ricş
Ea îmi arată lăzile cu inscripţii ideologice aliniate de-a
lungul Senei
Stă dreaptă pe bulbul lotusului sfărîmat de urechea mea

Printre altele cea care-mi zîmbeşte din fundul iazului
Berre
Cînd în Martigues de pe unul din poduri i se-ntimplă să
urmărească rezemată de umărul meu lentă procesiune a
lămpilor adormite

În rochie de bal meduzele răsucindu-se-n policandre
Şi care se prefacă că nu ia parte la-serbare
Că ignoră ceea ce acest acompaniament reluat în fiecare
zi în două sensuri reţine din jurămînt

Printre altele

Eu mă întorc la lupii mei la felul meu de a simţi
Adevărata desfătare
E că divanul capitonat cu satin alb
Susţine steaua lăcerăţiunii

Îmi sînt necesare aceste glorii ale înserării izbind pieziș
pădurea voastră de lauri
Uriasele cochilii ale sistemelor gata constituite înfățișîndu-se pe cîmp ca o despicătură neregulată
Cu scări de sîdef și răsfrîngerî de vechi sticle de felinare
Nu mă rețin decît în funcție de vîrtejul
Atribuit omului care pentru a nu pierde nimic din marea
rumoare
Ajunge deseori să-și sfărîme pedala

Îmi iau ce-mi trebuie din crăpăturile stîncii acolo unde
marea
Aruncă sferele-i de cai călărite de cîini care urlă
Acolo unde conștiința nu mai e pîinea în mantia-i de
rege
Ci e sărutul singur el în stare să se-nearce cu propriul
său jăratîc
Și chiar ființele plecate pe-o cale care nu-i a mea
Și care ar putea să-nșele de vreme ce contrariu căii mele
Se-nfundă chiar de la pornire în fabula originelor
Dar vîntul se stirnește fără veste și rampele încep
să oscileze din ce în ce mai tare în jurul mărului lor irizat
Și asta-nseamnă pentru ele universul zvîrlit pe
fereastră
Fără să ia în seamă ceea ce n-are niciodată sfîrșit
Ziua și noaptea își schimbă promisiunile
Sau amanții lipsindu-le timpul regăsesc și iar pierd inelul
izvorului fraged
O imensă mișcare sensibilă prin care ceilalți izbutesc să
fie ai mei
Chiar și cei înrămați în lină în hohotul de rîs al vieții
Cei a căror privire e un cîrlig roșu agățat în tufele de
mure

Mă tirăsc mă tirăsc cu ei ducindu-mă pe unde nu mă
pricep să umblu
Legat la ochi tu arzi te-ndepărtezi te tot îndepărtezi
Dar oricum ar lovi masa lor totdeauna pentru mine-i
întinsă
Prea mindrul meu Pélage încoronat cu visc nălțindu-și
capul peste aceste frunți inclinate
Joachim de Flore călăuzit de îngerii teribili
Care la anumite ore și azi își mai coboară aripile peste
foburgurile
În care sobele trosnesc invitind la o soluție mai aproape
de duioșie
Decît rozele construcții heptagonale ale lui Giotto
Maistrul Eckart maistrul meu în hanul rațiunii
Unde Hegel îi spune lui Novalis Cu el avem tot ce ne
trebuie și pleacă împreună
Ei și vîntul de altceva nici n-am nevoie
Jansenius da te-așteptam prinț al rigoarei
Mă tem că ți-e cam frig
Singurul care-n timpul vieții a izbutit să fie umbra lui
Și din a cărui pulbere zărim urcînd și-amenințînd orașul
floarea spasmului

Paris diaconul

Frumoasa pingărita ascultătoarea coplesita La Cadière

Și voi domnilor *Bună ziua*

Voi care cu atita pompă ați pironit pe cruce pentru veci
două femei de nu mă-nșel

Voi despre care un bătrîn țaran din Fareins-en-Dôle

La el acasă între portretul lui Marat și-al Maicii Angelica

Îmi spunea că pierind ați lăsat celor care-au venit și celor
ce-ar putea veni

Provizii pentru multă vreme

(Virgil Teodorescu)

PHILIPPE SOUPAULT

Născut în 1897, la Cheville (Seine-et-Oise).

Opere poetice: Aquarium (1917); *Rose des vents* (1920); *L'Invitation au suicide* (1921); *Les Champs Magnétiques* (1921); în colaborare cu André Breton; *Westwego* (1922); *Wang-Wang* (1924); *Chansons des buts et des rois* (1925); *Georgia* (1925); *Poésies Complètes 1917—1937* (1937); *Ode à Londres bombardée*; *L'Arme secrète* (1946); *Chansons* (1952).

Despre Philippe Soupault

„Singur la ora de față, Philippe Soupault n-a fost dezamăgit încă de Dada și e destul de mișcător și te gindești că va rămâne pînă la moarte jucăria Dada-ului, așa cum l-am văzut pe Jarry rămînînd aceea a lui Ubu“ (*André Breton*).

ORIZONT

Întreg orașu-mi pătrunsese în odaie
copacii dispăreau
și iată seara mi se lipește de degete
Transatlantice devin casele
huietul mării urcă pîn' la mine

Vom ajunge peste două zile în Congo
Am trecut de Ecuator și de Tropicul Capricornului
știu că există nenumărate coline
aurorele boreale și Gaurinankarul sînt ascunse de
Notre-Dame
cade strop cu strop noaptea
eu aștept clipele

Dați-mi ultima țigară și sitronada aceasta
am să mă-ntorc la Paris.

(Ion Caraion)

WESTWEGO

Ciudat călător fără bagaje
Eu n-am părăsit Parisul niciodată
memoria nu-mi da pas nici un dram
ca un cățel mă urma
eram mai prost ca oile
care strălucesc pe cer la miezul nopții
e foarte cald
îmi spun tare-ncet și foarte serios
mi-e tare sete mi-e-ntr-adevăr grozav de sete
și n-am decît pălăria
cheia unde-și au visele casa și a luării la sănătoasa
părinte al amintirilor
astă seară însă-s în orașul acesta
și din spatele fiecărui copac de pe bulevarde
trecerea mi-o pîndește o amintire.
Ești tu bătrînul meu Paris
monumentele tale mi-s bornele kilometrice ale oboselii
îți recunosc nourii

ce se-agată de hornuri
 să-mi spună adio sau bună ziua
 noaptea ești fosforescent
 și te iubesc așa cum iubești un elefant
 strigătele tale nu-s pentru mine decît duioase chemări
 semăn cu Aladin în grădina
 unde aprinsă pîlpîia o lampă magică
 nu caut nimic
 sed pe terasa unei cafenele
 și rid cu toți dinții
 gîndindu-mă la toate faimoasele-mi călătorii
 o ! vroiam să mă duc la New York sau la Buenos Aires
 să cunosc zăpada la Moscova
 pe bórdul unui pachebot să plec într-o seară
 spre Madagascar sau Shanghai
 să urc pe Mississippi în sus
 m-am dus la Barbizon
 și-am recitit călătoriile Căpitanului Cook
 m-am culcat pe mușchiul moale
 am scris poeme, Silvia, lingă un dedițel
 culegînd cuvintele ce de ramuri spînzurau
 modesta cale ferată mă făcea să mă gîndesc la
 Transcanadian
 și-n seara asta surîd că iată sînt aici.

(Ion Caraion)

SWANEE

Îmi tremură mîinile ca ale unui om cumsecade
 și alcoolice
 ce dă să mingîie
 păru-mi cade
 ca lacrimile
 ca fulgii

și dinți-mi sînt catran de furie
se văd mici cîmpuri de curse
și vaste cîmpuri de tutun
în ochii mei
zări-veți portocali în floare
crînguri de pana-zburătorului
cînd rîd
cînd plîng
nu se vede nimic
Patru Patru Patru
Viața mi-i un nasture de sidef
Viața mi-i o trestie cîntătoare
Viața mi-i un copil în patru labe
Istoriile astea care se povestesc
și toate cele care or să se povestească
sînt lungi
ca niște trîmbe de fum fără foc
Și-apoi aici e vorba de mine
Urechile mele mi-apartîn pe deplin
ca și păsările
puse pentru estetică pe chip
Se zice da se zice nu
și eu m-ascund în fumul
grozavului meu crîmpei de țigare
care sfîrîie
și zice da și zice nu
cînd mi-mbrac haina
și cu toată gravitatea cerută
înșfac dimineța un picptene
și nu mă uit în oglindă
zicînd Ce băiat drăguț
dar văd o mică pendulă
ce gîjîie tac-tac
și care mă plictisește Swanee
ca și calendarul bunicului.

(Ion Caraion)

ARTICOLE DE SPORT

Viteaz ca o marcă poștală
își urma drumul
frecîndu-și încet palmele
să-și numere pașii
inima-i sîngerie ca un mistreț
bătea bătea
ca un fluture trandafiriu și verde
Iar cînd și cînd
înfigea cîte-un steguleț de mătase
După ce umblase nu glumă
se așeză să se odihnească
și-adormi
Însă din ziua aceea cîți nouri pe cer
ce de păsări în copaci
și cită sare în mare
Pe lingă nici nu mai spun cîte alte și alte lucruri.

(Ion Caraion)

CÎNTECE

Domnu-Oglindă, cum am zis,
negustor de haine dară,
a murit

ieri
seară
la Paris
e noapte-afară

• • • • •

cer cu noapte scris
noapte neagră la Paris

*

Micul Edwards Maissonnes
stă-n coliba sa pe tron
Pescuindu-i peștii — amarul —
prietenului său : fierarul

(Ion Caraion)

PRIZONIERI

Ei zac aici o sută cincizeci
nu dorm
așteaptă

Sînt unii care totdeauna așteaptă
unii care nu suflă un cuvînt
unii care uită

Sînt unii care tot mai visează
unii care nu mai au nădejde
unii care cugetă

Sînt unii care cred în sfîrșit
unii care rămîn surzi în jur
unii care plîng

Sînt unii care murmură un nume
unii care-abia mai răsufală
unii care mint

Sînt unii care-ndură fără-ncetare
unii care strigă domol
unii care cîntă

Sînt unii căroră li-i foame și sete
unii care merg încet
unii care mănîncă

Sînt unii care urlă din toate puterile lor
unii care lasă capul în jos
unii care trăiesc

Oameni de durere
oameni de durere
ce lungi ni-s nopțile !

(Ion Caraion)

PE-NSERAT

Bună seara dulce floare
cum spunea Shakespeare
Bună seara frăţioare
cum spunea Jules
Bună seara tată
cum spunea copilul din cor
Bună seara fiule dragă
cum spunea parohul

Bună seara Moș Beșleagă
cum spunea copilul din cor
Bună seara merișor
cum spune grădinarul
Bună seara copii zglobii
cum spun copiii la copii
Ariane sora mea bună seara
cum ar fi spus Racine
Bună seara comoară
cum spun bancherii când vin
Bună seara cocoșel
cum spune fermiera
Bună seara lup mișel
cum spune ciobănița
Bună seara ibovnicii mei
cum spun eunucii-ntre ei
Bună seara bună seara bună seara
cum spun necunoscuții
mii de bună seara bună-serii
cum spun plutonierii
și doicile și femeile ce-nchiriază scaune
Bună seara la toată lumea
cum toată lumea spune ori știe
Băgați nasul la cutie
spun în sfârșit poezii
Și cită dreptate nu au

(Ion Caraion)

PE VREMEA ATOMILOR

Se-ntîmplă ieri se-ntîmplă azi
sa-ntîlnesc pentru a o mie una oară
acești necunoscuți, acești prieteni

ce-mi seamă că ca niște frați
care-s fără de număr ca stelele și ca purecii
Treceau și iar treceau
ca-n fiecare zi ca-n fiecare noapte
Nici măcar nu zîmbeau
Fie că erau triști fie nepăsători fie bolnavi
Se gîdeau la micile lor griji
La nota de plată a mezelarului
la polițele pe care vor trebui să le plătească
la încălțăminte de pingelit
la ziua de Anul nou la Întrarea în biserică
sau la Sfînta Treime
miinile le bițiau din pricina abuzului
de alcool sau de lapte fără cafea și fără zahăr
dar inima nu le bătea decît foarte încet

Erau îmbrăcați în negru sau în cenușiu
frații mei indiferenți concetățenii obișnuiții
Nici măcar nu zîmbeau
și cu toate acestea trăiau în 1956
trăiau în această lume-n care orice speranță e cu putință
Cunoșteau știrea
— fusese trimbițată în gura mare
cu bubuituri de tobe internaționale
Toate speranțele le erau făgăduite
Nici măcar nu zîmbeau
Știau totuși
că pentru întîia oară
de cînd un ins ca și ei
cu creierul turtit precum o pingea
descoperise focul
frații lor în negru sau frații lor în cenușiu
sloboziseră sclavii
cuceriseră o uriașă moșie
în care toate speranțele sînt făgăduite

Nici măcar nu zîmbeau
Vroiam să le strig
Aşadar nu ştiţi
Vroiam să răcnesc
un cuvînt un singur cuvînt
Atomul
pentru ca să se trezească să zîmbească
pentru ca să priceapă odată
că vor fi liberi
şi că o copleşitoare speranţă
cît ziua şi cît noaptea
o speranţă ilimitată le era cu putinţă
şi că va veni schimbarea la faţă a lumii

(Ion Caraion)

BENJAMIN PÉRET

Născut în 1899, la Rezé (Lotre-Inferieure) ; mort în 1959.

Opere poetice: Le Passager du Transatlantique (1921) ; Au 125 du boulevard Saint-Germain (1923) ; Immortelle Maladie (1924) ; 152 Proverbes mis au goût du jour (1925), în colaborare cu Paul Eluard ; Il était une boulangère (1925) ; Dormir, dormir dans les pierres (1925) ; Le Grand Jeu (1928) ; Et les seins mouraient (1928) ; De derrière les fagots (1934) ; Je sublime (1936) ; Je ne mange de ce pain-là (1936) ; Trois cerises et une sardine (1937) ; Au paradis des fantômes (1938) ; Les malheurs d'un dollar (1942) ; La parole est à Péret (1943) ; Le déshonneur des poètes (1945) ; Dernier malheur, dernière chance (1945) ; Main forte (1946) ; Feu central (1947) ; La brebis galante (1949) ; Air Mexicain (1952) ; Mort aux vaches et au champ d'honneur (1953) ; Les rouilles encangées (1954) ; Le livre de Chilan Balan de Chumayel (1955) ; Anthologie de l'amour sublime, précédé de Noyau de la comète (1956) ; Le gigot, sa vie, son oeuvre (1957) ; Histoire naturelle (1958) ; La Poésie surréaliste française (1958) ; Anthologie des mythes, légendes et contes populaires d'Amérique (1960).

Despre Benjamin Péret

„Eul său era atît de magnific un altul, încît la adresa : *Péret, poet, el ar fi răspuns, fără îndoială, antieazon : necunoscut în unitate*“ (*Robert Benayoun*).

FETELE TORTURATE

Lingă o casă de soare și de păr alb
O pădure își descoperă aptitudini de dragoste
Și un spirit sceptic

Unde-i călătorul întreabă ea

Călătorul pădure întreabă cum va fi mâine

El e bolnav și gol

El cere pastile și i se-aduc buruieni

El e celebru ca mașina

El își cheamă ciinele

Și e un asasin care vine să răzbune o insultă

Mina unuia e pe umărul celuilalt

Aici intervine spaima o foarte frumoasă femeie în
mantou de vison

E oare goală sub mantou

E oare frumoasă sub mantou

E oare voluptuoasă sub mantou

Da da da și da

Ea e tot ce veți voi

Ea e plăcerea toată plăcerea unica plăcere

Cea pe care copiii o așteaptă la marginea pădurii

Cea pe care pădurea o așteaptă lingă casă

(Tașcu Gheorghiu)

MEMORIILE LUI BENJAMIN PÉRET

Un urs mînca sîni

Canapeaua mîncă ursul scui pă sîni

Din sîni ieși o vacă

Vaca pișă pisici

Pisicii făcură o scară
Vaca urcă scara
Pisicii urcară scara
Sus scara se rupse
Scara se făcu un poștaş gras
Vaca pică în curtea cu juri
Pisicii cântară la Madelon
Și restul făcu un jurnal pentru domnișoarele însărcinate.

(Tașcu Gheorghiu)

PUNTEA COMANDANTULUI

Trebuie să fii cast ca să fii bun
Trebuie să fii bătrîn ca să știi să faci
Trebuie să fii bogat întotdeauna
Trebuie să fii mare ca să privești
Trebuie să fii drept ca să instalezi
Trebuie să fii bine ca să suporti
Trebuie să fii rotund ca să măsoari
Trebuie să fii tandru ca să conlucrezi
Trebuie să fii singur ca să operezi
Trebuie să fii doi ca să fii trei

(Tașcu Gheorghiu)

MISTERUL NAȘTERII MELE

Și cînd i-am răspuns 19
el mi-a răspuns 19
22 dacă ai timp să faci avere
30 și 40 pentru comedia în două serii
50 pentru murdara ta aniversare
100 pentru plăcerile primăverii

Pentru ce mai rămîne sint pal și hipnotic
dar vezi-ți de podelele tale dragă doctore
și lasă apei limpezi grija să se facă apa murdară.

(Tașcu Gheorghiu)

PURICII OGORULUI

Ară cu toate puterile
Ară ogoarele străzile cheiurile
și seamănă tot ce vrei
piatră de caldarîm fum sau sticle
dar ară ca un nebun
și-mpărăstie-ngrășăminte pe pietre
ca să-nflorească drapele
dar să fie roșii
Ploile și vînturile îți vor fi prielnice
dacă porți acele unui ceasornic la urechi
și recolta va fi bună cum e ciorba femeii tale

Ară-ți ogorul tău și pe toate celelalte
cu picioarele cu nasul
Desfundă ostrețele ca un taur
cîntînd
în Roussillon
era un plugar
care cînta din sapă
n-avea decît un cap și două brațe
patru picioare și două brațe
o ureche și trei dinți
dar era un plugar
care nu-și pierdea vremea de pomană

(Tașcu Gheorghiu)

ROBERT DESNOS

Născut în 1900, la Paris; mort în 1945.

Opere poetice: Le Fard des Argonautes (1919); L'Ode à Coco (1919); L'Aumonyme (1923); Langage cuit (1923); C'est les Bottes de sept lieues cette phrase; „Je me vois“ (1926); À la Mystérieuse (1926); Les Ténèbres (1927); Corps et Biens (1930); The Night of the loveless Night (1930); Les Sans-Cou (1934); Les Portes battantes (1936); Fortunes (1942); État de veille (1943); Contrée (1944); Le Bain avec Andromède (1944); 30 Chantfables pour les enfants sages (1944); La Place de l'Étoile (1945); Choix de poèmes (1946); Les regrets de Paris, poèmes posthumes (1947); Domaine public (1953).

Despre Robert Desnos

„Pe această cîmpie, Robert Desnos este, la ora de față, călărețul care a ajuns cel mai departe“ (*André Breton*).

„Cei care-l interoghează pe acest formidabil mediu, e de ajuns să-l stîrnească puțin, ca tonul magiei, cel al revelației, cel al revoluției, tonul fanaticului și apostolului, să răsară de îndată. În alte condiții, Desnos, oricît de puțin și-ar fi luat răspunderea acestui delir, ajungea șeful unei religii, întemeietorul unui oraș, tribunul unui popor răsculat“ (*Louis Aragon*).

„Somnambul inspirat, Robert Desnos, în orice poem al său, face să țîșnească din cuvinte un soi de electricitate care ne or-

bește. Nu ne mai gândim atunci să-l întrebăm care e rațiunea unui lucru, să-i vorbim de ordine sau de rigoare. Suportăm poezia lui, fiindcă este *poezie*, adică, înainte de orice, *un joc liber de cuvinte*, datorită căruia apare, pentru o clipă, o realitate nouă și plauzibilă" (*René Berthelè*).

„Steaua lui Desnos n-a încetat să strălucească deasupra osua-
relor, unde, mai liber decât călăii săi, i-a fost dat să sfârșească.

Dacă Apollinaire este poetul Marelui Război, autorul volumu-
lui *Corpuri și bunuri* este acela al celui de al doilea război mon-
dial, al luptei clandestine și al lagărelor morții, pe care face im-
presia că le-a explorat înainte chiar de a le cunoaște, ca și cum
ar fi așteptat de totdeauna acea «noapte a nopților fără vise» în
care avea să coboare" (*Pierre de Boisdeffre*).

ATÎT DE MULT TE-AM VISAT...

Atit de mult te-am visat, că ți-ai pierdut realitatea.
Și-a mai rămas vreo clipă să mîngii solăru' tău trup și
să sărut pe-această gură glasul drag răsărind ?

Atit de mult te-am visat, că brațele-mi, obișnuite
să-ți cuprind umbra, rămase-ncrucișate peste pieptu-mi,
n-or să mai afle, poate, linia trupului tău.

Și că, înaintea acestei reale aparențe a ceea ce de
zile și ani mă tot chinuie, eu însumi deveni-voi umbră.
O, sentimentale balanțe.

Atit de mult te-am visat încît probabil nu mai e
cazul să mă trezesc. Dorm în picioare, cu trupul viu
expus tuturor aparențelor vieții și dragostei, iar tu, care
ești totul acum pentru mine, mi-ar fi mai greu să-ți sărut
fruntea și buzele decît fruntea și buzele întîiului venit.

Atit de mult te-am visat, atit am mers, am vorbit,
cu dulcea ta fantomă culcîndu-mă încît nu-mi mai ră-
mine, poate, decît să trec printre fantome și-o umbră să

fiu, de-o sută de ori mai umbră decît umbra, o umbră
ce se mișcă și-o să se miște într-una pe cadranul solar
al vieții tale.

(Vasile Nicolescu)

IDEEA FIXĂ

O algă plăpîndă ce se-mpletea cu spumele mării
și-acest pieptene ți-aduc
Dar părul tău e mai frumos împletit decît vîntul
cu norii cu palele roșii de cer și tot așa
cu freamătul de viață și suspine
încît răsucindu-se uneori între miinile mele
moare o dată cu valurile și stîncile țărmlui
într-o asemenea revărsare încît va trebui
multă vreme să deznădăjduiesc după miresmele
și fuga lor odată cu seara în care
acest pieptene arată fără să miște
învăluitele stele-n fugosul mătăsosul lor drum
adînc străbătut de degetele mele ce încă mai cerșesc
la rădăcina lor nevăzută
mîngîietoarea boare a unei mări mai primejdioasă
decît aceea de unde-am cules accastă algă
o dată cu spuma împrăștiată de furtună
O stea care moare e-asemena buzelor tale
Învințindu-se asemenea vinului vărsat pe fața de masă
Trece prin timp o clipă cu profunzimi de mină
Gemie surd antracitul fulguînd peste-orăș
E frig în fundătura asta în care te-am întîlnit cîndva
Un număr uitat pe-o casă-n ruină
Cred că numărul patru
Te voi revedea în curînd lingă aceste ruje de toamnă
Minele huruie surd

Ci, din tot noroiul,
Să faci un ciment, o marmoră, un cer, un nor și o bucurie
și o epavă
Și o inimă, se-nțelege, și tot ce e zis mai sus
Și un somn, un somn frumos, un somn bun,
Un somn de noroi
Născut din cafea și din noapte și din cărbune și din
cerneală și din voalul văduvelor
Și din o sută de milioane de negri
Și din îmbrățișarea a doi negri într-o umbră de brazi
Și din abanos și din noianuri de corbi pe stîrvuri de
pradă...
Pentru ca în cele din urmă să se deschidă, acoperind
universul,
Un buchet, un gigantic buchet de trandafiri roșii.

(Tașcu Gheorghiu)

CEI PATRU FĂRĂ GÎT

Erau patru care nu mai aveau cap,
Patru care fuseseră scurtați de gît,
Li se spunea cei patru fără gît.

Cînd beau și ei cîte-un pahar,
La cafeul de pe bulevard sau în piață,
Chelnerul le punea și cîte-o pilnie-n față.

Cînd mînceau, singerau rînd pe rînd,
Și tuspătru de-a valma cîntînd și plîngînd,
Cînd iubeau, vedeai sînge curgînd.

Cînd alergau, era vînt,
Cînd plingeau, era viață viînd,
Cînd dormeau, era fără nici-un regret.

Cînd munceau, ieșea cu belca.
Cînd pîndeau, era spaimă și piază-reă,
Cînd se jucau, era altceva,

Cînd se jucau, era ca toată lumea,
Ca tine și ca mine, ca voi și ca noi și ca toți ceilalți,
Cînd se jucau, te uimea.

Dar cînd vorbeau, era de iubire.
Ar fi dat pentru-o sărutare
Și ce sînge le mai rămînea-n mădulare

Mîinile lor aveau linii nenumărate
Care se pierdeau printre umbre-ncurcate
Ca șinele de tren într-o pădure.

Cînd se așezau, era mai falnic decît regii cîrmuitoari
Și idolii se ascundeau după crucile lor
Cînd treceau pe lîngă ele cu pas drept și ușor.

Li se-aduseseră capetele la fiecare
De douăzeci de ori, de o sută de ori,
Regăsite pe la serbări sau pe la vînătoare,

Dar niciodată n-au mai vrut să le ia înapoi
Testele-acestea-n care ochii lor străluceau,
Și-n creierele cărora le dormeau amintirile.

Asta poate că nu era o afacere
Pentru pălăriiieri și dentiști.
Bucuria unora pe alții-i face triști.

Cei patru fără gît mai trăiesc și astăzi, e sigur.
Cunosc cel puțin pe unul din ei
Și poate și pe ceilalți trei.

Primul, e Anatole,
Al doilea-i Croquignole,
Al treilea-i Barbemolle,
Al patrulea-i tot Anatole.

Îi văd din ce în ce mai puțin,
Fiindcă, pînă la urmă, e o jale
Să te-nhaiți cu asemenea pușlamale.

(Tașcu Gheorghiu)

PUICA MEA

„Puica mea“, spune el, și „puiul meu“ zice ea
Și sîngele meu, inima noastră, oraș al nostru, uriaș
oraș nebunesc
Pavagiii s-au rătăcit azi dimineată prin cîmpurile
unde cîntă-albăstrelele,
Unde-nfloresc privighetorile,
Unde tura-vura se ține mînz după tutti quânti.
Acel domn avea dureri de măsele, dureri de rărunchi,
dureri de nas
Dantela-i spînzura din nas.

„Puiul meu, asta-i viața noastră, este ea-ncheiată ?
Goală și găunoasă și ștearsă totodată ni se pare și așa
mai departe,
Singele-ți simt alergînd sub căucul palmelor
Nu se termină el aprilie de Crăciun !“

„Desfătat, cavalerul se otrăvește-n inima zăpezilor,
Doarme-acolo, visează-acolo, urlă-acolo,
Și bună-ziua puiul meu, și bună-ziua puica mea,
Și jalele tale, și foalele tale, și gura tă,
Sus, floare de piatră, floare de corabie, floare
de măcriș !“
Noaptea ce-o descriu e o noapte de douăzeci-și-patru
de ore de noapte,
Cu mare larmă coboară ancoră într-o mlaștină de
nepătruns
Și-atîta mușită de-amintiri, și-atîta jeg de ani
Și-acest paștele mă-si de lună de-aprilie
Întinsă pînă la Crăciun !

Ianuarie își pierde cămașa,
Iar iulie pantoful.
Toți moșnegi, zaharisîți, sfiîți, jerpeliți, cu dantelă la nas
Și răsspatele mă-si de lună de-aprilie
Care nu se termină niciodată, care n-o să se mai termine,
Nici de Paștele-Cailor !...

(Ion Caraion)

CARTIERUL SAINT-MERRI

La colțul străzii Verrerie
Unde ea dă-n Saint-Martin
Era un vînzător de siropuri.

Într-o zi de aprilie, pe caldarim
Un dărăcitor de saltele
Alunecă, se buși, perna pe care-o ducea cu el praf se făcu

Din pricina asta fulgii prinseră să zboare
Mai sus decît clopotnița din Saint-Merri
Și se lipiră, cîtiva din ei, de borcanele cu sirop.

Mai trecusem eu pe-acolo într-o seară,
De aprilie o seară,
Și dormea un bețiv pe canal.

Lumina aceeași fereastră.
De după colțul străzii Juges-Consuls
Cîntau ștregarii.

Acolo, înaintea porții aceleia, m-am oprit.
Dinăuntru plecase ea.
Urla mamă-sa despletită la fereastră.

Treisprezece ani, goală aproape,
Cu privirile arzîndu-i sub negrele gene,
Cu pipernicite mădulare.

Degeaba se trezi tată-său
Și veni cu pași grei,
Tîrindu-și ciubotele,

Să-și ia martor, în durerea lui,
Cerul aducător de ploaie,
Degeaba ; — ea bătea hai-hui orașul.

O clipă se opri în rue des Lombards
Tocmai în locul pe unde, mai târziu,
Lui Apollinaire îi trecu și lui flautistul.

Minăstirea Saint-Merri se umplu de zgomot.
Pe canale curgea singele,
Început de primăvară și de viitoare lună nouă.

Orologiul de la Gerbe d'Or
Altor orologii răspundea,
Răspundea larmei de cai înhămați gonind spre Hale

Fetișcana jumătate goală
Întîlni un farmacist
Care-și cobora oblonul vitrinei.

Luminile galbene și verzi ale globurilor
Străluceau în ochii lui,
Jilave îi erau mustățile și lăsate pe oală.

— Ce-i cu tine, golanco, la ora asta pe stradă ?
E miezul nopții
Du-te de te culcă.

— În tinerețea mea să-mi cheltui nopțile mi-a plăcut
Deasupra cărților, să visez, noaptea, mi-era drag.
Unde-s nopțile tinereților mele ?

— Munca și viața în care ostenesc
Mi-au făcut din somn o plăcere.
Mi-i dragă noaptea acum c-o altfel de dragoste.

Peste un pod, puțin mai departe
Trecea un regiment
Călcînd apăsător.

Dar fetișcana asculta la farmacist.
Liabeuf sau vedenia lui blestema
Pe mincinoși, la colțul străzii Aubry-le-Boucher.

— Du-te fată de te culcă
Orologiile bat miezul nopții
Nu-i nici ora nici vîrsta ta, să cutreieri pe străzi.

Izbită pleoscăia apa la un ponton
Trei bătrîni sub un pod vorbeau monoton
Zicea unul da, oui și altul nu, non.

— Da timpul e scurt, nu timpul e lung...
— Nu există, spunea al treilea, timpul nu există.
Atunci se zări copila.

Fluierînd farmacistul
Se pierdea pe rue Saint-Martin
Și umbra lui creștea, creștea.

— Bună ziua puștanco, spuse unul din bătrîni
— Bună seara, ceilalți doi spuseră
— Mirosiți urît, spuse copila.

Se depărta pe rue Saint-Jacques regimentul,
O femeie striga pe cheiu
Țopăia pe mal o pasăre rănită.

— Miroșiți urît, spuse copila.

— Toți vom mirosi urît, spuse primul bătrîn
Cînd vom fi morți.

— Voi și sînteți morți, spuse fata
Pentru că voi și mirosiți urît !
Eu singură nu voi muri niciodată.

Se auzi un zgomot de geam spart.
Aproape o dată cu el răsună
Gravă goarna pompierilor.

Se oglindeau în Sena lumini.
Oameni se auziră alergînd,
Pe urmă începu vuietul gloatei.

Pompele păcăneau ritmic în noapte,
Se amestecau rîsul cu țipetele,
Călușeii de lemn porniră a se roti.

Călușei de lemn sau porci de aur
Uitați în fața mînăstirii
De la cea din urmă sărbătoare.

Charlemagne roșiatic trona,
Sunau nepăsătoare orele,
La Spital agoniza un bolnav.

Umbra farmacistului
Îndepărtîndu-se către Saint-Martin des Champs
Îngroșa noaptea.

Soldații-ncepuseră să cînte mergînd :
Țăranii ca să-i vadă
Își lipeau capetele plumburii de ferestre.

Fetișcana suia scara
Care duce de la mal către cheiu
O luntre năluca trecea pe sub pod.

Cei trei bătrîni se pregăteau de culcare
În bătaia vîntului în șuierul apei.
Uriase flăcări spintecau butoaiele ultime.

Peștii morți pe firul apei,
Săgeți în ținta podurilor,
Treceau lăsînd reflexe.

Zarvă de trăsuri
Cîntece de păsări
Dangăt de clopot.

— Oho ! copilă
Îți lunecă rochia fișii-fișii
Pielea ți se vede.

— Unde te duci, golanco ?
— Iar tu, farmacistule
Cu ochii tăi ! rotunzi ca niște bile !

Hodorogit ca un ornic vechi,
Acolo jos, în față la Nôtre-Dame
Caruselul își necheza muzica.

Cai țepeni se ridicau la răspintii.
Groaznic de goi,
Cei trei bătrâni se adinceau în susul uliței.

La colțul străzilor Saint-Martin și Verrerie
Un fulg plutea la-nălțimea trotuarului
Amestecat cu-ngălbenite hîrtii duse de vînt.

Un ciripit de pasăre se înalță spre Square des Innocents.
Un altul tresări din Tour Saint-Jacques.
Fu un țipăt ascuțit pe rue Saint-Bon.

Și strania noapte se jumuli de pene deasupra Parisului.

(Ion Caraion)

PELICANUL

Un căpitan zis Ionathan,
Pe cînd mergea pe-al op's'pcelea an,
A prins odată-un pelican
Într-un ostrov de pe ocean .

Și-ăl pelican, la Ionathan,
Ouă, în zori, un ou bălan
Din el ieși un pelican
Leit la pană și cloncan.

Și-acest al doilea pelican
Oună și el un ou bălan
Din care a ieșit, taman,
Un alt, la fel de năzdrăvan.

Și asta poate ține mult și-n van
De nu faci iute-omlet' cu parmezan.

(Tașcu Gheorghiu)

CUPLETELE STRĂZII SAINT-MARTIN

Pustie-i strada Saint-Martin,
De cînd Platard fu smuls din ea.
Nu simt decît un trist refren :
Pustie-i strada Saint-Martin.

Pustie-i strada Saint-Martin
De cînd Platard fu smuls din ea.
Zadarnic azi îl mai rechem
Să frîngem piinea și să bem.
Pustie-i strada Saint-Martin.

Fu smuls în zori ca de blestem
Prietenul pe care-l chem.
L-au dus din strada Saint-Martin.
Și floarea-i fără de polen.

E-n van chiar dacă-ntrebi toți sfinții,
Merri sau Jacques, Gervais, Martin,
Sau chiar pe Mont-Valérien.

Și timpul fuge ca un tren.
Despre Platard nimic nu știm,
Platard din strada Saint-Martin.

(Vasile Nicolescu)

ACEASTĂ INIMĂ CARE URA RĂZBOIUL

Această inimă care ura războiul iată că bate pentru
luptă și bătaie !
Această inimă care nu bătea decît în ritmul mareelor,
al sezonelor al orelor zilei și al orelor
noptii,
Iată că se umflă și împinge în vine
un singe încins de silitră și de ură
Și dezlănțuie un asemenea vuiet în creier încît
urechile țiuie
Și nu e cu puțință ca vuietul acesta să nu se răspindească
în oraș și în cîmpie
Ca dangătul unui clopot chemînd la răscoală
și luptă.
Ascultați, îl aud cum se reîntoarce la mine trimis de
ecouri.
Dar nu, e vuietul altor inimi, a milioane
de alte inimi bătînd ca a mea de-a lungul pămîntului
Franței.
Ele bat în același ritm pentru aceeași chemare
a tuturor inimilor.
Vuietul lor e al mării la asaltul falezelor
Și tot singele acesta duce în milioane de creiere
aceeași lozincă :
Revoltă împotriva lui Hitler și moarte părtașilor lui !
Totuși această inimă ura războiul și bătea în

ritmul sezoanelor,
Dar un singur cuvînt : Libertatea a fost de-ajuns ca să
trezească
vechile minii
Și milioane de francezi se pregătesc în umbră pentru aceeași
chemare pe care zorii apropiați le-o vor cere.
Căci toate aceste inimi care urau războiul băteau pentru
libertate în ritmul chiar al sezoanelor și al mareelor,
al zilei și al nopții.

(Tașcu Gheorghiu)

VOCEA

O voce, o voce care vine de atît de departe
încît nu mai răsună-n urechi,
O voce surdă, ca o tobă
Deslușit ajunge, totuși, pin-la noi,
Deși pare să iasă ca din mormînt,
Nu vorbește decît de vară și de primăvară.
Și trupu-i umple de bucurie,
Și-aprinde surîsul pe buze.
O ascult. Nu-i decît o voce omenească
Străbătătoare prin zarva vieții și-a luptelor,
Prin bubuitul tunetului, prin șoaptele gurilor
neastîmpărate.

Dar voi ? N-o auziți ?
Ea spune : „Durerea va fi de scurtă durată“.
Spune : „Frumosul anotimp e aproape“.
N-o auziți ?

(Ion Caraion)

ULTIMUL POEM

Atît de mult te-am visat,
Atît am mers, atît am vorbit,
Atît de tare umbra ți-am iubit,
Încît nimic nu mi-a rămas din tine.
Eu voi rămîne-o umbră printre umbre
De-o sută de ori mai umbră decît umbra
Rătăcitoare umbră ce-o să vină și-o să revină într-una
În viața ta scăldată de lumină.

(Vasile Nicolescu)

GISELE PRASSINOS

Născută în 1920, la Istanbul.

Opere poetice: La sauterelle arthritique (1935); Le feu maniaque (1935); Quand le bruit travaille (1937); Calamités des origines (1938); Félicité crépusculaire (1937); La lutte double (1938); Les mots endormis (1965).

Despre Gisèle Prassinos

„Limbajul său are frumusețea de nepătruns a pietrei, acea piatră care — precum se spune — i se rostogolește din gură când suspină“ (Alain Jouffroy).

RECLAMA

Un domn ce lua metroul ținea sub braț un pachet foarte mare din care ieșea o fișie de pînză verde. Cum toată lumea îl urmărea din ochi, spuse în timp ce-și desfăcea șireturile pantofilor : „Folosiți cerneala Waterman“. Apoi cobori, șontic-șontic, treptele scării.

Ajuns jos, el se așeză turcește pe-o bancă. Și acolo, începu să-și desfacă pachetul. Dar nu scoase nimic dintr-însul, nici măcar o fișie de pînză verde.

Cînd metroul intră în stație, el o porni în goană cu pachetul subsuoară. Dar nu mai era nici urmă de pinză verde. Atirna doar o creastă de găină. Metroul șuieră.

De departe se auzi o voce untdelemnnoasă : „Este o marcă foarte bună“.

Un domn, lingă mine, se făcu verde.

(Ion Caraion)

ORGOLIOASELE SOLITUDINI

LÉON-PAUL FARGUE

Născut în 1876, la Paris ; mort în 1947.

Opere poetice: *Nocturnes* (1905) ; *Tancredi* (1911) ; *Poèmes* (1912) ; *Pour la musique* (1914) ; *Épaisseurs* (1928) ; *Vulturne* (1928) ; *Banalité* (1928) ; *Espaces* (*Épaisseurs*, *Vulturne*) (1929) ; *Suite familière* (1929) ; *Sous la lampe* (*Suite familière*, *Banalité*) (1929) ; *Poésie* (*Tancredi*, *Ludions*, *Poèmes*, *Pour la musique*, *Espaces*, *Suite familière*) (1963).

Despre Léon-Paul Fargue

„Un copil care are ca jucărie un creier prodigios de cultivat... Mai e și altceva. Special, propriu lui Fargue. Invenția lui fără margini, — atât de promptă, atât de fecundă și de frecventă, încât dă o impresie *statistică*, — ideea unei producții de scînteii, indefinit posibil, se combină la el cu darul — sau cu defectul — tandreței celei mai simple și celei mai triste“ (*Paul Valéry*).

„În epoca în care toți poeții — cu excepția lui Salmon și Henri Hertz, poate — erau încă simboțiști, Fargue ne învața să sublimăm viața zilnică și să facem din ea cea mai înaltă *poezie*“ (*Max Jacob*).

„El s-a făcut conservatorul și martorul substructurilor sufletului parizian, arhaic, sentimental, profund, inimitabil. El s-a făcut provincialul Parisului (...). Fargue a vorbit, într-un chip unic

și minunat despre tristețea despărțirilor, despre doliile cotidiene, despre necazurile de familie, despre gări, străzi, fiacre, despre reveriile omului solitar care rătăcește noaptea, reînviindu-și morții, tatăl, prietenii, obiceiurile uitate, căutînd să mai trăiască încă într-o lume care-i scapă și sfîrșindu-și lunga și sterila zi cu o decepție în plus" (*Jean Cassoul*).

PÎNZE, FELURITE LUCRURI...

Pinze, felurite lucruri atîrnă de grinzi,
Pușca veche doarme încremenită
Pe zidul curat,
Fii liniștită. Toate sînt ca altădată. Ascultă,
Căminul înalt își păstrează vechiul lui vuiet
Și un miros brun și trist
Și o aripă albastră de funingine lucioasă.
Un aer bătrîn se lasă de sus
Peste căminul cu chipuri naive
Și cu cești de tombolă, cu toarte de aur.
Farfuriile stau rezemate pe polițele raftului
Unde șiruri de fructe se învîrtesc și miros
În umbră.
Deschid un sertar în care se află nuci găunoase,
Un briceag cu douăzeci de lame și fel de fel
De mărunțișuri de maniac.
Miroase a scorbură și a piper și a foarte departe.
Aduce a miere și a biserică, a piroane
Și a martiriu.
Un vînt călduț face ca viespile
Să ciocănească în fereastra albastră, dindu-i tîrcoale...
Două pisici mari trec ușor, ca o șoaptă,
Și ridică priviri în care veghează plictiseala de aur.

(*Geo Dumitrescu*)

CHIOȘCURI

Zadarnic vine marea din zarea zării mare
Să-ți sărute cumințile picioare
Méreu ți le retragi
Înapoi la timp.
Nu ne mai gândim, poate, la asta.
Dar tot mai aproape licuricii
Și-au scos dinadins lămpașele
Să facă să-nvie-n ochii
Tăi calmi acea lacrimă pe care
Zorit fusei cândva s-o beau.
Marea-i destul de sărată-ntr-adevăr.

Apoi o meduză bălaie și-albastră
Ce vrea mihnindu-se să afle
Taie-nțesatele mării etaje
Limpede și luminoasă ca un ascensor
Și-și desface către luciul apei lampa
Să te vadă închipuind pe nisip
Cu umbrela, printre lacrimi
Cele trei cazuri de egalitate a triumfiurilor.

(Ion Caraion)

PURURI EXISTĂ, DE-ATUNCI...

Un seul être vous manque et tout est dépeuplé.

...Pururi există, de-atunci, amintindu-mi de fructe, ca o
durere,
Decolorat, țeapăn de silitră și acrit, asemeni unei pînze
de păianjen ce spinzură-ntr-o pivniță,

Un vâl de lacrimi mereu gata să-mi năpădească ochii.
Nici că mă-neumet să mi-ascund obrazul ; cea mai ușoară
mișcare negîndită, cel mai mic tic
Sfîrșește în lacrimi

• • • • •
Te lăsasem așadar să pleci fără a-ți înapoia nimic
Din tot ceea ce-mi picuraseși din tine-n inimă !
Și te obosisem de mine, și m-ai părăsit,
Și a fost nevoie de noaptea aceea de vară ca să-nțeleg...
Milă ! Eu cel ce vroiam... N-am știut... Iertare, în genunchi,
iertare !

Prăbuși-m-aș în sfîrșit, biet osuar ce se surpă, umil
sac de scule de care viața se leapădă, c-o smuceală
de număr, într-un colț...

O ! dragii mei, vă văd. Pe tine, tată. De-a pururi
te-oi vedea întins, țeapăn în pat

Senin și drept înaintea proniilor, ca-n tinerețile tale,
Înțelept ca o barcă priponită în port, la mal, cu pinzele
strinse, cu felinare stinse,

Cu misteriosul, sfiitul, pe veci împietritu-ți suris,
mîndru de taina din tine, din toată truda ta-nălțat,

Pradă tuturor mîinilor de lumini drepte și-năsprite
ale amiezei,

În ameteala undei de martir a lumînărilor,

Cu florile de pe terasă tăiate pentru tine ;

În vreme ce bocitul unui cerșetor se pierdea peste
acoperișul unor ateliere într-o curte,

Și ce grăbit zgomotul pașilor izbiți și rătăcind
în toate părțile,

Și ce puternice trimbițele Morții deschizînd și-nchizînd
ușile !

Intr-o zi... prin cine știe ce oraș de provincie cu ochii-ntre-
deschiși, tot rotindu-se și tot stingîndu-se

La grăbita mîngiere a expreselor...

Într-o prăvălioară cu chipuri de scrum cu un aer ;
îmbufnat
În piața goală prin care viscolește uitarea ;
În cutele ulițelor, în vacarmul călătoriilor...

În zori, dincolo de barieră, într-un cartier de uzine,
...La cotitura unui zid, o rafală de cărbuni zvirlită
de niște mâini nevăzute ;
Un coș ce fumegă în hohote de plins...
Prin suburbiile și fundăturile unde mugesc sirenele,
unde se tînguie ferăstraiele, unde pompierii-s
surprinși de-o pală de flăcări, la ora-n care
bogații dorm...

Într-o seară, într-o pădure, sub o droaie de frunze
ciulite ce privesc hăt, în sus, prefirînd stelele,
În mireasma primelor dimineți și a țintirimelor
În umbră unde sfîrșesc prinzurile pe iarbă
Unde gîngăniile și-au părăsit îndeletnicirile...

*

Te-am căutat, te-am dus
Cu mine peste tot. — Într-un seuar pustiu cu chioșcul gol,
unde stam singur naintea zăbrelelor asfințitului
încenușindu-se și pierînd ca o corabie-n flăcări
dincolo de copaci...
Pretutindeni unde-ncercam să descopăr viața
În semn de-nțelegere a-nțelesurilor tainei
Căutat-am pururi pururi Ceea-ce-nu-i-de-Găsit...

Hei, Viață, dă-mi drumul la mîini ! Iasă-mă să mă-ntoro !
Vezi cît de colo că nu mai e vorba de tine ! Amintirea ta-i
cea care mă sprijină !

(Ion Caraion)

POEM

Întoarce-te-n țările fără iubire, unde eram cruzi
cu tine.

Întoarce-te-n țările fără blindețe unde pururi
te-ntorci.

Ele-s pline de amintiri pe care le urăști și le adori.

Ar fi cu neputință să te arăți mîndru acolo
de ceea ce părăsești. Nu poți duce nimic de aici
la ceea ce vei regăsi.

Timpul și depărtarea își pierde acolo nimburile.
Acolo nici o vrăjitoare nu strălucește.

Rușini și inconștiențe acolo fost-au lăsate ca să
imbătrînească. Ele și-aud pașii pe drum, de oricît de
îndelung timp și de oricît de departe ai veni.

Ba, din tot înaltul tău, ca steaua cea mai îndepărtată
peste-un adînc de fîntînă, ai să te înclini acolo unde tăcerea
doarme în ochii morți, peste leșul întunecimilor.

(Ion Caraion)

PIETRICELE

Floare trifazică, rătăciri, luciri vespasiene
Și femeile și-aceste năpîrci aspasiene
Ce de pe vechiul copăcel culeg plăcerea ca roua
Iar cîte-un viermișor îl iau drept șarpe boa.
Destulă suferință. Dragostea fie trandafirul văzut
Ce-nfruntă palmierul. Lacrimi, dormiți în trecut.
Mîngîie-mă. Dar din ce mă mîngîie nimic nu pierde,-ncă
Sărută-mă.

Vai, ce-ntunerice e-n gura ta — vai !

(Ion Caraion)

ATÎTA AM VISAT...

Atîta am visat, atîta am visat că parcă nici
Nu mai sînt de-aici.
Nu mă-ntrebați, nu mă chinuiți.
Singur mă vreau pe drumul calvarului. Fugiți.

Poruncile nu mi-i dat să le dezleg.
Nici măcar dreptul de-a gîndi asupra-le.
De mult se cădea să mă ridic să plec.

El are de la moarte un bilet de voie, și vine.
L-aștept la colțul străzii ce duce spre noapte.
Marea o să-și ascundă-ndărăt ultimele fine
Nisipuri. Unei prime lămpi de-ntunerice i-i sete.

Pași pe caldarîm. Propria-i umbră-l precede
Culcîndu-se peste mine, cu capu-n inima-mi bătrînă
Da, el e-acolo.

Tot cu pălăria-i rotundă, tot cu sacoșa în mină,
Ca-n ziua cînd s-a-ntors din Italia.
Nu-i văd ochii. Cuvinte nu-ngîna

Mă prăvălesc spre el ca o piatră-ntunecată
Umbra nu i-o pot sări.

Sînteți bine ? Ce-ați mai făcut de-atunci ? Și
De ce n-ați venit sus ? Toată
Ziua — și voi nu soseați ! — mă duceam să vă ies înainte. }

Din toate acestea nimic n-a spus.
Dar totu-n el șoptește : Adu-ți aminte.

Și-asupră-i noaptea giulgiul din nou și-a pus.

(Ion Caraion)

POSTFAȚĂ

Un moale braț bătut cu aur lunecă din susul copacilor
Și-ncepe să coboare și să țiue-n rămi.
Florile și frunzele se-mbulzesc și se-aud.
Văzut-am șarpele casei strecurându-se-n blindețea serii.
Pe lac Diana se-ableacă și-și pune masca.
Un condur de mătase pe portativele zării.
Bărcile nopții-s gata de ducă.
Veni-vor alții să se-așeze pe scaunul de fier.
Alții privi-vor cînd n-oi mai fi.
Lumina-i va uita pe cei ce au iubit-o atîta
Nici un glas n-o sosi să ne reaprindă chipurile.
Nici un suspin nu-i va trezi dragostei noastre șoptele.
Ferestrele ne-or fi stinse.
Doi străini or trece de-a lungul străzii de plumb.
Glasurile
Altora au să cînte, alți ochi vor plînge
Într-o nouă casă.
Totul va fi sfîrșit, iertat va fi totul,
Amărăciunea proaspătă, pădurea tinărară,
Și poate că-ntr-o zi pentru alți prieteni fragezi,
Dumnezeu vă-implini fericirea făgăduită nouă.

(Ion Caraion)

EXISTĂ

Spun burghez orişicui renunţă la sinesi, la luptă şi dragoste ca să se afle sigur în siguranţă.

Spun burghez oricui pune altceva mai presus de inimă
Voi lămuri mecanismul.

Ala o face pe coropişniţa cu picioarele altora

Nu poate respira decît răsufllarea altora.

Există doar în alţii şi prin alţii.

Lampa şi-o stinge şi ia lumină de la felinarul din faţă.

În propriu-i aluat înglobează media universală. Dar iradiaţia se face anapoda şi el se-nchistează.

Îl poartă veşmintele. Nu le poartă el pe ele.

Dacă-n faţa lui ţişneşti spre cer îl faci cardiac.

Nu-i de-o răutate viperină. O, n-ar face rău nici unui
leu

E un rechin fără dinţi. Un arici de mare fără spini.

Nu se apropie de o limbă sau de-o idee, decît dacă

o vede moartă ca morţii şi mumificată într-o

vitrină de unde nu mai poate să mişte

şi atunci se-apropie de ea în vârful picioarelor

Iubeşte natura-n cutii de conserve, are-o cheie să le deschidă, însă greşeşte.

Ca să-i înveţe castei gramatica, îl doare-n cot

de dialectul inimii sale.

Are simţul castei ca un animal simţul primejdiei.

E un alienat al sentimentului.

(Ion Caraion)

JULES SUPERVIELLE

Născut în 1884, la Montevideo (Uruguay); mort în 1960.

Opere poetice: Brumes du passe (1900); *Comme des voiliers* (1910); *Les Poèmes de l'humour triste* (1919); *Poèmes* (1919); *Debarcadères* (1922); *Gravitations* (1925); *Closon Sainte-Marie* (1927); *La Piste et la Mare* (1927); *Saisir* (1928); *Le Forçat innocent* (1930); *Poème chorégraphique* (1931); *Les Amis inconnus* (1934); *La Fable du monde* (1938); *Compagnons du Silence* (1939); *Les Poèmes de la France Malheureuse 1939—1941* (1941); *Les Poèmes de la France Malheureuse, suivis de Ciel et Terre* (1942); *Choix de Poèmes* (1944); *1939—1945, Poèmes* (1946); *À la Nuit* (1947); *18 Poèmes* (1947); *Choix de Poèmes* (1947); *Oublieuse Mémoire* (1949); *Naissances* (1951); *L'Escalier* (1956); *Le Corps tragique* (1959).

Despre Jules Supervielle

„Din primele producții ale lui Supervielle, emană un sentiment virgin al naturii sud-americane și oceanice, o poezie aerată, progresînd în valuri, deplasînd cu ea plante și flori marine și venînd să moară în lungi fire de apă pe nisip. O hulă o străbătea încă de la început, aceea care face să joace și să se legene vasele. De atunci, Supervielle n-a găsit niciodată, propriu-zis, pămîntul ferm“ (*Marcel Raymond*).

„Acest uriaș, care, cu o mină întinsă departe sau nici măcar cu o mină, ci cu o simplă privire, trece peste depărtări, se duce să caute la antipod culoarea ce va completa o culoare de aici, ori prin constelații, dincolo de puterile noastre, linia care prelungește o linie începută la picioarele noastre” (Albert Béguin).

„El caută mai departe încă, fugărit de o nostalgie a distanței care umple și depășește toate versurile lui, el caută și presimte un fel de absență esențială în care totul ar fi prezent-absent”... (Henri Michaux).

GAUCHO

Ciinii apusului hăituiau vacile
Cîtă frunză și iarbă-n cîmpie de aspre zvîrcoleli forfecată
Și se-mestecară toți perii sub grabnicul asfințit.

Un călăreț stăpînea pampa în inima inimii ei
Ca pe-o bucată de viitor împresurată din toate părțile;
Privirile i se rostogoleau pe-acea cîmpie de carne
Gloduroasă ca după cine știe ce cutremur de pămînt
Și vacile urzeau o sălbatecă tăcere
Covor negru cumpănind în vîrfurile coarnelor;
Deodată însă biciuite de-o furtună de stele,
Săltau rupînd-o de fugă într-un pieziș galop,
Cu ochii lor cruzi de fier înroșit înflăcărînd iarba uscată,
Și cozile mătură-n urmă, mușcîndu-le ca niște draci
Se opreau apoi și toate și-ntorceau capetele pădurețe
Spre insul neclintit ca piatra și țepăn în șaua calului
virtos.

Citeodată pe nesimțite un taur se despărțea de turmă,
năpustindu-se
Asupra călărețului cu toată greutatea capului înfipt în
pămînt;

Ciurdaru-l oprea cu-amîndouă lăncile ochilor
Făcîndu-l să-ngenunche și să cadă-ntr-o rină,
Cu ochii crăpați, tînăr singe ațîțîndu-i sforile balelor
Și coarnele-n zadar ale scurtelor labe moarte.
Între timp, cîrduri de oi behăind claruri vechi de lună
Dispăreau în noaptea zvîrlită bufnițelor.

Orizontul își muta împietrirea cu totul neobișnuită
Și de mii de ori spartă-n mersul pierdutelor turme,
Grei de noroiul din celălalt an, cai întunecați
Tăiau drum armăsarilor în galop, cu nările-n vînt,
Zmulgînd humei noptatece răsunătoare vrăji.
Pampa-și rupea sigiliile părăsindu-și cîmpiile de-aramă
Comorile-i de deșert care se-ntreciocneau, țimbale !
Leghile ei pătrate de-ogoare de porumb arzînd cu lăuntrice
văpăi,

Și vulturii cei călători sfișiind stelele,
Înalte-i mori de metal, o ! margarete de zinc
Suflete-flori în carantină, de trupurile lor slobozite-
anapoda
Și luptînd să se-nprășteie-ntre cer și pămînt.

Pe lande zdrobite ziua-ntreagă de soare
Cu vegetale stinghereli, treceau cactuși zdrobiți
Scaieți părăsiți spinilor, ca și Christ,
Și mărăcini ce căutau alți mărăcini ca să piară
Și-un firav acordeon apoi, cu lungile sale degete muzicale
Stirni omul și trezi întunecimile din inima lui.

Atunci, lăsînd acolo vacile și noaptea cea groasă de aburii
suflărilor

Ce se-ncăpățîneau a se-nscoțoșa, omul intră în ranch,
Unde-ardea în vatră niște bălegar uscat ;

Și-acolo, jos pe pământ, își alungi agale trupul slab
Și sufletul pe care noaptea i-l împietrise de tot,
Alături de ortacii lui răsturnați într-un somn
Fără ingeri, prin care-și struneau costelivii
Cai răgușiți, urcînd pe coama viselor.

(Ion Caraion)

ÎN UMBRA CERULUI STINS

În umbra cerului stins, în umbra-acestei mări cenușii
unde etrava navei brăzdează calm fișii
dincolo de acest închis orizont

există Brazilia cu toți palmierii ei fremătînd
și uriași bananieri amestecîndu-și frunzișul

precum elefanții mișcătoarele trompe,
cu fuzee de bambus care-și dispută cerul,
cu-o dulce, adîncă boare, tufiș de dulceață
și pure-ovale feminine purtînd memoria plăcerii.

Și zarea se destramă palid
pe cînd pămîntul se ivește.

Apar uscate piscuri trist zămislite de neant
dar cum răsar în ciuda șovăielii,
pe frunți își poartă toată

răspunderea solemnă a munților, tăria.

Și casele sclipesc de-a lungul zumzuitoarei dungi de plaje
sub blînda, lunecoasa imagine de zori

cînd iată, -n cîmpul suav de trestii se așază
tăcută o femeie

cînd vie mă-mpresoară
mireasma tropicală a humei aburînd.

(Vasile Nicolescu)

ÎN SPAȚIU ȘI TIMP

Sîntem, ca-n fața mării, amîndoi acolo
În calea săratelor unde-ale amintirii.

De la pălăria-ți vaporosă la tocurele-aproape ascuțite
ești ca fulgul și vibrezi
de parcă pășările târcate de lumina patriei tale
s-ar întoarce la izvorul viselor în care plutești ;
O ! ai vrea să arunci poduri de soare-n tre țări ce despart
                climele și oceanele
și care tot n-au habar unele de altele.
Cereștile grădini de trandafiri ale Pirineilor n-or încorona
serile din Montevideo
munții din Janeiro pururi dogoriitori și nemistuiți vreodată
n-or să pâlescă sub firavele degete ale zăpezii
                                    franceze
și nu vei putea s-asculți, decît cel mult în inima ta,
marea ovăzurilor argentinienne
nici să plăzmuiești o singură dragoste din toate dragostele
ce-ți înșiră sufletul treaptă cu treaptă
și ale căror mii de fumuri nu s-or mai contopi niciodată-n
vălătucul unui singur fum.
Potolească-ți-se pleoapele repezi o ! deznădăjduito a
Spațiului !
Mîhnirea cu totul alungă-ți, tu cea al cărei zbucium nu suie
ca al meu
pin'la vârstele ce tremură dincolo de orizont,
care nu știi ce e un val mort de trei mii de ani, renăscut
în mine
ca iarăși să piară,
ori ciocîrlia care — de zeci de ani împietrită — se face-n
pieptul meu
o nouă ciocîrlie

---

o inimă năvalnică, năvalnică,
Zorind parcă să sfirșească ;
Alungă-ți cu totul mîhnirea, tu cea care vezi în noapte
o prietenă
și pe ea o-ncîntă zîmbetul tău de căderea zilei ațîțat,
în noaptea cu platoșă groasă de stele, fremătînd de secole
și care mă silește, spre a-i măsura brutalitatea,
să-mi răstorn capul pe spate
așa cum fac morții, prietena mea,
așa cum fac morții.

(Ion Caraion)

CÎNTECUL DANSATORULUI

Atît a vînturat pămîntul
că inima-i zbura-nainte
ușoară cum e fulgul.

Și-odată, într-o zi funestă
plăpînda inimă-a virat
într-o sferă celestă.

Și multă vreme după moarte
aceste accesorii încă
se mai roteau prin neagra noapte
urmîndu-și cîntecul năuc
dar măsurat de-un ceas cu cuc.

(Vasile Nicolescu)

VÎRF DE FLACĂRA

Toată viața
I-a plăcut să citească
La lumina unei lumînări
Și-și plimba deseori mina
Peste flacăra ei
Ca să se convingă
Că e viu,
Că e viu.
De cînd a murit,
Își ține la căpătii
O lumînare aprinsă,
Dar mîinile și le ține ascunse.

(Petre Solomon)

TULPINI

Un plop sub stele
Ce-ar putea face ?
Și pasărea care
Visează în plop,
Cu capul vîrît sub aripi,
Surghiun depărtat și-apropiat —
Ce pot face amîndoi
În confuza lor alianță,
De frunze și pene,
Ca să schimbe Destinul ?
Doar tăcerea li-i scut
Și-o uitare cumplită, poate
Pînă răsar

— Odată cu soarele —

Amintirile, toate.

Atunci, pasărea taie

Cu pliscul ei lung

Firul visului,

Iar copacul își desfășoară

Umbra, ce l-o păstra pînă-n seară.

(Petre Solomon)

FĂRIMA ASTA...

Fărîma asta de ocean, ce vine de departe,

Sînt eu, eu care fac din lume parte.

Corabia asta, cu matrozi la bord, rătăcitoare

Sînt eu, pe mapamond plutind din zare-n zare.

Acest azur uitat, acest entuziasm familiar,

Această șoaptă la al norilor hotar,

Sînt eu, eu care-ncep aici și-acum.

Această inimă, innăbușindu-și strigătele cu-al tăcerii
scrum,

Aceste aripi lingă paserile fără aripi, care

Cu toate-acestea se pricep să zboare,

Sînt eu, în mijlocul durerii omenеști.

Curaj, curaj ! se mai cuvine încă să trăiești

Sub acest cer al nostru-al tuturor,

Ce nu-și mai amintește aurora !

(Petre Solomon)

FARĂ ZIDURI

Lui Ramon Gomez de la Serna

Tot ceru-i pătat cu cerneală ca degetele unui copil.

Unde-s ghiozdanele, școala ?

Ascunde-ți mîna, e plină de pete și ea,

Privește-o în taină, sub masa asta de lemn.

Patruzeci de obraji de copii singurătatea mi-o-mpart.

Ce-am făcut cu Oceanul ?

În care deșert aerian au murit peștii lui zburători ?

Vuietul inimii mele mă-mpiedică să-l ascult pe profesor.

Am șaisprezece ani — în lume îi port, și pe munți

înalți,

Am șaisprezece ani pe fluvii și-n preajma catedralei

Notre Dame,

În clasa domnului Janson

În care urmăresc trecerea Timpului pe cadranul

palmelor.

Mi-e de pe-acum frică de viață, de bocancii ei cu potcoave,

Dar frica asta mă umple de rușine, încît îmi abat

privirea

Spre depărtări unde remușcările nu pot ajunge.

Treapădul cailor pe asfalt lucește prin ploaia din sufletul

nostru

Și se-oglindește de-a-ndoaselea, țesut printre raze.

O muscă se pierde-n nisipurile tavanului.

Latina se așază-n jur și ne-arată plăgile ei leproase —

Nu mai cutez să m-ating de nimic pe pupitrul de lemn.

Cînd îmi ridic privirile, la orientul catedrei

Zăresc o fată, drept în față o privesc, așa cum trebuie să

privești !

Frumusețea, durerea sau necesitatea.

Fata șade în bancă, și-i văd inima scînteind

— Pandantiv febril printre rețile-i pietre.

Un nor de băieți lunecă mereu spre buzele ei

Dar nu par deloc să se-apropie.

Veșmintele fetei sînt ca o colivie prin care se poate vedea.
 Iată o jartieră, care se lăfăie printre plăceri,
 Iată și piciorul, pe jumătate gol, legănîndu-se-n sine.
 La piept, o umbră de sîn, dar atît de firavă,
 Încît tremurăm la gîndul c-ar putea să moară de frig.
 (Oare glasul meu e cel ce întrebă dacă n-am putea închide
 fereastra ?)

Fetei i-ar plăcea să-i iubească pe toți băieții din clasă,
 Dar, știind c-ar muri dac-ar descoperi-o profesorul,
 Ne imploră să rămînem în umbră pentru-a trăi din plin
 clipa

Descoperirii părului ei.

Într-un colț al lunii acesteia, marea își tot numără
 valurile,

Pretinzînd c-ar avea mai multe decît stelele de pe cer.

Vechile orizonturi mută distanțele sau le afumă,

Mîndre că sînt fără trup ca însuși Creatorul lor.

Marinarul de cart nici nu știe cînd le străbate.

(Petre Solomon)

LUI LAUTRÉAMONT

M-apucam să sap oriunde sperînd să dau peste tine
 Îndepărtam cu cotul casele și pădurile ca să te aflu sub ele
 Eram în stare să te-aștept noaptea toată cu ferestrele și
 ușile deschise

În fața a două pahare de-alcool de care nu voiam
 să m-ating

Dar tu n-apăreai

Lautréamont

În preajmă-mi vacile se prăpădeau de foame pe malul
 unor ripi

Întorcînd cu-ncăpăținare spatele celor mai ierboase
 pășuni.

Misi se-nturnau tăcuți în pîntecele mamelor ce le și
 mureau,
 Cîinii părăseau America uitîndu-se-ndărăt
 Ca și cum n-ar fi reușit să-și spună gîndul pîn' la plecare.
Singur pe continent
 Te căutam în somn unde-s mai lesnicioase-ntîlnirile,
 Te așezi la un colț de stradă, iute sosește cellalt
 Însă tu tot n-apăreai
 Lautréamont
 În dosul închiselor mele pleoape
 Într-o zi mă-ntîlneam cu tine la aceeași latitudine cu
 Fernando Noronha
 Aveai întocmai chipul unui val dar întrucîtva mai
 veridic, întrucîtva mai precaut,
 O ștergeai spre Uruguay încetul pe-ncetul
 Celelalte valuri, ca să-ți salute mai din plin nenorocirile,
 se-ndepărtau de tine,
 Ele care nu viețuiesc decît douăsprezece secunde-n
 vederea morții,
 Toate cele douăsprezece secunde-ți jertfeau
 Și te făceai că dispari ca și valurile
 Să te creadă în moarte camaradul lor de promoție.
 Erai din cei ce și-aleg sălaș oceanul așa cum dorm alții
 sub poduri
 Și eu mi-ascundeam ochii-n spatele negrilor ochelari
 Pe-un pachetot unde-adia a iz de femeie și-a iz de
 bucătărie
 Furioasă că-i amestecată chiar și de departe cu
 unduiri de tangouri, muzica suia pe catarge
 Mi-era rușine de inima mea prin care curgea sîngele
 celor vii
 Cînd tu muriseși din 1870 și lipsit de lichidul seminal
 Luai chip de val spre a lăsa să se creadă că ți-i totuna
 De însăși ziua morții mele te văd întîmpinîndu-mă
 Cu-nfățișare de om

Binevoitor, te fiții desculț pe naltete cerului-movile
Și-abia ajuns la o potrivită depărtare
Îmi și arunci una în față.
Și-apoi iată-te plecat, Lautréamont

(Ion Caraion)

ALEEA

N-atingeți umărul
Călărețului ce trece,
El o să se-ntoarne
Și-o să fie noapte,
Noapte fără stele,
Nouri și meandre.
Ce o să ajungă
Tot ce face-naltul
Și luna și pașii
Lunii și soarele ?
— Trebui-va s-așteptați
Pe-un al doilea călare
Ca și-ntiiul de puternic
Ce s-o-ndupleca să treacă.

(Ion Caraion)

ÎN PĂDUREA FĂRĂ TIMP

În pădurea fără timp
Se-prăvale-un patriarh,
Lângă prăbușitul trunchi
Un gol vertical

Freamătă-n chip de fus.
Cît mai freamătă aerul
În această naltă-aducere-aminte,
Cătați, cătați, păsărilor,
Cuiburile unde vă fură.

(Ion Caraion)

SCHIMBĂRI

În balta-acestei zile mici.
Au băut păsări nocturne
Pin-au căzut moarte-mprejur
La ultimul suspin al lunei.

Iată flamanzii aurorii
Care-și fac cuibul în lumină
Din auritul vînt al aripilor
Din mătasea orizontului.

(Emil Gulian)

MATEMATICI

Mariei Blanchard

Elevi sînt patruzeci în sală.
Și un triunghi pe-o tablă goală,
Un cerc cam surd, nesigur poate
Doar centrul ca o tobă-i bate.

Și litere fără cuvinte
Și fără țară, suferinde.
Trapezul dur e-un parapet.
Un glas mai tare, mai încet,
Problema-n furia-i neroadă,
Se mușcă singură de coadă.

Se cascadează un unghi asemenea.
Lupoaică-o fi ? O fi cățea ?

Și toate cifrele din lume
Insecte fojgăind avan
Se fac și se desfac anume
Sub ochii ficși de băietan.

(Nina Cassian)

PLOAIA ȘI TIRANII

Văd ploaia, gravu-i ton
Făcînd să strălucească
Planeta pămîntească
Ploaia căzînd din cer
Ca-n timpul lui Homer
Ca-n timpul lui Villon
Căzînd ca alte ploi
Pe mame și pe prunçi
Pe blănille de oi
Căzînd ca și atunci
Fără să miște cîntu-i
Nici mințea cea îngustă
Nici pe tirani umplîndu-i
De o uimire justă

O ploaie cu strop mîo
Pe-o Europă-n stare
Pe oameni să-i strecoare
Într-un același plic
Chiar dacă trece iară
Parada militară
Cu toate că-n ziare
Sînt multe semne rele
O ploaie cu strop mic
Căzînd peste drapele.

(Nina Cassian)

LEGĂMINTE

De puțina-mi țărână cu puținele-mi zile
De-ăcest nour pe care duhu-mi se-mbarcă
De tot ceea ce face sufletul șui și greu ca o barcă
Voi ști a mă rupe, cu desprinderi agile ?

Vor trebui să mă-nfășure ca pe colete
Să mă las dus, inima fără a-mi bate —
Pachet mai puțin pentru tine, Eternitate,
Decît un paner, ce tremură, de violete.

(Ion Caraton)

CÎINELE

Eu sînt un cîine haimana
Și-atîta tot e tot ce știu,
Ci-o voce, na ! că răsuna
Îmi cade-n cap argintu-i viu,

Da, sigur, vocea de poet
 Ca să m-aleagă ar vrea el,
 Pe cel mai mut din muți — repet —
 Spre-a mă sărbători nițel,
 Eu cel ce tac, doar tac și-atît
 Și care doar lătratu-l am,
 Să-mi lumineze : ham ! ham ! ham !
 Ceța din jur, glasul din gît.
 Pe mine care nici de fel
 Să iasă-ar vrea din bezna sa,
 Nici țin să știu ce este-acel
 Un cap — se zice — plin de minte
 Sau cum coboară-n el cuvinte
 De-afară-aduse pe-un tunel.
 Eu sînt un ciine haimana,
 Și de-alte cele nu-ntreba.

(Ion Caraion)

TRUPUL

Aici stihiiile-s la adăpost în măruntaiele făpturii
 Și cu pași cerești suavele stele cuteză
 Prin întuneric — lege de-ndată ce treci de coaja de humă,
 Totul aici e-alături de tăcutul umblet al singelui
 Și de rostogolirile de taină ce nici stirnesc pe meleagurile
 noastre vreo larmă,

Aici lăuntru-i astfel mai mare
 Ca strîmătoratul trup, sălașul tristeții...
 Dar asta nu ne-mpiedică umilele mîini de toate zilele
 Să-i pipăi feluritele unghere, lui cel ce găzduie aștri
 Fără greș păstrînd în sine toate distanțele dintre o stea
 și alta.

Ca niște coșcogea uriașii grămădiți în micimea trupului
omenesc în care trebuie — de bine de rău — să ne ducem
zilele,

Trecem unii pe lângă alții, stîngaci ascunzîndu-ne
luceferii, ametelele

Oglindite în ochi — singurele crăpături ale pielii noastre.
Și mereu stăm sub fulgerele acestei lăuntrice nemărginiri
Chiar și cînd lumea-n care sîntem, izbită de-ndoială,
Se retrage cît ai clipi în noi, pînă ce-ajunge
minusculă și dispare,

Inima bătîndu-ne doar pentru pojghița-i de carne,
Mărginiți cum sîntem atunci doar la desăvîrșita goliciune
a viscerelor,

Noi — vite părăsite în singerosul lor grajd.

(Ion Caraion)

PIERRE-JEAN JOUVE

Născut în 1887, la Arras (Artois).

Opere poetice: *Présences* (1912); *Parler* (1913); *Vous êtes des Hommes* (1915); *Poème contre le grand Crime* (1916); *Danse des Morts* (1917); *Heures* (1919); *Livre de la Nuit* (1919); *Livre de la Grâce* (1920); *Toscanes* (1921); *Tragiques, suivis du Voyage sentimental* (1923); *Prière* (1924); *Les Mystérieuses Noces* (1925); *Nouvelles Noces* (1926); *Le Paradis perdu* (1929); *La Symphonie à Dieu* (1930); *Les Noces* (1931); *Sueur de Sang* (1933); *Urne* (1936); *Hélène* (1936); *Matière céleste* (1937); *Kyrie* (1938); *Résurrection des morts* (1939); *Porche à la Nuit des Saints* (1941); *Vers majeurs* (1942); *Gloire* (1942); *Le Bois des Pauvres* (1943); *Les Témoins* (1943); *La Vierge de Paris* (1944); *À une soie* (1945); *La Louange* (1946); *Hymne* (1947); *Apologie du poète* (1947); *Génie* (1948); *Diadème* (1949); *Ode* (1950); *Langue* (1952); *Lyrique* (1956); *Mélodrame* (1957); *Inventions* (1958); *Moires* (1962); *Poésie I (Les Noces, Sueur de Sang, Matière Céleste, Kyrie)* (1964); *Poésie II (La Vierge de Paris, Hymne)* (1965); *Ténèbre* (1966); *Ébauches* (1966); *Poésie III (Diadème, Ode, Langue)* (1966); *Poésie IV (Mélodrame, Moires)* (1967).

Despre Pierre-Jean Jouve

„Poezia lui Pierre-Jean Jouve nu este niciodată mai izbitoare, decît ca atunci cînd figurează în trăsături fulgurante, desenate pe un fond de tăcere și de absență absolută, pornirile momentane ale

unui suflet abătut sau exaltat, smuls din făgașele sale, deschis abisului lăuntric, lui Dumnezeu, sau acelui «Dumnezeu răsturnat» care este spiritul păcatului, libido-ul freudian» (*Marcel Raymond*).

„La Jouve, poemul se obține prin coagularea de cuvinte asemănătoare picăturilor unui sînge gros și negru; pe cearșaful alb al paginii, sîngele care picură este acela al unei răni» (*Gaëtan Picon*).

NUNTIRI

Coapse, plete, femeia asta spală vase-ntr-o cafenea
Mai înceată ca natura
Se-ascunde ca un trandafir sub clopotele mării

Ea-mbracă pentru mine un suris fermecat
Îmi trimite surisuri mincinoase și-anapoda
Plutește-ntre vietățile mele peștii oglinzile
Are-aerlene balansări de picioare,
Suge sărută istovește și freamătă
Și după ce-s cioburi ea-și ia zborul
Șuvoi de spumă-albastră
Și scui-pă-n cele mai scumpe-amintiri ale mele

(*Ion Caraion*)

POETUL

Zăgăzuită lumina izvoarelor
Asprimea zilei — de neîndurat
Îl fac să se ducă să vină să se strecoare să se întoarne
Goale pietre mai strălucitoare ca-n rai născocind
Priviți-l totuși
Între două falduri de cer încearcă să se prelingă
Atît fi e de foame ca să vă părăsească pe toți.

(*Ion Caraion*)

RĂZBOI

Cu capul în jos crescînd arborii
S-au hrănit din cer
Casa clădită pe lipsuri fu însă
Mormăia un vînt strașnic
În josul cartierului de oțel murdar și smarald
Alunecările acestea-s îngeri
Și-ndărătul zidurilor retrăgîndu-se — crimele.

(Ion Caraion)

PAN

Dumineca-i aproape verde
Se vede chioșcul de tablă din frunziș
Pajiști la început furia-i prea turbată,
În timp ce fetele pier un pîlc de nevăzuți
Se ivește pe lume
Și face dragoste fără să supere măcar păsările.

(Ion Caraion)

ZEII MANI

Mai departe trec inimile rănite
Neîmbielnice
Plîngărețe și-nduioșate
Forfotă, se duc, niciodată nu li-i rușine.

(Ion Caraion)

LEBĂDA

Între oraş munte şi primăvară — lunecă lebăda
Molatic ivită pe apele mereu negre ale iernii ;
Între tinereţe şi moarte, din heleştaie la mare,
Între pace şi război, lebădă a plăsmuirii !
Ci-acolo unde dulce învineţeşte apa, de fluturi
purtătoarea,
Ea coteşte cu sfiiciune, cea nici ferice nici tristă,
Ci albă doar, ca-n cet-încet lumea s-o tăgăduie.
O, desfă-te !
Lebădă a mea, părăseşte-ne, părăseşte — ea însăşi limpede
— apa !
Graţia ce te-a ivit o lasă şi cu gîtul sub aripă .
Farmă armonia vibrantă şi te du spre esenţiala fericire !

(Ion Caraion)

O ZARE

O zare de sfişiate chinuri
De sălbatice lumini
Cele şase năzuinţe pe care lumea le izvodi-n aceeaşi zi
Şase munţi cei mai nalţi, potrivnici şi-ai durerii
Că s-au iubit sub trandafirii şi scrumu-aceluiasi cer
Şase lucruri osîndite la stearpa-nălţime
Şi-n şoaptă murmurate de ţărna ce de ele îşi uită,
Ci totuşi, bucuria !
Acea de-a fi ţinta mereu a cerului uriaş
De a primi vicleanul sărut ce norii-l dau,
Bucurie făr-un prieten, ce-n veci de veci n-o fi
împărtăşită !

Nici durerea nici setea nici cumpăna inimii
Și fără-a ne fi mișcat vreunul
Apele noastre se și-ndepărtară unele de altele ;
Cerul îmbătrâni, marea nu mai fu singura mare fără
liman,

Vișcolul de minie se năpusti peste mine
Și când ieșirăm iar în larg
El mă părăsi :
L-am văzut multă și multă vreme cum se-amestecă
și se-mprășteie
Pe-ntinsul strălucitor galben ciinesc al zării.

(Ion Caraion)

POEZIE

Pământul, acest schelet străveziu și zdrobit
Privește călătorule
Cum cerul și toate aceste palori și forme sublime
Prin moarte surpă carnea morții — pământul.

(Vasile Nicolescu)

ULTIM SUSPIN

Disperare mă sfișie că din toate-am băut
De la negrele-mi noiâne de vise frumoase, fără
Să le fi furat măcar acestor munți penele
Măcar mărilor acestea păsările bete de plăcere.

Fără să-mi fi culcat pe trestii frumoasa
Ori să mă amănesc de mierea pădurilor
Și fără a amesteca și fără ca la tot să renunț
Contopind totul în salvatorul meu și adorându-l.

(Ion Caraion)

ELENA GRAI

Petrece-mă prin culoarul morții
Neprihănit amant întunecat iubit
În preajma palatelor peste care plouă nostalgia
Sub codri de trupuri de-arome și gingășie
Întretăiați de marmora apelor
Cele mai cumplite ce le-am văzut
cîndva ! Și cine-mi ești oare !
Tu fiu de nespus neprihănită bucurie
Ce sub mantie-ascunzi purpuriu mădular
Din sinu-mi viu altdată ce vrei să rupi sau din
Cutele chipului pe care moartea-l cernește ?
Pentru ce apari în desimea văilor mele de piatră ?

(Ion Caraion)

INVIEREA MORȚILOR

Văd
Morții ivindu-se din umbra umbrelor lor
Înviind din materia lor furioasă și neagră
Unde se uscă asemeni pulberii vîntului

Cu ochii din nou răsărindu-le-n augustele orbite
Înălțindu-se perpendiculare prăjini
Molcom să despoaie timpul de o asprime ;
Îi văd căutînd întreg pieptul clocotitor
Al trompetei cu care se-ndelelnicește vîntul.

Văd

Oglinda vechii Dreptăți cu toată aurăria ei
Împleticindu-se să se trezească și s-așeze
La loc adevăratul aur ! Morți adevărați, morți trimbițați,
Prefăcuți în furie, distrugeți uci-deți
Operele-n agonie, monștri izvodiți
De durerosul om ce fu și cel din urmă,
Namile de morți ce se credea c-au fost retopite
În matricea pămîntului
Lăsați morții să-nhumeze morții, grăit-a el,
Cînd vii nu se despărteau de morți
Cînd lumina lipsea morților
Și cînd cruntul tun al celor vii
Se-nversuna-ndelung pe bieții răpoșați.
Lăsați morții să-nhumeze pe vii
Astăzi cînd e o elevație pămîntul
Cînd răpoșaii lumii în picioare cu inima-nsîngerată
și-amară
Libertatea și-o urlă din marea mădulelor albe.

(Ion Caraion)

FIINȚA

Ființa e miracol. Ca iadul de robustă-i
Senină precum mîntii încununați cu-azur
Miloasă ca și norii țăriilor solare

Nenduplecată-asemeni îndepărtatei morți
Voioasă ca un astru ce călărește-abisul
Și care n-a zărit-o-n adâncu-adâncii minți ?

Acel ce a văzut-o nu o văzu, fricos
De propria-i povară, de-a pururi o dorește
Iar cine n-a văzut-o neîncetat o vede
Și cine o iubește, chiar fără drag, e veșnic
Cu-o inimă ce-apasă cîntăm desăvîrșirea —
O stea care ne strigă prin bungete de piatră.

(Ion Caraion)

ÎN PRIVELIȘTEA LUMII..

În priveliștea lumii
Se-ntîmplă anotimpuri zămislire călătorii moarte
Iubita și cocota și jivina și luna
Arborii cugetînd năuca sălbăticie și muzica morții
Între cer și marea albastră și humă
Pe meschina statură a crimei din jururi
Bărzăunim ucideri iubiri vedem speranțe murindu-ne
Și slăvim lăcomiile țărîni.

(Ion Caraion)

FRANȚEI

1939

Am văzut în țară minăstirile sfirtecate
Drumurile drepte cu arbori pioși
Am văzut orașele neîncetat batjocorite

Țarinile goale pentru codrul sfințit
Pacea umililor și pe a vandalilor
Am văzut ceru-nnorat și ceru-nnebunit

O Franță ! scrie tăcere duhul serii
Sau al depărtării. Tare plăpînzi munții
Albaștri sînt aburoși ca niște imnuri
Și poartă pecetea unei mari arte
A uriașului pămînt a zărilor subțiri
Pentru credincioșii cu surîs de lacrimi

Glia noastră e aici o nemărginire
Tragic hotar de judecăți și nejudecăți
Orizontală unde omul pogoară din cer
Har magic ins cu pămîntul laolaltă
Nălțînd semnul nașterii și pe-al crucii
Sub ochii smereniei cu mîinile pe pîntec

Pradă miniei purceadă o altă seminție !
Aceeși se duse s-aducă trupul lui Christ
Dar ochii ei acum lucesc numai din umbra
Unei grele unei ușoare ghilotine
Ea-și năruie statuile cele mai de preț
Și din largu-i ogor smulge crucile

O popor plugar din gлии neprihănite ivit
Străvechilor vremi prieten, ziditor
Al celei mai simple linii pure
Tu ce și număr și foame sufletească hotărăști
Stirpe a virtuții fără veșmînt și piine
Cu inelate plete în preajma ghilotinei

O nevinovatule
Sfîşiat în plină zi de cele mai negre lacrimi
Iată-ţi sosită vremea : priveşte auzi
Nu-ţi uita sîngele ! Şi nu-ţi pierde
Ura de moarte nici mila de morţi
Nici puterea de a pieri într-o credinţă
Ce arde viaţa ca munţii suavi

Cu griji pioase cruciaţii îşi potrivesc
Armura şi inima şi rugăciunea
O neuitată tristeţe de viitoare hecatombă
Abia-ntăreşte cercul albaştrilor lor ochi

Războiul va fi lung urît şi aspru
Război al zăvoarelor negre şi-al norilor zîmghiţi
Război al înjosirilor şi-al putreziciunii
În care neamurile luptă fără s-o ştie
Pentru salvarea unui om a celui mai bătrîn
Sau a unui oţelit scump statornic suflet

Nicicînd măreţia celei mai drepte lupte
Sau lancea nu privi mai straşnic balaurul
Nicicînd îngerii n-au izbit mai sfînt
Cu scrişnet cu patimi cu flăcări

Cugetele ni-s una sub cortul proniciei
Cînd e vorba de Domnul de n-or să se teamă
Scorpia dibace şi grosolană-a jignirii
Dîrdîie de pe-acum de vrerea heruvilor
Ai explozivelor şi ciumei şi neprihanei
Din marii ochi ai veşniciei

Binecuvintă-ți, Fecioară din Chartres ! pe cimpii
Odraslele singure și viteze
Căci țarnele lor au rodit holdă grea de tunuri
Snop de sumbră frățietate și răzbunare
Și înșiși copiii cu degete-nsetate de libertate
Ar face să bubuje-obuzele

Iar Franța ! trimiso a două veșnice turnuri
Ți se mai vede-ntre sini crucea lui Christ
Și pe agera frunte scufia frigiană :
Du pîn' la cap războiul cu ucigașul ce duhnește-a stîrv
Ochi de har închinați deplinei Libertăți
Singelui roșu, albastrului cer, albului înger.

(Ion Caraion)

SPERANȚĂ

Speranță mai sfintă ca spada-nfiptă-n trup
În trupul stors de viață care-a trăit să spere
În sinul gol de sînge aprins către hangere
Speranță-n care verbul sînt eu, nucleu de cremeni,
Speranță alungată, rîvnindu-mă, sfînt pîntec
Vis azuriu, pămînt înstelat, aprilie-n cîntec
verde și-n aur
O, dragostea mea fără nici un reazim !
Făr-un suspin, făr' un bob de senin,
Fără umbra plăcerii cu spini ! o înstelată speranță
Izvorăște încă, rană și dragoste,
Prin refuzul a tot ce e.

(Ion Caraion)

PATRIA TRIVIALIS

Otreapă, al cărei corset pe coapsă noaptea-nvie
Și mișcă-obscen și negru, seară cumplită
Rămasă dintr-un zilnic trafic de carne vie.

Grozavă nepăsare față de morți firește
În mascarada-n care să umbli goală-ți place
Că te-a-mbătat sclavajul și fruntea-ți terfelește.

Cu trupul de noroaie iubește-ți trainic cizma
Cerșește-o măreție-nșelată înșelînd
Căci de altceva ești lașă, iar de-omorît nici gînd

De nu smulg al zeilor dezmierd
Voi urni un Acheron iar dacă
Ochii libertăților îi pierd
Nalt striviți sub raza ce se-neacă
A acestei națiuni adînci
Iadul o să-l am săpînd pe brînci
Ca s-ajung prin singele meu morții
Ridicînd mustrarea-n vîrful porții
Patrie impură și-oi săpa
Cu-anateme-n nenorocirea ta
Pe negru-verde valul spaimei ce te poartă
Și-n care voi tîri cu tine-ntreaga-ți soartă.

(Ion Caraion)

RUGĂCIUNE DE SEARĂ

O, Doamnă, întreaga iubirii mele eternitate
Ruga-mi te vede-n tăcerea groasă
A beznei spre care înc-o zi m-abate
Sfint întuneric, rană mai crincenă ca toate
Zeu-fagure ce noaptea învii din chin și ca să
Dezminți absența, rană încă-amară
Dar pacea împletind-o cu bezna ce-mpresoară
Tu golu-acesta pur cînd gol obscur e totul
Tu mielul negru-n care se și înscrie ceara
Moartea fără litere ; și care-nchide poate
Peste nădejdi și rana și dulcele perdelelor.

(Ion Caraion)

SAC DE GRÎU

Memorie a unui trup
Mi-amintesc de amintirile și-nfățișările tale
Femeie falnic joasă și întinsă
Preafericit cuibărită lingă sacul de grîu
De părul blond și halul în care te dădeai
În tăcerea nopții și-n toiul zilei răsăriților
Amănți din noaptea de-a pururi adîncă
Și ca de o undă mi-amintesc de libertatea
Ce-ți stăpînea surisul și pielea trandafirie a obrazilor
Cînd ochiu-ți întunecat juca nițel zbanghiu de-o
prefăcută plăcere.

(Ion Caraion)

ODINIOARA...

Fusei odinioară sau poate c-am fost ieri
Anterioara viață din vremi care-au apus
Și ele tot aici, sub răni ori mingii ieri,
De-aceeași Frumusețe lucind la fel de sus ;

Ori fi-voi poate mâine la fel de-nfrînt, plătind
Aprinsa-mi viziune ori bietul meu extaz
Cu sînge. Milioane de vise și de pași
Re-alcătuind absența eternului colind.

(Ion Caraion)

FRAGMENTE

★

Am făcut cu trupul tău triste desene de dragoste.

★

De mireasmă și transparentă, au îmbătrînit aceste păduri.

★

Cîi monstrul se joacă în trandafirii lacrimilor tale.

★

Melancolia e o văduvă ilustră
Care se-așează-n jilțul roșu.

★

În inima morții cîțiva bărbați
Știau să cînte, să picteze ori să scrie.

(Ion Caraion)

SAINT-JOHN PERSE

Născut în 1887, în insula Saint-Léger-les Feuilles (Antilele franceze)

Opere poetice: Éloges (1911); Amitié du Prince (1924); Anabase (1924); Exil (1942); Pluies (1944); Quatre poèmes, Exil, Pluies, Neiges, Poème à l'Étrangère (1944); Vents (1946); Amers (1947); Chronique (1960); Oeuvres poétique I, Éloges, La Gloire des Rois, Anabase, Exil; II, Vents, Amers, Chronique (1960).

Despre Saint-John Perse

„Din imagini nenumărate pe care secolele le-au adunat în lungi cronici solitare, pe care distanțele le-au împărțit între continente în mari frești independente, el compune o lume, pentru întâia oară una singură. Poet al primei epoci totale, poet al unui timp în care orice pictor cunoaște toate picturile, orice filozof toate sistemele, orice poet toate poeziile, adică pe Homer, Malherbe și Quevedo, pe Lucan, Villon și Blake, pe Pindar, Dante și Novalis, pe Pușkin și Lorca“... (*Roger Caillois*).

„Sînt sigur că Saint-John Perse se servește în chip constant de dicționarul Littré și nu consideră că e sub demnitatea lui să citească mai multe pagini din dicționar înainte de a scrie, notînd în treacăt sensuri rare, cuvinte alese, sonuri fericite“ (*Etiemble*).

„Aliind cunoașterea cea mai enciclopedică misterului, semantica miraculosului, retorica exploziei unei imagerii cu registre nenumărate, logica sensibilității rațiunii, această operă nu cunoaște, nu admite distincția între proză și poezie, cum nu o admite între obiectul

cîntat, cel care cîntă și cuvintele de care se slujește. Epopee și artă poetică totodată, ea nu repune în discuție nimic altceva decît omul și planeta, le glorifică în același timp în care le analizează. Expresie verbală în starea cea mai liberă (deci cea mai nebună și mai necontrolată) și cea mai exigentă (deci cea mai lucidă și mai inteligentă), nu există loc și timp pentru care să nu fie valabilă, ca activitatea umană cea mai dezinteresată și cea mai totală în angajarea întregii ființe" (Alain Bosquet).

ANABASIS

C I N T E C

Se zămislea un mînz dedesubtul frunzelor de bronz. Un ins ne puse amare boabe-n mîini. Străin. Ce trecea. Și iată zvonul altor meleaguri pe placu-mi... „O, bun găsît, fiica mea sub cel mai puternic din copacii anului.“

Căci soarele intră-n constelația Leului și Străinul și-a pus degetul în gura morților. Străin. Ce rîdea. Și ne băsmi de-o iarbă. O! atîtea adieri pe meleaguri! Cîtă-ndestulare naîntea pașilor noștri! Cît mă desfată goarna și pana savantă-n pofida aripii! „Suflete, copila mea azi mare, aveai felul tău de-a fi care nu e al nostru“.

S-a zămislit un mînz dedesubtul frunzelor de bronz. Un ins ne puse aceste boabe amare în mîini. Străin. Ce trecea. Și iată zvon aprig într-un arbor de bronz. Smoadă și trandafiri, ofrandă a cîntecului! Tunet și flaute prin odăi! O! atîta îndestulare-n calea pașilor noștri, o! atîtea povești peste an, și Străinul cu apucăturile sale pe potecile întregului pămînt!... „Bun găsît, fiica mea, sub cel mai mîndru strai al anului.“

Pe trei mari anotimpuri descălecatul cu cinste duriindu-mi, de bun augur mi-i glia pe care-mi ridicai legea.

Mindre-s armele în fapt de zi, și marea. Pradă cailor noștri glia fără migdale

ne dă — incoruptibil — acest cer. Și soarele nu e numit, dar puterea lui e printre noi

și marea în zori, ca o prezumție a spiritului.

Putere, ne cîntai pe drumuri de noapte !... În sorocul senin al zorilor, ce știm noi de visare, mai vîrstnica noastră soră ?

Încă un an printre voi ! Stăpîn al grîului, stăpîn al sării, și trebile cetății pe drept cîntare !

Nu voi striga oamenii de pe alt țarm. Nu voi hotări mari

întărcuiri de orașe cu pulberea mărganului. Dar am de gînd să hălădui printre voi.

În prag de corturi toată fala ! Dstoinica-mi putere printre voi ! și fără prihană ca sarea gîndul ține sfat în plină zi.

★

...Or eu umblam prin orașul năzăririlor voastre și-n pustii piețe opream acel negoț fără de prihană al cugetului meu, printre voi

nevăzut și des ca un foc de ghimpi în bulboanele vîntului.

Putere, ne cîntai pe drumuri fermecate !... „În desfătarea sării sînt toate sulilele spiritului... Înviora-voi cu sare buzele moarte ale dorinței !

Celui ce n-a băut, slăvind setea, apa nisipurilor dintr-un coif,

nu-i pot meni încredere la tirgul cugetului...” (Și soarele e nenumit, dar puterea lui calcă printre noi.)

Oameni, seminții de pulbere cu apucături de toate felurile, lumi de negoț și de nădestulare, oameni de la hotare și oameni de aiurea, oh ! seminții cu prea puțină vază în amintirea tărimurilor aceste ; lumi ale văilor și ale podișurilor și ale celor mai sumețite povârnișuri ce le au neamurile de la marginea țărmurilor noastre ; adulmecători de semne, de semințe, și duhovnici de adieri din Apus ; urmăritori de poteci, de anotimpuri, ridicători de corturi în plăpinda boare a zorilor ; o ! căutători de ochiuri de apă limpeze în carnea lumii ; o ! scormonitori, o ! iscoade ale prilejurilor de a porni aiurea, nu-ncheiați tirguri cu o sare mai tare când, la mijiri de ziuă, într-o proorocie de regate și de ape moarte agățate peste fumurile lumii, tobele surghiunului trezesc la hotare veșnicia ce cascade pe nisipuri.

*

...În strai neumbrit printre voi. Încă un an printre voi.
„Fala mea e pe mări, puterea mea e printre voi !

Făgăduită soartelor noastre, această adiere de pe alte limane și, ducînd alt și altunde semințele timpului, strălucirea de pisc a unui veac la apogeu pusă în talerul cîntarelor...”

Matematici spînzurate pe banchizele sării ! În fierbințele punct al frunții mele unde poemul se infiripă, încrestez acest cîntec al unui întreg norod, cel mai îmbătat, scrijilînd pe trupul șantierelor noastre nemuritoare carene !

II

Pe meleagurile umblate sînt cele mai mari tăceri, pe meleagurile umblate de lăcuste-n miez de zi.

Eu treier, voi treierați printr-un ținut de înalte povârnișuri cu roiniță, unde se zvîntă rufecele celor Mari.

Călcăm peste rochia Reginei, toată-n dantelă cu două benzi cafenii (ah ! cum știe trupul acru al femeii să păteze o rochie la subsuori !)

Călcăm peste rochia fiicei Sale, toată-n dantelă cu două benzi de-nflăcărată culoare (ah ! cum știe limba șopîrlei să culeagă furnicile de la subsuori !)

Și poate că nici nu pierе ziua fără ca tot același bărbat să nu se vîndă patîmilor și pentru o femeie și pentru fiica ei

Atotcuminte ris al morților, descojească-ni-se de-nveliș fructele-acestea !... Ci cum !... nu măi e pe lume iertare sub tufa răsuri ?

Din acest ungher al lumii, sosoște — vînată pe ape — o mare pacoste. Vîntul se-ardică. Vînt de mare. Și rufele pornesc ! aidoma unui preot sfîșiat în bucăți...

III

La seceratul orzului bărbatul se-arată. Nu știu cine puternic a grăit pe-acoperișul meu. Și iată-i pe-acești Regi întîrziindu-mi la poartă. Iar solul prînzește la masa Regilor. (Hrănească-se din griul meu !) Vistierul de greutate și măsuri coboară pe fluviile umflate, cu tot soiul de pleavă de gîngăni și de fire de pai în barbă

Hei ! tu ne uimești, Soare ! Ne-ai spus atîtea minciuni !... Născător de zizăni, de vrajbe ! hrănit cu ocări și tărăboi, o ! Răzvrătitorule ! fă-n țandări să țiue migdala ochiului meu ! Piuit-a inima-mi de bucurie sub mărețiile varului, pasărea cîntă : „o ! bătrînețe !...” fluviile sînt în albiile lor ca țipetele femeilor și lumea aceasta e mai de farmec decît o blană de berbec boită în roșu !

Ha ! mai încăpătoare povestea acestor frunzișuri la zidurile noastre, și apa mai limpede ca-n vise, prinos, prinos de recunoștință să-i fie adus că nu-i un vis ! Sufletu-mi bolborosește de minciună, ca marea zglobie și puternică sub chemarea elocinței ! Aroma pătrunzătoare mă-mpresură. Și pe lujerii lucrurilor se înalță indoiala. Dacă vreunui bărbat îi place restriștea lui, scoateți-l pre el în marea lumină a zilei ; și povața mea e ca să fie ucis, că de nu, va fi răzmeriță.

Mai cu îndemînă zis : ți-aducem veste, Vorbitorule ! în legătură cu ciștiurile noastre fără de număr. Mările greșelnice la Strimtori judecător mai îngust n-au cunoscut ! Și omul aprins de un vin, purtîndu-și sălbatica inimă și bîzîind ca o turtă de muște negre, se-apucă astfel a grăi : „Trandafiri, singerie desfătare : poștei mele așternut pămîntul și stavili pune-i-va cine astă-seară ? nestăpînirea în inima înțeleptului, și stavili pune-i-va cine astă-seară ?...” Iar un oarecare, fiu al unui oarecare, sărac ins,

ajunge-n subjugarea semnelor și a viselor.

„Arătați drumurile pe care să meargă oamenii de orice semîntie, vădînd acea galbenă culoare a călcîiului : prinții, sfetnicii, căpitani și voci amigdaline ; cei ce-au făcut mari isprăvi și cei ce deslușesc în vis una sau alta... Preotul și-a depus legile potrivnice la gîndul pentru dobitoace al femeilor. Sub cerul slobod, grămăticul află prielnicie harțelor sale. Croitorul așază de-un bătrîn arbore o îmbrăcămintă nouă dintr-o prea mîndră catifea. Și cel ce ajunge-n betesușul gonoreii își spală rufele în apa curată. Se arde murdăria nevolnicului și miazma ajunge la vislașul adunat pe laița bărcii sale și-l desfată“.

La seceratul orzului bărbatul se-arată. Aromă pă-trunzătoare mă-mpresură și apa, mai limpede ca-n Jabâl, stîrnește zvonul acesta ca din alte vremi... În cea mai lungă zi a anului pleșuv, slăvind glia sub ierbi, nu știu ce năpraznic îns mers-a pe urmele mele. Și cu morții de sub nisipul și urina și sarea pămîntului, iată că s-a întîmplat ca și cu pleava al cărei bob a fost dat păsărilor iar sufletul meu, sufletul meu veghează cu larmă la porțile morții. Ci spune-i Prințului să tacă : în vîrf de sulită printre noi

această tîgvă de cal !

IV

Iată mersul lumii și nu-l pot vorbi decît de bine — Ctitorie a cetății. Piatră și bronz. Focuri de mărăcinj în mijiri de ziuă

dezvăluiră aceste mari

pietre verzi și uleioase ca niște adîncuri-de temple, de latrine

și năierul pe mare, atîns de fumurile noastre, își dădu seama că pămîntul, pînă-n culmi, își schimbase înfățișarea (întinse desțeleniri privite din larg și aceste cazne de captare a apelor de izvor în munți).

Astfel fu întemeiată cetatea și stătu în zori sub labialele unui nume pur. Destrămării lăsată ființa taberelor pe dealuri ! Iar noi ce sîntem aici, pe ceardacurile de lemn,

cu capul și picioarele goale în prospețimea lumii, oare ce tot avem de rîs, ce tot avem de rîs în jețurile noastre, față de o debarcare de tîrfe și catirci ?

și ce să mai spui, încă din zori, de-ntreg norodul acesta sub fiorul velor ? Sosiri de făină !... Și navele mai înalte ca Ilion sub albul păun al cerului, după trecerea opreliș-tei, se opreau în acel punct stătut unde plutește mort un

măgar. (E vorba de hotărnicirea acestui fluviu palid, fără
soartă, de culoarea lăcustelor strivite în zeama lor.)

În multa larmă răcoroasă a malului celălalt, faurii sînt
stăpîni pe focurile lor. Pocnetele harapnicului descarcă
pe noile ulițe cotigi de nenorociri neivite. O ! catîrcelor,
împiclelile noastre sub sabia de-aramă ! Patru-ndărătnice
capete sub gîlca pumnului scriu pe-azur un corimb viu.
Se opresc sub un arbore ctitorii de sălașuri și le vin ide-
ile pentru alesul locurilor. Ei mă-nvață noima și rostul
clădirilor : chipul cînstit, chipul mut ; galeriile de late-
rită, vestibulurile de piatră neagră, și piscinele de umbră
luminoasă pentru biblioteci ; foarte răcoroase acareturi
priind leacurilor. Și-apoi vin zarafii suflînd în cheile lor.
Și iată pe ulițe un om cînta singur, dintre cei care-și în-
seamnă la frunte pecetea zeului lor. (Zbîrnîituri de gize
de-a pururi în această mahala de gunoaie !)... Și nu e
locul aici să vă înșirui prieteșugurile noastre cu băștinașii
de pe celălalt țărm ; apa înmînată în burdufuri, prestațiile
de cavalerie pentru lucrările portului și prinții plătiți în
monedă de pești. (Un copil posomorît ca moartea maimu-
țelor — soră mai mare și prea mîndră — ne-mbia c-o
propeliță într-un condur de atlas trandafiriu.)

! ...Singurătate ! Oul albastru ce-l ouă o falnică pasăre
de mare, și golfurile încărcate în zori cu lămii de aur !
— Așa a fost ieri ! Pasărea s-a dus !

Mîine serbările, strigătele, aleile rezimate-n arbori cu
păstăi și serviciile de gunoaie disdedimineață strîngînd
mari petece de foi moarte, de foi de palmieri, rămășițe
ale unor uriașe aripi... Mîine serbările,

alegerile de juzi ai portului, vocalizele prin mahalale
și, cu coif de umbră, cu nădragii

îrnelor la ferestre, sub încropitele pregătiri de furtună, cetatea în galben.

...La al treilea Crai-Nou, cei ce vegheau pe crestele colinelor își adunară pinzele. Au ars în nisipuri un trup de femeie. Și-un om păși înainte la intrarea Deșertului — indeletnicirea tatălui său : marchidan de sticlute.

V

Întru cugetu-mi prins de-ndepărtate trebi, o sută de focuri de orașe ațitate-n lătratul zăvozilor...

Singurătate ! zăbăucii noștri luptători ne laudau purtările, ci gândurile noastre și poposiseră sub alte ziduri :

„N-am grăit nimănui s-aștepte... Ură vă port, la toți, cu blindețe... Și ce să spun de-acest cîntec pe care îl scoateți din noi ?...”

Mai marele, tu ! al unui popor de năluci de minat către Mările Moarte, unde să găsim apa de noapte care să ne spele ochii ?

Singurătate !... Stoluri de stele trec la marginea lumii, priponind de bucătării un astru domestic.

Regii Confederați ai cerului duc război pe-acoperișul meu și, stăpîni pe înălțimi, își așază acolo bivuacurile.

Să umblu singur cu adierile nopții, printre Prinții pamfletari, printre căderile de Bielide !

Suflet legat în tăcere de smoala Moartelor ! Pleoapele noastre, cusute cu ace ! slăvită așteptarea sub gene !

Din laptele ei, să se ia seama ! noaptea face mană, dezmierde un deget de miere buzele risipitorului.

„...Rod al femeii, o ! Sabeeană !...” Trădînd sufletul cel mai puțin cumpătat și care din curatele stricăciuni ale nopții se ridică,

ridica-mă-voi în gândurile mele împotriva rivnei de a visa, cu giștele sălbatice porni-voi, în mirosul strepezit al zorilor !

— Ha ! cînd astrul înnopta peste sălașele slujnicelor, au știam noi că atîtea alte sulițe și începeau a urmări în deșert silicații Verii ? „Auroră, tu depănai povești...” Abluțiuni pe prundurile Mărilor Moarte !

Cei ce, puzderie pe pămînt, se scoală goi, culcatu-sau în dăinuitorul anotimp — se scoală puzderie și țipă

că lumea aceasta-i zărghită !... Clatină moșneagul din pleoape în galbena lumină ; femeia se tolănește pe unghia ei ;

și mînzul năclăit și-odihnește botul bărbos în mîna copilului care nu visează încă să-i terciuiască un ochi...

„Singurătate ! N-am grăit nimănui s-aștepte... Porni-voi într-acolo cînd voi vroi...” Și, de sus pînă jos învesmîntat, Străinul își face părtași noi din gândurile sale noi, pe căile tăcerii : plin de salivă îi e ochiul

că pierit-a din sine orice adiere de om. Și pămîntul în semințele lui înaripate, ca un poet în cuvintele sale, călătorește...

VI

Atotputernici în marile noastre dregătorii militare, cu fiicele noastre-nmiresmate care se îmbrăcau într-o adiere, aceste alcătuiți,

la loc înalt ne potrivirăm capcanele de ațînut fericirea. Belșug și tihnă, fericire ! Și tot atît veleat paharele noastre-al căror cleștar putea aidoma lui Mammon să cînte...

Și strecurînd prin colțul teraselor un viscol de fulgere, mari talgere de aur în mîinile slujnicelor, secerau uritul nisipurilor la confiniile lumii.

! Veni apoi un an de adieri în Apus și pe-acoperișurile noastre care gemeau de pietre negre, o întreagă predică de pinze vii dedându-se desfătării din larg. Călăreții de-a lungul promontoriilor, ațîțați de vulturi luminoși și hrănind în vîrf de sulii limpezile catastrofe ale vremii fără nouri, tipăreau pe mări o cronică de flăcări :

Firește ! o poveste pentru bărbați, un vinos cîntec pentru bărbați ca un freamăt din larg într-un arbore de fier !... legi date pe alte litoraluri, și înrudirile prin femei înlăuntrul dezmătatelor noroade ; mari țări vîndute la mezat sub inflația solară, înaltele podișuri supus împăcate și provinciile puse la preț în solemnul iz al trandafirilor...

Cei care n-au adulmecat la naștere un atare jăratec, ei ce caută printre noi ! și se poate oare ca ei să aibă un trai de oameni vii ? „E treaba voastră și nu a mea de a domni peste ceea ce nu e...” Cît despre noi care eram acolo, pricinuit-am la hotare întîmplări ciudate și purtîndu-ne în faptele noastre la capătul puterilor, bucuria avută printre voi ne-a fost o bucurie fără de saț :

Cunosc eu neamul acesta așezat pe coaste : călăreți descălecați în grădinile-ntremătoare. Duceți-vă și le spuneți : că-nfruntă o cumplită primejdie cu noi ! isprăvi fără număr și fără de măsură, puternice și risipitoare voînte și toiul bărbatului mistuit ca strugurele-n vie... Mergeți și le spuneți deschis : prădalnicele noastre obiceiuri, bidiviii noștri cumpătați și iuți pe semințele răzmerițelor și coifurile noastre adulmecate de furia silei... În țările sleite unde înzdrăvenire cer datinile și unde-s atîtea familii de încheșat, precum colivii de păsări fluierătoare, ne veți vedea, cu felul apucăturilor noastre, culegători de neamuri dedesubtul marilor hangare, cititori cu glas puternic de porunci și douăzeci de noroade sub pravilele noastre vorbind limbile toate...

„Și uite că le știți istoria jindurilor : sărăntocii căpitani pe căile fără de moarte, buluc frunțașii veniți să

ne-ntîmpine ploconitori, toată felurimea bărbătească a anului cu zeii ei pe schiptre, și prinții izgoniți în nisipurile nordului, fiicele lor tributare împărțindu-ne cu dărnicie obolul credinței lor, și Stăpînul care spune : am încredere în soarta mea...

Ori poate le istorisiți întîmplări de-ale păcii : în țările bîntuite de-mbuibare un dampf de forum și de femei nubile, monedele aurii, cu sunet curat, minuite sub frunzele de palmier, și noroadale călcîind peste pătrunzătoare mi-rodanii — dotații militare, mari traficuri de influențe în văzul fluviilor, supusa ploconire a unui puternic vecin stînd la umbra fiicelor sale și soliile schimbate pe foițe de aur, tratatele de prietenie și de fruntarii, înțelegerile de la un norod la altul pentru zăgăzuiri de rîuri, și dările ridicate în țările nu fără voioșii ! (durări de cisterne, de hambare, de acareturi pentru cavalerie — pardoselile de un albastru viu și drumurile de cărămidă roșietică — lăfăielile de stofe pe-ndelete, bunătățurile peltelelor de trandafiri cu miere și mînzul care ni s-a prăsit, în bagajele armiei — lăfăielile de stofe pe-ndelete și, în oglinzile părelniciilor noastre, marea care ruginește spadele, și coborîrea, într-o seară, pe maritimele tărîmuri de către glia noastră de temeinică odihnă și de către fiicele noastre înmiresmate care ne vor potoli cu o suflare aceste alcătuiți...)“

Astfel uneori pragurile noastre hărțuite de o ciudată soartă și, pe urma zornicilor zilei pași, în această parte a lumii, cea mai întinsă, unde puterea se surghiunește seară de seară, o întreagă văduvie de lauri !

Pe-nserat însă, un iz de lut reavăn și de toporași în mîinile fiicelor nevestelor noastre, ni se strecoară în platurile de rostuire și de noroc, iar potolitele vînturi sălășluiau pe fundul golfurilor pustii.

Nu vom locui pururi aceste galbene meleaguri, desfătarea noastră...

Mai lăbărtată ca imperiul, Vara anină de podişurile spaţiului mai multe caturi de climate :

Întins pe ariile lui, pământul îşi prăvăleşte din plin paloarea de jar sub cenuşă. — Culoare de pucioasă, de miere, culoare de lucruri nemuritoare, întreg pământul cu ferbi ce se aprind la paiele iernii trecute — şi din buretele verde al unui singur arbore cerul îşi bea vlaga vinătă.

Un ţinut cu pietre de mica ! Nici un fir de sămînţă curată în barba vîntului. Iar lumina ca un ulei. De la îngemînarea pleoapelor pîn-la spicul creştetelor împlindu-mă, ştiu piatra cărcălită de auzuri, roiurile tăcerii la urdinişuri de lumină ; şi inima mea are grija unei familii de acridiene...

Blajine cămile sub tunsoarea cusută cu cicatrici vinete, colinele urnească-se la drum sub cuminecătura cerului agrar — să păşească-n tăcere pe palidele incandescenţe ale cîmpiei ; şi să-ngenunchie în sfîrşit pe deşertăciunea viselor, acolo unde noroadele pier în pulberile stinse ale pământului.

Sînt lungi linii domoale ce se duc şi se duc spre albastrirea de podgorii bănuite doar. În multe părţi pământul face să-nmugurească toporaşii furtunii ; şi aceste fumuri de nisip ce se-nalţă în locul fluviilor moarte, ca nişte poale de veacuri în mers...

Cu glasul mai în şoaptă pentru morţi, cu glasul mai în şoaptă la lumina zilei. Atita gingăşie în inima omului,

poate ea oare să nu-și afle măsura?... „Îți vorbesc, sufletul meu! — sufletul meu cu totul umbrît de-o adîlmire de cal!“ Și cîteva păsări de uscat, vislînd spre Soare-Apune, sînt îndemînateci măscărici ai păsărilor noastre de mare.

La răsăritul atît de fără strălucire al cerului, ca un sfînt lăcaș întipărit de giulgiurile orbului, nouri liniștiți se așază acolo unde rotesc racul camforului și al cornului... Fumuri pe care o zvoană de vînt ni le răpește! întreaga lumii țarină e numai așteptare în puzderia-i de gize, pămîntul iscă minuni!...

Și-n miez de zi, cînd jujubierul despică temelia mormintelor, omul și-apropie pleoapă de pleoapă și-și răcorește ceafa în vreme... călărimi ale năzăririi în locul apuselor pulberi, o! deșarte căi pe care un abur de vînt le răscolește pînă la noi! unde să afli, unde să afli vitejii ce vor păzi la nuntirea lor, fluviile?

La zurma viitoarelor ape călătorind pe pămînt, sarea pămîntului toată tresare în vis. Și deodată, ah! deodată au ce vor de la noi aceste voci? Ridicați pe osuarul fluviilor o semîntie de oglinzi, să țipe de-a lungul veacurilor pururi! Ridicați socluri gloriei mele, ridicați socluri tăcerii, și întru paza acestor locuri cavaleriile de bronz verde pe-ntinse șosele!...

(Umbra unei păsări uriașe mi-alunecă peste obraz.)

VIII

Legi de vînzare a iepelor. Năuce legi. Și noi înșine.
(Culoare de oameni.)

Tovărășie ne țin aceste înalte vîrtejuri călătoare, clepsidre în mers pe pămînt, și cascadele mărețe de ploii,

dintr-un uluitor aluat, plămădite din colburi și gîngăanii,
care ne urmăreau popoarele în nisipuri întocmai ca birul.
(Pe măsura inimilor noastre s-a irosit atîta absență !)

Nu doar că sterp ar fi fost popasul : în mersul despre-
recheatelor vite (caii noștri cei fără de vină cu ochi de
bătrîni) multe încumetări pe-ntunecimile gîndirii —
multe molcome fapte pe țărmurile minții lungi povești
seleucide în șuieratul prăștiilor și pămîntul prididind sub
hoarda explicațiilor...

Alteceva : acele umbre — samavolniciile cerului împo-
triva pămîntului...

Călăreți trecînd printre seminții în mijlocul căroră
urile cîntau uneori ca pițigoi, vom ridica oare gîrbaciul
asupra jugănitelor cuvinte ale fericirii ? Cîntărește-ți
omule, greutatea socolită în grîu. O astfel de țară nu-i a
mea. Ce mi-a dat lumea în afară de această clătinare de
ierbi ?...

Pînă la locul ce se cheamă al Arborelui Uscat : și
fulgerul hămesit îmi hărăzește acele țărișoare din Apus.

Dar dincolo-s tihnele cele mai îndestulătoare, și în-
tr-un îndestulător ținut de ierbi fără aduceri aminte, anul
fără reazime și fără hramuri, dres cu scăpărări de aurore
și focuri. (Jertfa în zorii zilei a unei inimi de miel negru.)

Cărări ale lumii, unul vă urmează. Cîrmuire peste
toate semnele pămîntului.

O ! Călătorule prin vîntul galben, poftă a sufletu-
lui !... și sămînța, cum spui tu, a coculusului indian pre-
linge, cînd o strivești, puteri amețitor de tulburi.

Un strașnic principiu de constrîngere ucazuri cetăți-
lor noastre scorni.

De cită vreme tot umblam în Apus, au ce știam noi de sfărîmicioasele umbrei alcătuirii ?

...Și deodată la tălpile noastre iată-ntîilele fumuri.

— Fragede femeii ! iar tot cumpătul unui ținut e dintr-o dată înmiresmat de ele :

*

„...Îți proorocesc vremi de secătuitoare arșițe și văicărtoarele văduve pe-mprăștierea morților.

Cei care îmbătrînesc în tipicul și grija tăcerii, suiți pe înălțimi, socotesc nisipurile

și fala zilei deasupra radelor străine
dar la coapsa femeii plămădită-i desfătarea
și-n trupurile noastre de femei fierbe cică
o poamă neagră, iar tihnă în noi cu noi
nici gînd.

...Îți proorocesc vremi de mare priință și fericire frunzelor poleindu-ne visele.

Cunoscătorii izvoarelor sînt, în acest surghiun, cu noi alături ; cunoscătorii izvoarelor ne vor spune care pe-nserat

sub ce mîini strivindu-ni-se ciorchinele coapselor
trupurile ni se-mbibă de o salivă ? (Și femeia s-a culcat cu bărbatul în iarbă ; se scoală, rînduie-și treptele trupului său, și lăcusta-și ia zborul pe aripa-i albastră.)

Îți proorocesc vremi de secătuitoare arșițe, și aïdoma noaptea, sub hămăiala cîinilor, își stoarce plăcerea din coapsa femeilor.

Ci Străinul trăiește la el sub cort, slăvit cu lăpturi și poame. I se aduce apă proaspătă

ca să-și spele gura, fața și mădularul.

I se aduc pe-nserat sterpe femei înalte (Ha ! mai noptoase la piele-n lumina zilei !) Și poate și din mine-și va sorbi desfătarea. (Nu știu care-i sint apucăturile de taină cu femeile.)

Îți proorocesc vremi de mare priință și fericirea izvoarelor poleindu-ne visele.

Deschide-mi gura la lumină, asemeni unui cuib de miere printre stinci, și dacă-mi găsești o greșeală — izgonită să fiu ! de nu,

să vin sub cort, despuiată să vin, lingă ulcior, sub cort, și tovarăș al ungherului de mormint, mă vei privi timp îndelung mută sub pomul-cu-mugure al vinelor mele... Un pat de stăruințe sub cort, astrul verde-n ulcior, și eu să-ți fiu roabă ! nici o slugă sub cort decât ulciorul cu apă rece ! (Știu să ies pină-n zori fără a trezi nici verdele astru, nici lăcusta din prag ori hămăitul zăvozilor de pe întregul pământ.)

Îți proorocesc vremi de mare priință și fericirea serii peste pleoapele noastre sfărâmițoase...

dar deocamdată-i încă ziuă !“

— Și-n picioare pe sclipitoarea fișie a zilei, la preluca unui întins ținut, ca moartea de neprihănit, fetele urinau suflecându-și boita pinză a rochiei.

X

Alege-ți o largă pălărie cu boruri amăgitoare, Ochiul se ascunde cu un veac îndărăt în iatacurile sufletului. Prin ușa de creță lucitoare se văd lucrurile din șes : lucruri vii, o ! minunate lucruri !

jertfe de mînji pe morminte de copii, purificări de vădane printre trandăfiri și stoluri de păsări verzi prin curți în cinstea bătrînilor ; multe lucruri de auzit și de văzut pe pământ, lucruri trăind printre noi !

sărbători juruite sub slobodul cer unor copaci patriarhali și solemne slujbe obștești în cinstea unei mlaștini : închinări de pietre negre, fără greș de rotunde, născociri de izvoare în locuri stinse, tîrnosiri de stofe în virf de prăjini, la apropierea de cheile munților năvalnice urale, sub ziduri, întru schingiuirile de vîrstnici la lumina soarelui, întru arătarea la lumină a rufelor de nuntă !

multe alte lucruri încă la treptele timpelor noastre : țesălatul dobitoacelor pe la mahalale, tălăzuirea gloatelor prin fața tunzătorilor, a fîntinarilor și a jugăniturilor ; pișicherlicuri la adierea recoltelor și vînturarea de ierburi în coarnele furcilor, pe-acoperișuri ; ocoalele de pămînt ars și trandafiriu, de uscătorii de carne pe terase, de ceardace pentru preoți, de căpitării ; coșcogea curțile veterinarului ; corvezile de întreținere a drumurilor de catirci, a potecilor unduind prin defileuri ; durările de ospicii pe virane locuri ; socotelile la sosirea caravanelor și slobozirea însoțitorilor prin mahalale cu zarafi ; popularitățile înfiripîndu-se sub streșini, în preajma țigăilor cu prăjeli ; protestările de titluri de creanță ; stîrpirile de animale albinoase, de viermi albi sub țarină, focurile de mărăcini și de spini prin locurile mînjite de moarte, frămîntarea unei chipeșe pîini de orz și de susan ; ori de bob de alac ; și fumul oamenilor peste tot...

Ha ! tot felul de inși pe căile și-n apucăturile lor ; mîncători de ginganii, de lubenițe : purtători de plasturi, de avuții ! plugarul și mlădița de boier, acupunctorul și cel ce scoate sarea ; podarul, covaliul ; neguțătorul de zahăr, de scortîșoară, de pocale din metal alb și de lămpi de corn ; cel ce croiește un surtuc de piele, galenți de lemn, bumbi în chip de măslina ; cel ce dă brazdei tiparele sale ; și omul fără nici o-ndeletnicire : om cu șoim, om cu flaut, om cu albine ; cel ce-și află bucuria în răsunetul propriei voci ori cel ce-și dezlușește noima în contemplarea unei pietre verzi ; care face să ardă pe acope-

riș, pentru că așa are el chef, un foc de scoarțe de copac ; și care-ți încheagă pe pământ culcuș de frunze aromitoare, și se-așterne lor și se odihnește ; cel ce visează briuri de ceramică verde pentru havuzuri de apă de izvor ; cel care a peregrinat și visează din nou drumeții ; cel ce a hălăduit într-o țară cu ploii mari ; cel ce-i îndeminează la jocuri de zaruri, de arșice, de barbut ; sau cel ce și-a rășintins pe jos tablele de calcul ; cel ce are păreri despre cum se întrebuințează o tigvă ; cel ce — ca pe o crosnic de crengi, tirăște după sine un cultur mort (iar pana e de dar, nu cumpărată, pentru înariparea săgeților), cel ce culege polenul într-o cupă de lemn (și plăcerea mea, spune el, e-n această culoare untdelemnă) ; cel ce mănincă gogoși, viermi de palmieri, zmeură ; cel robit gustului de tarhon ; cel ce jinduie la un ardei iute ; sau, de asemeni, cel ce mestecă dintr-o gumă fosilă, cel ce-și apropie de ureche o scoică, și cel ce pîndește mireasma duhurilor la crăpăturile proaspete ale stîncii ; cel cu gîndul tot și tot la mădularele femeii, dedulcit și lacom ; cel ce-și vede cugetul în sclipirea unei lame ; învățatul într-ale științelor, într-ale onomasticii ; omul cu vază prin obștii, cel ce botează fîntînile, cel ce imbie cu jeturi sub arbori, dă linuri boite pentru înțelepți ; și piromane la răsîntii uriașe vase de bronz pentru gura insectaților ; mai mult, cel ce de nimic nu se ține, cutare și cutare ins cu apucăturile sale și încă atîția și atîția ; culegătorii de propelițe din zbirciturile pămîntului, cei ce strîng prin mărăcini ouăle stropite cu verde, cel ce descalecă s-adune măruntișuri, agate, o piatră ușor-vineție care se cioploște pe la gura mahalalelor (în formă de toc, de tabacheră și de pasta, ori de bulgări cu care mingiile nic joacă-se miini de paralitici) ; cei ce fluierînd colorează cufărașe sub văzduhul înalt, omul cu sceptru de fildeș, omul cu scaun de ramuri de palmier, pustnicul miruit cu miini de fată și războinicul lăsat la vatră care

și-a înfipt sulița în prag să lege o maimuță... ha ! toate-nchipuirile de oameni cu drumurile și apucăturile lor și deodată ! ivit în strajele-i de seară și retezînd jur-împrejur orice alte vorbe de-ntîietate, Povestitorul care ia loc la picioarele terebintului.

O ! genealogistule zăbovind în mișunările pieței ! cite povești de-nrudiri și rubedenii ? — și-ntoarne-se mortul de la groapă, ca-n zicala den betrani, dacă orice lucru eu nu-n umbra sa l-am văzut și cu prețul vîrstei de siné : antrepozitele de cărți și de anale, magaziile astronomului și frumusețea unui ungher de morminte, temple străvechi sub palmieri, locuite de-o catircă și de trei găini albe — și dincolo de praștia ochiului meu, multe fapte traionice-n drum : tabere ridicate la căderea unor vești ce-mi scapă, cutezanțe ale unor noroade peste culmi de dealuri și treceri de riuri pe burdufuri ; călăreții purtînd înscrisuri cu legăminte, capcane întinse prin podgorii, jefuiri de tilhari în fundul trecătorilor și vicleșuguri împăienjenind pe șesuri spre răpirea vreunei femei, tocmelile și uneltirile, împerecheri de fiare în pădure la văzul copiilor, și plăpînde-ntremări de prooroci prin fundul staulelor, înțelegeri mute a doi oameni sub un copac...

Ci peste faptele oamenilor pe pămînt, sumedenie de semne în drum, sumedenie de semînte în cale, și sub azima fără-ncruntături a timpului, într-un amplu răsuflet al gliei, tot penajul holdelor !...

pînă la confluența ceasului înserării cu steaua fecioară, lucru fără prihane și lăsat amanet în piscurile cerului...

Cămașă de muguri și zîmbet a visului ! Cine glăsuie de ctitorii ? — Zărit-am pămîntul tăiat în largi necuprinderi și gîndu-mi nu se-ndepărtează de umbra navigatorului.

CINTEC

Sub arborele plin de gînguritul turturelelor poposindu-mi calul, şuiet o şuietătură atît de albastră, că nu-s fîgăduieli care să ţină pe ţărnişurile lor toate fluviile-aceste. (Frunze vii în zorii zorilor, aidaoma gloriei)...

Şi nu-i vorba ca omul să nu fie mîhnit, însă, trezindu-se pînă-n ziuă şi ţinînd cumpănitor la prietenia cu un arbor bătrîn, cu bărbia proptită de steaua din urmă, el vede-n adîncul nepurcesului cer fructuri de chiciură cum se schimbă în plăceri...

Sub arborele uguitor priponindu-mi calul, eu şuiet o şuietătură mai albastră... Şi-aceleora pace, de-or să piară, ce ziua aceasta nu o au văzut. Ci despre fratele meu poetul sositu-ne-au veşti. El a mai scris ceva foarte ales. Şi doar unii au ştiut-o...

(Ion Caraion)

VINTURI

(Fragment)

...Dar e vorba de om ! Şi de omul însuşi cînd
oare va fi vorba ? Ridica-va pe lume cineva glasul ?
Căci de om e vorba, în prezenţa lui umană ; şi de
o înălţare a ochiului către cele mai de sus mări
dinlăuntru.

Zornic ! zornic ! mărturie întru om !

...Şi Poetul, el însuşi iese din odăile-i milenare.

Cu viespea subpămîntului şi oaspetele ocult al nopţilor

sale,

Cu poporu-i de slugărime, cu norodu-i de urmași
Fintinarul și Astrologul, Tăietorul-de-lemn și
Tăietorul-de-sare,
Cîrpaciul, Financiarul, Animalele-bolnave-de-ciumă,
Ciocîrlia și puii ei și Mai-Marele-Cîmpului, și
Leul îndrăgostit, și maimuța ce-arată lanterna magică
la bilci.

...Cu toți oamenii răbdării, cu toți oamenii surisului,
Crescătorii de vite-n hăituiele enorme și
navigatorii apelor subterane,
Adunătorii de imagini din grote și sculptorii
de vulve din adînc de cripte,
Marii iluminați ai sării și ai huilei, beți de
așteptare și de crepuscul prin mine ; și cei ce cîntă la
acordeoane în hala motoarelor și prin magazine de corăbii.
Vrăjitorii de cufere profetice, ori cîrmuitorii
tainici ai gloatelor ce or să vină, ori semnatarii din
odaia chartelor revoluționare,
Și ei, animatorii nebănuți ai tinereții, instigatorii
noilor scrieri și cei ce hrănesc de departe
viziuni încurajatoare.

...Cu toți oamenii blîndeții, cu toți oamenii surisului
pe căi de mîhnire,

Cei ce tatuează regine în exil și cei ce leagănă
maimuțe muribunde prin speluncile marilor hoteluri,
Radiologii cu coifuri de plumb lîngă paturile de logodnă,
Și pescuitorii de bureți din ape verzi, cei ce dezmiardă
ușor fecioare de marmură și bronzuri latine,
Povestitorii de snoave în codru printre lumile lor
de potîrnichi și minătărci, fluierătorii de „blues“-uri
din ascunsele uzine de război și din laboratoare,
Și magazionerul de baracamente polare, în pîslari de
castor,

și paznicii de la tropic ai felinarelor sub ploii
și cititorul de ziare la soarele din miezul nopții.
...Cu toți oamenii blîndeții, cu toți oamenii
răbdării pe cărări de greșeală,

Inginerii balistici, pungașii de sub stîncile
 bazilicilor cu cupole,
 Manipulatorii de fișe și de mînerașe la
 frumoasele mese de marmură albă, verifcatorii de pudre
 și de sulemeneli, și corectorii de hărți de aviație,
 Matematicianul în căutarea unei ieșiri de la
 capătul galeriilor sale de gheață și Algebristul cu
 nodurile caprelor lui de sîrmă ghimpată ; îndreptătorii
 nedreptăților celeste, opticienii din pivnițe și filozofii
 lustruitori de pahare,
 Toți oamenii prăpastiei și ai marelui larg.
 și orbii marilor orgi, și piloții marei ore, și marii
 Asceți spinoși în coaja lor de castane de lumină,
 Și Contemplatorul nocturn, la capătul firului,
 ca păianjenul dungat.
 ...Cu poporu-i de servitorime, cu norodu-i de urmași,
 cu toate alaiurile lui de cete hăituitoare, o !
 surș, o ! blîndețe,
 El însuși, poetul, la caleașca Veacului !
 Întîmpinare pe căi de oameni — și vîntul la
 o sută de leghe arcuind iarba nouă.
 Căci despre om e vorba și de reînnodarea lui de viață.
 Ridica-va pe ume cineva oare glasul ? Mărturie întru om...
 Poetul să se facă auzit, și să diriguie judecata !

(Ion Caraion)

SOSIT-AU TRAGEDIENELE...

Tragedienele, coborînd, sosit-au din pietrării. Ele și-au
 înălțat, în cîntea mării, brațele : „O ! mai lesne prezise-
 serăm pas de om pe piatră !

Incoruptibilă Mare, și care ne judeci !... O ! prea mult.
 presupuseserăm dedesubtul măștii, omul ! Și noi care-l
 măimutărim pe om printre mirodeniile mulțimii n-am pu-

tea păzi oare pe prundișuri amintirea acestui cel mai înalt limbaj ?

Nesocotite ni-s textele la porțile Orașului — poarta vî-nului, a boabelor. — Fetele tîrîie la rîu stufoasele peruci de păr negru, grelele noastre pene boțite și se-mpiedică bidivii cu copitele în marile măști de teatru.

O ! Năluci, măsurați-vă frunțile de maimuțe și iguane cu imensa coifurilor noastre rotunzime, ca la vizuina cochiliilor parazita lighioană. Leoaice bătrîne împovărează în pustiu ghizdurile de piatră ale scenei. Și licăre-n șanțurile cu urină ale arenei sandaia de aur a marilor Tragici.

Cu steaua patriciană și verzile chei ale Asfințitului.“

(Ion Caraion)

DE CĂTRE ACEEA CAUTAT, CARE FU AICI

Dragoste, o dragoste mea, nesfîrșită fu noaptea, nesfîrșit priveghiul unde atîta ființă mistuitu-s-a.

Femeie-ți sînt și de mare tîlc, în pîclele inimii de bărbat.

Alburie se face noaptea de vară în jaluzelele trase ; albăstrește pe cîmpii strugurele negru ; caperul șanțurilor și-arată lujerul trandafiriu ; și se trezește mireazna zilei în copacii tăi rășinoși.

Femeie-ți sînt, o dragoste a mea, în tăcerile inimii de bărbat.

Țârna cînd se trezește, nu-i decît tresărire de gîngăni sub frunze : ace și săgetări sub frunzele toate...

Iar eu ascult, o dragoste a mea, grăbindu-se toate cele înspre rostul lor.

Cucuveaua măruntă a Pallas Atenei se-aude dintre chiparoși ;

Ceres cea cu dulci mîini poamele roșiei ni le deschide și nîcile din Quercy ; își durează pîrșul cuib în fașinile

unui mare copac ; și rod călătorele lăcuste glia pînă la cripta lui Avraam.

Femeie-ți sînt, și viscol de vis, în toată-ncăperea inimii de bărbat :

vatră deschisă eternității ridicat cort pe pragul tău și bun sosit horei tuturor făgăduințelor de minuni.

Atelajele cerului coboară de pe coline ; vînătorii de mufloni au sfărmat gardurile ; iar pe nisipul aleii aud scirțîind osiile de aur ale zeului care ne-a pășit pîrleazul... O dragostea mea de foarte robitor vis, cite slujbe-ngîinate pe pragul ușilor noastre ! cite picioare goale alergînd pe lespezile și olanele noastre !...

Vestiți regi dormind în tecile voastre de lemn sub dalele de bronz, iată, iată prinos de-al nostru moartelor voastre suflete potrivnice ; reflux de viață-n orice scorbură, oameni în picioare pe orice dale, și viața iar și iar ocroțînd sub aripă-i orișice lucru !

Decimatele voastre seminții ies din neant ; înjunghiatele voastre regine se prefac în turturele ale furtunii ; în Suabia au fost ultimii mercenari ; iar oamenii violenței încalcă pintenii pentru cuceririle științei. Pamfletelor istoriei li s-a alăturat albina deșertului, și pustietățile Răsăritului forfotă de legende... Moartea cu mască de ceruză își spală mîinile în fîntinile noastre.

Femeie-ți sînt, o dragostea mea, în toate sărbătorile memoriei. Ascultă, ascultă, o dragoste a mea, zgomotul pe care-l iscă o mare dragoste în refluxul vieții. Toate cele aleargă spre viață ca niște soli de-ai chezarului.

Fiicele de văduve își boiesc pleoapele în oraș ; albele vite ale Caucazului se plătesc în dinari ; bătrînii lăcuiitori din China au mîinile roșii pe joncile lor negre ; iar marile luntrii ale Olandei răspîndesc mireasma cuișoarelor. Duceți, duceți, o chervanagii, linurile voastre de mare preț în mahalalele piuarilor. Și e și sorocul marilor seisme din Occident, cînd bisericile din Lisabona cu tindele toate des-

chise către piețe și toate iconostasele aprinzându-se pe fond roșu de mărgean, își ard ceara de Orient în fața lumii... Către Marele Indii din Vest pornesc oamenii aventurii.

O dragoste a mea a celui mai înrobitor vis, inima-mi deschisă veșniciei, inima-ți întredeschizându-se-mpărăției, fie ca toate lucrurile ivite din vis, ca toate lucrurile din toată lumea să izvorască din har !

Moartea cu mască de ceruză la sărbătorile Negrilor se arată, Moartea înveșmintată-n faină își schimbă oare graiul ?...

O ! toate lucrurile aducerii aminte, o ! toate cele ce am știut și toate cele ce am fost, tot ceea ce adună în afara visului timpul unei nopți de om, prefacă-se pînă-n ziuă în jaf și sărbătoare și foc de jăratec întru cenușa serii ! — ci laptele pe care-n zori un călăreț tătar îl scoate din pîntecele vitei lui, buzelor tale, o dragoste a mea, să-l păstrez amintire.

1968

(Ion Caraion)

CÎNTEC PENTRU UN ECHINOX

Deunăzi tuna, și pe pămînt la mormînte
ascultam cum răsună

acel răspuns dat omului, care a fost scurt și
doar vuiet a fost.

Prietenă, aversa cerului ne-a uitat alături, noaptea
lui Dumnezeu ne-a fost furtuna,
și dragostea, oriunde, se-ntorcea
spre izvoarele ei.

Stiu, am văzut : viața se-ntorcea spre izvoare,
trăznetul își strîngea uneltele în carierele părăsite,
polenul galben al pinilor se-adună-n
ungheriele teraselor,

și sămînța Domnului se duce să-ntilnească în mare
pinzele violete ale planctonului.

Dumnezeu, răspînditul ne întilnește în diversitate.

Sire, stăpîn al pămîntului, vezi că ninge, și cerul
e fără ciocnire, slobod pămîntul de orice samar :

țărână, a lui Set și a lui Saul, a lui Huang-ti și
a lui Keops.

Glasul oamenilor e-n oameni, glasul
bronzului în bronz, și undeva în lume
unde cerul a fost fără glas și veacul nepăsător
un copil se naște în lume și nimeni nu-i știe rasa
nici rangul
și geniul izbește cu lovituri sigure în timplele
unei frunți pure.

O ! Glie, Mumă a noastră, nu te-ngrijii de-acest
neam : veacul e grăbit, veacul e mulțime și viața-și
urmează drumul.

Un cîntec se ridică-n noi care nu și-a cunoscut
izvorul și care nu va avea estuar în moarte :

Echinox al unei ore între Pămînt și Om.

(Ion Caraion)

ECOURI IZOLATE

MARIE NOËL

Născută în 1883, la Auxerres; moartă în 1967.

Opere poetice: Les Chansons et les Heures (1920); Les Chants de la Merci (1930); Le Rosaire des Joies (1930); Chants et Psaumes d'Automne (1947); L'Oeuvre poétique de Marie Noël (1956).

Despre Marie Noël

„Fetița angelică“ (*Abatele Brémond*).

BĂTĂLIA

Se abātu durerea asupra cărnii mele.
Cu aripa-i mi-întoarse și creierul pe dos.
O noapte-ntreagă, singur sub bicele ei grele,
M-am tot bătut, orbește, c-un hoț parcă, hidos.

Mă azvirli durerea-n drăceasca ei căldare,
Rostogolindu-mi ochii, spre-a nu vedea nimic.
Îmi răsuci și nervii, făcînd din fiecare
Un ștreang, din care veșnic să nu mă mai ridic.

Se repezi durerea la oasele-mi slăbite,
Ca să le zmulgă-aşa cum puhoiul zmulge-un mal
Cu apa lui umflată de ploile din deal.
Zadarnic am muşcat-o de mîinile-i cumplite :

M-a prins ca-ntr-o capcană : ținîndu-mă cu-o mînă
De pâr, şi cu cealaltă de glezne, a-ncercat
Să-mi macine cerbicea, fărîmă cu fărîmă,
Ca să-şi desăvîrşească triumful blestemat.

Şi iată, zac, dar încă nu am murit, vezi bine...
Durere, ia aminte, e-un armistiţiu doar —
Fereşte-te, Durere, căci prind putere iar,
Şi mîine voi fi, sigur, mai tare decît tine !

Fereşte-te ! De aripi te-oi apuca, năpraznic
Şi le voi frînge-n două, cum frîng copiii-un băţ
Iar mîinile acestea, ce strîng atît de groaznic,
Vor spînzura în aer, neputincios juvăt.

Oriunde mă voi duce, mă vei urma, smerită,
Durere, pînă unde te voi sili să vii.
Iar noaptea, toţi vecinii, uimiţi, te-or auzi
Gemînd precum un vultur cu aripa rănită.

Pe foc ţi-oi pune ochii, să-mi lumineze cartea,
Şi voi călca pe tine, ca pe-o cărare-a mea.
Din singele tău aprig, toţi oamenii vor bea
Primindu-şi fiecare, pînă la saţiu, partea.

Ca să mă-nalț în ceruri, îmi voi clădi o scară
În carnea ta, ca-n mine să nu te mai împlinți
Vei fi supusa-mi slugă, din zori și pînă-n seară,
Iar la porunca-mi : „Cîntă !“ — va trebui să cînti !

(*Petre Solomon*)

JOË BOUSQUET

Născut în 1897, la Narbonne (Aude); mort în 1950

Opere poetice: Fr. Paul Alibert (1925); La fiancée du vent (1930); Voie libre (1930); Il ne fait pas assez noir (1932); Le rendez-vous d'une soir d'hiver (1933); Une passante bleue et blonde (1934); Lumière, infranchissable pourriture (1935); Les petits papiers de Monsieur Sureau (1935); L'une, l'autre, l'une et l'autre (1935); Traduit du silence (1936); Le mal d'enfance (1936); Le passeur s'est endormie (1939); Iris et petite fumée (1939); La connaissance du soir (1945); Le méditant par bonté (1945); L'oeuvre de la nuit (1946); La neige d'un autre âge (1953); Les Capitales (1955); Le roi du sel.

Despre Joë Bousquet

„Paralizat din 1918, de pe urma unei răni căpătate în război, claustratul de la Carcassonne este incontestabil figura cea mai însemnată a generației sale, e îndeosebi cea mai radioasă“ (*Léon-Gabriel Gros*).

„Pentru Joë Bousquet, scrisul a fost înainte de orice *instrumentul unei recuceriri proprii*. S-ar da un contrasens operei sale, dacă s-ar vedea numai o muncă artistică, acolo unde a fost săvârșită
● operație de magie vitală“ (*René Nelli*).

FRATELE MEU UMBRA

Cu pantofi de lut subțire
Jucați de mâini în balans
Portarul de cimitire
A stîrnit drumul la dans.

Cu sandale de cenușă
Clopotarul a venit
Să ia vorba jucăușă
Spusă-n somn de cel iubit.

Absența-n pantofi de ceteni
Își dă inima pe veci
Vîntului, unic prieten
Care schimbă zile reci.

Cu surcelele-n spinare
Bătrîna-n galenți de pai
În umbra, cît ea de mare,
Duce luna de pe plai,

Noapțile sorb pașii-n ele
Cel ce ne duce-i pierdut.
Zarea-i bleu de turturele
Cerul vîntul au tăcut,

Și precum nu lasă urmă
Porumbița moartă-n vînt
Uitarea zborul și-l curmă
Între-absență și mormînt.

Dar iubirea lumii, trează
În inima unui mort
Ce m-aşteaptă, se salvează
Din zvonul ce-nghite tot.

(Ştefan Aug. Doinaş)

NU O AM DECÎT PE EA

N-a fost s-o recunosc dar focul
În mîna ei mi l-am citit
Că m-am născut din nenorocul
De-a o iubi şi-a fi iubit

În vis de spaimă uneori
Mă însoţea şi cu-aburindă
Uşoară-atingere de zori
Punea îngheţul din oglindă

Şi numele ce chip i-a dat
În glasul meu — e-o melopee
(Din veac demult şi răposat)
Pe care singură o-ncheie

Iar eu n-o am decît pe ea
Cu ochii-i în culori de timp
Fidelă lumea-i dă acea
Străveche flacără şi nimb

Priviri — biografii de floare —
Tot ce-au văzut pe drum stingher
Se împreună în uitare
În cerurile fără cer

(*Nina Cassian*)

SEMĂNĂTORUL DE DRUMURI

Vintu-o fi ? Sau viața ? Cine
Oare-mproașcă la fintină
Snopi de ierbi, arginturi fine ?

Zile date-acelor care
Mai țin minte că se moare !

A trăit copilăria
Într-o zi rătăcitoare
Dînd tircoale visătoare
Umbra ei ne aparține

— Din vîrtelniți drumuri sâr
Și se-nvîrte și pămîntul
Și flășpete, cu amar

Piatra morii pe aproape
Ața de nisip o duce
Spre vîrtelnița de ape

Și regretele uituce
Și virtuți cuprinde
Frunze-nalte, suferinde

È un drum în orice-acord
Pentru-un glas care-i de-acord !
Moara patimii-i așa
Ce se-ntimplă-i vina ta

— Singe, clopot sunător
Bate, pumn, în porți de zori,
Cine te-a legat de zor
De scripeții anilor ?

È o mină care cere
Să i se întoarcă miine
Piatra care face piine
Cînd și apa-și face-n seară
Rugăciunea către moară

Să nu-nece într-o clipă
Pasărea fără aripă

— Apă,-argint și zurgălău.
Unde e penetul tău ?

Boii mi-au băut cu sete
Aripile pe-ndelete

Ziua ce o fac să zboare
Boii unde-o cară oare ?
— Cărnele, zevzecile
Smulsu-mi-au potecile

— Eu nu văd nici o cărare
— A păscut-o capra mare
Și cu iarba de pe casă,
În virtelnița ploioasă
I se-arată orișicui

Lumea toată-o face roată
Și ne spune o poveste
Cu-un nebun plângînd că este
Împărat din vina lui.

(Nina Cassian)

CLOPOTUL ÎNTUNERICULUI

Oricare nea ne-mbie
Un rău necunoscut
Doar ziua o să vie
La nunta ei în lut

Cei duși nu știu că-odată
La zece ani în veac
Absența stă să scoată
Bobocul alb de mac

În strat la noi acasă
Pe rînd mari flori de-argint
Cu geana mea apasă
Ai zilei ochi ce mint

Unde-i culoarea unde
Cît noaptea stă sub cer
Roşul aripa-şi vinde
Albul se stinge-n ger

Pe aceste buze sumbre
Un fluture răpus
Printre umbră şi umbre
Iubirea ni s-a dus

Rîzi toţi te-ascultă-n zare
Îndreaptă-ţi ochiul galb
Către nebuna care
Nu crede-n macul alb

Numele tău nu-i nime
Ci propriul său secret
Fiori şi-ntunecime
De codri-ntr-un boschet

Culege flori de gheaţă
Frig alb pe zări căzu
Raza ce-î umblă-n faţă
Ce-i dacă nu eşti tu ?

(Ştefan Aug. Doinaş)

ROBERT GANZO

Născut în 1898, la Caracas (Venezuela).

Opere poetice: Orénoque (1937); Lespugue (1940); Rivière (1941); Donaine (1942); Poèmes (1942); Cinq poètes assassinés (1946); Langage (1947); Tracts (1947); Chansons (1950); Colère (1951); L'Oeuvre poétique (1957).

Despre Robert Ganzo

„Există în el secreta disperare a artei baroce și descoperirile lui au brusca strălucire, splendida risipă și amara natură derizorie a unui foc de artificii (*Léon-Gabriel Gros*).

MÎNIE

Părelnica și-ascunsă pîn'la
seva ierbilor,
o poruncă despletindu-și pe cer
vuietele
risipite și fără sfîrșit, apoi brusc
întunecate

ca o neagră descumpănire-n singele
proaspăt al ierbilor
și ramilor nălțindu-și
însălmîntatul semn
peste pămînt, printre
toate-nfricoșările
în care se zbuciumă
echinoctii, marea,
tristele iazurilor ape
răscolite-n zori
mlaștinile în veci resemnate
și mîlul din ele
pentru fierbințeli de pucioasă
și de spaimă de-a pururi.

Această poruncă sosită pînă-n sălașurile
voastre, minii,
și care habar n-are de sine eterul
sau de aburii
unde se făurea spațiul izbucnind
în spațiu
ca spre a despărți, c-un trup,
viața de moarte.
nici zarvele năruindu-se către
marginii de lume,
nemărginitele glande injectîndu-și
otrăvurile
unor verbe uriașe, vîrtejelor,
cicloanelor,
unor tresăriri menite buimăcirii
azurului
turbărilor, spumei, furiilor,
îmbrățișărilor,
unor haosuri ce încă ne-ngreunează
pumnii aspri.

Cînd totul ne părea har
și blîndețe de-nvățătură
în unghere și-n inel
răbdarea murea.

Focuri de-a pururi nestîinse
aprins-au pămîntul
ca o priveslite purtată altundeva
dintr-odată.

Iată că timpul din nou ridicat printre
dărimăturile lui
răbufnește-n noi cu atîtea
milenare tumulturi.

Oare ce se înăbușea pînă
la care orizont ?

Oare de ce tremurarea asta, această
uriașă aripă beată,
palorile acestea aproape ajungînd pîn-la
ce tainic țel
și zbieretele astea de vite
sugrumate-n furtuni ?

Dar mai nainte ? Singură ea :
o energie fără de vîrstă,
în așteptare ; țărîm totodată
și viitor puhoi ;
îmblînzitorul și fiara ;
alb și în același timp negru,
substanță și foame, ori plîns și rîs,
văpaie și degerătură :
în așteptare și mereu rînduind
firea,
— ce gol ghemuit pîn' la
clocotire,
pîn' la unda-n suspensie, în
undă, pîn' la nisip ? —

oarbă-n adîncul deschisului ochi
al diamantului
și-năbușită în urlete :
o stihie unică
izbindu-se de-acum înainte
de pieritoare corpuri.

Dincolo de chemările la arme
ale amiezelor
în zburătăcirea semințelor
dintii,
rostul fu alcătuirea noilor
vădiri :
duhneau din amoniac
demonice nădușeli
înnebunita humă, veninul,
stridența
și clopotul de alarmă ce bate-n rărunchi
o țicneală,
numărul înghiontindu-și în fildeș
pîndarii
și, hîrșită-n aceste jocuri, în
scînteietoarele cercuri,
în acest cosmos transmis prin
veșnice vestigii,
o noimă ce se rotește
vertiginos, ca de la sine.

Dar unde oare te întorci, de unde vorbești
zi descîlcită ?
De pe care dîmb fără apă, fără mușchi
și frunziș,
din ce depărtări fără chipuri
tulburi,

de neștiut,   din ce cloace, din care naufragiu
deodată cu nisipurile lor.   din ce neprevăzute pustiuri puse-n mișcare
depășită fugind ?   din ce preaînalt Râu, de umbra-i
Au de unde te-ntorci, bătînd
din tam-tamuri și tobe ?
De unde-ți glăsui această grăire
de surghiun, minie ?
Din ce iubire fără speranță,
de pe care tărîm,
de la baștina cărei nedreptăți
și din ce zi ?

Iată ridicat iarăși printre
dărimăturile sale, timpul
pentru care gest fără mîini
ce se și ferește,
pentru ce val potopind
nenorocirile ecluzelor ?
Și ce plumburie chemare pune-n
freamăt un cer
ce se apropie, sub rănile unor
neputincioase zboruri ?
Minie : o poartă gata
să se caște-n sînge
străbătută de-un puroi
de piatră și de hohote.
Și încă : întunecimea unui pierdut
și strigat
sided — o teamă de strivită
minune —
de voci sfărîmate prin care se rostogolesc
zurgălăi,

În zburătăciri de primordiale
semințe
rostul fu alcătuirea noilor
vădiri :
nervii toți mănunchi de lacrimi
sub piele;
mușcături fără dinți în inima
de răget a tigrului
și, năuciți, morți sub
belșuguri de dinți ;
fructele cărnii hrănite cu
ce arțăgos lapte ?
aprinsele-aripioare de pești arzînd
florile apelor,
sperietoarele de aur în ochii
păsărilor
și-n sfîrșit omul în durata oaselor
sale ducînd
nespusa deznădejde a neputințelor
cu putință

O tăcere, începînd cu malurile pe care
plînge o salcie
și suind la zarva răzvrătitelor
astre ;
iar mai departe, suveranele răzmerițe
pe care le iscă
omul, de știe că-s în primejdie
bucurii.
Și încă : mai și mai departe,
vechi tăceri, ticsite,
ce răbufniră, cîndva, în pizma
de glod

ori preschimbate-n talazuri de-njurături
 înăbușite ;
 și-apoi, osîndiții legați brambura
 de roțile lor
 adormiții cei fără somn și
 nenorocirea ta toată,-nșirată,
 îmbie, cheag de sînge pe care-l
 descheagă-o tăcere.

înăbușite ;   și-apoi, osîndiții legați brambura
de roțile lor   adormiții cei fără somn și
nenorocirea ta toată,-nșirată,
îmbie, cheag de sînge pe care-l
descheagă-o tăcere.

Mii de trepte carnale pe care iar
si iar le coborim,

noi, scălimbăiați vrăjitori
veniți dintr-o aducere aminte ori
lovind cu pietre-ncropite

din străvechi scuipături
din rășini ce bat în piroane balele
căror cîini ?

Pentru siluiri neuitate-n cenuşul
cenuşilor

de simunuri și crivățuri,
pe banchize

oarbe, în orbecăirile
noptilor

și se sparge din toate părțile
într-un spațiu presărat cu semnele
ravagiilor.

din toate părțile
într-un spațiu presărat cu semnele

(N. Steinhardt)

GABRIEL AUDISIO

Născut în 1900, la Marsilia.

Opere poetice: Hommes au soleil (1923); *Poème de la joie* (1924); *Ici-bas* (1927); *Le Hautbois d'Amour* (1932); *Antée* (1932); *Bucelle* (1934); *La Cage ouverte* (1938); *Blessures* (1940); *Danger de vie* (1943); *Poèmes du lustre noir* (1944); *Feuilles de Fresnes* (1946); *Rapsodies de l'amour terrestre* (1949).

Despre Gabriel Audisio

„Gabriel Audisio a cântat în toată opera sa, în versuri și în proză, cu o voce la fel de simplă și de rafinată, valurile, mirosul de sare și de smoală din porturi, truda «amenilor soarelui»“
(Jean Rousselot).

ANTEU

Veșnicia te cheamă și pașii mei te-nsoțesc,

ANDRÉ GAILLARD

Vis, cireadă marină, solii ale străfundurilor
Hoiturile iluminate ale orașelor
Se pierd fără nădejde în larg

Strigătul mâncat de rugină al goelanzilor
Dezlănțuie virstele în fîntină.

Luptînd cu vîntul sufletul își trage ancora
Prinsă de genunca mărilor pierite
Și insula de veșnicie care dă tîrcoale
Se-apleacă, își mărește povîrnișul
Se scufundă...

Tinerețea, o tinerețea mea
Din ce mormînt țîșnită !
Miraje, triste magii
Pe faleza naufragiilor !

Biată barca ta își mai tirăște
Zadarnicele-i oglinzi, nada strălucirilor.
Dar din negrul pescuit
Din aștrii cufundați.
Din strigoi și înotătoare
Vai, ce rămîne ?
Abia alga, plevușca
Și apa care scapă printre ochiuri...

. . . . .

Amețeli, vîrtejuri, pulberi mii și mii
Și tu vîntule delir mistuitor
Ne mîntui, vîntule ?
Potop, răpire, totul va sfîrși
Ce ! încă miazma asta verde și pielea pîrjolită
Potrivnic cer orbite fără stele
Pală de spumă și de păr
Osul descărnat
Țeasta aproape de gură
Suflu totul va lua sfîrșit
Suflu totul s-a sfîrșit !

Palmieri neant, torțe funii
Flăcări !
Arsuri ale Racului,
Vezuviu, o nebunia mea
Flăcări !
Trăznet pe catarge
Pe acoperișuri îmbucate,
Flăcări !

Derută a tunetelor
Departe de farurile secerate
Marea umbră a mării
Ia planetele doborâte !

Flăcări, prăpăd, potop,
Ale pustiilor cimitire
Stîrvuri seculare
S-au prăvălit pînă-n stînci.

Dezrobire, renaștere,
Toate navele fac volta !
Răcoare a punților spălate unde ride mărăcinarul
Picioarele goale ale aurorei răsună pe culoare
Soarele învie la gurile sabordurilor !

Dezrobire, renaștere
Trotuarele Parisului își beau întîiul cer
Și strigătele flori de foc țîșnesc înspre cupoie !
Dezrobire, renaștere
O risete de nichel
Ale cerului învîrtejite de elice,
Fanfare-n soare suflînd în potire,
Redeșteptați în sîngele meu hohotul de rîs al străbunilor.

O primăvară izbucnită-n miere și papile
Trompe de mirosuri în filfiit de aripi
Flori scobitori ale subsonilor
Buze de frunze
Slavă sevelor, slavă cintărilor !

Carnea femeilor bună-i gurilor de rouă,
Pielea lor pîrguită se topește sub mușcătură,
Coapsele goale pe corole, Dragoste,
Îți alungă săltăreții cai.

Vesel, vesel, cratere în lăuzie
Plonjoanele de îngeri improșcători
Stîrnesc hohotele de rîs ale mării
În frunzișurile zvîcnind
De păsări înotătoare și pești zburători !

Tinerețe, o, tinerețea mea.
Din coaja stricăță zbughește un zeu de oțel
Corpul care atinge pămîntul saltă
Anteu
În fața spectrului unei vrăjite morți
Prea tîrziu, posomorîte duhuri !
Încă un ceas, încă o zi,
Pustiule, ale tale oaze ! Cîmpii de iarbă, a voastră —
otava !
Mai bat odată darabana pe tobele dimineții !

(Ion Caraion)

DEASUPRA ACOPERIȘULUI

(Fragment)

*Ich verstand die Stille
des Aethers
Der Menschen Worte
verstand ich nicht.*

*(Înțelegeam tăcerea
Eterului,
Nu înțelegeam cuvintele
omenești.)*

HÖLDERLIN

Înțelegeam cuvintele omenești, n-aveam
Nevoie, nicio dată, a-mi deschide urechile spațiilor
Să aud inima depărtată, vocea prezentă.
Ce lesne-i să te înțelegi cu el, universul !
Dar cât de mare-i carcera fără ochi !
Astăzi asprimea care mă izolează într-însa
Mă meneste apăsătoarei surdități a Absenței :
Nu mai e rost a fi, toate cuvintele-s date amanet
În desertul Timpului care-mi umple arterele :
Ascult tăcerea și-i înțeleg pe zei.
Sublimă unde ești liberă, sălbatecă-n temniță
Singurătate miere a mea cât ai fost de amară
Între zidurile unde inimile noastre zănatece își izbeau
sîngele !
Mă gîndesc la nevinovații de biată orbire
Care vorbesc pe toate meridiane'e de Spiritul biruitor.
Nici gînd de Gîndire fără tine O, Maică Libertate !

Cerul e... etc.

VERLAINE

Nu e nici un acoperiș și nimic pe deasupra
Nici un copac nici un clopot și cerul nu-i albastru,
Pasărea pe care n-o vezi nu încetează să se ducă,
Nimic nu-i calm aici, în groapa de mizerie,
Decît furia, cu falsele-i aere de eternitate
Ca stăpînita minie pe mutele nicovale.
Cine n-a gustat din ea înghită-și condeiful !
Li se cere retorilor tăcerea cununilor,
Cununile pe acoperiș, cununa martirilor.

*Ich freue mich über das
Geschehene.*

*(Mă bucur de ceea ce s-a
întimplat.)*

GOETHE

Mă bucur uneori spre binele sufletului meu.
În noaptea carcerii am văzut aceste două lumini :
Curajul și fraternitatea. O, victime !
Călăul care te ucide reînvie oameni.

(Ion Caraion)

REPETĂRI

În fața zidurilor a mormintelor și a pietrelor,
În fața mării, în fața fluviului sub vînt,
În fața cerului și-n fața munților,

În fața fricii a pizmei a durerii.
În fața dragostei a remușcării și a morții,
În fața ta în fața lor și în fața lui Dumnezeu
Sînt
Sînt
Sînt.

(Ion Caraion)

IATĂ BUCURIA

Iată bucuria, și pe toți cei ce au murit
Iată bucuria, ei nu se vor mai întoarce
Iată bucuria, cei ce merg cot la cot
Iată bucuria, cei ce ne-au amărit zilele
Iată bucuria, ~~z~~buciumații dreptii
Iată bucuria, cu toții merg spre moarte

La capătul lumii la capătul cuvintelor
Iată bucuria.

(Ion Caraion)

PIERRE MORHANGE

Născut în 1901, la Paris.

Opere poetice: La vie est unique (1933); *Le blessé* (1951); *La robe* (1954); *Autocritique suivie des pièces à conviction* (1954); *Poèmes brefs* (1965); *Le sentiment lui-même* (1966).

Despre Pierre Morhange

„Momentul din poezia modernă, caracterizat de nume ca André Spire, Charles Vildrac și Luc Durtain (...) se repetă, dar de astă dată în circumstanțe urgente și tragice. Accentul acestor trei poeți îl regăsim, mai sfișietor, mai presant, mai violent, în versurile lui Pierre Morhange” (*Jean Cassou*).

PLOAIA

Prieteni cumsecade, ploaia și cu mine
Mergeam împreună
Ea alerga îndărătul și-naintea mea
Iar eu adunam în inimă bani din comoara amîndurora.

Ea cînta să ne-ascundă
Cînta să-mi adoarmă inima
Își plimba umeda-i piele peste frunte-mi
Și omenoasă draga de dînsa
Își ciulea urechile
Să afle dacă tăcutu-mi cîntec murise cu desăvîrșire.

Mi-așează mîinile pe umeri
Și-aleargă atît de sus prin cîmpia cerului
Și-atîta-mi tot arată bijuteriile soarelui
Și atîta mă tot mîngîie-ntruna.
Și-așa îmi tot murmură de stăruielnic în oase,
Că iată-mă prietenu-i bun
Și iată-mă izbucnind într-un hohotitor cîntec
Pe care-i aud și cîrciumile — iar păsările
Spun la trecerea noastră Acum
Ei cîntă-amîndoi.

(Ion Caraion)

IDILĂ

Întins pe-o bancă, un șomer
Cu o buză grea de dezgust
Atîrnînd spre bărbie strîmbîndu-se
În răsuciri de crisalidă
Însă nici un fluture viu din ea nu va țîșni
Stors de foame, pipernicit și dihăinat
De mizeria din zi în zi mai mare
Cu inima : un covrig de rușine.

(Ion Caraion)

DUMINICA

Totdeauna am urît ca pe-un duşman duminica
Ziua aceasta imbecilă
Cu-o boltă cerească
Sub care oamenii se tirîie
Silindu-se la o sărbătoare posomorită,
Fără a crede nici în ei înşişi nici în Dumnezeu.

Pur şi simplu uram duminica
Fonografelor, metecăiala beţivilor,
Laşii bogăţani gonind în automobile,
Mirosul generos de fripturi ale patriei,
Pifanii negri şi majurii proaspăt raşi.
Uram plictiseala pe care, singur în odaia mea,
O citeam în ochii cerului atît de porc atunci cînd e senin
Însă aşa de-aşemănător terfelitelor noastre inimi cînd tună,
cînd fulgeră.

Uram ziua aceasta-n care stinsa uzină
Scumpa împietrită întrerupta muncă
Îi lasă omului timp să gîndească
Să-şi facă jalnicul cont al vieţii.
O, da ! uram duminica.
Pentru că-i ziua în care gîndesc
Şi fac socoteala zilelor moarte, pe-a zilelor viitoare
Şi-mi vine să-mi iau cîmpii de pe-acest meleag
De care-s cu nu ştiu ce cîrlig legat.

Iar acum, că şómez —
Că uzina e rece şi-au năpădit-o ruginile,
Acum e-n fiecare zi o duminică.
Şi urăsc fiecare zi

Și vreau să dorm
Și nu mai iubesc nimic decît somnul.
O, deșteptare într-aceiași dezgustătoare zi...
Mă gîndesc și crăp
Și mă frămînt văzîndu-mă cum crăp
Azi e duminică
Veșnica, veșnica duminică
Din bezna cotloanelor orașului.

(Ion Caraion)

MAURICE FOMBEURE

Născut în 1906, la Jardes (Vienne).

Opere poetice: Silence sur le toit (1930); Les Moulins de la Parole (1936); A pas de souris; D'amour et d'Aventure (1942); Greniers des saisons (1942); Arenteilles (1942); A dos d'oiseau (1942); Aux créneaux de la pluie (1947); Les Étoiles brûlées (1950); Des Potron-Minet (1952); Pendant que vous dormez (1953); Une forêt de charme (1955); Sortilèges vus de près.

Despre Maurice Fombeure

„Zăpăcitoarea lui facondă, ca și la Fargue, amestecă humorul și o fărîmă de farmec cu resursele unei inspirații populare șirete și familiare, dar fără vulgaritate“ (*Pierre de Boisdeffre*).

NAIV

— Dau o lege,
spuse acel rege,
ca zurgălăii pentru măgar
să fie din lemn de stejar.

— Legea mea-i mai deplină,
spuse acea regină.
Zurgălăii pentru măgar
să fie din lemn de arțar.

— Ordinul meu e și mai deplin,
spuse acel delfin.
Zurgălăii pentru măgar
să fie din lemn de oțetar.

— Ordinul meu e cel mai deplin,
spuse infanta
eleganta
Zurgălăii pentru asin
să fie din lemn de pin.

— Ordinul meu e unul,
spuse nebunul.
Asinul meu tandru
să poarte zurgălăi de palisandru.

Dar cu timplarul au dat greș.
N-avea decît lemn de cireș.

(Nina Cassian)

HORĂ

S-a dansat o horă,
Regele plîngea,
Plîngea după una
Carc nu era.

Sună liturghia.
Regele plîngea.
Plîngea după una
Care nu era.

A ieșit și luna.
El se omora
— Și-asta pentru una
Care nu era.

Am văzut sub viță,
Tot ce se-ntîmplă
Cu-a mea ciobăniță.
Cea care lipsea.

(Nina Cassian)

CÎND MERG FECIORII SĂ PETREACĂ

Cînd merg feciorii să petreacă
Își pun o floare-n pălărie,

Să soarbă-o dușcă de la vrană,
Să guste-o leacă vinul nou,

Să tragă, detunînd la țintă,
Și ca să sugă caramele.

Cînd merg feciorii să petreacă
Își pun o floare-n pălărie,

Se rad pe față de sclipește,
Dar parcă perii-s smulși din barbă,

Îmbracă haina cea mai buna,
Își pun cămașa cea mai albă.

Cînd merg feciorii să petreacă
Își pun o floare-n pălărie,

Să joace fetele la horă,
La Iulian, la lăutarul,

Să joace polci, cadrile, valsuri,
Să joace fetele zglobii.

Iar trîmbița și clarinetul
Și pe grășuni îi încălzește

Cînd merg feciorii să petreacă
Își pun o floare-n pălărie,

Și beau să se mai răcorească,
Cînd jocul i-a-ncălzit prea tare.

Cînd au băut se iau la ceartă
Și se izbesc cu pumnii-n coaste,

Apoi se duc să le răstoarne
Pe fete-n ripa de sub ulmi.

Cînd merg feciorii să petreacă
Își pun o floare-n pălărie,

Și beau din nou și iar se bat,
Beau pînă pe la cîntători

A doua zi unde-i găsești ?
Într-un uluc de șanț culcați...

Cînd merg feciorii să petreacă
Și-au pus o floare-n pălărie.

(Mihai Beniuc)

IMPRESII DIVERSE

Tunetul e în poartă
Și trăsnetul cade pe ciinele ciobanului,
Înainte ca steaua
Să-mi fi atins somnul
Cu privirea sa de zăpadă
Grotele umbrei mai reci
Decît draperia marină.
Republică de hipocampi
Solilocul țiparilor
O meduză emigrată
Va muri pe țărmuri de aur
Vino iubita mea vino
Feriți de lumină
Să ne-aplecăm peste-aceste incesturi

Sfredelind veșnicia
O neobosită răbdare
Apasă pe ani de nisip
În veacuri de vară
Măruntele țipete-ale bărbii
Și pulsul vinăt al morților
Resping greutatea lor de pământ
Nevasta grasă înghețată
Sub un masiv de gânduri
Sub tălpile albe de fântini
Sub grîne legănătoare
Sub cadrilul Antarului
Sub roțile Carului-Mare
Mă iartă că mai trăiesc
Că mai rid că mai cînt că sînt beat
Înainte de-a fi prea tîrziu
Pentru greu-mi cadran de aramă
— Iată ora bastarzilor.

(Veronica Porumbacu)

JEAN ROUSSELOT

Născut în 1913, la Poitiers (Vienne).

Opere poetice: Poèmes (1934); *Pour ne pas mourir* (1934); *Emploi du temps* (1935); *Journal* (1937); *Le goût du pain* (1937); *L'Homme est du milieu du monde* (1940); *Instances* (1941); *Le poète restitué* (1941); *Refaire la nuit* (1943); *Arguments* (1944); *Le Sang du ciel* (1944); *Toujours d'ici* (1946); *La Mansarde* (1946); *Odes à quelques-uns* (1948); *L'Homme en proie* (1949); *Deux poèmes* (1950); *Le Coeur bronzé* (1950); *Les moyens d'existence* (1950); *Poèmes choisis, 1934—1948* (1951); *Décombres* (1952); *Le pain se fait la nuit* (1954); *Il n'y a pas d'exil* (1954); *Si je n'y puis rien charger* (1955); *Le temps d'une cuisson d'ortie* (1955); *Agrégation du Temps* (1957); *Étranges Pénitents* (1958); *Le premier mot fut le premier éclair* (1959).

Despre Jean Rousselot

„Rousselot este unul dintre puţinii care rezistă; el ştie să surprindă actul gândirii pornite să se exprime; el ştie să reducă fraza la acea densitate simplă care face din ea un element de compoziţie. Astfel, ceea ce scrie respiră şi poate fi înţeles fără a i se distruge inocenţa“ (*Joë Bousquet*).

NU MAI ERA DECÎT TĂCEREA...

Nu mai era decît tăcerea
În spatele cuvintelor furate.
Drumul murea în bolovani
Printre atîtea ziduri dărîmate.

Și totuși ultimul poet
Urechea și-o pleca spre mare
Încă mai încercînd să prindă pasărea
Insesizabilă-a cuvîntului.

(Petre Solomon)

INEDITĂ

Ostenit de zadarnica-mi trudă de a-mi înțelege viața
Aș putea să-mi nascocesc alta;
S-au mai văzut asemenea lucruri.

Dar ce-aș putea face cu ea ?
N-am nici un chef
Să merg mai departe mai sus mai repede decît Timpul
Căruia îi trebuie zece ani ca să fabrice o oră vie,
Dar nu-i de față cînd vine glonțul să te sfișie.

Am nevoie de rutina zilnică a metaforei
Nu pot fi altfel decît ca tufișul acela în flăcări
Care trece prin foc fără să se mistuie,
Care gîndește fără să se gîndească pe sine.

Nu mă pot lipsi de suferința mea
De veghetor fără ferestre;
Trebuie să știu pînă-n ultima clipă
Că exist, și că mi-e dat să mor
Fără voia mea.

(Petre Solomon)

RENÉ-GUY CADOU

Născut în 1920, la Sainte-Reine de Bretagne (Loara inferioară); mort în 1951.

Opere poetice: Brancardiers de l'aube (1937); *Forges duvent* (1938); *Retour de flamme* (1940); *Années-Lumière* (1941); *Morte Saison* (1941); *Bruit du cœur* (1942); *Lilas du soir* (1942); *Amis les Anges* (1943); *Grand élan* (1943); *La vie rêvée* (1944); *Pleine poitrine* (1946); *Les visages de solitude* (1947); *Lettre à Jules Supervielle* (1947); *4 poèmes d'amour à Hélène* (1948); *Saint-Antoine et C-ie* (1948); *Les sept péchés capitaux* (1949); *Le diable et son train* (1949); *Roger Toulouse* (1949); *Guy Bigot* (1949); *Cornet d'adieu* (1949); *Art poétique* (1949); *Poèmes choisis* (1944—1950); *Moineaux de l'an 1920* (1950); *Avant-Printemps* (1951); *Les biens de ce monde* (1951); *Nocturne* (1951); *La joie qui brille* (1951); *Hélène ou le Règne végétal, vol. 1* (1944—1948) (1952); *Oiseaux* (1952); *Deux poèmes de novembre* (1952); *Hélène ou le Règne végétal, vol. 2* (1949—1951) (1953); *Quatre poèmes de René Guy Cadou sur Quatre portraits de Roger Toulouse* (1953); *Les amis d'enfance* (1965); *Le Cœur définitif* (1965).

Despre René-Guy Cadou

„Publicul și critica, dacă nu și poeții «Scolii din Rochefort», ar fi fost foarte surprinși auzind spunându-se, cită vreme Cadou trăia, că micul institutor din Louisfert-en-Bretagne era moștenitorul autentic (și poate *singurul*) al marilor poeți francezi cu ră-

dăcini adinci în solul natal, de la Ronsard la Marie Noël, al lui Francis Jammes și Alain Fournier, tinărul frate inspirat al lui Apollinaire și Péguy (...). Bogățiile lui sînt cele la îndemîna celui mai umil: vîntul care suflă prin pomi, focul care pîlpie în **vatră, marea și portul**, «pîinea simplă» și «laptele anost». El și-a găsit sursele de inspirație în clasele școlilor rurale și în hanurile de la țară, pe drumurile unde volbura nu crește totdeauna" (*Pierre de Boisdeffre*).

ANOTIMPURI ALE INIMII

Nu mai știu dacă e bucuria mea
Dacă e truda mea
Dacă duminică începe ori sfîrșește săptămîna
E prea tirziu
Se vorbește despre dragoste
Și-ntruna fără să știi
Cuvintele zboară
Sînt săruturi lunecate în vorbe
Lăcrimi pe mină
Un cer înalt de primăvară în adîncul zilei de mîine
Un mare soare
Noaptea inima-mi ce bate prea tare
Și mă trezește
Aripile păsărilor pe gîtul vîntului
Toate aceste dimineți pierdute
Aceste uri ce vor să renască
Și-acei care nicicînd n-or să mă recunoască.

(*Venera Antonescu*)

PARTEA LUI DUMNEZEU

Mai repede

Umbra ți-o ia înainte, și tu stai pe gânduri, prietene,

În urmă se calcă-n picioare jocurile tale aparte

Se-nchide poarta în curte

Orele sînt numărate

Dar deseori viețile cele mai scurte

Au miezul cel mai bogat și mai plin

Îi vei spune Domnului : Vin

Cu mîinile goale la tine

Cu puținul sînge din vine

Ce încă-mi atinge inima vie

Cu aceste priviri fără dram de mîndrie

Cu această lipsă de căldură —

Crucea hărăzită mie

Nu-mi e pe măsură.

(Veronica Porumbacu)

BARIERA

Eu n-am să merg mult mai departe de bariera de acciză
Decît mărunta crîsmă-n care vin precupeții.

Doar cîțiva pași, atît numai am să mai fac pe-această lume.
Și-n marea zi

N-am să trec doar drept abonat bătrîn

Iar dacă totuși prin miracol așa va fi ca să rămîn,

Pe geamuri înghețate, chipu-mi va fi un licăr tremurat,

Cum micul ambulant ce trece cu cîntecu-i îndepărtat,

Iubirea-mi prelungească un timp sortit anume

Și locuit o clipă-n singurătatea mea.

Eu panoplii voi prinde din țări îndepărtate.
Țări mari acoperite de speriate păsări —
Iubirea și cu mine vom lenevi prin sate,
Cu-obrajii roz și palizi cum este un blidar
Ne-om așeza pe seară la masă cu-o mafaldă,
Cu căraușii paharul de vin îl vom ciocni,
Și numele-o să-l scriem pe grinda mare printre
Victorioase nume trase la sorti de recruți
Și vom tăia cocoșul și sîngele-ndoielii
Prin taină crește prețul acestui manuscris
Un manuscris ce-i numai o filă dureroasă
Și unde om și jale — alătura-s culcați —
Cum într-un pod pe care îl luminează mere
Un țînc de ani vreo șase — și jucării stricate.

(Veronica Porumbacu)

EUROPA

Peste tot noapte sumbră
Lumea e plină de umbre ce umblă
Sînge negru-roș să curgeți pe trepte
Grîu-l înveninează un cadavru necunoscut.

Sînt femei bocitoare
O casă veche ruginită în care
Au crescut flori, mirezme-ale țărni.
Un ochi scilpitor de pușcă pe sub genă de buruien
Și-o mină ce mai reține pleoapele focului.

Unii despică troiene în toiul gerului,
Alții au fugit pe mare la sfîrșitul colegiului,

Cîtiva răstigniți singurează legați cu frînghii.
Dumnezeu a plecat de la Cină
Și nu-i pîine albă — o știi.

A, pe un pat de crengi să-ațipești !
Dar se rostogolese avalanșe cerești.
Vă salut, voi păsări ! Inima sa
Școlarul sub sorțul de școală și-o depăna.

Păstrează-ți frumosul obraz
Ultimul foc salvează peisajul de azi
Și brațul tău se supune prietenilor tăi de pripas.

(Veronica Porumbacu)

LOGODNĂ

Ne iubim de departe
Frumoasă moarte necunoscută
Făgăduit îmi e capul
Mîinilor tale fraterne
Trăiesc doar pentru-a muri
Mi-acoperă colbul căile toate,
Un cal în goană traversează lampa de noapte,
Numele meu — cineva-l azvîrlă în umbră
Unui trecător rătăcit
Coboară iarăși dragostea care
Din greșeală la alt cat s-a oprit.
Zorile se complică.

Voi mai trăi multă vreme sub această rază oblică
 În aerul roșu în care crește iar inima sub iarbă
 Dacă totul acum stă pe loc
 Și plămînii sînt doi saci de vid
 Și fruntea-și curbează drumul între un rid și alt rid
 Și vocea mea nu mai știe nici un cuvînt aurit,
 Atunci poți veni
 Îți voi deschide poarta
 Aiurea, însă, nu în poiană amîndoi om dormi.

(Veronica Porumbacu)

CINTUL SINGURĂȚII

Lăsați să vină la mine toți caii, toate vitele în surghiun
 și toate femeile
 Și să crească pînă la ghizdul mesei mele de lucru
 gramineele
 Vreau să cînt bucuria ciudat de lucidă
 A unei țări șese pe care merii stranii, de cidru, au vrut
 s-o închidă
 Iată — mi-e lira o scară de-ogradă — sprijinită de ceruri.
 În vale
 Vină țărani să vadă minunea. Un om ce se cațără
 după vocale,
 Mirați-vă oameni buni ! Cel care se joacă astfel cu-o
 poveste
 Nu e departe să afle un loc lingă Pruncul din Iesle
 Și seara spuneți-vă, ntorși de la tîrgul unde vin toți
 recruții ori de la nunți cîmpenești
 Că țampa ce arde tîrziu la intrarea în sat e felinarul
 vreunei calești

Sau al unui vas vagabond care călătorește pe mare
 Singur în adâncile ape ale asfințitului acesta de soare !
 De vă-atinge sau nu Cîntul meu — cui și ce i-ar păsa ?
 Dar marea năvală-a pămîntului vostru, între soare și
 poarta mea
 Și îngrășămintele Timpului răspindite pe cer,
 Și cea din urmă dalie într-un parc pierdut și stîngher —
 Disprețuiți această rudă blajină și blestemați Cîntul său.
 Poate-un cal năvălaș din fire, schimbător și încins,
 Pe-o seară cu cer cenușiu, ori după ce va fi nins,
 O să-și apropie botul lipindu-l de geamul tău.

(Veronica Porumbacu)

IMPUȘCAȚII DE LA CHÂTEAUBRIANT

Stau rezemați de cer
 Vreo treizeci stau rezemați de cer
 Cu viața întreagă în urmă
 Uimiți de umărul lor
 Care e un moment de iubire
 Nu au să-și dea nici un sfat
 Căci nu se vor despărți niciodată
 Unul și-aduce aminte de-un sat
 Unde mergea la școală
 Altul stă la masa de-acasă
 Cu mîna în mîna prietenilor
 S-au și despărțit de țara visată
 Sînt mult mai presus de oamenii care
 Îi privesc murind
 Între unii și alții e o deosebire Martiriul
 Căci vîntul trecu pe-aici unde cîntă ei înșiși
 Iar singura lor părere de rău
 E că ucigașii lor nu aud totuși

Uruiul enorm al cuvintelor
Vin exact la-nîlnire
Ba chiar o iau înaintea celorlalți
Și totuși spun că nu sînt niște apostoli
Și că totul e simplu
Și că mai ales moartea e simplă
Fiindcă orice libertate își supraviețuiește.

(Veronica Porumbacu)

LOUISFERT

Descuț pe cîmpu-albastru, precum un părintel
Șopîcîindu-și ruga cu-asinul după el

Merg și iar merg de viața-mi tot nimic nu pot ști
Dar mai la urma urmei de ce m-aș sinchisi

Oamenii azi sînt taman ca niște orhidee
La minte seci mîinile lacătă fără cheie

Și merg prin pîcla zilei-îainte de nămiează
Puiandru biet de tîrfă ce nu mai încetează

Să-și mîie iute caii pe cale iute iute
Și chinuit de sete și fără să salute

Căci mult îmi e drag satul în codru zidărit
Cu străstrăvechii oameni ulcele de grafit

Care-și ațîn urechea la răspîntii de drum
Roși de-ndoială-ai spune privindu-i ca și cum...

Mi l-am ales meleagul pitit între vilcele
Sub coperișuri cuiburi jur-împrejur zorele

Și mă tot duc departe în noaptea vremii-n cer
Și merg descult de parcă aș fi un băiețel

(Venera Antonescu)

UN NOU HUGO

LOUIS ARAGON

Născut în 1897, la Paris.

Opere poetice: Feu de joie (1920); *Le Mouvement perpétuel* (1925); *La grande Gaité* (1929); *Voyageur* (1930); *Persécution Persécuteur* (1931); *Hourra l'Oural* (1934); *Le Crève-Coeur* (1941); *Cantique à Elsa* (1941); *Les yeux d'Elsa* (1942); *Brocéliande* (1942); *Le Musée Grévin* (1943); *Neuf chansons interdites* (1944); *France écoute* (1944); *Je te salue ma France* (1945); *Contribution au cycle de Gabriel Péri* (1945); *En étrange pays dans mon pays lui même* (1945); *La Diane française* (1946); *Le nouveau Crève-Coeur* (1948); *Les Yeux et la Mémoire* (1954); *Mes Caravannes* (1954); *Le Roman inachevé* (1956); *Elsa* (1959); *Les Poètes* (1960); *Le Fou d'Elsa* (1963); *Elégie à Pablo Neruda* (1966).

Despre Louis Aragon

„Aragon vorbește franceza cu limba sa naturală și urechea urmărește cu deliciu acest idiom încântător“ (*Paul Claudel*).

„Musset e stîngaci în comparație cu el“ (*Jean Paulhan*).

„De altfel Aragon este unic. Are geniu: I-o spuneam lui Cassou azi dimineață“ (*André Gide*).

„Aragon, care scapă mai dibaci ca oricine micului dezastru cotidian“ (*André Breton*).

„Acest om, în întregime este format din mai mulți oameni, mai mulți care poartă numele de Aragon, dar care toți se trag către extreme. Când iubește, iubește la nebunie, când urăște, urăște cu furie, când șarjează, șarjează cu sabia în vînt, când scrie, scrie treizeci de pagini pe zi, când rîde, se cutremură pămîntul, când plînge, e potopul, când singerează, e Marea Roșie. Inima lui e ca ochiul muștelor care are mii de fațete. E un apucat și un cîntăreț, de romanțe duloase, un Mare Inchizitor și un boulevardier, un mercenar și un fanatic, un buldozer și o vioară de Cremona, o ființă imposibilă și cel mai generos amic, răutatea făcută șuier și tandrețea făcută muzică“ (*Claude Roy*).

„Pînditor, urmăritor neobosit al pasiunilor, visul său este de a se lega de toate acelea pe care poate să le încerce, fie și cele mai puțin fraternele : proletariatul și patria, amorul și revoluția, adevărul și poezia. Anii din urmă i-au dat ocazia unei concilierii generale : Diana franceză sună în același timp apelul revoluționar, Elsa este în același timp femeia iubită și patria, Aurélien, pasiunea pentru poezie și totodată pentru realitate“ (*Gaëtan Picon*).

„Nimeni nu domnește rămînînd inocent. În *Romanul neterminat* Aragon nu mai domnește : iubește. Pot, deci, iarăși să-l iubesc“ (*Etiemble*).

POEM DE MANTIE ȘI SPADĂ

Cavalerii vijeliei se-agață de obloanele dughenelor
Răstoarnă cutiile cu lapte ca pe simple ciocîrlii
Ei se-nvîrtesc în juru-a mii de scăfirlii
Se reazimă nostalgic de bila bărboasă a coaforilor

O cavaleri ai vijeliei
Unde-s mînușile trufiei

Prin zgâlțuitele cartiere-n goană
Ei se înalță între case
În sus în jos în sus în sus
Suspină-avan prin vechi tavane
Suspină-n schiuri subterane

O cavaleri ai vijeliei
Dar unde vi-s mănușile trufiei

Unul se duce altul vine-aproape
Sînt doi și-i văd pe fiecare-n parte
Sfîntul Sevastian e cel care-i departe
Și păgîn e cellalt — neslujit în moarte

O cavaleri ai vijeliei
Duhuri robite vicleniei

Sfîntul Sevastian își smulge săgețile-o clipă
Păgînul le stringe și le linge în pripă
Sfîntul Sevastian poartă ceasul la mînă
Trei și zece

O cavaleri ai vijeliei
Unde unde v-ați lăsat mănușile trufiei

Hu hu hu prin hornuri
Trei și unsprezece-s acum
Nu mai e metro de mult
Dar ce-ați fi căutînd prin hrube

O cavaleri ai vijeliei
Ori să vă fi pierdut mănușile trufiei

Aici mi-am lăsat cravata
Îmi răspunde Sevastian cel prea sfânt
Păgînul păgînul tace mormînt
De parcă și-ar fi pierdut cravata pe cuvînt

O cavaleri ai vijeliei
Vi-s la canal mănușile trufiei

Unul privește-n timpul de față
Cellalt are amintiri în urechi
Unul zboară și cellalt moare
Noaptea se deschide și-și arată lungile picioare

O cavaleri ai vijeliei
O cavaleri ai nebuniei.

(Tașcu Gheorghiu)

CU ATÎT MAI RĂU PENTRU MINE

Ca inima care se rupe la-nceputul absenței
Marele grizu va exploda în Paris
Cu-un vuiet lung de lux sfărmat
Copiii vor privi cel din urmă gâng al bordelului spart ca o
grenadă

Apoi vor juca un șotron revoluționar și filozofie
În care CER se va citi STEAG ROȘU
ȘI PĂMÎNT PĂMÎNT ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic

Copiii nu vor ști nici un cuvînt din limba asta cu care
Tu întrebî de drum în stradă
Domnule îi va face să ridă și Persoana a Treia
Acest mit domestic răspunzînd la sonerie
Va mira memoria tot atît cît automobilele electrice
Lumea de toate zilele nu va mai fi adusă-aminte
Decît de pozele de vînătoare-n care vezi
Cucoane-n roz și albastru minunîndu-se de-o vulpe
legănată de-un viconte
Și cerbul mort la picioarele naturale ale valeților
Într-un bazar din rue de la Gaité
Ca inima care se rupe la-nceputul absenței
Fără respect de iubire fără respect de fructe și de flori
Revoluția va trage oriunde-ar fi pe geam
Dîra de diamant care va despărți mîinile de pominine
Vor fi franjuri minunate
precum carminul buzelor pe rana fulgurantă a vieții
Vor fi ciorchine de dezastre ca preț
Al neasemuitului incendiu
Și dacă ochiul muribundului prins de bolnița
Vechiului univers zărește primăvara dincolo de salve
Să regrete că nu trăiește prea mult cu trupul și cu
dragostea lui
Să regrete mult în timp ce-l străbate cu viteza luminii
Baioneta destinului

Copiii vor învăța cuvintele neînțelese-ale istoriei
Copiii își vor rîde de Ritz și de spaimile foamei
Copiii vor cînta române. Doar mîna ta Madam
Se vor juca de-a cine se prinde cu cuvintele-nvechite
Clairvaux La Petite Roquette

La Santé Le Cherche-Midi

Saint-Lazare

La Conciergerie

Se vor juca de-a cine se prinde cu numele-zeilor

Se vor juca de-a cine se prinde cu piesele de argint
și de aur

Se vor juca în bile cu diamantele

Cu capetele femeilor care s-au vîndut pe diamante

Se vor juca de-a cercul copiii cu roata

Care zdrobește în zilele noastre poezii

Se vor juca de-a capra pe deasupra fluviilor de lacrimi

Se vor juca precum noi plîngem

Cînd inima care se rupe la-nceputul absenței

Nu-și mai poate ține fluviile de lacrimi pe deasupra cărora
Viitorul joacă o înfricoșătoare capră

(Tașcu Gheorghiu)

LILIAÇUL ȘI ROZELE

O luni ale-nfloririi, luni de metamorfoze

Mai fără nici-un nour, Iunie-njunghiat

Nu voi uita liliacul, nici trîmbele de roze

Nici pe acei ce-n falduri Florarul i-a păstrat

Nu voi uita vreodată — dramatica orbire

Cortegiu-n larmă, grupuri ce-n strigăte irup

Ofranda belgă carele pline de iubire

Văzduhul ce se-ncoardă-ntr-un zumzet ca de stup

Triumful orb arvună încăierării grele.

Singele ce schițează-n carmin, sărutul dat

Și cei ce merg la moarte-n picioare în turele,

Pe care-aruncă-n valuri liliac poporul beat

Nu uit nici ale Franței grădini de mîngiere
Ce par ca vechi psaltire din veacuri ce-au trecut
Neliniștile serii, enigma din tăcere
Sau rozele de-a lungul tot drumului bătut
Sfidarea florii-adusă năpraznicului vînt
Soldaților, ce zboară pe-aripa spaimei triști
Ironicele tunuri, motoarelor tunînd
Și jalnicelor țoale-ale falșilor turiști.

Dar nu știu cum aceste icoane-nvîrtejite
Spre-același punct de-oprire mă poartă iară și iar
La Sainte-Marthe generalul Crengi negre răsucite
Vila normandă-n gura pădurii la hotar
Dușmanul doarme-n umbră. Auzi tăcerea firii
Ne-au spus că-n scara asta Parisul a căzut
Nu voi uita vreodată liliacul, trandafirii
Nici cele două scumpe iubiri ce le-am pierdut
Buchete-ntii, liliacul, liliacul dulcii Flandre
Moi umbre-n care moartea fardează-obrajii stins
Și voi ale cumplitei retrageri roze tandre
Roze De-Anjou culoarea incendiului întins.

(Tașcu Gheorghiu)

RICHARD II PATRUZECI

Mi-e patria o navă-n larg
Cu lopătarii dezertori
Și semăn cu acel monarc
Ca jalea mai jeluitor
Ce rege-și sta pe chin și dor

Viata-i doar o stratagemă
Și vintu-un plîns nu-l șterge-ușor
Pe ce iubesc pun anatemă
Ce nu mai am dați-le lor
Sînt rege pe-al meu chin și dor

Oprită inima de-ar tace
Cu sînge nedogoritor
Și patru doi cu doi n-ar face
La hoți-gardiștii hoților
Sînt rege pe-al meu chin și dor

Renască-ori moară sorii vieții
Sînt stinși cireșii de culori
Duios Paris al tinereții
Adio Mai din Quai-aux-Fleurs
Sînt rege pe-al meu chin și dor

Pieriți fîntină cîring grădină
Tăceți voi dulci privighetori
Vi-i cîntul pus în carantină
Și vine-un ev de vînători
Sînt rege pe-al meu chin și dor

E-un timp de chin ce-a frînt speranța
Cînd fu Jehanne la Vaucouleurs
Ah sfișiati în zdrențe Franța
Și ziua răsărea-n palori
Sînt rege pe-al meu chin și dor

(Tașcu Gheorghiu)

SERBĂRI GALANTE

Vezi conți de habenix pe biciclete
Vezi pești pudrați în fustă pantalon
Vezi fătălai mucoși cu voalete
Vezi matoliți pompierii cu pompon

Vezi vorbe pentru tîrfe și golani
Vezi vorbe mari umflate de paradă
Vezi gleznele copiilor orfani
Vezi dosul ghichitoarelor de stradă

Vezi limuzini cu gaz greu de surcele
Vezi și trăsuri la oameni înhămate
Vezi stingheriți de nasuri lungi lichele
Vezi nătărăi de optspre'ce carate

Vezi ici ce vezi oriunde-adesori
Vezi fete desdrumate vezi stricați
Vezi șmecheri Vezi duiumuri prîvitori
Și vezi trecînd sub poduri înecați

Vezi negustorii de pantofi șomeri
Vezi cititorii-n ouă ce sila-și vor s-ascundă
Vezi cum valorile sigure pier
Și viața cum fuge într-o secundă

(Tașcu Gheorghiu)

ȘI FERICIT NU-I NICI UN DOR

E dat să n-aibe omul din veac vreo-nvățătură
De-i slab, cu preț sau tare-i. Și cînd și-a-nchipuit
Că brațele-și deschide în umbră-i răstignit
Și cînd norocul crede că-și strînge l-a strivit
Viața lui e-o crudă și stranie ruptură

Și fericit nu-i nici un dor

Viața-i ca soldații fără de arme pare
Ce pentru alți sorți fură-mbrăcați de ursitori
La ce le folosește de-a se scula în zori
Cînd dezarmați spre seară îi vezi șovăitori
Spune-ți acestea viață Și stai din lăcrimare

Căci fericit nu-i nici un dor

Iubire mîndră-o, dorul meu scump, o, sfișiere
Te port cu mine-oriunde precum un șoim rănit
Și ceilalți nu-și dau seama trecînd cînd ne-au privit
Rostind în urmă-mi vorbe ce eu le-am împletit
Și care pentru ochii tăi mari sîrșeau a pierce

Și fericit nu-i nici un dor

Să-nveți ce-i viața astăzi tîrziu a prins să-mi pară
Să plîngă-a noastre inimi la noapte-n legămînt
Cîtă durere cere chiar cel mai simplu cînt
Cîte regrete cere drept plată un frămînt
Cîte suspine pentru o arie de gitară

Și fericit nu-i nici un dor

Nu-s doruri să nu fie născuțe-n suferință
Nu-i dragoste de care să nu fii sfîșiat
Nu-i dragoste de care să nu fi însemnat
Și ca de tine-aceea de țară ce-am păstrat —
Nu-i dragoste din lacrimi să nu își ia ființă

*Și fericit nu-i nici un dor
Dar e al nostru-amînduror*

(Tașcu Gheorghiu)

BALADA CELUI CE CÎNTĂ-N SUPLICII

Și dac-ar fi să-ncep, din zare
Voi face-aceeaș cale iar
Un glas se-nalță drept din fiare
Vorbînd de viii zori de jar

Și în celula lui se spune
În noaptea-aceea doi inși pe-ascuns
Îi murmură Te supune
De-această viață ți-i de ajuns.

Tu poți trăi al tău pămîntu-i
Și viu ca noi pe-al lumii trunchi
Zi vorba cu care te mîntui
Și poți trăi și în genunchi

Și dacă-ar fi să-ncep, din zare
Voi face-aceeași cale iar
Un glas se-nalță drept din fiare
Vorbînd la zorii vii de jar

Doar un cuvînt și poarta saltă
Largă și ieși. O vorbă doar
Călău-și pierde-a lui uncaltă
Sesam sfîrșește-al tău amar.

Doar un cuvînt doar o minciună
Și-ți schimbi destinu-ntregii vieți
Gîndește-te și-un gînd să-ți spună
De gîngășele dimineți

Și dacă-ar fi să-ncep, din zare
Pe-aceiași drum porni-voi iar
Glasul ce urcă drept din fiare
E crainic zorilor de jar.

Am spus ce poate spus să fie
A rigăi Henric pildă-n scris
Un cal pentru-o împărăție
O slujbă pentr-un frînt Paris

Zadarnic e Atunci cînd pleacă
De propriul singe-i improșcat
El singura lui carte-și joacă
Să piară-acest nevinovat

Și iar de-ar fi să-l facă oare
L-ar face-ăst drum cu pași ușori
Glasul ce urcă drept din fiare
Răsună Chiar de mîine-n zori

Eu mor și Franța va rămîne
Iubirea și-al meu crîncen nu
O prieteni dacă m-or răpune
Veți ști cîndva pentru ce fu

Ei au venit să-l ia. 'N lumină
Vorbesc nemțește scurt răstit
Traduc Predă-te hai te-nchină
Dar el repetă liniștit

Și dacă-ar fi să-ncep din zare
Același drum l-oi face iar
Sub cizme-ncătușați în fiare
Să cînte viii zori de jar

Dar el cînta sub plumbi și-n fală
Din ghiers în sînge s-a-nălțat
Și-a doua crîncenă rafală
Spre a-l răpune-a răsunat

Și-o altă cîntare franceză
Pe buze-i urcă-n filfiiri
Sfîrșind bătrîna Marseilleză
Spre-ofrandă-ntregii omeniri

(Tașcu Gheorghiu)

PENTRU TINE

Îmi amintesc de-o închisoare
Ce n-avea noimă nici nu are
Și-un cimitir țin minte, dragă,
Părea că-i patria întreagă.
Ți-n minte-un fir de singe-n piață
Cum pe asfalt sub tălpi îngheață
Și-o gară-n care-s urmăriți
Oameni cu ochii rătăciți
Soldații gri bătind ca-n vis
Deșertul mindrului Paris
Și lucruri mii îmi vin în minte
Un mort — parcă dormea cuminte...
Eh călătorii s-au grăbit
Dădeam de-un tren rostogolit
Din satul ars, rămase goală
Doar tabla neagră de la școală
De-un colț de cîmp, mi-aduc aminte,
Și-atît de triste, trei morminte
Mi-aduc aminte... tot ce-a fost
Ș-o spun îmi pare fără rost
De-un radio — ascultat la mic
De-un pas pe drum de un amic
E-n amintire vre-o minciună
Că totu-așa banal îmi sună
A ști, doar flacăra-i lăsată
Ce-a fost cenușă altădată
Zic Elsa pentru tine doar
Memoria unui pojar

(Tașcu Gheorghiu)

DUPĂ SUPRAREALISM,
ALTE EXPERIENȚE CARDINALE

JACQUES AUDIBERTI

Născut în 1899, în Antibes (Alpii maritimi); mort în 1965.

Opere poetice: L'Empire et la Trappe (1930); Race des hommes (1937); Des tonnes de sémence (1941); Toujours (1942); Vive guitare (1947); Rempart (1953); La Beauté de l'Amour (1955); Ange aux entrailles (1964).

Despre Jacques Audiberti

„Poezia lui Audiberti este elocință pură. Un torent verbal de o impetuozitate și de o bogăție excepțională amestecă toate ritmurile, toate formele prozodiei (...). Audiberti nu este stăpinit de sentimente, de idei, de imagini, ci de cuvinte și mai cu seamă de formele organizatorice ale cuvintelor; el are geniul limbii, al vocabularului și chiar al sintaxei. Poezia lui este o forță din care limbajul rețîșnește în mii de scînteii“ (*Gaétan Picon*).

„Chermesă verbală de la care ieși pe cît de îmbrîncit, pe atît de orbit, blestemînd și jurînd să nu te mai lași dus încăodată, promisiune deșartă, fiindcă te întorci totdeauna la Audiberti“ (*Léon-Gabriel Gros*).

POETUL

Azi, chiar în seara asta, de-un simplu gest împins,
Ieși-va bietul Lazăr, cu-al febrei lor lințoliu
Pe trupu-i, din coșciugul de lemn. Plin de orgoliu,
Dar ca întotdeauna cu-al ciumei iz încins,

Va-mpinge ușa. Cerul va tremura de frică
Primind pe mortu-acesta mai viu ca viii chiar.
La uriașul praznic, prieteni, vă chem, dar !
Guzgani și-autobuze pe cioturi se ridică

Și se gîndesc la mine, cel care le promit
Acest virtej, sorbindu-l cu ochii și-ncercîndu-l
Cu degetul, și care vă deslușește gîndul
Pe frunți, precum un negru nebun, cînd e-ncolțit.

Voi scrie versuri, căci mă ascultă, cred. Cutare
Care m-ascultă-așa cum ascultă vîntul, poate,
Sau inima sau valul sau strigătul ce-l scoate
O dragă, cînd stirnește tăceri nemuritoare

Din smircu-n care peștii și zvelții-arici de mare,
Ce-oferă cite o zîă cu-o stea la briu, sînt tot
Cei care lui Tiberiu și tristului nepot
Al lui August, mocirla le-o-ntunecau, și care

Vor fi și peste-o mie de ani, scoși ca și-acum
Din valuri, pentru-aceleași bucătărese grase,
Căci repezile riuri de fixe legi sînt trase,
Iar lumea nu se schimbă nicicînd și nicidecum.

Voi face versuri suple precum niște pumnale,
Tari ca o punte-ntinsă-ntre noi și-al nostru eu,
Și gingașe ca mina lui Manu, vechiul zeu,
Și dulci precum inelele-n ceasuri matinale —

Țișni-vor chiar din mine, ce nu pot altceva,
Cum omului eu pot doar să-i fac această scară
De sunete, mai bună ca scara ce-o durară
La Tyr asediatorii (Moloch căzînd cu ea !),

Această scară-a nopții, superbă ca un vis
Pe care, cu-al său pîntec, proptită omu-o ține
De zidu-albastru-al Celui ce nu mai știe cine
E Dumnezeu, cînd omul, zvîrlit din paradis,

Îi suflă-n față duhul plăcut și infernal.
Priviți aceste limpezi cărări urcînd spre stele,
Și trupul meu ce geme sub măduvele-i grele,
Și chiotul meu aprig, în fine triumfal !

Pe o tribună poate mă voi sui-ntr-o zi.
Vorbi-voi către oameni, prietenii mei, poate
Le voi striga acestor mlădițe speriate :
„O, frații mei de cruce, o, cămarazi și fii !...”

Iar strigătele mele vor dovedi că mint,
Căci orice lucru moare cînd e chemat pe nume,
Și nu pot fi numite făpturile din lume.
Adevăratul nume — nu cele de alint —

Rămîne înapoia vreunui orologiu.
Dar dacă de congrese mă mai feresc, în gînd
Visez fără-ncetare, cu muşchii fremătînd,
Cu pumnii strînşi în gesturi de arzător elogiu,

Cu solitara-mi frunte-far atrăgînd spre el
Cu sutele, mari păsări, ca să le curme zborul, —
Visez, convins că are dreptate luptătorul
Şi că fatala-i jertfă-l împinge către ţel, —

Visez, deci, Revoluţia, de neînlăturata,
Fecunda Revoluţie, ce poartă un crîmpei
Din inima mea vie în pielea praştiei ei,
De-a pururi necesare şi binecuvîntata.

Ea va fi rodul unei minţi inspirate, pure,
Ce se deschide-asemeni unei femele,-afund,
Luînd totu-n stăpînire, — un cuget viu, fecund,
Ce, fără interese mărunte sau impure,

De tot se detaşează şi, cu un ritm egal,
— Plămîn pe culmi de aur, ce suflă tinereste, —
Ca un copil adoarme şi, tandru se trezeşte
Bărbat sătul de postul prea lung şi virginal,

Cerîndu-şi al său suflet şi dreptul ca-n sfîrşit
Să se cunoască, dreptul să ştie ce gust are
Pe dinăuntru, dreptul să-şi zvîrle din spinare
Scîrbavnicele scame de veşnic surghiunit.

(Petre Solomon)

DACĂ MOR...

Dacă mor, văduva mea
Să se ducă la Javel :
Într-o crîșmă va afla
— „La țiganul frumușel“ —

Trei lăutărași duioși
Ce-au să-i cînte — *mi, re, mi*,
Despre Tana cu-ochi frumoși
Ce m-ar fi putut iubi,

Căci doar umbra-i luneca
Peste strune, ca un vînt.
Soața mea. Noiembrie mea,
Greu trec zilele-n mormînt !

(*Petre Solomon*)

TEMINIȚA

O ciocănitură pentru *a*. Două pentru *b*.

Lumea începe să miște. Se va prăbuși, de !
Trei ciocănituri pentru *c*. Patru pentru *d*.
E momentul să începi să te uiți.

Cinci ciocănituri pentru *e*. Șase pentru *f*.
Suflet nu mai există. Un cap o mai fi !

G, șapte ciocănituri. Haș, opt, i, nouă.
Cum am face o lume ceva mai nouă ?
Zece ciocănituri pentru j. Încă una pentru k.
Acuși, existența ne va convoca.
Taciturnă de atâtea urlete.

Fusta groasă a recruților ne învălui,
Învățându-ne, pe rînd, umbra clară, sumbră zi,
Binecuvîntatul infern, cerul pedepsit,
Întregul sfîrșit din infinit,
Douăsprezece ciocănituri pentru l,
Treisprezece pentru m,
Fabuloasele jivine ale amorului le blestem,
N, o, p, q, patru, cinci, șase s-a zis
Și șapte, otravă, tenis,
De asemeni și teama de a pieri
Care nutrește onoarea de a suferi.
R optsprezece. S o ciocănitură în plus.
Ea s-a dus. Te simți vădov prea supus.
Douăzeci ciocănituri pentru t,
Încă una pentru u. În măsura-n care descrește,
Suflul mîna ne-o oprește.
Astăzi se cheamă mîine.

Douăzeci și două și trei pentru cei doi v.
Ce-am mai vrea ? să ne ridice de aici, ce ? !
Pentru x și y-grec patru și cinci.
Călăul însă să nu vie pe aici.
Pentru z o singură ciocănitură, tare.
Întemnițatul se ridică în picioare.

Sorocul scadența-și începuse.
Nu va fi nimic, decît ceea ce fuse.

(Ștefan Roll)

INSUCCES

Atunci, acest munte și pe urmă acest munte,
bazilici de carne, de os, de vorbe și de sînge,
etapa lor cu mari strigăte, expediția lor de noapte
pe caldarimurile de zăpadă și în aerul vinjos,

războiul lor de metal și de catifea adusă
la sunetul lungilor femure sub mina iubirilor
și foamea lor adîncă după noua zi
afară de orizontul livid care sfîrșește turnurile,

și fructe pentru totdeauna puse de aceia în drum
care mustesc de față sub dintele bărbăției,
acești munți de ghiață și de osînză și de rut
și de satin sedefiu ca și buricul deslușit

al scoicii întreite din tavernele cu franjuri
cu care Venus leagănă cușca apelor,
ei nu vor lupta sub ochiul trist al îngerilor
și al atîtor suverani sub un ascunziș de păsări

ei nu vor scîrții pe rotațiile spiralei
ei nu vor ciocni cedrii lor și cuiburile lor,
ei nu vor reuni vioiciunea împărățiilor lor,
coarnele lor de gunoi și unghiile lor lustruite,

ei nu vor învîrți inelul praștiei,
ei nu vor zîmbi ca și cînd Dumnezeu a ațipit,
ei nu se vor juca de-a v-ați ascunsele patrulei,
ei nu vor împinge pînă la pupilele de aur,

Ei nu vor cunoaște greutatea morenei lor
și cheia pământului lor și trandafirii răului,
ei nu vor lua asupra lor animalul minune
al regelui nătingilor și al reginei dezmațatelor

care pentru tine, mic papă în formă de cal-de-mare,
care pentru tine, recif al sufletului în săgețile puhoiului,
care pentru tine, cal al oului, călăreț al unui pisălog,
care pentru tine, grijă a omului în mrejele unei rude,

pentru tine, taină a vremilor și-a lumilor intense.
filozof stăpînind în neagra culoare,
faraon care scupă tablele ebraice.
raritate absolută mai îndepărtată decît durerea.

Zeu, cu adevărat zeu, sulemenit de uitare, înspăimîntat
de auroră,
sădit pe povîrnișul folositor al viitorului,
tu care potrivnic te îplinești nevrînd să ieși din găoace,
tu care te amîni ca să ocolești lagărul foarte copt,

funerară imortelă, judecător neînduplecat și drept,
brațe desființate încrucișate pe zahărul credinței,
atletul cel mai vlăguit, cugetătorul cel mai robust,
mască de două ori scobită de taină și veselie,

pentru tine, inocent dezertor care nu îngădui din ființa
ta
decît o sfîntă virtute, veșnica uimire,
și care va hotărî în clipa cunoașterii
și greșeala și viața și numele tău și spaima...

(Pătru Sfelcu)

HENRI MICHAUX

Nécut in 1899. la Namour (in Belgia).

Opere poetice: *Fables des origines* (1923); *Les Rêves et la Jambe* (1923); *Qui je fus* (1927); *Chaines enchainées* (1928); *Ecuador* (1929); *Une Vie de Chien* (1929); *Mes Propriétés* (1929); *Un certain Plume* (1930); *Trois Nuits* (1930), *La Nuit remue* (1931); *Un Barbare en Asie* (1932); *Voyage en Grande Garabagne* (1936); *Entre Contre et Absence* (1936); *Plume, précédé de Lointain Intérieur* (1937); *Sifflets dans le Temple* (1938); *Peintures* (1939); *Au Pays de la Magie* (1941); *Je vous écris d'un pays lointain* (1942); *Arbres des Tropiques* (1942); *Exorcismes* (1943); *Tu va être père* (1943); *Labyrintes* (1944); *Le Lobe des Monstres* (1944); *L'Espace du dedans* (1943); *Épreuves, Exorcismes* (1945); *Liberté d'action* (1945); *Apparitions* (1946); *Peinture et Dessins* (1946); *Ici Poddema* (1946); *Ailleurs* (1948); *Nous deux encore* (1948); *Meidosems* (1948); *Poésie pour Pouvoir* (1949); *La Vie dans les plis* (1949); *Arriver à se réveiller* (1950); *Lecture de huit Lithographies de Zao Wou Ki* (1950); *Tranche de savoir, suivie de Secret de la Situation Politique* (1950); *Passages* (1950); *Quelque part, quelqu'un* (1951); *Veille* (1951); *Nouvelles de l'Étranger* (1952); *Mouvements* (1952); *Rencontre dans la Forêt* (1952); *Face au Verrou* (1954); *Misérable Miracle* (1956); *Quatre cent hommes en croix* (1956); *L'infini turbulent* (1957); *Paix dans les Brisements* (1959); *Pouvoirs* (1959); *Vigies sur Cibles* (1959); *Con-*

naissance par les Gouffres (1961); *Verts et Poussières* (1962); *Les grandes épreuves de l'esprit* (1967); *Façons d'endormir, Façons d'éveillé* (1969); *Poteaux d'angle* (1971).

Despre Henri Michaux

„El excelează în a ne face să simțim intuitiv atât ciudățenia lucrurilor naturale, cât și naturalețea lucrurilor ciudate“ (*André Gide*).

„Opere ca *Proprietățile mele* rămân fără pereche în literatura vremii noastre și sînt, aproape inexplicabil, încărcate de alarmă, de fatalitate, de opresiune“ (*Jorge-Luis Borges*).

„Humorul lui Michaux e dictat de acuitatea viziunii sale. El e negru asemenea ochelarilor de soare, indispensabil atunci cînd lumina e prea vie. Michaux va fi ultimul dintre noi care să se lase orbit“ (*André Pieyre de Mandiargues*).

„În universul lui Michaux, ca și în cel al lui Hugo, cădem neconștient. Totul se petrece ca și cum, la izgonirea din Rai, Adam a fost îmbrîncit atât de brutal afară încît și-a pierdut echilibrul și, de atunci, nu face decît să cadă mereu“ (*Georges Poulet*).

„Poezia lui Michaux este o igienă. El experimentează aici metode și mijloace pentru a combate sau poate chiar pentru a folosi boala, spre a scăpa de amețala neantului și a pierzaniei. El spune singur despre fantasmagoriile sale că au un scop practic și aproape social: sînt exemple pentru cei slabi, pentru bolnavi, pentru inadaptații de toate soiurile. El predă arta de a utiliza neliniștea, de a privi fantomele cu calm, de a întoarce împotriva-le propriile lor arme, pe scurt de a ține în șah forțele ostile“ (*Artur Lundkvist*).

„Admirabilul Michaux, el este scriitorul care, cel mai aproape de sineși, s-a unit cu vocea străină și are bănuiala că a fost prins în cursă și că ceea ce este exprimat aici cu zvîcnirile humorului nu mai e glasul vocii sale, ci al unei voci care o imită. Pentru a și-o surprinde din nou și a o reinhăța, el posedă resursele unui humor redublat, o inocență calculată, fente de

șiretenie, retrageri, renunțări, și, în momentul cînd pierе, virful brusc al unei imagini care străpunge vălul gălăgiei. Bătălie extremă, victorie splendidă, dar nebăgată în seamă" (*Maurice Blanchot*).

LA CORDILLERA DE LOS ANDES

Cea dintîi impresie este cumplită și rudă cu disperarea.
Mai întîi zarea care dispare.

Nici norii nu-s toți mai înalți decît noi.

La nesfîrșit și fără accidente se-ntind lingă noi,

Înaltele platouri ale Anzilor care se-ntind, se-ntind.

Pămîntu-i negru și nu te îmbie.

Pămînt venit din adîncuri.

Puțin îi pasă lui de plante.

Pămînt vulcanic.

Gol ! și casele negre deasupra

Mai gol îl fac.

Neagră goliciune a răului.

Cine nu îndrăgește norii

Să nu calce-n Ecuador.

Norii sînt ciinii credincioși ai muntelui,

Ciinii lui credincioși ;

Încoronează pe sus toată zarea :

Înălțimea locului e de 3 000 de metri, spun ei,

E vătămătoare, spun ei, pentru inimă, pentru respirație,
pentru stomac

Și pentru tot trupul străinului

Indesați, brahicefali, cu pași mărunți
Impovărați din greu trec indienii prin acest oraș lipit
de-un crater de nori.
Unde se duce acest pelerinaj încovoiat ?
Se-ncrucășează, se-ncrucășează și suie ; nimic altceva ; e
viața de toate zilele.
Quito și munții lui.
Se năpustesc asupra-i, se uimesc, se abțin, se stăpinesc !
e drumul ; și-apoi pietruirea.
Aici fumăm cu toții opiul tare al mării înălțimi, cu vocea
stinsă, cu pas mărunț, gîfîind.
Cîinii se-ntărită mai rar, copiii mai rar, se rîde mai rar.

(*Vasile Nicolescu*)

AMINTIRI

Aidoma naturii, aidoma naturii, aidoma naturii
Naturii, naturii, naturii,
Aidoma tuleiului,
Aidoma gîndului,
Aidoma într-o oarecare măsură globului pămîntesc,
Aidoma greșelii, blîndeții și cruzimii,
A tot ce nu-i adevărat și nu mai conținește, și florile
cuiului bătut
Și somnului ce te cuprinde iarăși cu atît mai mult cu cît
îți umblă gîndu-aiurea,
Cîntării într-un grai străin,
Și dintelui ce doare și uită s-ațipească,
Araucariei ce-și lasă crengile prin curți să crească
Și își încheagă armonia fără să dea cîiva socoteală și nici
nu face critică de artă,
Prafului nestatornic al verii, bolnavului ce tremură,
Ochiului care pierde o lacrimă limpezindu-se astfel,

Norilor care se-ncalecă îngustînd orizontul dar te-mble la
cer să gindești,
Luminilor noaptea cînd ajungi într-o gară, cînd nu știi de
vor mai trece și-alte trenuri,
Cuvîntului Hindus, pentru cel ce n-a fost niciodată acolo
unde-acesta se află pretutîndeni,
A tot ce se vorbește despre moarte
Și pînzei pierdute-n Pacific,
Găinii cuibărite sub frunza bananului într-o după-amiază
cînd plouă,
Unei dulci toropeli după trudă, făgăduieli pe un termen
lung,
Mișcării ce frămîntă cuibul de furnici,
Și-aripei de condor cînd cealaltă umbrește-n zare alt
versant de munte,
Amestecurilor,
Măduvei ca și minciunii,
Puietului de bambus ca și tigrului care strivește puietul
de bambus,
Aidoma mie, în sfîrșit,
Și mai mult încă a ceea ce nu sînt.
By, tu care erai a mea *By*...

(*Vasile Nicolescu*)

GREATA SAU E MOARTEA CARE VINE ?

Dă-te bătută, inima mea.
Destul ne-am luptat.
Oprească-ni-se viața.
Nu am fost lași —
ce se putea am făcut.

O ! suflete,
trebuie să hotărâști :
pleci sau rămii.
Nu-mi pipăi astfel măruntaiele
ba cu grijă, ba tulbure.
Pleci sau rămii —
trebuie să hotărâști.

Mai mult nu mai pot.

Domni ai morții,
nu v-am blestemat, nici nu v-am slăvit.
Fie-vă milă de mine, cel și pînă acum
drumeț al atîtor călătorii fără bagaje
și fără stăpîn, fără bogății — iar gloria
fugise aiurea.
Voi sînteți puternici, cu siguranță și peste
măsură de ciudați,
fie-vă milă de acest înnebunit om, care chiar
mai înainte de a trece pragul vă și strigă
numele lui ;
luați-l din zbor,
ca să se dea — dacă se poate — după firea și
după obiceiurile voastre
și de binevoii să-l ajutați, ajutați-l, rogu-vă.

(Ion Caraion)

INDELETNICIRILE MELE

Rareori pot vedea pe cineva fără să-l iau la bătaie.
Altora li-i la-ndemină monologul interior. Mie
nu. Eu simt o mai deosebită plăcere să bat.

Sînt înşi cu care mă pomenesc aşezîndu-mi-se în faţă
la restaurant şi care nu spun nimic şi care rămîn un
oarecare timp

locului, fiindcă-s hotărîţi să mănînce.

Uite unul.

Mi-l înhăţ, poc.

Mi-l înhăţ iar, poc.

Îl aşez pe umeraş.

Îl scot.

Îl pun iar la loc

Iar îl scot.

Îl trîntesc pe masă, îl îndes şi-

L înăbuş.

Îl umplu de mînjeli, îmi revărs apele înecului peste el.

El reînvie.

Îl iau la clătît, îl întind (încep să mă înfurii,

trebuie să termin), îl frec, îl strîng, îl desfac şi-

L vîr în paharul meu şi azvîrl cu silă conţinutul

pe jos şi-i spun garsonului : „Serveşte-mă, hai, c-un pahar
mai curat“.

Dar mă simt prost, achit repede

nota şi plec.

(Ion Caraion)

LUAȚI-MĂ...

Luați-mă-ntr-o caravelă,

Într-o străveche, dulce caravelă

În lemnăria ei sau, dacă vreți, în spumă

Și părăsiți-mă apoi în depărtare.

În atelajul altui ev
În catifeaua înșelătoare a zăpezii
În răsuflarea citorva ciini adunați
În stolul extenuat al foilor moarte.

Luați-mă fără a mă sfărîma, în sărutări,
În piepturile ce se-nalță și respiră,
Pe covoarele palmelor și-al surîsului lor,
În coridoarele oaselor lungi și ale articulațiilor.

Luați-mă, sau mai curînd îngropați-mă.

(Eugen Jebeleanu)

VIITORUL

Cînd mahii,
Cînd mahii,
Mlaștinile,
Și proorocirile nefaste,
Cînd mahahahahașii,
Mahahaborășii,
Mahahamaladihahașii,
Matratrimatratrihahașele,
Hondregordeveghetoriile,
Honcucarachoncușii,
Hordanoplopezii de puru para puru,
Acefalii glosați,
Poverile, ciumele, putrefacțiile,
Necrozele, carnagiile, impotnolirile,
Prăpădiții, lipicioșii, infecții,
Cînd mierea se va fi-ntărit ca piatra,
Banchizele pierzîndu-și sîngele,

Evreii înfricoşaţi răscumpărându-l în grabă pe Christ,
Acropolea, cazărmile schimbate-n verze,
Privirile în lilieci, în gheme de sîrmă ghimpată, în cutie
de cuie,

Mîinile abia născute în talazuri,
Celelalte vertebre în mori zadarnice de vînt,
Şi sucubul bucuriei în arsură
Şi tot ce-i mîngîiere în smulgeri dureroase, cele mai
tainice cute ale trupului în dueluri de sabie,
Mîngîietorul, roşcatul nisip ca plumbul întorcîndu-se peste
amatorii de plajă,
Limbile călduţe, nestatornice, jucăuşe, schimbîndu-se
fie-n cuţite, fie-n pietre dure,
Dulcele şopot al riurilor în păduri de papagali şi de
ciocane pneumatice,
Cînd *Ingrozitorul-Implacabilul* ieşi-va din matcă,
Spurcatele-i buci aşezîndu-şi peste această Lume pusă-n
zăvoare, înţepenite şi parcă spînzurată-n cui
Şi care se-nvîrte, se învîrte asupra-i fără să mai poată
scăpa vreodată,
Şi cînd, ram ultim al Fîinţei, suferinţa,
pătrunde ca un ascuţiş atroce, mereu mai subtilă,
Tot mai ascunsă, şi greu de tolerat... şi cînd Nimicul
îndărătnic în toate ca panica se-ntinde...
O ! Nenorocire ! Nenorocire !
O ! Amintire din urmă, mărunţă viaţă a fiecărui om,
mărunţă viaţă a fiecărui animal, mărunte vieţi
punctiforme ;
Niciodată.
O ! Vid !
O ! Spaţiu, Spaţiu nestratificat... O ! Spaţiu, Spaţiu !

(Vasile Nicolescu)

UN OM PAȘNIC

Întinzându-și mîinile dincolo de pat, pe Plume îl năpădi mirarea că degetele lui nu întîlneau peretele. „Uite, se gîndi, l-or fi mincat furnicile...” și adormi din nou.

Puțin după aceea, nevastă-sa se încleștă de el, zgîlțindu-l : „Privește, trîntorule ! zice, în vreme ce tu oboseai cu somnul, ne-au furat casa“. Într-adevăr, asupra-le se așternea din toate părțile un cer netulburat. „Ha ! păi s-a făcut“, gîndi el.

Se auzi mai apoi un zgomot. Era un tren care venea peste ei cu toată viteza. „După cît pare să fie de grăbit, gîndi Plume, va ajunge cu siguranță înaintea noastră“, și adormi din nou.

Pe urmă îl trezi frigul. Era tot stropit de sînge. Cîteva bucăți din trupul neveste-si zăceau în preajmă. „Împreună cu sîngele, gîndi el, totdeauna se ivesc o sumedenie de neplăceri ; dacă s-ar fi putut ca trenul acesta să nu treacă, tare fericit aș fi fost. Dar, de vreme ce-a trecut...” și adormi din nou.

— Ei, hai ! rostea judecătorul, să vedem ce lămurire dai faptului că soția dumitale s-a rănit într-așa hal, încît a fost găsită sfirtecată în opt bucăți, fără ca dumneata, care erai alături, să fi putut face un gest de apărare, fără ca măcar să-ți fi dat seama. Iată misterul. Toată cheia într-asta stă.

„Pe-o astfel de cale n-o pot ajuta“, gîndește Plume, și adoarme din nou.

— Execuția va avea loc mîine. Acuzat, mai ai să adaugi ceva ?

— Iertați-mă, zise el, n-am urmărit dezbaterea. Și adormi din nou.

(Ion Caraion)

VIATA MEA

Pleci fără mine, viața mea
Umblî
Și eu, eu încă mai aștept să fac un pas
Aiure-ți duci bătațiile
Și mă părăsești astfel și tu
Pe mine, care niciodată nu te-am urmărit.

Nu-ți înțeleg limpede nici tocmelile nici tirgul,
Puținul pe care-l doresc nu mi-l aduci niciodată.
Din pricina lipsei ăsteia năzui spre cîte —
Spre cîte cele, aproape că jinduiesc infinitul...
Din pricina puținului ce mi-i de lipsă și pe care tu,
tu nu mi-l aduci niciodată.

(Ion Caraion)

ICEBERGURI

Iceberguri fără de pavază, fără centură unde
bătrîni cormorani prăvăliți și duhurile mateloților
se reazimă-n nopțile vrăjite ale hiperborealului
morți de curînd

Iceberguri, iceberguri, catedrale fără credință
ale veșnicei ierni,
Înfășurate-n calota de gheață a planetei Pămînt.
Cît de înalte și pure sînt marginile voastre
zămislite de frig.

Iceberguri, iceberguri, spinări ale Nordului —
Atlantic, înfățișări

auguste ale lui Budha înghețînd pe mări nevăzute,
strălucitoare Faruri ale morții fără scăpare,

strigătul
îneebunit al tăcerii durînd peste veacuri.

Iceberguri, iceberguri, solitare deșarte, țări zăvorîte,
distante și fără viermuială. Părinți ai insulelor, părinți ai
izvoarelor, cît vă contemplan, cît îmi sînteți de-aproape.

1934

(Vasile Nicolescu)

UN CAP IESE DIN ZID

Obişnuiesc, seara, înainte de a fi răpus de oboseală,
să sting lumina.

După cîteva clipe de cumpănă și de surpriză, în timpul
cărora sper să mă pot — cine știe — adresa unei ființe,
sau că o ființă va veni la mine, văd un coșcogea capul de
aproape doi metri, care — de cum se conturează — ta-
bără pe obstacolele dintre el și aerul liber.

Dintre dărîmăturile zidului pe care-l găurește cu forța,
el răsare-n afară (mai mult îl simt decît îl văd) numai
răni tot și purtînd urmele unei dureroase cazne.

Și vine odată cu-ntunerul, neîntrerupt, de luni și
luni de zile.

Dacă înțeleg bine, singurătatea mea e aceea care mă
apasă deocamdată, din care în chip subconștient doresc
să ies, încă fără a ști cum, și pe care o exprim astfel, gă-
sind mai cu seamă într-asta, în toiul celor mai strașnice
lovituri o mare mulțumire.

Acest cap, firește, e viu. El își are viața *lui*.

Și se azvîrle astfel de mii de ori prin tavane și fe-
restre, cu toată viteza și încăpățînarea unei biețe.

Biet cap !

Dar, pentru a ieși într-adevăr din singurătate trebuie să fii mai puțin violent, mai puțin nervos, și să nu ai un suflet care să se împacă doar cu o priveliște.

Uneori, nu numai el, ci eu însumi, cu un trup fluid și tare, pe care mi-l bănuie, cu totul diferit de al meu, mult mai vioi, mai suplu și mai de neatacat, uneori fără de răgaz și val-vîrtej tăbărăsc la rîndul meu asupra ușilor și pereților. Ador să mă azvirl drept în dulapul cu oglindă. Izbesc, izbesc, sfîrtec, am satisfacții supraomenești, depășesc fără caznă turbarea și elanul marilor carnivore și pe cele ale păsărilor de pradă, am o furie în afara oricăror putințe de asemănare. Apoi totuși, după o oarecare gîndire, sînt foarte mirat, din ce în ce mai mirat că în urma atîtor lovituri, dulapul cu oglindă încă n-a crăpat, că lemnul nici măcar n-a scîrțîit.

(Ion Caraion)

CODANA DIN BUDAPESTA

În ceața caldută a răsufării de codană, am luat loc.

M-am retras, n-am părăsit locul.

Brațele-i nu cîntăresc nimic. Le-ntîlnești ca
pe o apă.

Ce-i vestejit dispăre înaintea ei. Îi rămîn doar ochii,
Niște nalte ierbi frumoase, niște nalte flori frumoase
creșteau la noi în cîmpie

Stavilă atît de ușoară deasupra pieptului meu, așa cum
te reazimi acum,

Atît de mult te reazimi, acum cînd nu mai ești.

(Ion Caraion)

PIETRE DE CĂPĂȚÎ

(Fragmente)

Pentru o bătălie fără trup trebuie să te pregătești, așa încît să-i poți face față în orice fel, abstractă bătălie care, spre deosebire de celelalte, se deprinde prin visare.

Nu-nvăța decît cu abținere.

O viață întreagă nu ajunge ca să dezveți, ceea ce supus, naiv, ai lăsat să-ți intre în cap — nevinovatele ! — fără a te gîndi la urmări.

Cu lipsurile tale, fără zor. Nu le-ndrepta cu ușurătate. Ce ai să pui în loc ?

Păstrează-ți proasta memorie. Ea își are, fără îndoială, noima sa de a fi.

Păstrează-ți nestirbită slăbiciunea. Nu-ncerca să dobîndești puteri, mai cu seamă dintr-acelea ce nu ți-s pe măsură, nici hărăzite, și de care firea — pregătindu-te pentru altceva — te-a ferit.

Nu s-a plecat în lună spre a o admira. Altfel, sint milenii de cînd oamenii ar fi fost acolo.

. . . . .

Lași pe cineva să înoate în tine, să deretice în tine, să facă ipsos în tine și mai vrei să fii tu însuși !

Nu, nu, să nu dobîndești. Să călătorești spre a sărăci. Iată de ce ai nevoie.

Gîndește-te la înaintași. Au șters tot ceea ce înțeleseseră.

. . . . .
Realizare. Nu prea. Doar de ceea ce-i nevoie ca să fii lăsat în pace cu realizările, în așa fel încît să poți, visînd, pentru tine doar, să reintri curînd în ireal, în irealizabil, în indiferența față de realizare.

Mergi pînă la capătul greșelilor tale, cel puțin al citorva, în așa chip încît să le poți desluși bine felul. De nu, oprindu-te la jumătatea drumului, vei merge totdeauna orbește, reluînd același fel de greșeli, de la un țărîm la celălalt al vieții tale. Ceea ce unii vor numi „destinul” tău. Pe dușman, care nu-i decît propria-ți structură, silește-l să-și dea arama pe față. Dacă n-ai putut să-ți abați soarta, nu vei fi decît un apartament de închiriat.

Celui ce n-a fost urît îi va lipsi întotdeauna ceva, schilodenie întîlnită de obicei la eclesiastici, la pastori și la oamenii de-acest soi, care te duc adesea cu gîndul către vișei. Lipsesc anticorpii.

În lipsă de soare, să știi că te coci în gheață.

Dacă trasezi un drum, fii cu băgare de seamă, îți va veni greu să te întorci la cîmp deschis.

Un pui de crocodil, cînd iese din găoace, mușcă. Un pui de tigru, acesta, lacom de lapte, dornic de-un trup cald și prieten, dorește înainte de orice să iubească, să fie iubit. Țițe de supt, iată prima nevinovăție a mamiferelor. Mai tîrziu adaptarea brutală.

Acum ușor-ușurel. Vai de puiul de tigru dacă adulmecă mielul. Din fericire, puiul de tigru tot pui de tigru adulmecă. Deci cu încredere el poate să se frece de spăimîntătoarele labe, să muște în joacă, să tulbure, să sîcîie.

Nu riscă nimic.

Destul cu joaca, totuși. Tigroaica îl alungă. Acum ea se duce să se-adape. Numai văzînd-o apropiindu-se de apă îi dai dreptate întru totul, și în dauna vacii, a căprioarei, a cerbului, a ierbivorelor. Solemn, cu religiozitate, gata de orice, ea se-apropie de hîrdău. Focul setei sale sfințește apa. O vacă nici de-ar muri de sete nu poate sorbi apa cu măreție, cu respect. Un anume registru i-a fost refuzat. Ea nu va merge niciodată la apă decît ca o vacă.

Ea, tigroaica, tot ce face, și ori și ce ar face, are o însemnătate. Mai mult decît Regină, Rege, un Rege care s-a apucat de o treabă, un Rege care va fi totodată un „crîncen“.

Totuși, în cușcă totul e sărăcie lucie și apa din hîrdău vine dintr-un groaznic robinet ruginit. Însă tigrul e deasupra lipsurilor.

Lipsurile-s pentru tine, lipsurile și agresivitatea, această jalnică aparență a îndrăznelii.

Cu setea, într-o țară fără apă, ce te faci ?

Mindrie.

Dacă e în stare de așa ceva norodul.

Dăinui-vor pururi cîteva fapte în jurul cărora o inteligență, revoltată chiar spre a-și dăruia ei înseși întii și-ntîii liniște, va ști să țeasă

taine, și mărunte, odihnitoare, înțelepte alinieri. Caută așadar, caută să dai de miezul măcar al unora din aceste alinieri

care, substăpinite, prea puțină liniște ți-aduc.

Și orice-ar fi să ți se-ntîmple, nu te lăsa niciodată
pradă gîndului — supremă greșeală ! că ești dascăl,
nici măcar un dascăl de gînduri anapoda. Ți rămîne mult
de făcut, enorm, totul aproape. Moartea va culege
un fruct încă verde.

Schiorule din adîncul fîntinii, liniște !

...Proști fiindcă au fost isteți prea de timpuriu.
Tu nu te zori către adaptare.
Păstrează totdeauna în rezervă inadaptabilitatea !

Oamenii, înăuntrul lor n-ai pătruns niciodată. Nici nu
le-ai luat aminte cu adevărat, și nici nu i-ai iubit
ori urît pînă-n adîncul adîncurilor. I-ai răsfoit
numai. Împacă-te, așadar, gîndului ca răsfoit
la rîndu-ți de ei tu să nu însemni decît niște foi,
cîteva foi de hîrtie.

■ . . . . ■ ■
Adu-ți aminte.
Cel ce dobîndește, de fiecare dată cînd dobîndește, pierde.

Ia seama ! Să săvîrșești actul refuzului la etajul
pe care-l dorești, că de nu ; o, de nu...

■ . . . . ■ ■
Înțeleptul își preschimbă mînia în așa fel încît nimeni
să nu i-o recunoască. Însă el, înțelept fiind, o recunoaște...
uneori.

Viața, oricît ai folosi-o de repede, se scurge, se duce,
lungă doar pentru cel ce știe să hoinărească, să-i
placă a lenevi. În ajun de moarte,
omul faptei și al muncii își dă — prea
tîrziu — seama de fireasca durată a vieții,
pe care și el ar fi putut-o cunoaște, de-ar fi știut
numai să se tot amestece
într-ale ei.

.....
Omul care ar ști să se odihnească, de-o sfoară întinsă
grumazul proptindu-și,
cu povețele unui filozof ce duce nevoie de pat nici n-ar
avea ce să facă

.....
Nu lăsa pe nimeni să-ți aleagă țapul ispășitor. Asta-i
treaba ta. Dacă el e totuna cu țapul ispășitor al
altuia, sau al altor zeci și mai mult decît zeci
de inși, schimbă-l. Nu poate fi țapul tău.

(Ion Caraion)

ȚIPĂȚ

Război al nervilor
al Pămîntului
al rangului
al rasei
al ruinelor
al fierului
al slugilor
al cocardelor
al vîntului
al vîntului

al vîntului
al direlor de aer, al țării, al casei
al granițelor, al nenorocirilor care se-nvălmășesc
ne-nvălmășesc
sub cricuri, sub dispreț
sub ieri, sub cioburi de statui dărîmate
sub coșcogea panourile protestelor
prizonieri în gunoi
sub mîinele înfrînt, sub mîine
sub mîine

totuși milioane și milioane
se duc pășind în moarte
fără un strigăt măcar
milioane și milioane
degeră termometrul ca un picior
ce voci de-o nemaipomenită stridentă...
și milioane și milioane comandați de la Nord la Sud
se duc, se duc pășind în moarte

Tu dormi, Lazăre ? vorbește !

Ei, Lazăre, mor
fără zăbranic
fără Marta fără Maria
adesea și fără leș

Ca un descricierat ce dezghioacă o stridie, și ride
eu urlu
urlu
urlu dobitocește spre tine
de-ai învățat ceva
acum, e rîndul tău
e rîndul tău, Lazăre !

(Ion Caraion)

ÎN DRUMUL MORTII

În drumul Morții,
Mama-ntilni o mare-mare banchiză ;
Vru să-i vorbească,
De mult era tirziu,
O mare-mare banchiză de vată

Ea privi la mine, la fratele meu
Și-apoi se puse-a plînge.

Îi spuserăm — într-adevăr zăludă minciună —
că o înțelegeam de minune.
Și atunci, ca orice fată, avu o-nmugurire de zîmbet,
Ce-i semăna leit,
Un robitor zîmbet, zburdalnic aproape ;
După care o-nfășură Întunecarea.

(Ion Caraion)

BĂTRÎNETE

Seri ! Seri ! O, cît de multe seri pentru o singură
dimineată !
Insule risipite, trupuri de tuci, coji !
Cite o mie într-un singur pat, abateri fatale !
Bătrînețe, opaiț de veghe, aduceri aminte : haimanalic al
melancoliei în largul arenelor !
Catarge de nici un folos, prăbușire înceată —

Aşa, de-acum dă-ne cu piciorul !
Împinşi, împinşi să plecăm !
Plumb al coborîrii, negura în circă
Şi cărarea palidă a lui N-Am-Mai-Putut-Să-Ştiu.

(Ion Caraion)

IN NOAPTE

În noapte
În noapte
M-am contopit cu noaptea
Cu noaptea fără margini
Cu noaptea

A mea, frumoasă, a mea.

Noapte
Noapte a zămislirii
Care mă umple de ţipătul meu
De spicele mele
Tu care mă cotropeşti
Care înalţi talazuri, talazuri
Care înalţi talazuri de jur-împrejur
Şi fumegi, atît de deasă
Eşti şi mugeşti
E noaptea
Noaptea zăcînd. Noapte implacabilă.
Şi fanfara sa, şi plaja sa.
Plaja sa sus, plaja sa pretutindeni.
Plaja să bea, rege-i apăsarea sa, şi totul se-ndoaie sub ea.

Sub ea, sub ceea ce mai întins e decît un fir
Sub noapte
Noaptea.

(Eugen Jebeleanu) ⁱ

CI TU, VENI-VEI CÎND ?

Ci Tu, veni-vei cînd ?
Într-o zi, mîna-ntinzîndu-Ți
peste cartierul unde locuiesc,
în tîrzia clipă-n care-s deznădăjduit cu-adevărat ;
o clipă de tunet,
zmulgîndu-mă cu groază și măreție
trupului meu și scorțosului trup
al gîndurilor-năluci de care-s plin, caraghios univers ;
groaznica Ta sondă, spăimîntătoarea
frezoare a suflării Tale coborîndu-le-n mine,
deasupra diareei mele ridicînd într-o clipă
dreapta-Ți catedrală, cea de neatins,
nu ca pe-un om, ci ca
pe-un obuz vertical proiectîndu-mă,
VENI-VEI

Veni-vei, dacă exiști,
de-ncîlceala din mine momită
mîrșava mea neatîrnare ;
izvorînd sau din Eter, sau de oriunde, sau
din adîncul adîncului meu turbure ;
azvirlîndu-mi, în lipsa-Ți de cumpănă, chibritul
și-adio Michaux

Sau, cum ?
Niciodată ? Nu ?
Spune-mi, Loz barosan, unde vrei să cazi ?

(Ion Caraion)

MAGIE

Odinioară, eram foarte nervos.

Iată-mă azi pe o cale nouă !

Pun un măr pe masă. Apoi, mă instalez în acest măr.
Ce liniște !

Pare să fie un lucru simplu. Cu toate acestea, sînt douăzeci de ani de cînd făceam încercări ; și nu aș fi reușit de-aș fi voît să încep în felul acesta. De ce ? M-aș fi simțit poate umilit, avînd în vedere talia sa mică și viața sa opacă și lentă. E posibil. Gîndurile stratului de dedesubt sînt rareori frumoase.

Începui, deci, într-altfel și mă unii cu Escaut-ul.

Escaut-ul la Anvers, unde am dat de el, este larg și impunător și împinge un mare talaz. Navele mari, care vin, el le înhață. E un fluviu, unul adevărat.

Hotărîi să devin una cu el. Mă aflu pe chei la oricare oră a zilei. Însă mă risipeam în numeroase și inutile gînduri.

Și-apoi, fără să-mi dau seama, priveam, din cînd în cînd, femeile, și lucrul acesta nu-l îngăduie nici un fluviu, nici un măr nu-l îngăduie, nici nimic din natură.

Deci Escaut-ul și o mie de senzații. Ce să fac ? Deodată, renunțînd la tot, mă găsii... n-aș spune în locul lui, căci drept vorbind nu s-a întîmplat chiar așa. El curge fără încetare (iată o mare dificultate) și alunecă spre Olanda unde va întîlni marea și altitudinea zero.

Revin la măr. Și aici, au fost tatonări, experiențe ; o întreagă poveste. Să pleci nu prea este comod, și nici să explici.

Dar pot să o spun, într-un cuvânt. *Suferința e cuvântul.*

Cînd am ajuns în măr, era înghețat.

II

Cum văzui fructa, o doriî.

Întîi, pentru a o seduce, răspîndii cîmpii și cîmpii.

Cîmpii ieșite din privirea mea se întindeau dulci, binevoitoare, liniștitoare. Ideile de cîmpie porniră s-o întîmpine, și, fără să știe, ea se preumbla, simțindu-se mulțumită.

Liniștind-o pe de-a-ntregul, o avui. Pe urmă, după un pic de odihnă și liniște, reluîndu-mi obișnuitul meu fel de a fi, lăsai să reapară lănciile mele, zdrențele mele, prăpăstiile mele.

Ea simți un mare frig, și că se înșelase în ce mă privește.

Plecă avînd chipul scobit și înfrînt, și ca și cum ar fi fost furată.

(Eugen Jebelcanu)

ÎN ȚARA MAGIEI

A umbla pe amîndouă malurile unui riu este, dimpotrivă, un exercițiu — obositor de neplăcut dealtfel.

Destul de ades poate fi văzut cite un astfel de om (învățăcel într-ale magiei) mergînd în susul unui fluviu, pă-

șind și pe unul și pe celălalt mal într-aceiași timp : tare preocupat, el nu te zărește. Căci izbutirile sale-s fragile și nu îngăduie nici un soi de neatenție. El se va găsi nezăbăvnic, din nou singur pe un mal și ce rușine atunci !

*

Pentru construirea drumurilor ei au la îndemână o bi-dinea de pavat.

Mai au și una de zidit. Pentru locurile de mai departe au chiar și-o pușcă de zidit. Trebuie să știi să țintești însă grozav, da, da, grozav. A spune care-i pricina, — de prisos. Cui i-ar place să se pomenească, bunăoară, cu un acoperiș în cap ?

(Ion Caraion)

SINGERÎND PE ZID VIE...

Singerind pe zid vie, roșie sau pe jumătate infectată, rana unui om ; a unui Mag care a pus-o acolo. De ce ? Din asceză, ca să sufere mai bine ; căci purtînd-o asupra-i el n-ar putea să se înfrineze de a vindeca și asta grație puterii lui thaumaturgice, naturale, pe care o are, aproape fără a fi conștient de ea.

Dar în acest mod o păstrează vreme îndelungată fără ca ea să se vindece. Obiceiul e frecvent.

Ciudate răni pe care le întîlnim cu jenă și greață, suferind pe ziduri pustii...

(Vasile Nicolescu)

LABIRINT

Labirint, viața, moartea labirint
Labirint fără sfârșit, spune magul din Ho.

Totul se surpă, nimic nu dă voie.
Sinucigașul simte din nou același chin.

Inchisoarea dă în altă-nchisoare
Culoarul în alt culoar.

Cel care crede că pinza vieții desfășoară
Nu desfășoară nimic.

Nimic nu duce nicăieri.
Secolele înseși trăiesc sub pământ.

(Vasile Nicolescu)

ANALE

Începu atunci marea bătălie a statuiilor. Asta fu în anul
calului de foc și a fost o ucidere de nespus. Nu-și puteau
pune viața la adăpost nici tânăr nici bătrîn. Trebuiră să
și-o sacrifice.

Pentru statuie, pentru statuia nemișcătoare.

Triburi de flăcări striviră triburi de stejar.

Triburi ale săgeții striviră țări de noroi.

Era un spasm lumea toată. Aștia fură anii în care tre-
buiră să-și ducă viețile.

(Ion Caraion)

FRANCIS PONGE

Născut în 1899, la Montpellier.

Opere poetice: *Douze petits écrits* (1926); *Le Partî Pris des Choses* (1942); *L'Oeillet, la Guêpe, la Mimosa* (1946); *Note sur les otages* (1946); *Le Carnet du Bois de Pin* (1947); *Dix cours sur la méthode* (1947); *Braque* (1947); *La Crevette dans tous ses états* (1948); *Des Cristaux naturels* (1948); *Liasse* (1948); *Proèmes* (1949); *Le Pointre à l'étude* (1949); *Le Verre d'eau* (1949); *La Seine* (1951); *G. Braque, le réconciliateur* (1951); *Cinq Sapotes* (1951); *La Rage de l'expression* (1952); *L'Araignée, suivie de F.P. ou la résolution humaine* (1952); *Le Lézard* (1953); *Le Grand Recueil I; Lyres II; Méthodes III; Pièces; Pour un Malherbe* (1965).

Despre Francis Ponge

„Ca poet, Ponge a pus bazele unei fenomenologii a naturii“ (Jean-Paul Sartre).

„Acest poet ar fi putut să fie tot atât de bine pictor sau sculptor: el e făcut ca să vadă, ca să atingă cu degetele, ca să cîntărească în mînă. Există în el un gust esențial (și spontan) pentru tot ce are culoare și formă, contur precis și densitate. Nu-i place ceea ce e fără substanță, impalpabil, ceea ce se prefacă în fuioare de fum și fantome, ceea ce nu lasă pe unde a trecut decît urme nesigure.

O piatră rotunjită de ape îl satisface mai mult ca un fluviu,
un obiect, mai mult ca o mișcare, și, dacă se poate spune, un
schelet mai mult ca un corp viu" (*Gaëtan Picon*).

„Jucindu-mă la rindul meu cu cuvintele, aș putea vorbi de
franciscanismul lui Ponge. Sora mea piatra de pe plaje, fratele
meu racul, tot atâtea personaje ale acestei «Cîntări a plăsmuirilor»,
făgăduite de un poet materialist Paradisului Cuvîntului" (*Léon-
Gabriel Gros*).

ACESTE-ACOPERIȘE VECHI..

Aceste-acoperișe vechi
împătrit
resemnate

Acest cătun
fără neam de fereastră
sub frunze

E inima ta
împătrit
întărită

este hermetica-ți
înțelepciune
O ! broască țestoasă !

(*Ion Caraion*)

GIMNASTUL

Cum arată G-ul său, gimnastul poartă bărbîță și mustață care îngreunează aproape o mare șuviță în cirliionț pe o frunte joasă.

Ca turnat într-un maiou ce face două cute pe vîntre, el își poartă de asemeni, în chip de Y, mîndria pe stînga.

Pustiește toate inimile, dar că e cast are îndoieli.

Mai trandafiriu ca natura și mai puțin dibaci decît o maimuță, sare pe aparatele sălii de gimnastică cuprins de un zel neumbrit. Apoi cu creștetul trupului prins în frînghia cu noduri, ia la întrebări aerul ca pe un vierme al mușuroiului său.

Pentru a încheia, el își alege uneori arcuirea în cădere, ca o omidă, dar saltă în picioare, și iată că atunci modelul măgulit al prostiei omenești vă salută.

(Petru Sfetca)

LUMINAREA

Uneori noaptea ațîță o plantă singuratecă a cărei li-cărire descompune camerele mobilate în masive de umbră.

Frunza ei de aur se ține nepăsătoare în scorburile unei mici coloane din alabastru de o codiță foarte neagră.

Nefericiții fluturi o-mpresură-ndeobște sub luna foarte înaltă, ce aburește pădurile. Dar pirjolindu-se de îndată ori vinturați în invălmășeală, toți freamătă la marginile unei frenezii vecină cu stupoarea.

Între timp lumînarea, prin tremurul luminilor pe carte,
la subita eliberare a fumurilor originale, încurajează ci-
titorul, pe urmă se apleacă peste farfuria sa și se înecă
în alimentul său.

(Petru Sfetca)

METAMORFOZA

Îți poți răsuci la poalele tulpinilor
Elasticul inimii

Nu ca omizile
Vei cunoaște florile

Cînd se anunță mai mult decît un semn
Iureșul tău spre fericire

. . . . .

Freacă și dintr-o singură săritură
Se-alătură fluturilor.

(Petru Sfetca)

PORUMBELUL

Pîtece hrănit cu boabe, coboară încoace,
Sfînt pîtec cenușiu de porumbel...

Umblă cu uriașe ghiare, așa cum plouă o furtună,
Apleacă-te, surpă iarba
De unde în fermecătoarele uguiri ale tunetului
Ți-ai luat mai întâi avânt

Curcubeu spune-i gulerului tău, nezăbavnio

Ia-ți apoi zborul pieziș, într-o mare izbucnire
De aripi care trag, încrețesc ori sfișie învelișul
de mătase al norilor

(Ion Caraion)

BARCA

Barcă zmuțește de odgon, saltă — neastimpărată și
nărăvașă ca un cal tânăr — de pe un picior pe altul, trupul.

Nefiind altceva totuși decât un burduf destul de grosolan,
o lingură de lemn fără coadă ;

adusă rotund și scobită astfel încît să îngăduie o îndrumare a pilotului, pare să aibă ideea ei, ca o mină care
face semn așa și așa.

Ea adoptă în mers o atitudine pasivă, plutește ușure, e
lesne de minuit. Cînd se cabrează, o face că i-o cer împrejurările.

Lăsată în voie, se ia după glasul șuvoiului și merge, ca
totul în lume, spre pieirea sa, aidoma unui pai

(Ion Caraion)

CEA DINTII SCHIȚĂ A UNEI MÎINI

1

Așadar, să fluturăm aici mîna, mîna Omului !

Mîna e unul dintre animalele omului : mereu la îndemîna brațului care neîncetat o prinde, iar și iar, liliac al său de peste zi.

Odihnită ici sau colo, perumbiță ori turturea, adesea atunci — împreună cu însoțitoarea ei.

Apoi, puternică, agilă, zboară din nou în jur. Ea-și umbrește fruntea, trece în dreptul ochilor.

Regește jucînd Eumenidele.

2

Hei ! Cu omul se petrece la fel ca și cu barca lui legată la mal.

Trăgînd ca și ea de otgon ; lăsîndu-și trupul de pe un picior pe celălalt ; neastîmpărată și năvălășă ca un cal tînăr.

Cînd valul se frămîntă, făcînd semn așa și așa.

3

E o frunză dar cumplită, grăitoare și carnoasă.

Cea mai tresăritoare dintre frunzele de palmier și crabul cocotierilor.

lată dreapta aici gonind pe această pagină.

lată partea cea mai bine articulată a trupului.

Pină la brațe, există în om un bou. Apoi, începînd de la încheieturi — unde articulațiile se demultiplică — doi crabi.

4

Omul își are măciulia lui electro-magnetică. Apoi șura lui, ca o mînăstire cu folosința schimbată. Apoi morile sale, telegraful său optic.

De acolo ies uneori rîndunșe.

Omul are biețele lui, plugurile lui. Și apoi mina sa pentru cele trude premergătoare.

Lopată și daltă, cîrlig, vislă.

Clește barosan, menghină.

Cînd menghina face una, cleștele face alta. Mai e și căteaua aceea care se culcă toată ziua pe spate, ca să ne-arate burta : palmă oferită, cu căucul întins.

Slujind spre a lua ori spre a da, mina de dat sau mina de luat.

5

În același timp marionetă și cal de arat.

O ! Și rîndunica apoi a acestui cal de arat. Ea ciuguște din farfurie ca pasărea în bălegar.

6

Mina e unul din animalele omului ; adesea, ultimul care mișcă.

Rănită uneori, tirșiind pe hîrtie după sine, ca pe un
mădular înțepenit, cite un stilou înzorzonat cu inele ca-
re-și lasă acolo urma.

La capătul durerii, se oprește.

Atunci încrețind pinza ori boțind hîrtia, ca o pasăre
care pierde înleștată în praf — și în sfîrșit se destinde

(Ion Caraion)

COPACUL MEU

Copacul meu într-un veac neînțeles încă,
Nălțat în pădurea rațiunilor eterne
Crește-va-ncet, se va acoperi cu frunze
Prin asemuire cu cei mari fi-va tirziu recunoscut.

Însă el va face — atunci — furtună ori tăcere,
Glasul său împotriva vîntului o să aibă o mie de
argumente,
frămîntat pare de noi zbuciume
Căci mai degrabă să scape va vrea de prea multă știință.

(Ion Caraion)

PĂDURE DE TUTUN

Pădure de tutun.
Bușteni desfășurîndu-se în foi de culoare castanie.

O, bolți în cinstea unui soare roșiatic,
Poteci sub înfrunziri, tuneluri de lungă răsuflare,
Ca să cobori, pornind de la grăunțele arzînd,

Pină la mlaștinile sau rogojinile îmbibate de zeamă de
tabac,
De unde aerul, bunul fum, ca o negură ce se ridică
De pe pământ, în zori,
Se înrolează în ceruri.

Pădurea Rambouillet
Și clipocitul gîrlelor de toamnă în lulele.

La ieșirea în pădure, un corn de bou.

(Geo Dumitrescu)

NORUL

O pinză unedă și rece fluturăm dezlegată de pe fruntea
pe care a inseninat-o.

Unde a brobonit sudoarea...

Cu mii de stele.

Astfel, cînd e să destrame, se mișcă și inchipuie o
blindă vinătoare

Un bulgăr întreg de cristale de fulgi.

(Geo Dumitrescu)

PAJIȘTEA

(Fragmente)

Din cînd în cînd, la deșteptare, natura să ne-mbie
Tocmai spre ceea ce înclinăm.
De-ndată osanalele umflă beregata
Ne credem în rai.

Iată cum arăta pajiștea de care vream a vă spune.
Despre care-am să vorbesc azi.

Căci nu e vorba aici doar de un fel de a fi
Ori de-un soi de mîncare plăcut ochilor,
Cuvîntul îi cade mai bine ca pictura
Cu care s-ar sătura dar nu chiar cum trebuie.

Să iei un tub de verde, să-l întinzi pe pagină,
Asta nu-nseamnă să faci o pajiște.
Ele se nasc altfel.
Izvorăsc din pagină.
Bă încă mai e nevoie și ca pagina să fie cafenie.

Să pregătim așadar pagina din care să poată naște
Un adevăr care să fie verde.

Uneori deci — sau hai să zicem pe-alocuri —
Uneori, natura noastră —
Vreau să spun, într-un cuvînt, Natura de pe planeta
noastră
Și ceea ce, zilnic, la deșteptare, sîntem noi —
Uneori, natura noastră (ne-) a pregătit (pentru) o pajiște.
Dar ce ne-astupă oare trecerea drumului ?
Spre-acest mic pre-crîng jumate-umbră jumate-soare.
Oare-aceste bețe-n roate ni le pune cine ?
De ce, brusc, de la ivirea-n relief pe pagină
Doar a acestui paragraf, toate felurile de scrupuluri ?...

(Ion Caraion)

JACQUES PRÉVERT

Născut în 1900, la Neuilly-sur-Seine (Seine).

Opere poetice: *Le Rendez-vous* (1945); *C'est à Saint-Paul-de-Vence...* (1945), *préface à Souvenirs du présent d'André Verdet*; *Le Cheval de Troie* (1946); *Histoires* (1946), în colaborare cu André Verdet; *Poèmes* (1946); *L'Ange garde-chiourme* (1946); *Contes pour enfants pas sages* (1947); *Le petit lion* (1947); *Des Bêtes...* (1950); *Spectacle* (1951); *Vignette pour les vignerons* (1951); *Le Grand Bal du Printemps* (1951); *Bim, le petit âne* (1952); *Charme de Londres* (1952); *Lettre des Iles Baladar* (1952); *Guignol* (1952); *Tour de chant* (1953); *L'Opéra de la lune* (1953); *La Pluie et le Beau Temps* (1955); *Lumière d'homme* (1955); *Miró* (1956), în colaborare cu G. Ribemont-Dessaignes; *Images* (1957); *Portraits de Picasso* (1959); *Fatras* (1966); *Imaginaires* (1970); *Choses et autres* (1972); *Hebdomadaires* (1972).

Despre Jacques Prévert

„El este pentru lirismul nostru ceea ce a fost Charlot pentru cinema. Aceeași generozitate, același brio și în plus acel ton micalit în invectivă, acel suris un pic crispat care-l împiedică pe Prévert să cadă în grandilocvență și care face, de asemenea, să nu se știe niciodată dacă se ia singur sau dacă trebuie să fie luat în serios“ (Léon-Gabriel Gros).

„Prévert este un poet anarho-sentimentalist, anticlerical, antimilitant, antitot. El nu are la dispoziție decît o armă : cuvîntul. Cu cuvinte familiare, construiește mașini infernale care explodează pe buze“ (*Claude Roy*).

„Secretul geniului său este că s-a apucat să vorbească la fel ca toată lumea“ (*Hubert Juin*).

„Cu volumul *Vorbe*, dl. Jacques Prévert viza clientela broșurilor populare. Acum a ajuns la azilul de noapte“ (*Christian Dedet*).

TIMP FRUMOS

Un pămînt roditor
O lună cumsecade
O mare bucuroasă de oaspeți
Un soare surîzînd
Deasupra apei
Copilele sărace
Și toți băieții de pe lume
Se lasă pradă celei mai profunde bucurii
Nu va mai fi vară nu va mai fi iarnă
Nu vor mai fi toamnă primăvară
Numai timp frumos tot timpul
Și Dumnezeu zvîrlit din raiul pămîntesc
De-acești copii simpatici
Ce nu-l mai recunosc drept părinte-al lui Adam și-al Evei
Se duce la uzină să-și caute de lucru
De lucru pentru el și pentru al său șarpe
Dar nu mai sînt uzine
E numai
Un pămînt roditor
O lună cumsecade
O mare bucuroasă de oaspeți

Un soare surizind
Și Dumnezeu cu a lui reptilă
Stă locului
Și fluieră a pagubă mofluz
Depășit de evenimente.

(Ioanichie Olteanu)

ALICANTE

O portocală pe masă
Rochia ta pe covor
Și tu în patul meu
Cadou gingaș al clipei
Nocturna mea răcoare
Căldura vieții mele.

(Gellu Naum)

LA FLORĂREASA

Un om intră la o florăreasă
și alege flori
florăreasa îi împachetează florile
omul duce mîna la buzunar
să caute bani
bani ca să plătească florile
dar pe neașteptate își duce mîna la inimă
mîna cu bani în ea
și deodată cade
galben pe podea

Și pe cînd el cade
banii se rostogolesc
și buchetul cade
odată cu omul
odată cu banii
și biata florăreasă rămîne acolo
cu banii care se rostogolesc
cu florile care se ofilesc
cu omul care moare
firește toate astea sînt lucruri foarte triste
și-ar trebui să facă ea ceva
s-aducă poate un pahar cu apă
dar florăreasa e nepricepută
nu știe biata florăreasă
de unde să înceapă

Și sînt atîtea lucruri de făcut
cu omul ăsta care moare
cu florile care se ofilesc
și-apoi cu banii
cu banii care se rostogolesc
și nu se mai opresc.

(Gellu Naum)

PENTRU TINE, DRAGOSTEA MEA

Am fost la tirgul de păsări
Și-am cumpărat păsări
Pentru tine
dragostea mea

Am fost la târgul de flori
Și-am cumpărat flori
    Pentru tine
    dragostea mea
Am fost la târgul de fiare vechi
Și-am cumpărat lanțuri
    • Lanțuri grele
    Pentru tine
    dragostea mea
Apoi m-am dus la târgul de sclave
    Te-am căutat
    Dar nu te-am găsit
    dragostea mea.

(Maria Banuș)

ORA DE CALIGRAFIE

Doi și cu doi fac patru
patru și cu patru opt
opt și cu opt fac șaisprezece..
Repetă ! spune profesorul.
Doi și cu doi fac patru
opt și cu opt fac șaisprezece.
Dar iată pasărea-liră
cum trece sus pe cer
copilul o vede
copilul o aude
copilul o admiră
o cheamă și o roagă :
Scapă-mă pasăre
pasăre dragă
joacă-te cu mine !
Atunci pasărea coboară
și se joacă cu copilul.

Doi și doi fac patru...
Repetă ! spune profesorul
și copilul se joacă
pasărea se joacă cu el...
Patru și cu patru opt
opt și cu opt șaisprezece
dar șaisprezece și cu șaisprezece ce-au de gînd să facă
Șaisprezece și cu șaisprezece n-au de gînd nimic
și mai cu seamă n-au de gînd să facă treizeci și doi
cu nici un chip
și amîndouă pleacă.
Copilul ține pasărea
ascunsă în pupitru
și toți copiii
o aud cum cîntă
și toți copiii
muzica aud
și opt cu opt o șterg la rîndul lor
patru cu patru doi cu doi
o șterg și ele fără să se uite înapoi
și unu și cu unu nu fac nici unu și nici doi
ci unu cîte unu se cară binișor.
Iar pasărea-liră cîntă
și copilul cîntă
și profesorul strigă :
Nu mai termini paiață să trîncănești în gol ?
Dar toți ceilalți copii
ascultă muzica
pe cînd pereții clasei
se prăbușesc domol.
Și geamurile redevin nisip
cerneala redevine apă
creta se face stîncă lîngă mare
pupitrele în arbori se prefac
penițele în păsări călătoare.

(Gellu Naum)

MIC DEJUN

El a pus cafeaua
În ceașcă
A pus laptele
În ceașca de cafea
A pus zahăr
În cafeaua cu lapte
Cu lingurița
A turnat
A băut cafeaua cu lapte
A pus la loc ceașca
Fără să-mi vorbească
A aprins o țigară
A făcut rotocoale
Cu fumul
A pus scrumul
În scrumieră
Fără să-mi vorbească
Făr' să mă privească
S-a ridicat
Și-a pus
Pălăria pe cap
Și-a pus
Mantaua de ploaie
Pentru că ploua
Și a plecat
Sub ploaie
Fără să-mi vorbească
Făr' să mă privească
Iar eu mi-am luat
Capul în palme
Și-am plîns.

(Venera Antonescu)

SĂRBĂTOAREA CONTINUĂ

În jurul orei zece
Stă rezemat de bar
Un instalator înalt de statură
Îmbrăcat de duminică deși e luni
Și cîntă pentru sufletul lui
Cîntă că e joi
Că nu merge la școală
Că nu mai e război
Că a terminat cu lucrul
Că viața e frumoasă
Și fetele drăguțe
Și merge clătinîndu-se pe lingă bar
Dar ascultînd de firul lui cu plumb
Se oprește drept în fața negustorului
Au să vină trei țărani și-au să-ți plătească mă-nțelegi
Apoi dispăre-n soare
Fără-a mai face plata
Dispăre-n soare și continuă să cînte.

(Ioanichie Olteanu)

LUPTA CU INGERUL

Tu! nu te du
Totu-i dinainte pus la cale
Meciu-i acialmaua-n care te-au atras
Cînd pe ring s-o ivi ca un iconostas
De fulgere de magneziu
Izbucni-vor cu *Te Deum* cu-osanate
Și nici n-ai s-apuci să te ridici

Că-ți vor și trage clopotele ca niște iloți
Buretele sacru-azvîrlindu-ți în nas în gură
Și n-ai să ai tu vreme să-i alergi lui sub pene
Cînd s-or și-asmuța asupra ta toți
Îar el o să te izbească sub centură
Și-o să cazi lat în arena lată
Cu brațele-ncrucișate-n rumeș
Prostește
Și nu vei mai putea face dragoste niciodată.

(Ion Caraion)

PLACE DU CARROUSEL

În Place du Carrousel
într-o frumoasă zi de vară pe inserat
sîngele unui cal
accidentat și deshămat
curgea peste pavaj
și calul se afla acolo
stătea
încremenit
pe trei picioare
și celălalt picior rănit
rănit și smuls
îi atirna
Și lingă el
tot în picioare
tot încremenit
în Place du Carrousel
se mai afla birjarul
și mai era trăsura la fel de nemișcată
și inutilă ca un orologiu spart

Calul tăcea
calul nu se văieta
calul nu necheza
calul stătea și
și aștepta
atît de trist și de frumos atît de simplu
și cuminte
încît era cu neputință să nu te podidească plînsul
O
grădini pierdute
pajiști însozite
suferințe mute
taină și splendoare a soartei care bate
licăriri de sînge
o fîntîni uitate
frumuseți lovite
o
Fraternitate

(Gellu Naum)

SĂRBĂTOARE

Unde mergi copile cu aceste flori
Prin ploaie

Plouă cu șiroaie
Azi e ziua broaștei
Și broasca e
Prietena mea

Ce vorbești. Dar crezi că se cuvine
Să-i duci flori unei jivine
Și încă unui batracian
Hotărît lucru dacă nu-l ținem din scurt
Din băiatul ăsta o să iasă un golan
Și-o să ne trezim că ne face
Cine știe ce figură

Figuri fac și norii pe sus
Și n-are nimeni nimic de spus

Băiatul ăsta le face pe toate după cum îl taie capul
Vrem să facă după cum ne taie pe noi

Ah tată
Ah mamă
Ah unchiule Sebastian

Nu cu capul meu înțeleg și-mi ascult
Inima neastîmpărată
Astăzi e sărbătoare
De ce nu pricepeți odată
Ah nu-mi pune mina pe umăr
De braț nu mă ține
Broasca m-a făcut să rid de-atîtea ori
Și-n fiecare seară cîntă pentru mine

Dar iată-i că-nchid ușa
Se-apropie de mine ușor
Le strig că-i sărbătoare
Dar mă acuză capetele lor.

(Ioanichie Olteanu)

MIRACOLUL LIBERTĂȚII

În gura cursei — pradă
O labă-a vulpii albe
Și sînge pe zăpadă
E sînge-al vulpii albe
Și urme pe zăpadă
E urma vulpii albe
Fugind doar în trei labe
Spre soarele ce scade
Ducînd în gură — pradă
Vătuiul viu aproape.

(Romulus Vulpescu)

RAYMOND QUENEAU

Născut în 1903, la Havre.

Opere poetice: Chêne et Chien (1937); *Les Ziaux* (1943); *L'Instant fatal* (1946); *Bucoliques* (1947); *Petite Cosmogonie portative* (1950); *Si tu t'imagines, Chêne et Chien, Les Ziaux, L'Instant fatal, Petite suite* (1952); *Sonnets* (1958); *Le Chien et la mandoline* (1958); *Cent mille milliards de poèmes* (1961); *Courir les rues* (1967); *Battre la Campagne* (1968); *Feindre les flots* (1969).

Despre Raymond Queneau

„Se poate spune despre opera lui Queneau că ea nu este, de la un capăt la altul, decît comedia însăși a limbajului — un «exercițiu de stil» neînterupt“ (*Gaëtan Picon*).

„Queneau este omul care s-a aplicat cu o grijă egală de a excela în trei domenii, acel al matematicilor, acel al șahului și acel al cunoașterii profunde a nebunilor literari“ (*Claude Roy*).

„Nenorocul lui Queneau este de a avea pe cei dispuși să se amuze de partea sa, chiar dacă dinșii nu înțeleg adevăratele rațiuni care-l fac să lucreze în direcția propriei sale pierzării și nu văd decît o farsă gigantică în elaborarea unei întregi opere voit prozaice sau emfatice, argotice sau obscene, îndrăjit anti-lirice, unde caricatura didacticismului clasic este împinsă la su-blîm“ (*Jean Rousset*).

PENTRU O ARTĂ POETICĂ

Dumnezeul dumnezeilor lui ce mai chef mi-i să scriu un
pui de poem

tii că tocmai trece unul
pis pis pis
hai încoa să te-nșir
pe ața cu mărgelile a celorlalte poeme-a mele
hai să te bag într-o țevă
în pilula operelor mele complete
hai să te ciucesc
hai să te-nrimez
și să te-nritmez
și să te liridezmiard
și să te-mpegastip
și să te-nlinotipez
și să te vir sub teascul rotativei
he ! porcul
a șters-o

(Ion Caraion)

CELORLALȚI

Pentru că voi prețuiți aceste oase-n furtună
oasele astea sparte sfărimate scormonite de pietre
oasele astea bătute de frig mai uscate decât cele de pește
pentru că noi nu le prețuim

pentru că voi vă-mpăcați cu viermăraia infernală
și cu demonii iviți deasupra ghiolurilor
cu stacojiile măști cu dansurile septicale
pentru că noi nu ne-impăcăm

pentru că pe voi nu vă supără vulturii ce zboară
ucigînd cu gîturile descărnate văzduhul
gustînd plăcuta zeamă a mădulelor de stirvuri ce dospesc
pentru că pe noi ne supără

pentru că voi nu cîrţiţi împotriva dinţilor zmulşi
a laţului strîns de gîtul ostategului
a loviturilor de picior în fund şi-a loviturilor de cravaşă
pentru că noi cîrţim

pentru că vouă vi-i totuna şi săracul şi bogatul
şi răul şi binele şi milostenia şi pumnul
şi regele pe tron şi idiotul în coteţ
pentru că nouă nu ni-i totuna...

pentru că voi proslăviţi toţi bunii toţi răii
măimutele-nzorzionate şi cîinii ce fac frumos
portăreii şacalii mişcii zbirmăgarii
pentru că noi nu-i proslăvim

pentru că voi toleraţi ce-i bun în sirop
răul în infern dulcele-n temniţă
nenorocirile veşnice crasa imbecilitate
pentru că noi nu le tolerăm

pentru că voi spuneţi da la suferinţele oamenilor

de ce atunci vă muiaţi piinea-n zeama noastră

de ce atunci beţi alcoolul vinului nostru cel de toate zilele.

(Ion Caraion)

ATÎTA OMENEASCĂ SUDOARE

Atita omenească sudoare
atita singe stricat
atitea miini care-au innoptat
atitea fiare
atiția dinți rupți de-a adevărat
atitea uri care
atiția ochi atita holbat
atita deșuchiflustrare
atita deșuchiflustratic-leat
atita turlitutubare
atiția ploi atiția căci
atitea războaie și-atitea păci
atiți diplomați și-atiți căpitani
atiția ani de regi și-atitea regine de ani
atiția ași atiția valeți
atiția suspini și-atiția regreți
atita nenorocire și-oboseală ce-ndură
atitea vieți cu piuitul la gură
atitea roți atita spînzurătoare
atitea suplicii desfătătoare
atitea roți atita spînzurătoare
atitea vieți cu piuitul la gură
atita nenorocire atita oboseală ce-ndură
atiția suspini și-atiția regreți
atiția ași atiția valeți
atiția ani de regi și-atitea regine de ani
atiți diplomați și-atiți căpitani
atitea războaie și-atitea păci
atiția popi atiția căci
atita turlitutubare
atit deșuchiflustratic-leat
Atita deșuchiflustrare
atiția ochi atita holbat
atitea uri care

atîția dinți rupți de-a adevărat
atîtea fiare
atîtea mîini care-au înnoptat
atîta singe stricat
atîta omenească sudoare

(Ion Caraion)

NICOLAS CINE DE EXPERIENȚĂ

Nicolas

Ai 'ugit din spital

Ți s-a spus că n' te doare

Nu erai decît un animal

Nicolas

'abar n-aveai

Nicolas

T' s-a spus că erai atăcat umplut

Cu Lepră cu Coree cu Holeră

Un labirint întreg

Nicolas

'abar n-aveau

Nicolas

Toa' lumea te-a 'ăituit

Au da' iar p'ste tine-n strada Frumoasa Vînătoare

Und' nu trebuia ă te duci

Nicolas

'abar n-aveai

Nicolas

Cu un rinichi în gît umblai

C-o aortă găurită

Cu sfîrtecături cam pe unde vrei și pe unde nu vrei

Dar tu Nicolas

'abar n-aveai

Nicolas
Erai cu adevărat un om
Așa sintem toți
Harcea-parcea pancreasul
Stomacul vîrit în niscai rom
Nițel creier în burtă
Bojocii la capătul degetelor
Mațele în virful nasului
O ureche prin ficat
Așa sintem cu toții
Nicolas
Și ca și tine habar nu avem

(Ion Caraion)

METROUL AERIAN

La adăpostul scării
trec fustele-n vînt
cheiul Passy pe-aproape de mărul
stăpînei unui apartament neocupat
unde se dezbracă
o doamnă

(Ion Caraion)

GRAFFITI

Gravorul vede pierind
unul cite unul pisoarele
negre tablouri în care cărcălelile
lui dădeau de gol o ageră gramatică

(Ion Caraion)

PIAȚA BASTILIEI

Există o scrisoare a lui Leibniz
datată 14 iulie 1686
în care semnalează importanța
principiului rațiunii suficiente
este o dată în istoria filozofiei —
iată pentru ce în fiecare an poporul Parisului
dansează toată noaptea în piețele publice

(Ion Caraion)

MICA LUME A STATUILOR

Mica lume a statuilor
grădinii Tuileries
ș-un mărunț popor de nudiști
acești domni și-aceste doamne
se dezbracă bucuros în pielea goală
deși există acolo copii
și turiști cu sufletul neprihănit

iar porumbeii fac ceva
peste micul popor de statui

(Ion Caraion)

BIETII OAMENI

un ogor de un ar
un kilogram de vin
un ster de lemne
un hectolitru de pîine
un bec de un watt
un metru de-acoperiş
un gologan în buzunar
ani şi ani de viaţă

(Ion Caraion)

URBANISM

Cu mijloacele ştiinţei şi industriei moderne
sau a ceea ce-o să vină
s-ar putea foarte bine muta din loc monumentele istorice
şi să fie azvirlite toate-n acelaşi cartier
care ar fi în prealabil distrus
şi astfel ar sta alături Turnul Eiffel bisericile Sacré-Cœur
Saint-Honoré d'Eylau
Sainte-Chapelle Tribunalul de Comerţ cafeneaua
Două Chiştoace
Sainte-Clotilde Opera
Muzeul Ennery şi aşa mai departe
ceea ce i-ar scuti pe turişti
să se împrăştie prosteste pe străzile oraşului

(Ion Caraion)

FRUMOSUL MEU PARIS

Case leproase
case holerice
case ciumate
clădiri bălgoase

imobile atinse de pojar
de scarlatină
de lues

pavilioane clorotice
pavilioane scrofuloase
pavilioane rahitice
locuințe aristocrate

constipate
bărăci
cocioabe

(Ion Caraion)

AMINTEȘTE-ȚI DE VAZA DE VIX

Două mii de ani de războaie
de lovituri de pumni de lovituri de lănci
de bubuituri de tun de crime de molime
de foamete de boli
de năvăliri mai mult sau mai puțin barbare
două mii de ani de progres
și apoi toc-toc

regăsești deodată niște cucernici sculptați
poate zei
zei cucernici zei cucernici
pierduți sub ape
și galo-romani

două mii de ani spre a-i redobîndi
niciodată nu trebuie deznădăjduit

(Ion Caraion)

FURTUNA

Deodată începe s-alerge
cu vinetele-i cizme butucănoase
tropăie peste begonii grîne pajiști
calcă-n picioare stejarii
umple de urină pîraiele
scuipă noroi
strivește aerul cu brațele
și pleacă apoi
mulțumită de ea

(Ion Caraion)

ȘAIZECI ȘI PATRU DE ANI

O broască de cositor putrezea în drum
tinăra fată ce-o lăsase să-i cadă
sta să-și împlinească ai optzeci de ani
și nu la broșa de cositor se gîndea

ci doar ca s-adune iarbă pentru iepurii de-acasă
și zi de zi mai cu spor călca pe broșa de cositor
moartă de șaizecișpatru de ani la ea în amintire

(Ion Caraion)

ÎN 1913

Caltaboșul se hăpăie la cinci dimineată
slănina se-nfulecă la cinci seara
într-o cutie de carton bunica ține
scrisori de la băiatul plecat în colonii
fratele mai mare strânge recolta
nu prea se pricopsește din aurul spicelor
popa analfabet
despică larg de la amvon aerul cu miinile
bărbații se duc să bea la crîsmă
arzîndu-i cite-un pui de concină
caii cu demnitate se balegă
jur-împrejurul pieței de zarzavaturi
junii glumesc bătădărănește și cu nevinovăție
la anul vor merge să moară pentru Franța
un sculptor va trudi conștiincios la gloria lor
treizeci de ani apoi nu se va mai găsi nici unul s-o mai
facă
bunica a murit iar plicurile ce i le trimitea băiatul
ar stirni acum lăcomia filateliștilor

(Ion Caraion)

SPIRITUL ȘI MATERIA

demnitatea elefantului
demnitatea mușiei

demnitatea stejarului
demnitatea lichenului

demnitatea muntelui
demnitatea bobului de nisip

conștiințele cărnose tolănindu-se pe plajă
au măreția oare a inimii unui micron ?

(Ion Caraion)

DESCOPERIREA PICTOGRAMELOR

Dacă au dispărut cuvintele
golite de noima din ele
nu mai rămîne cred
decît pictograma
Indiene al Marii Cîmpii
o să ne înveți
scrierea ta aborigenă
pe care-o putem folosi
și iată-mă desenînd
mici semne la frontiera Spaniei
apoi mă gîndesc la altceva

(Ion Caraion)

RENÉ CHAR

Născut în 1907, la L'Isle-sur-la Sorgue (Vaucluse).

Opere poetice: *Arsenal* (1929); *Le Tombeau des Secrets* (1930); *Ralentir Travaux* (1930), în colaborare cu André Breton; *Artine* (1930); *L'Action de la Justice est éteinte* (1931); *Le Marteau sans maître* (1934); *Moulin premier* (1936); *Placard pour un chemin des écoliers* (1937); *Dehors la nuit est gouvernée* (1938); *Seuls demeures* (1945); *Rêves d'encre* (1945), în colaborare cu Paul Éluard, Julien Greco și Gaston Bachelard; *Premières alluvions* (1945); *Feuillets d'Hypnos* (1946); *Le Poème pulvérisé* (1947); *Furreur et Mystère* (1948); *Le Soleil des eaux* (1949); *Claire* (1949); *Les Matinaux* (1950); *Art bref* (1950); *A une sérénité crispée* (1951); *Poèmes* (1951); *La Paroi et La Prairie* (1952); *Lettera Amorosa* (1953); *Arrière Histoire du Poème pulvérisé* (1953); *Le Rempart de brindilles* (1953); *Poèmes des deux années* (1955); *Recherche de la base et du sommet* (1955); *La Bibliothèque est en feu* (1956); *En trente-trois morceaux* (1956); *La parole en archipel* (1956); *Poèmes et Prose choisis* (1957); *Les Compagnons dans le jardin* (1957); *L'Escalier de Flore* (1958); *L'Inclémence lointaine* (1961); *Commune présence* (1964).

Despre René Char

„Char este maestrul formei aforistice. Dar ceea ce constituie baza laconismului său nu este o unitate de compoziție sau de na-

tură ; e o unitate de tensiune. După diluarea, după irosirea supra-realistă, limbajul suferă aici o condensare care-l readuce la nucleeele sale fundamentale de energie ; imaginea-sentință este un atom de limbaj a cărui explozie în pagină declanșează o reacție în lanț infinită" (*Gaëtan Picon*).

„Din marele peisagiu mediteranean, René Char a știut să scoată, ca Heraclit sau Lucrețiu, sau ca Leconte de Lisle, sau ca Nietzsche o virtute supremă : sensul exact al morții. Ca pentru toți aceia, amiaza este ora greacă prin excelență, ora când omul țărilor solare poate să abordeze ideea morții cu o seninătate obiectivă, la care nu s-a ridicat nici o religie" (*Georges Mounin*).

„Nimeni n-a pus în valoare mai energic decât Char exigențele poemului, care fac din el locul antagonismelor, întâlnirea lucrurilor îndărătul propriei lor absențe și căutarea cea mai tenace a totalității celei mai absolute" (*Maurice Blanchot*).

„O parte a măreției lui René Char constă în aceea că poezia lui este revelație a poeziei pentru ea însăși, pcezie a poeziei și, cum spune oarecum Heidegger despre Hölderlin, poem al esenței poemului" (*Léon-Gabriel Gros*).

„Alăturind pietrele strălucitoare, opace și dure care îi compun opera, se disting aici, în perspectiva unei întregi existențe, jaloanele aceluiași itinerariu. Căci poezia lui René Char nu este cîtuși de puțin, ca poezia unui Perse sau unui Valéry, locul în care se reflectă o gândire fixată foarte devreme și devenită aproape imobilă, ci izvorul care ia naștere din viața însăși, fiecare zi țîșnitoare și nouă" (*Pierre de Boisdeffre*).

METEORI PUTERNICI

In crîng auzi cum fierbe viermele
Întoarce fața-i clară crisalida
Spre dezlegarea ei firească

Li-i foame oamenilor
de cărnuri tainice și de unelte crude
Jivine ce puteți muri ucise
Sculați să prindeți soarele.

(N Argintescu-Amza)

GRANGURUL

Grangurul pătrunse-n capitala zorilor.
Sabia cîntecului său închise mîhnitul pat.
Pentru totdeauna sfîrși totul.

(Ion Caraion)

SPUNE...

Să spui ce focul șovăie să spună.
Solar văzduh, lumină ce cutezi
Și mori, căci pentru toți n-ai spus-o.

(N. Argintescu-Amza)

O PASĂRE

Pe-un fir o pasăre ce cîntă
Această viață simplă — aproape de pămînt.
Infernul nostru-i bucuros.

Să sufere începe vântul,
Și stelele-au băgat de seamă.

Nebunelor, voi ce străbateți
Adânci fatalități, atâtea !

(N. Argintescu-Amza)

POATE CA...

În clipa cînd fu sigur
Și cu gîtlejul tot mai strîns,
Îi ușură vorba.

Ea poza pentru ilustrate de doi bani.

Atunci vorbi și dînsul
Așa precum ucizi fiara
Ori
Mila.

Iar degetele-au atins și malul celălalt.

Dar cerul clătina balanța
Atît de repede,
Încît în munți un vultur
Pieri decapitat.
Iar soarele se-mpăuna pe ziduri
Nevrînd să meargă călător
Pe arbori călare.

(N. Argintescu-Amza)

ÎNAPOIAȚI-LE...

Înapoiți-le ceea ce nu mai e prezent în ei
Or să revadă bobul holdei închizându-se în spic și
tremurînd pe iarbă
De la cădere la zbor, învățați-i cele douăsprezece luni ale
chipului lor,
Îți vor îndrăgi golul inimii pînă la dorința care urmează ;
Fiindcă nimic nu se îneacă și nu priește cenușilor ;
Și pe cine știe să vadă pămîntul rostogolindu-se pînă-n
pîrga roadelor
Înfrîngerea nu-l mișcă de fel, cu toate că-a pierdut totul.

(Ion Caraion)

CREION DE PRIZONIER

O drageste-a cărei gură-i un buchet de cețuri,
Îmbobocește și dispare.
Un vînător o va urmări, un pîndar o s-o-nvețe
Și-amîndoi se vor urî, apoi tustrei or să se blesteme
Afară-i ger, frunza trece prin arbore.

(Ion Caraion)

SCRISĂ PE-O PRĂPASTIE

În himerica rană a Vaoclusei te-am privit suferînd.
Acolo, cu toate că ingenunchată, erai o apă verde și-un
drum încă. Treceai, în harababura ei, de-a curmezișul,
moartea.

Floare vălurită de o continuă taină.

(Ion Caraion)

LĂSTUNUL

Lăstun cu aripe prea largi, viețuind în preajma casei,
Țipînd în juru-i bucuria. Iată inima.

Seacă tunetele. Însămîntează limpezimi ale văzduhului.
Cînd țărna s-atingă, se sfarmă.

Îi dă răspunsul rîndunica. Disprețuiește cîrdășia.
Dantela turnului ce preț poate-avea pentru el ?

În tihnă, se află-n colțul cel mai sumbru. Și nimeni
nu-i la fel de-nghesuit.

În vara lungilor lumini, prin umbre se va strecura la
miezul nopții prin perdele.

Nu-l poate ține niciun fel de ochi. Dar strigă, doar
atuncea-i de față. Un glonț mărunt îl va ucide. Căci inima-i
astfel...

(N Argintescu-Amza)

COLȚUL DE FEREASTRĂ

Ploi ne-ntinate, femei așteptate
Chipul pe care l-ați șters
— Sticlă trudelor sortită —
E chipul unui răzvrătit ;

Celălalt, geamul celui fericit
Tremură lângă focul de lemne.

Vă iubesc, taine gemene
Rînd pe rînd vă sînt părtaş
Mă doare şi mă simt uşor.

(N. Argintescu-Amza)

SFATUL SANTINELEI

Rodul din cuşit şişnind
Ecou frumuseşii savoare dînd
Auroră, bot de măruntaie
Vor iubiţii să-i despartă
Sortul o femeie-l poartă
Unghii ce ziduri zgîriaţi
Dezertaţi, dezertaţi !

(N. Argintescu-Amza)

INVENTATORII

Au venit pădurarii din partea cealaltă-a costişei,
necunoscuţi
de noi ; sînt răzvrătiţi într-ale noastre obişnuinţe.
Au venit numeroşi.
Iviţi în ceată, acolo unde cedrii se despart
La poala cîmpului de mult timp irigat şi verde
Cu seceriş bătrîn.
Sînt încălziţi de drumul lung
Iar şepcile le-au tras pe ochi, picioarele-obosite calcă
parcă-în vag.

Cu toții ne-au văzut și s-au oprit,
Vădit că nu-și închipuiau să ne găsească-aci
Pe-ogoarele-acestea primitoare cu brazde cumpănit închise
De-abinelea nepăsători și gata de-ascultare.
Am ridicat deci fruntea către ei, îmbietori.

Și unul, cel mai vorbăreț, se-apropie, apoi al doilea
De-asemeni desrădăcinat și moale.
Noi am venit, au spus, vrînd să vă prevenim
Că viforul curînd sosește și vi-i cumplit vrăjmaș.
Nici noi nu știm de dînsul mai multe decît voi
Doar niște vorbe adunate din preajma noastră și din
mărturisirile strămoșilor.
Dar pentru ce în fața voastră sintem noi fericiți
În chip de nențeles, la fel cu băiețandrii dintr-o dată ?
Iar noi le-am mulțumit și i-am poftit să plece.
Întîi însă băură și mîinile le-au tremurat
Și ochii le rîdeau sub gene.
Obişnuiți cu arborii și cu securea, în stare să țină piept
și spaimelor, dar mai stîngaci să mîne firul apei,
clădiri să rînduiască, vopsindu-le cu agreabile culori.
Iar de grădina lunilor de iarnă n-au habar
și nu știu să-și gospodărească bucuria.

Desigur, să-i convingem noi am fi putut, și i-am fi cucerit.
Căci spaima uraganelor și inima o mișcă.
Da, viforul nu va-ntirzia ;
Dar oare s-ar fi cuvenit de-aceasta să vorbim.
Putînd cuvîntul viitorul să-l clintească ?
În locul unde ne aflăm nici urmă nu-i de teamă grabnică.

(N Argintescu-Amza)

PIRINEI

Munte al marilor înselați,
În vârful turnurilor tale înfrigurate
Se stinge ultima lumină.

Nimic decît golul și avalanșa,
Disperarea și părerea de rău !

Toți acești neiubiți trubaduri
Văzut-au într-o vară albind
Pesimistul lor dulce regat.

O ! zăpada-i neînduplecată
Și-i place să se sufere la picioarele ei
Și vrea să murim înghețați
Cînd am trăit în nisipuri.

(Ion Caraion)

PE ÎNĂLȚIMI

Mai zăbovește, că am să vin
Să despici frigul ce nu ne lasă.

Bintuit, ca și mine, norule, de teamă.

(Era o prăpastie în casă la noi.
De aceea am plecat și ne-am așezat aici.)

(Ion Caraion)

FONTIS

Strugurele-și are patrie
În degetele celei ce-l culege.
Dar ea, pe cine are ea,
Dincolo de cărarea strîmtă-a viței crude ?

Mătăniile din ciorchine ;
Seara înaltul fruct în asfințit ce singerează
Scînteia cea din urmă.

(Ștefan Aug. Doinaș)

MUNTE SFÎȘIAT

O, zilnic cea mai netedă singurătate
A lacrimilor care suie culmea.

Cînd se pornește prăbușirea
Și-un vultur vechi fără putere
Se simte iar învigorat
La rîndul ei se-nalță fericirea,
Pe coasta golului le-nhață.

Nimic n-ai învățat, tu vinător
Rival, ce mă întreci fără de grabă
În moartea căreia mă-mpotrivesc.

(Ștefan Aug. Doinaș)

PASUL LARG AL LUI RENÉ CREVEE

Dar dacă sînt, cuvintele, cazmale ?

Moartea atunci, pe dedesubt, nu ți-ar capta decît ecoul.
Cuvîntul tău buclat este mereu ca aburul ieșit din gură
Cînd iarna ne așterne pe haine promoroacă.
Spiritul nu se vrea întărit, ca o piatră.
Și luptă cu nămolul care-i dă ghes să încerce asta.
Dar somnul, somnul e-o cazma zgîrcită.
O, cine vrea să plece, piară-n noaptea pe care
n-o mai chinuie durerea.

(Gellu Naum)

POEȚI

Tristețea analfabeților în beznele sticlelor.
Neliniștea imperceptibilă a rotarilor.
Monezile în nămolul adînc.

În nacelele nicovalei
Trăiește poetul solitar,
Roabă mare a smîrcurilor.

(Gellu Naum)

JOACĂ-TE ȘI DORMI...

Joacă-te și dormi, sete bună, aici asupritorii noștri
nu sînt aspri.
Ei, bucueroși glumesc sau bucueroși ne țin de braț

Ca să străbată mai ușor primejdiosul anotimp.
Pe semne că otrava a ațipit în ei
Pînă-ntr-atît încît le-a mai slăbit din lanț barbara
dispoziție.
Și cum ne-au hăituit pînă aici, o, setea mea,
Cum ne-au silit să viețuim în părăsirea dragostei
redușă la o mortală providență !
E oare pentru voi aceasta, mirodenii ? Sau plante
ce luptați sub zid de secetă, e oare pentru voi ?
Sau nori din largul depărtat, luîndu-vă de la
coloană bun rămas ?
Cum să ghicești aceasta, în nemărginit ?
Ce trebuie făcut, prietenă, s-o ștergem de lîngă
tirani ?
Tu, joacă-te și dormi, să chibzuiesc cu șansele.
Dar, dacă mă ajuți, va trebui să te tîrăsc cu mine
și n-aș dori să te expun.
Să mai rămînem, deci... Și cine ar putea să ne
numească lași ?

(Gellu Naum)

COURBET — SPĂRGĂTORII DE PIATRĂ

Nisipul, paiele au o dulce viață, vinul nu aici se sparge,
Din columbar strîng penele,
De la jgheab au lacomă limbă.
Întîrzie degetul de la piciorul fetelor
Ale căror crisalide le străpung :
Sîngele îndurat cade-n snoava ușurătății lor.

În stîncosul pămînt mistuim ciurma focului cenușiu
Cînd se iscă-n comună urzeli
Cel mai bine te simți pe drumuri depărtate.
Acolo aerul vine-n crepuscul cu toamnele grădinilor.

Cu acreala setei grămădite în genunchi.
La noapte, fiule, trudele de pulberi
Ni se vor zări în cer :
A și înviat uleiul plumbului.

(Ion Caraion)

LASCAUX — CERBII NEGRI

Apele vorbeau la urechea cerului.
Cerbilor, voi ați biruit spațiul milenar,
De la-ntunecimile stîncii pîn' la dezmierdările aerului.

Vînătorul ce vă stîrnește, spiritul care vă vede,
Ce dragă mi-i înflăcărarea lor, din largul țărmlui unde-s !
Dar dacă, în clipa cînd sper, aș avea aceeași ochi ?

(Ion Caraion)

JIVINA FĂRĂ NUME

Ca un ciclop caraghios, fără nume calcă în
urma turmei grațioase.
Opt glume proaste i-s podoaba și-i împart nebunia.
Cu smerenie, jivina riglie-n aerul rustic.

Pintecu-i bolovănos și greu i-atîrnă a durere,
goli-se-va de sarcină.
De la copită pînă-la colții ei vani, încotoșmănată-i
în duhoare.
Așa mi-apare, fantastic deghizată, în friza de la
Lascaux, mama
Înțelepciunea cu ochii plini de lacrimi.

(Ion Caraion)

ANTONIN ARTAUD

N-am glas să te laud, frate mai mare
Dacă m-aș pleca asupra trupului tău pe care-l va risipi
lumina
Hohotele-ți de ris m-ar alunga.
Inima-ntre noi doi, de-a lungul, a ceea ce anapoda
se cheamă
o frumoasă furtună,
De mai multe ori se prăbușește,
Omoară, scormone și arde,
Apoi re-nvie mai tîrziu în dulceța ciupercii.
Tu n-ai nevoie de-un zid de cuvinte ca să-ți nalți
cît mai sus adevărul,
Nici de unduirile mării ca să-ți sfîntești adîncimea,
Nici de dogorîtoarea palmă ce-ți cuprinde-ncheietura
mîinii
Și lesne te mină să dobori o pădure
Căreia secure-i sînt măruntaiele noastre.
Gata. Întoarce-te în vulcan.
Iar noi,
De-am plînge, de-am prelua ștafeta sau de-am întreba
Spicul de dinamită din care

Un bob nu se clatină : „Cine-i Artaud ?“
Întrucît ne privește nimic nu s-ar schimba
Nimic decît himera vie încă a infernului
ce-și ia rămas bun de la spaima din noi.

(Ion Caraion)

PREZENȚA COMUNĂ

Zorești să scrii
De parcă-ai fi în întîrziere cu viața
Dacă-i așa înșiră-ți izvoarele
Dă-i zor
Dă-i zor să lași
Tainul tău de minuni de răzvrătire de binefacere
Într-adevăr ești în întîrziere cu viața
Inexprimabila viață
Singura la urma urmelor cu care-ai vrea să te contopești
Cea zilnic refuzată și de ființe și de lucruri
De la care ca vai de lume obții cîteva seci firimituri
La capătul unor necruțătoare lupte
În afară de ea totu-i doar agonie supusă grosolan sfîrșit
Dacă-n timpul trudei tale dai de moarte
Primește-o așa cum ceafa nădușită se bucură de-o zbicită
batistă

Și dacă vrei să rîzi
Înclinîndu-te
Dăruie-ți supunerea
Niciodată armele
Ai fost plămădit nu pentru clipe de rînă
Preschimbă-te pieri fără mîhniri
După cheful rigorii suave
Rînd pe rînd falimentul lumii continuă

Fără. intrerupere
Fără haos
Praful roiește
Nimeni nu vă va desluși miera unirii

(Ion Caraion)

COASA AȚINTITĂ

Văcarul celor morți cînd va lovi cu bita,
Dați verii ca ofrandă culoarea mea în zdrențe.
Uimiți un prunc cu pumnii mei albaștri.
Să-i așezați pe față lampa și snopii mei.

Fîntînă, care tremuri în temnița ta strîmtă,
Cîștigul meu, pe cîmpuri avide, risipește-l.
De la feriga udă la apriga mimoză,
Între cel dus, bătrînul, și-nțîiul nou-venit,
Mișcarea de iubire, plecîndu-se, va spune :
„Acolo, sau niciunde, dizgrația-i pretutindeni“.

(Ștefan Aug. Doinaș)

INVOITUL

Căpcăunul care-i peste tot :
Pe obrazul celui așteptat
Ca și-n lincezeala așteptării,
În al pasărilor du-te-vino,

Și în liniștea lor simulată ;
Căpcăunul care ne slujește
Și nu-i niciodată răsplătit,
În căsuța ce ne-am construit-o
Împotriva febrei de vînt ;
Căpcăunul-ascuns și fabulos
Ah ! de-ar fi în stare să ne spună
Că e slujitorul Morții.

(Ștefan Aug. Doinaș)

PREDARE

Lăsați să plece ghidul, acum începe șesul.
Îngheață la hotare, o spune orice creangă
Un colț o să apară, ager precum o trîmbă,
Unde plutesc saluturi ca așchiile-n arcuți,
Neliniștea slăbirii respiră-adînc sub scoarță.
O pînză va fi pusă pe ghizd jur-împrejur.
Ființe bucuroase spre noi or să se-ndrepte.
Mîna pe fruntea voastră va fi rece de stele ;
Și nici o amintire de vreun tăiș în ierburi.

Nu, zgomotul uitării acolo o să fie
Corupător de sînge, risipitor de scrumuri,
Ce uneltesc în preajmă-mpotriva sărăciei.
Cel ce se-aude numai pe sine își admiră
Doar chipul său în apa pustie-a umbrei sale.

(Ștefan Aug. Doinaș)

LINIA ÎNCREDERII

Minunate sint stelele fiindcă ne-ndeamnă să vorbim,
Fiindcă ne-arată că nu sintem singuri,
Că însăși aurora are-un acoperiș,
Și flacăra mea miinile tale.

(*Vasile Nicolescu*)

CUPRINS

SPIRITUL MODERN

ALFRED JARRY

Baia regelui	8
Cîntecul descreierării	9

MAX JACOB

Pentru copii și pentru rafinați	13
Războiul	15
Ca un vapor	15
Doamna oarbă	16
Uneori...	16
Roman foileton	17
Strada Ravignan	17
Hanul „La trei scatoalce”	18
Din nou Fantomas	18
Fără titlu	19
Adevăratele miracole	19
Perspectiva	20
Bibliofilul	20

Dragostea aproapelui	:	:	:	:	:	:	:	:	:	21
Meli-Melo 1913	.	.	.	.	.	.	.	.	.	21
Pierrot n-are dreptul la statui	.	.	.	.	.	.	.	.	.	22
Vestea	:	:	:	:	:	:	:	:	:	22
Kamiși	:	:	:	:	:	:	:	:	:	23
Nocturnă	:	:	:	:	:	:	:	:	:	24
Saltimbanca din vagonul de clasa treia	.	.	.	.	.	.	.	.	.	24
Neliniști și altele	:	:	:	:	:	:	:	:	:	25
Castelul	.	.	.	.	.	.	.	.	.	26
Crăciun	:	:	:	:	:	:	:	:	:	27
Sfântul Ioan Botezătorul	.	.	.	.	.	.	.	.	.	27
Luna de culoarea singelui	.	.	.	.	.	.	.	.	.	28
Mingea	:	:	:	:	:	:	:	:	:	29
Se poate	.	.	.	.	.	.	.	.	.	30
Pe mine seară	.	.	.	.	.	.	.	.	.	31
Soluție	.	.	.	.	.	.	.	.	.	31
Turnul din mijloc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	32
Poem	.	.	.	.	.	.	.	.	.	33
Orfeu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	34

GUILLAUME APOLLINAIRE

Musca	.	.	.	.	.	.	.	.	.	36
Crapul	.	.	.	.	.	.	.	.	.	37
Zonă	:	:	:	:	:	:	:	:	:	37
Podul Mirabeau	.	.	.	.	.	.	.	.	.	43
Brîndușele	.	.	.	.	.	.	.	.	.	44
Emigrantul din Lander Road	.	.	.	.	.	.	.	.	.	45
Logodnă	.	.	.	.	.	.	.	.	.	47
1909	.	.	.	.	.	.	.	.	.	51
La „Santé”	.	.	.	.	.	.	.	.	.	53

Toamnă bolnavă	55
Corn de vânătoare	56
Mi-aduc aminte	57
Muzicantul din Saint-Merry	58
Porumbița înjunghiată și havuzul : : :	62
Umbra : : : : : : : : :	63
Minuni ale războiului : : : : : : :	63
Există : : : : : : : : :	66
Cîntec de dragoste	67
Frumoasa roșcată : : : : : : : :	68
Lou steaua mea : : : : : : : :	70
Inscripție pe mormintul pictorului Henry Rousseau zis Vameșul	72

ANDRE SALMON

Sonată	74
Masacrul inocenților : : : : : : :	75
Dansatoare . . : : : : : : :	75
A picta !	76
Moartea unui muncitor	78
Ovanuna credea..	79
Gravat pe o coadă de mătură . : : : :	80
Santinela împușcată	80

BLAISE CENDRARS

Contrast	83
În 5 colțuri	85
Squaw-wigwam	86
Amoili	87
Clar de lună	88

Tobele vorbitoare	113
Clinica	113
Fals paradis, adio	113
Om șezînd	116

SUPRAREALIȘTII

JEAN ARP

Bucurie neagră	120
Place blanche	121

ANDRÉ GAILLARD

Timpul vîntul păsările	123
Agitații	124
Umbra nesimțitoare	125
Libertate	126
Precum o lacrimă	128
La grumazul...	128
Împreunare silită	129

PAUL ELUARD

Îndrăgostita	132
Ușor desfigurată	133
Toate drepturile	133
Pe o noapte nouă	134
Noaptea pe la cîntători	134
Critica poeziei	135
Atîtea vise-n văzduh	136
Lui Pablo Picasso	136
Extaz	137
Libertate	138

Stingereă	142
Pentru a trăi albi	142

ANTONIN ARTAUD

Verlaine bea	144
Rugăciune	145
Oblonul	146
Poet negru	147
Copacul	147
Strada	148
Geamuri de sunet	149
Dragoste fără-nctare	149
Murșia legată	150
Poezi	151
Post scriptum	152

TRISTAN TZARA

Marea tinguire a întunecării mele	154
Circ	156
În jur	157
Moartea lui Guillaume Apollinaire	159
Crimă sportivă	160
Cîntec dada	160
Valul	163
Fratele lemn	163
Patruzeci de cîntece și des_cîntece (<i>Fragmente</i>)	164

ANDRÉ BRETON

Dragostea dragostelor	168
Un bărbat și o femeie absolut albi	170

Marele ajutor ucigaş	171
Aerul apei	172
Vinează-Tot	173
Ce de pregătiri	177
Printre altele	178

PHILIPPE SOUPAULT

Orizont	182
Westwego	183
Swanee	184
Articole de sport	186
Cintece	186
Prizonieri	187
Pe-nserat	193
Pe vremea atomilor	199

BENJAMIN PÉRET

Fetele torturate	193
Memoriile lui Benjamin Péret	193
Puntea comandantului	194
Misterul naşterii mele	194
Puricii ogorului	195

ROBERT DESNOS

Atît de mult te-am visat...	197
Ideea fixă	198
Vedenie	199
Cei patru fără gît	200
Puica mea	202
Cartierul Saint-Merri	203

Pelicanul	209
Cupletele străzii Saint-Martin	210
Această inimă care ura războiul : : : : .	211
Vocea	212
Ultimul poem : : : : : : : : : : .	213

GISÈLE PRASSINOS

Reclama	214

ORGOLIOASELE SÖLITUDINI

LÉON-PAUL FARGUE

Pinze, felurite lucruri...	220
Chioşcuri	221
Pururi există, de-atunci...	221
Poem	224
Pietricele	224
Atîta am visat...	225
Postfaţă	226
Există	227

JULES SUPERVIELLE

Gaucho	229
În umbra cerului stîns	231
În spaţiu şi timp :	232
Cîntecul dansatorului	233
Vîrf de flacără	234
Tulpîni	234
Fărîma asta...	235

Fără ziduri	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	236
Lui Laufréamont	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	237
Aléa	.	.	.	:	:	:	:	:	:	:	239
În pădurea fără timp	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	239
Schimbări	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	240
Matematici	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	240
Ploaia și tiranii	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	241
Legămintele	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	242
Cîinele	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	242
Trupul	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	243

PIERRE-JEAN JOUVE

Nuntiri	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	246
Poetul	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	246
Război	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	247
Pan	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	247
Zei mani	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	247
Lebăda	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	248
O zare	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	248
Prietenii pierdute	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	249
Poezie	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	250
Ultim suspin	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	250
Elena grăi	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	251
Învierea morților	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	251
Ființa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	252
În privescerea lumii...	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	253
Franței	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	253
Speranță	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	256
Patria trivialis	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	257
Rugăciune de seară	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	258

PIERRE MORHANGE.

[illegible]

MAURICE FOMBEURE

Naiv	317
Horă	318
Cind merg feciorii să petreacă	319
Impresii diverse	321

JEAN ROUSSELOT

Nu mai era decît tăcerea... : . . : 324
Inedită . . : : : : : 324

RENE-GUY CADOU

Anotimpuri ale inimii	327
Partea lui Dumnezeu	328
Bariera	328
Europa	329
Logodnă	330
Cîntul singurătăţii	331
Împuşcaţi de la Chateaubriant , , . .	332
Louisfert	333

UN NOU HUGO

LOUIS ARAGON

Poem de mantie și spadă	338
Cu atît mai rău pentru mine	340

Liliacul și rozele	342
Richard II Patruzezi	343
Serbări galante	345
Și fericit nu-i nici un dor	346
Balada celui ce cîntă-n suplicii	347
Pentru tine	350

*DUPĂ SUPRAREALISM,
ALTE EXPERIENȚE CARDINALE*

JACQUES AUDIBERTI

Poetul : : : : : : : : : : :	354
Dacă mor... : : : : : : : : : :	357
Temnița . : : : : : : : : : :	357
Insucces : : : : : : : : : : :	359

HENRI MICHAUX

La Cordillera de los Andes	363
Amintiri : : : : : : : : : : :	364
Greața sau e moartea care vine ?	365
Îndeletnicirile mele	366
Luați-mă...	367
Viitorul	368
Un om pașnic	370
Viața mea	371
Iceberguri	371
Un cap iese din zid	372
Codana din Budapesta : : : : : : : : :	373
Pietre de căpătii (<i>Fragmente</i>)	374
Țipăt	378
În drumul morții	380

Bătrânețe	380
În noapte	381
Ci Tu, veni-vei cînd ?	382
Magie	383
În țara magiei	384
Singerînd pe zid vie...	385
Labirint	386
Anale	386

FRANCIS PONGE

Aceste-acoperișe vechi...	388
Gimnastul	389
Luminarea	389
Metamorfoză	390
Porumbelul	390
Barca	391
Cea dintîi schiță a unei mîini	392
Copacul meu	394
Pădure de tutun	394
Norul	395
Pajiștea (<i>Fragmente</i>)	395

JACQUES PRÉVERT

Timp frumos	398
Alicante	399
La florăreasă	399
Pentru tine, dragostea mea	400
Ora de caligrafie	401
Mic dejun	402
Sărbătoarea continuă	404

Lupta cu ingerul	404
Place du Carrousel	405
Sărbătoare	406
Miracolul libertății	408

RAYMOND QUENEAU

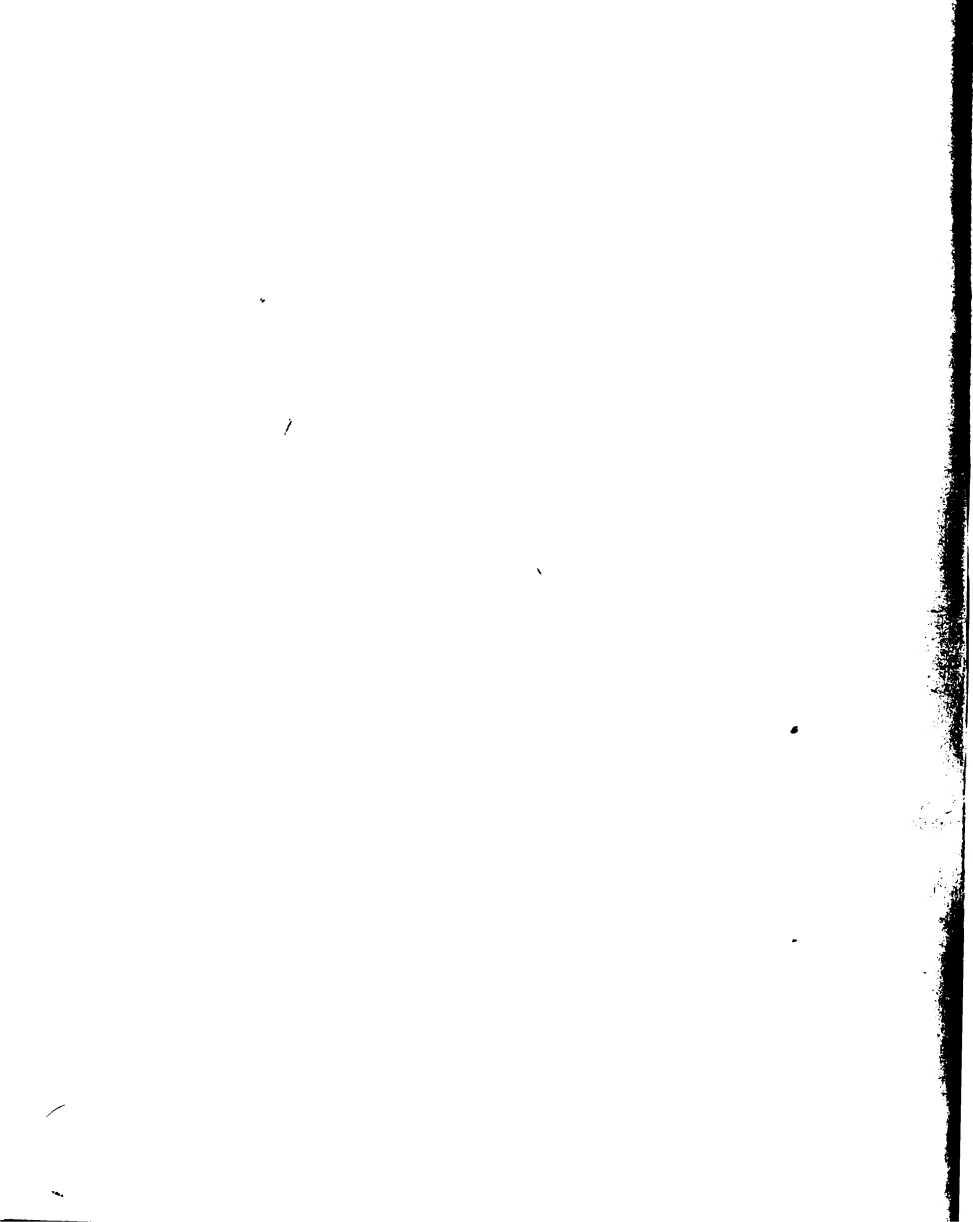
Pentru o artă poetică	410
Celorlalți	410
Atita omenească sudoare	412
Nicolas cline de experiență	413
Metroul aerian	414
Graffiti	414
Piața Bastiliiei	415
Mica lume a statuiilor	415
Bieții oameni	416
Urbanism	416
Frumosul meu Paris	417
Amintește-ți de vaza de Vix	417
Furtuna	418
Șaizeci și patru de ani	418
În 1913	419
Spiritul și materia	420
Descoperirea pictogramelor	420

RENÉ CHAR

Meteori puternici	422
Grangurul	423
Spune...	423
O pasăre	423
Poate că...	424

Înapoiati-le...	425
Creion de prizonier	425
Scrijilată pe-o prăpastie	425
Lăstunul	426
Colțul de fereastră	426
Sfatul santinelei	427
Inventatorii	427
Pirinci	429
Pe înălțimi	429
Fontis	430
Munte sfîșiat	430
Pasul larg al lui René Crevel	431
Poeți	431
Joacă-te și dormi...	431
Courbet — <i>Spărgătorii de piatră</i>	432
Lascaux — <i>Cerbii negri</i>	433
Jivina fără nume	433
Antonin Artaud	434
Prezență comună	435
Coasa ațintită	436
Învoitul	436
Predare	437
Linia încrederii	439

Lector : NICOLAE TEICĂ
Tehnoredactor : ELENA CALUGĂRU

Bun de tipar : 18.II.1975. Tiraj 13 120 ex. broșate.
Coli ed. 16,22. Coli tipar 14,25.

Combinatul Poligrafic „Casa Scintei”
București — Piața Scintei nr. 1
Republica Socialistă România
Comanda nr. 40 804

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025

